

พุทธประวัติ

ไทย
เบญจ

เฉลิม
พระบรมพรบาท
๒๕๕๕

ไทย
เบญจ

ระเบียบการของหนังสือรายเดือน “ไทยเชชม”

กำหนดเวลาออกของ “ไทยเชชม”

หนังสือ “ไทยเชชม” จะออกในวันที่ ๑๕ ของเดือนทุก ๆ เดือนไป หากจะคลาก
เคลื่อนไปยังไทยอุปลสรคต่าง ๆ คณะก็ตั้งใจจะพยายามไม่ให้เกินกว่าในเดือนที่ออก
ทุก ๆ เดือนไป

คนที่ท่านผู้ใดที่ได้ออกรับหนังสือ “ไทยเชชม” ยังไม่ได้รับหนังสือ “ไทยเชชม”
ภายในกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ข้างบนนี้แล้ว ขอได้โปรดเคลื่อนไปยังสำนักงานด้วย

อัตราค่าบำรุง

๑ ปี (๑๒ เล่ม) เป็นเงิน ๑๐ บาท

๒ ปี (๒๔ เล่ม) เป็นเงิน ๖ บาท

การบอกรับ

ถ้าไม่สะดวกที่จะส่งคนไปออกรับที่ สำนักงาน “ไทยเชชม” เลขที่ ๑๒๒๑
ถนนเพอญนคร โปรดเขียนจดหมายแจ้งความประสงค์, นามและคำขอลที่อยู่ ให้ผู้เก็บ
ส่งไปยังบรรณาธิการ ณ สำนักงานที่ใกล้แล้วไว้ข้างบนนี้แล้ว โดยทางไปรษณีย์

ส่วนเงินค่าบำรุงโปรดส่งโดยทางธนาคารไปพร้อมกับจดหมายขอรับที่เดียว ถ้า
ท่านอยู่ในกรุงเทพฯ จะให้ไปรษณีย์นำ พร้อมด้วยนำหนังสือส่งท่านที่เกี่ยวกับพระคุณ
ที่สุด

อัตราค่าลงแจ้งความ

ก. ในแผ่นกระดาษหลังปก	พิมพ์ด้วยหมึกสี	เต็มหน้า	๖๐ บาท
ข. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ	สออยู่ภายในเล่ม	เต็มหน้า	๕๐ บาท
		ครึ่งหน้า	๓๐ บาท

หลวงสรรพากร บวรณาธิการ
โรงพิมพ์ ไทยเชชมเป็นเจ้าของและผู้พิมพ์
สำนักงาน เลขที่ ๑๒๒๑ ถนนเพอญนคร

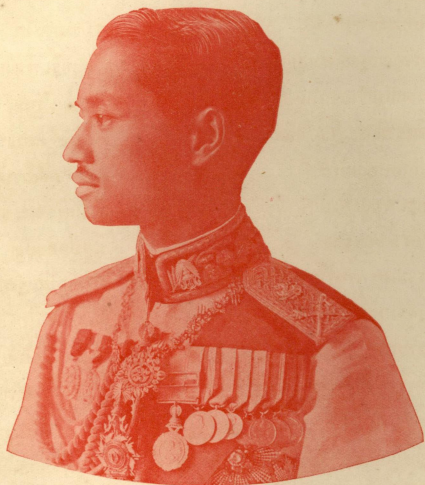
(ปีที่ ๓ เล่ม ๗ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๗)

ถวายพระพรชัยมงคล	คณะไทยเขมม	หน้าพิเศษ
วาทะพระชนก กับ มณีเมขลา	(๑๖)	,, ,,
มาสาณสูตร	จันทร์เต็ม	,, ๑๐๗๓
สตรีผู้อุทธรม	ศุภรัตน์	,, ๑๐๗๔
อเมริกาในห้าสิบปีข้างหน้า	อุดมเดช	,, ๑๐๗๕
อัฐิพระมงคล	หมื่นศรี	,, ๑๐๗๖
พระอุมาภูคสาป	บางขุนพรหม	,, ๑๐๗๗
เกียรติศักดิ์ของคนท้องแห้ง	ศรีสุวรรณ	,, ๑๐๗๘
เทียวภูเขา	มรกต	,, ๑๐๗๙
อ่านเล่นเมื่อยังไม่หลับ	แมวกวาว	,, ๑๐๘๐
ผลิตาต	ผ. กุศลโลกาศ	,, ๑๐๘๑
อัสมาเทวี (ต่อ)	โกลโรหิต	,, ๑๐๘๒
กลต่อกล	แสงระพี	,, ๑๐๘๓

อีดันขรอบ,ชิงเกิล,บิงเกิล,และบอบ .	แสงทอง	หน้า ๑๑๕๒
หมอดู	สุวรรณมานพ	,, ๑๑๕๓
ลัทธิศักติ และ ตันตระ	เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป	,, ๑๑๖๕
แถลงการณ์พิเศษ	กรมสาธารณสุข	,, ๑๑๗๕
นิทานปริศนา	สาลักษณ์	,, ๑๑๘๑
ลคร	ครูเทพ	,, ๑๑๘๕
นานาชาติสหภาพหลัมหาสงคราม .	จิตตเสนะ	,, ๑๑๘๒
สมุพทุลภุมารวดุ	อุบลวรรณ	,, ๑๒๐๐
พระสังฆราชเบียว	อ. น. ก.	,, ๑๒๐๒
ทำไมเราจึงฝัน ?	นาคเรธ	,, ๑๒๑๔
ปรโลก (ต่อ)	นายเทพ มหาเปารยะ	,, ๑๒๒๓
ครัวของไทยเขมม	นางสาวชาน้ำเค็ม	,, ๑๒๓๑
วิชานารู้	ช. ประเสริฐธรรม	,, ๑๒๓๖
สารเขมม	พ่อเทศ, สติล, และ ศรีนวล	,, ๑๒๔๓
อันควาที่	วินา	,, ๑๒๔๖

คำถวายพระพรชัยมงคล

ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พ.ศ. ๒๕๖๔

วสันตกลีลาฉันท

๑๕ สรรวมชีพประชุมกรประณาม

ก็องค์ประชาธิปไตย—

๑ ทรงคุณอดุลย์พิบุลกิตติ์

ทรงธรรมประจำอจลใน

๑ เชิดชาติประสาธน์พิพิธพัฒน์—

บ้องปกพสกชนนิกร

๑ บุญบารมีบูรพเบิก

มงคลเสวตะกษะสาร

๑ สรรวมเดชพระศรีรัตนตรัย

สรรวมเดชมหศรีอมรสุน—

๑ สรรวมเดชพิทักษ์พระปรมิน—

ให้ทรงพระชนม์จรัสและไพ—

๑ ผ่องพรรณสุพรรณเพียพิมล

ทรงพุดพิบุลพระปฎิภาณ

๑ ไร่ ไรศ และโสภณอุบัตว์

สรรวมสิ่งประสงคณพระหทัย

พระสยามสามมี

ร บรมราชไท

วรฤทธิเกริกไกร

มนม้นนรินทร์

น สวัสดิ์สถาวร

สุขโสคติสำราญ

กิติเกริกณรัชชกาล

ก็อุบัตติคุณุญ

อดิสมัยพิสมัยคุณ

ทรฤทธิเกรียงไกร

ทรบั่นไพไทย

บุลโสคติสุขสานต์

พิรพลก้าแหงหาญ

นฤทุกขทุกสมัย

กณัตถกรณชัย

ลูประสิทธิสมเทอญ ฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า “คณะไทยเกษม”

ព្រះបាទស្រីរាជវង្ស
ព្រះបាទស្រីរាជវង្ស

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

និពន្ធនាមនៃ
និពន្ធនាមនៃ

กาชา:

พระมหาษณุกาปิเยชิต์
ตรีศีได้ตชบาภิษางมณีเมวลา

— ๐ —

เมธก — ไกย มรฺธเม สมุทฺธาสฺมิ   ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท
    ทึ ฤํ ชตฺตวสฺ ฌตฺตว   เจริ ราชามเส ฐสฺ ๗

มีไกร เมื่อไม่แลเห็นผิ ชยฺฐตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ในท่ามกลางมหาสมุทร
    ท่ามกลางมหาสมุทร   จึงพบตามเป็นหนึ่งท่ามกลางผิ ๗

ฌก — ชิตฺมม วตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ราชามเส ๗ เจริเต
    ตฺตฺมา มรฺธเม สมุทฺธาสฺมิ   ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท ๗

ที่แต่เทพดา ก็เพราะพิจารณาเห็นท่ามกลางมหาสมุทร
    เป็นวตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ของโลก   เหตุนี้   ถึงไม่แลเห็นผิ
    ก็ควรชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ในท่ามกลางมหาสมุทร ๗

เมธก — คมฺภีเร ชยปฺเมชฺยสฺมิ   ตรี ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท
    ไม้ม ๗ ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท ๗

ท่ามกลางไม้เห็นผิในมหาสมุทร   ท่ามกลางไม้เห็นผิในมหาสมุทร
    ความพบตามอย่าง   ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ท่ามกลางไม้เห็นผิ
    จึงได้ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท ๗

ฌก — ชยปฺเม ฌตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   เจริเต ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท
    ทึ ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ๗ ๗ ชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท ๗

ผู้ใดทำท่าท่าของชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ท่ามกลางไม้เห็นผิในมหาสมุทร
    ผู้ใดทำท่าท่าของชยปฺตฺตฺนฺธิรฺมาชฺยูเท   ท่ามกลางไม้เห็นผิในมหาสมุทร ๗

ช่นก

เพ็ชรภัก

ชาต

ภาพ^๕

คณะไทยเขมรจำลองขึ้นโดยพระกรุณาธิคุณ

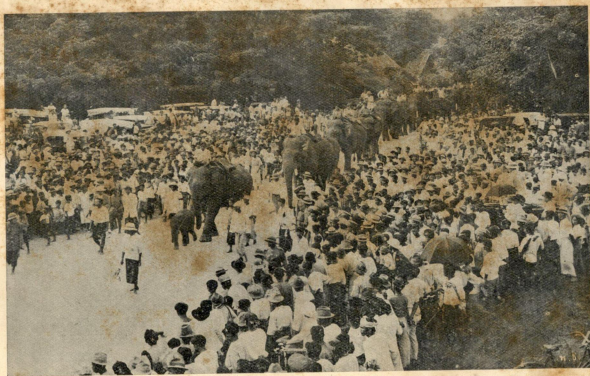
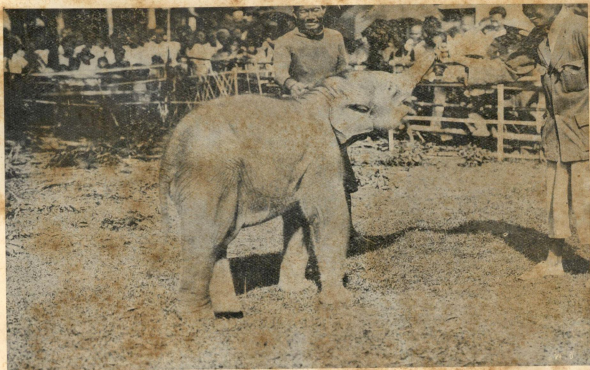
ใน

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์

โปรดเกล้าพระราชทานอนุญาต

มงคลหัตถ์

ประวัติสังเขป มงคลหัตถี นครเชียงใหม่

ข้างพังหลังสูง ๗ ฟุต ๔ นิ้ว ของบริษัทบอเนียว ตกถูกปืนเผือก
ที่ป่าแม่ยางมีม อำเภอเมืองฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๔๖๙ ตรงกับวันศุกร์ แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๖ ปีชวด มีลักษณะคือ

๑. พลาย
๒. สูง ๔๒ นิ้วฟุต (ขณะนั้น)
๓. หนึ่งแปดสิบวโรย
๔. ขนตามตัวแดงที่ศีรษะ ต้นแดงปลายขาว เมื่ออยู่กับตัวสิบวโรย
๕. etail ฟ้าอ่อน
๖. เพดานขาว
๗. ขนที่หูขาว
๘. เล็บขาว
๙. อันทโกศขาว
๑๐. ขนที่หางต้นแดงแก่ปลายขาว

(รูปบนมงคลหัตถี รูปล่างกระบวนแห่จากโขลงมาบริษัทบอเนียว)

มาศานุสว

พฤตจิกายน

ยี่ เว เสวติ ตาทิโส

๑๒ ฝักขมิทรชนิโค ก็เย็นไป ฉนนแล

เพราะธารย้อมและน้อมแก นิสัยได้ประทุกัน ฯ

จันทร์เต็ม

สตรีผู้จารจร

สาวน้อยผู้อำภัพ

อลันเข้าที่พักพักสนั่นก้องในยามราตรีกาล
 ขณะ เมื่อ พระพิรุณ กำลัง ไพรย ลง มา มี ชาติ
 สาย วาตะ โหมพัดอย่างแรงกล้าต้องพญานา
 ชาติน้อยใหญ่ให้เอนอ่อนโยนไปมา มะเหมฆ
 หมอกเลือนลอยขึ้นยังแสงศศิธร และดาวกร
 อันเคยสพร่างก็มีคมขนชันชกาไปทั่ววันภากาล
 เลี้ยงกระหิมครวญควาง แห่ง ฟ้าพร้อมกันแสง
 อลัน ซึ่งฉายแลอยู่แวววิยกระทำให้ กัก
 ก้องถึงวาทสว่างไสวไปทั่วบริเวณ

ในท่ามกลางแห่งถนนเพ็ชรบุรี ถนน
 สายหนึ่ง ในจังหวัดพระนคร ตามธรรมเนียม
 ถนนนี้ ไม่ค่อยจะมีผู้คนสัญจรผ่านไปมาพออยู่
 แล้ว ข้าพระพิรุณกำลังตกลงมาในวาระที่
 กล่าวนี้ จึงเพิ่มความเปลี่ยวให้ มากขึ้นอีก

บรรดาทวงไฟน้อย ๆ ตามระยะเสาก็ สว่าง น้อย
 ลง โดย ลอองฝนกระทำให้ ยังเกิดความน่าสพึง
 กลัวแก่ผู้สัญจรไปมาเป็นอย่างยิ่ง แต่กระนั้นก็
 ริมฟากหนึ่งของถนนที่กล่าวนี้ยังจะได้เห็นสตรี
 สาวผู้หนึ่งเดินสาวเท้ามาอย่างรวกเร็ว เจ้า
 หล่อนแต่งกายอย่างอยู่บ้าน เสื้อนอกขาว
 ผมหักสยายลงมาปกคลุมดวงตาอันคม ริม
 ฝีปากแดงสดทาทาชาด ผิวเนื้อขาวบริสุทธิ์
 สภาพของหล่อนแสดงให้เห็นว่า เป็นผู้มี
 ตระกูลสูงผู้หนึ่ง แต่การกระทำของหล่อน
 ส่อให้เห็นว่า คงมีความลับซ่อนอยู่ภายใน
 ความสวยงาม, ทวงหน้าอันสระสรวบแต่ซุกสก
 แสงให้ปรากฏชัด ว่า คง จิตได้ ตก วิชา
 ซอกเข้ามาแล้วเป็นกาลแรมย หล่อนผู้ใด

พ.ศ. ๒๔๖๙

สัตว์ผู้ชั่วร้าย

กล่าวมาแล้วนี่คือ นางสาว อุไร นนทวิทย์

“เจ้! ลอไปไหม?” หล่อนถามจิน
ลากรดซึ่งยืน หลยฝน อยู่ใต้ชายคาร้านแห่ง
หนึ่งเชิงสะพานยมราช

“ไปไหน?” จินลากรดถาม

“อ้า — ไปโน่น — ร้านขายยานางเล้ง”

หล่อนบอก “ล่อจะเอาเท่าไร?”

“สามสิก” เจ้าจินนตอบ

“แหหมเอาเป็นสามสิกเชียว! ยี่สิกเอะ
นะ ก็แคนเองหนา” หล่อนว่า

เจ้าเจ็กทำเล่นตัวอยู่สักครู่ แล้วลคราคา
เป็น ๕๕ สตางค์ เมื่อเป็นอันตกลงแล้วหล่อน
ก็ขึ้นนั่ง บอกให้ลากไปโดยรีบร้อน รดลาก
คืนผ่านถนนมาได้สองสาย หล่อนจึงออก
คำสั่งให้หยุด เมื่อชำระค่าโดยสารเรียบร้อยแล้ว
หล่อนก็ตรงไปที่ร้านขายยา พลัง
ร้องเรียกทันที

“คุณหมอคะ! คุณหมอ—เย็กประทุ
รียกฉินด้วยเอะคะ” หล่อนเรียกอยู่เช่นนั้น
๓—๔ ครั้ง จึงมีเสียงชานรียภายใน แล้ว
ประทุจึงเปิดออก

“ท่านเจ้าขาโปรดกรุณาฉินด้วยเถิดเจ้า
คะ คุณแม่ท่านร่อแร่เต็มทีแล้ว” หล่อน
พูดแล้วร้องไห้

ท่าน หมอ พิน เจ้าของร้าน นิ่งอันอยู่สักครู่
จึงตอบหล่อนเป็นเชิงปลอบโยน “เอาเถิดแม่
หนู ฉินจะไปเคี้ยวจนแหละ” เขาพูดแล้ว
ก็กลับเข้าไปแต่งกาย ในช่วงครู่หนึ่งก็กลับ
ออกมาพร้อมกับล่วมยา

หล่อน มีความยินดีจนแทบ รวยขอ
ล่วมยามาช่วยหิวกลาง เวียงกรุดลาก ครั้น
แล้วหล่อนพร้อมกับ หมอ พิน ก็ ขึ้นรถไปโดย
ด่วน เวลานี้ฝนหยุดแล้ว ระหว่างทางมี
แต่เสียงหล่อนบอกให้เจ็กลากเร็ว ๆ ถ้าหล่อน
เป็นชายมีกำลังวังชาพอ คงสงสัยคิดว่าที่
จะมานั่งถ่วงเวลาอยู่ในรถ มารดากำลังพีย
หนัก ประโยคนี้ก็อยู่ในโสตร์ เหตุ
ฉินหล่อนจึงอยากจะไปให้ถึงโดยเร็ว หล่อน
อยาก จะ รีบกลับให้ถึงพร้อมกับหมอที่จะไป
รักษามารดาบังเกิดเกล้า ถ้าหล่อนเดินไกล
เข้าไปไม่ทันการแล้วจะทำอย่างไร หล่อนรัก
มารดาของหล่อน อย่าง ยอคยั้ง ทุก ๆ วัน
หล่อนอุสาหรารากตรำด้วยความลำบากโดยไป
รับจ้างเย็บจักรหาเงินมาเลี้ยงมารดา และ
ปฏิบัติรักษาเพื่อให้ได้ รียความสด
รดลากได้ มา หยุดลงใน ที่แห่ง หนึ่งข้าง
ถนนเพ็ชรบุรี เจ้าหล่อนรียกระวักระวักส่ง
สตางค์ ให้เจ็กแล้ว พาท่านหมอตรงไปยัง

ศุภรัตน์

พฤศจิกายน

กระท่อมน้อย ๆ หลังหนึ่งกลางทุ่งนา สี่หน้า
 หล่อนอมเลือนทว้ยความ ยินคิดว่าได้ มา ถึงแล้ว
 พร้อมกับหมอลูกจะมาพยายาใช้ ด้วย แต่อา!
 หล่อนจะรู้บ้างหรือไม่ว่า มารดาทริกซึ่ง
 เคยอยู่กับหล่อนมา เป็น เวลานั้น ยี่ ได้ถูกพญา
 มัจจุราชคว้าที่เอวชีวิตไปเสียแล้ว สละทิ้ง
 หล่อนไว้ ให้อยู่แต่ผู้เดียว อนิจจา! ถ้าหล่อน
 รู้หรือเห็น กวงกมลของหล่อนก็แทบจะแยก
 แหกกับออกไป หรือจะเป็นไฉน?

“คุณแม่เจ้าชา คุณแม่! ลูกไปรับ
 ท่านหมอลมาได้แล้วค่ะ” หล่อนกล่าวเมื่อเย็บ
 ประทุกระตอมเข้ามา “คุณแม่เป็นอย่างไร
 บ้างคะ”

เจ้ายไม่มีเสียงตอบเลยแม้แต่คำเดียว หล่อน
 เข้าใจว่ามารดามือหกลีบไป จึงรีบอีกเป็น
 วาระที่สอง แต่ มารดา ของ หล่อน คงนั่ง
 ตาเหมิ หล่อน แปลกใจจึง เลิก มุ่งชนก
 ในทันใดก็ตองสั่น ร่างกายของมารดาเป็น
 ท่อนไม้ ไปแล้ว ฉนั้นเล่าท่านจึงไม่คอยหล่อน
 เลยจนคำเดียว อนิจจา หล่อน มิได้เห็นใจ
 ท่านแลบ ข้าไม่โทษประณิบัติเมื่อจวนจะสิ้นใจ
 ด้วยหล่อนจะรู้ บ้าง หรือไม่ ว่า มารดา หล่อน
 ได้ลาหล่อนไปสู่สุภโลกกลางคืนชั่วเวลาไม่นาน

“คุณแม่เจ้าชา! นี่คุณแม่เห็นลูกไปเสีย

แล้ว หรือ?” หล่อน คร่ำ ครวญ “โอ!
 คุณแม่ของลูก กลับ มา รับ ลูก ไป ด้วย เลิก
 ลูกไม่ยอมอยู่อีกต่อไปแล้ว อนิจจา! ลูกจะ
 อยู่แต่ผู้เดียว ใ้โดย่างไร? ลูกเป็นหญิงยากที่
 จะคุ้มครองตนเองได้ ทุก เข้า เย็น ลูก เคย
 เห็นหน้าคุณแม่ สนิทสนาพาติดตามประสาแม่ ๆ
 ลูก ๆ แต่เพียงสองคน คุณแม่เจ้าชา — คุณ
 แม่จะไม่ กลับ มา หา แลรับ ลูก ไป ด้วย หรือ?
 น้ ลูก จะทำ ประการใดก็ เมื่อ สิ้น คุณแม่ลงไป
 ลูกหมกพิบังคงรู้สึกเหงาและ เปลี่ยวใจ ไม่น้อย
 ที่เดียว โอ พญามัจจุราชเจ้าชา—พระองค์
 ผู้เป็นใหญ่ใน พิภพ ไฉนพระองค์ จึงเกล้ง
 รับ เกิด เขา ชีวิตของมารดาขึ้นน้อยไปเสียด้วย

เวลาอัน มีบังควรเช่นนั้น พระองค์จะไม่ประ
 ทานความสุขให้หรือทรงพระเมตตา—กรุณา
 แคตัวข้าผู้ เชิญ ซึ่งจะต้องอยู่แต่ผู้เดียวต่อไป
 ไปบ้าง เทียบหรือ? ไช้โฮ! ชีวิต, ชีวิตอัน
 พังส่นของอะไร คงต้องแตกถึงคราวน
 อย่างแน่นอน”

หล่อนตรงเข้าสวมกอดศพ มารดา ปาก
 ก็พร่ำพรรณนาไปต่าง ๆ อสุชลไหลรินลงเป็น
 ทาง ๆ หล่อนสิ้นให้แสดงความเสียใจอย่าง
 นำสัมเพทล้นพ้น แลในไม่ช้าก็เจียเข้าสู
 วิสัยัญญาพองตนเอง

พ.ศ. ๒๔๖๘

สัตว์ผู้อาชรวม

ท่าน หมอพัน ตกใจไม่น้อย เมื่อได้เห็น
 หล่อนมีอาการเช่นนั้น เขารวยตรงเข้าแก้ไข
 กลักรอจนหล่อน คั่นสติ คังเกิม ครั้นสิ้น
 ชะโรในเรื่องนี้ เขาจึงบอกลาหล่อนกลับที่อยู่
 หล่อนแสดงความขอยกขอยใจเขาพลาง ตาม
 ไปส่งถึงหน้าประตู แล้วจึงกลับมานั่งที่เดิม
 ครุ่นคิดถึงกาลในอนาคตต่าง ๆ ยึดกลสย
 ตาก็เหลียวไป เห็นเจกหมายวาง อย่นโตะฉับ
 หนึ่ง หล่อนแปลกใจจึงหยิบขึ้นดูแลบรรจง
 ฝึก ออก อ่านในเจกหมายเป็น คำบอกเล่าของ
 มารดา

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๔๖๘

อุไร ลูกรัก

แม่รู้ตัวแล้วว่าคงจะอยู่กับลูกต่อไป
 อีกไม่กี่เท่าใด จึงได้เขียนเจกหมายฉับไว้
 ก่อน อุไร ถ้าแม่หายไปแล้ว ขอให้ลูก
 รวบรวมสรรพสิ่งอันเป็นสมบัติ ของลูกไปอยู่เสีย
 กับน้าคุณหญิงลักขณาตาม บ้านโกมลเสถียร
 ค่ายปลายถนนสี่ลม แต่ลูกเอ๋ย! ลูก
 ต้องระวังตัวให้ คิสิกหน้อย เพราะหน้าของลูก
 คนนี้ออกจะเป็นคนโหดร้ายมาก แม่ไม่มีย
 ถือว่าเป็นญาติเลย แต่จะทำอย่างไรได้
 เราหมกพิพงแล้ว ก็ต้องขอพึ่งเขาไปตาม
 กาล ลูกไม่ควรเสียใจในการที่แม่ต้องลาไป

ครั้งนี้ คนเราเกิดมาแล้วก็ต้องตายหมดทุกคน
 แม้รักเสียใจอย่างรัก แต่ที่ยังไม่ได้เห็นลูก
 เป็นฝั่งฝาท่านนั้น และเป็นห่วงที่สุด ห่วงว่า
 ลูกคงเชื่อแม่ สงวนตัวและรักษาชื่อเสียง
 ตามคำบอกเล่าของแม่เป็นแน่ อ้อ แม่ได้เก็บ
 เงินไว้ ให้เจ้าร้อยบาทรวมทั้งเจกหมายฉับหนึ่ง
 เจกหมายนี้จงนำไปให้เขา คเพื่อฝากส่งตัวเจ้า
 ค้วย แม่ได้ซ่อนเงินกับเจกหมายไว้ในที่
 นอนของเรา

โดยความเพ่งห่วงและอาลัย

ถนน นันทวิทย์

อุไรอ่านแล้วก็ คำนวณจากวันที่ ๆ บอก
 เห็นว่าเจกหมายฉับนี้ ได้เขียนมาแล้ว เกือบสาม
 เดือน หล่อนกลืนกลังและอาลัยมารดาขึ้นมา
 อีก ทุกทีหรือว่ามารดาของหล่อน รัก หล่อนผู้
 เป็นบุตรมากเพียงไร ท่านรู้ว่าท่าน คงตายใน
 ไม่ช้า ยิ่งอุสสาห์พยายามวางเจกหมายบอก
 ตำแหน่ง แห่ง หนที่อยู่ให้ก่อนจะตายเป็นเวลา
 เกือบสามเดือน นั้นแล้วจะไม่ให้หล่อนบูชา
 เคารพท่านและ คำนึงถึงได้อย่างไร หล่อน
 ยิ่งคึกคัก ยิ่งเศร้าใจ เลยต้องร้องไห้ อีกเป็นวาระ
 ที่สอง น้ำตาอาหยหน้า พลาญพรตนา นางคุณ
 ความดีของท่านอย่างน่าสมเพชเวทนา .....
 อรุณรุ่งสว่าง หล่อนคืนจากที่นอนตาม

เคยรู้สึกเหงาหงอยลึกซึ้งปรกติ ไหนจะคิดถึง
มารดาที่รักผู้ได้ลาโลกไปแล้ว แต่เมื่อคืน
เวลาเช้า หล่อนเคยนำอาหารมาให้มารดา
รับประทาน และสนทนากันอย่างตามประสา
ยากก่อนที่หล่อนจะไปทำงาน มาวันนี้หล่อน
จะพบสนทนากับผู้ใดแล้ว มารดาหล่อนหรือก็
กลายกลายเป็นวัตถุสิ่งหนึ่งไปแล้ว ไม่ไหวคัง
เล่นวันนี้นับแต่จะทอดทิ้งมรดกไป หล่อน
มองดูแล้วระทมใจที่สุด แต่มาหล่อนถั่ง
คำตักเตือนว่าไม่ควรเสียใจแล้ว จึงก้มอับ
บรรเทาความสลดใจลงได้บ้าง หล่อนรีบแต่ง
กายออกจากกระท่อมไปยังที่ทำงาน ขอลา
ออกจากหน้าที่และกลับมารับการศพ มารดา
โดยเงินหรือยาทจนเป็นที่เรียบร้อยทุกประการ
สองวันได้ล่องไปแล้วอย่างรวดเร็ว วันนี้เป็น
วันที่สามและ เป็นวันที่ จะต้องจาก — จาก
เคหสถานของหล่อน ไปอยู่ยังคฤหาสน์
อันระโหฐานพร้อมด้วยความสุขสำราญ แต่
ความสุขสำราญเหล่านั้นจะมายาเพียงตนเป็น
เจ้าเรือนของหล่อนหรือไม่นั้น หล่อนเข้าใจ
อย่างแน่นอนว่าคงไม่มี แต่จะทำอย่างไร
ได้เล่า อ้อเอย หล่อนจะไม่ไป — จะอยู่คน
เดียวหรือ? ไม่ได้ — หล่อนจะอยู่คนเดียว
ไม่ได้ ถ้าหล่อนอยู่คนเดียว หล่อนคงต้อง

ถูกรังแกอย่างไม่มีปัญหา หนทางที่
หล่อนต้องไป — ไปอยู่กับเขาผู้ซึ่งอย่างไรเสีย
ก็คงไม่ให้ความสุขแก่หล่อนได้ หล่อนคงต้อง
ได้รับความรำคาญ เนื่องจากความทารุณ
ของเขาเป็นธรรมดา แต่หล่อนกลับหึกใจได้
ว่า “กรรมแล้ว ต้อง หนีกรรมไม่พ้น”
หรือ “ชั่วเจ็ดทิศเจ็ดหน” สองภายิตินทำ
ให้หล่อนมีมานะขึ้น นึกเสียว่ายังที่ไปอยู่
กับเขาจะได้รับโชคก็บังกรรมบัง คัดสินใจ
เด็ดขาด หล่อนรีบรวบรวมสัมภาระออกจาก
กระท่อม มุ่งตรงไปตามถนนเพื่อรับผู้พลาง
มามองดูกระท่อมอีกครึ่งหนึ่งอย่างไว้อาลัย
ในทันใดน้ำตาก็ไหลลงพราก ๆ หนีไม่
สามารถจะกลั้นได้ หล่อนไม่อยากจะจาก
เคहनัยซึ่งเคยให้ความสุขแก่หล่อนเสีย แต่
เป็นความจำเป็นจริง ๆ หล่อนอดสละที่สลดใจ
และเชื่อน้ำตาที่ไหลลงอาบหน้า พลางรีบ
สาวเท้าเดินต่อไป

๐ ๐ ๐
คฤหาสน์ “โกมลเสถียร” อันกว้าง
ใหญ่ระโหฐานตั้งเด่นเกยวอยู่ปลายถนนสี่ลม
บรรทมทางซันที่ไถ่มาไปมาทางนั้นแล้ว จะ
เว้นกล่าวคำชมเชยเป็นไม่มีเลย คฤหาสน์นี้
เป็นคฤหาสน์ของเจ้าคุณฉันทนามานะเศรษฐี

พ.ศ. ๒๔๖๗

สตรีผู้ชั่วร้าย

มีนามว่า โชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทุกๆ
วาทะระได๋ ยินเสียงกริยางค์ คนคร่ำครวญ อยู่ใน
ทักนเสมอ ทั้งในคึกและนอกคึกกึกไฟฟ้า
เป็นระยะแสบที่จะนำพิศนา แสดงให้เห็น
ว่าเจ้าของคฤหาสน์เต็มพร้อมไปด้วยความสุข
และสมบูรณ์แล้วอย่างพร้อมมูล แต่การกระทำอันทรูทรานหาใช่เป็นความ คึกคักจืดจาง
ใจจริงของเจ้าคุณมหาเศรษฐีไม่ นอกจากเป็น
แต่เพียง ความ คึกขำๆ เพื่ออวดฐานะของคุณ
หญิงและบุตรสาวผู้เห่หยอคนั่นเอง วันท้อไร
ไปเท่านั้น ละเอียดเป็นวันอาทิตย์ โชค
เหมาะที่จะได้พบคุณหญิงเจ้าบ้านทันใจ ตาม
ธรรมเนียมที่ไม่ใช่วันอาทิตย์จะไม่มีผู้หนึ่งผู้ใด
ได้พบคุณหญิงเลย ขณะเมื่อเจ้าคุณลงจาก
ตึกไป กระทรวง คุณหญิงก็ออกทางโน้นเข้า
ช่องการพนัน การพนันตั้งแต่ไพ่, ไฮโลว์,
ไปกา, เหล่านี้คุณหญิงเล่นพร้อม หาได้นึก
ถึงฐานะแห่งความเป็นเศรษฐีของเจ้าคุณผู้ใด
อวยเห่อย่างน่าสะสมขึ้นมาแม้แต่เล็กน้อยไม่
แต่การกระทำครั้งนี้มิได้ลือคร่ำไป ถึงหูเจ้า
คุณผู้สามี เพราะ คุณหญิงใช้นายบัตร
เป็นคำขีตปากแก่บรรดาคนใช้นั่นเอง

“คุณหญิงคะ! มีหญิงสาวผู้หนึ่งอยาก
จะขอพบค่ะ” สาวใช้เข้ามาเรียนคุณหญิง

ที่ห้อง
คุณหญิงออกรู้สึกไม่พอใจเมื่อได้ยินเช่น
นั้น เพราะท่านกำลังรอเขา เจ้าคุณอยู่อย่าง
เพลิดเพลิน หากจนใจที่เห็นเจ้าคุณพอกหน้า
แสดงว่าให้น้ำเข้ามา ท่านจึงบอกสาวใช้
เป็นที่คล้ายตามข้าง

“ใครนะ? แม่น ไหนเองไปพาเข้ามา
ที่หรือ” คุณหญิงขยี้หน้า นางสาวใช้
ไปทันที ลึกคร่ำก็นำนางสาวอะไรเข้ามา
เจ้าหล่อนมาถึงก็ยกมือไหว้ท่านทั้งสอง

“ท่านเจ้าขา! โปรดกรุณาแก่สัตว์
ผู้ยากยิ่งเถิดเจ้าค่ะ” อุไรกล่าวอย่าง
ละห้อยพร้อมกับยื่นจดหมายให้คุณหญิง

คุณหญิงเอื้อมมือไปรับมาฉีกโดยกิริยา
ไม่สู้เต็มใจ

คุณหญิงลึกลับมานาน ทราบ
เหตุการณ์ใดๆ แต่หนหลังนั้น ขอเธอ
จงขอให้เลิกนิสัยรักพวกพ้อง จงนึกเสียว่ามัน
เป็นเรื่องที่ล่วงมาแล้ว ไม่ควร จะเอามาคิด
ให้เกิดความรำคาญใจอีกต่อไป เวลานี้ฉันขอ
สารภาพว่ากำลังตกอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์
อย่างมหันต์ ทั้งกำลังรอท่ามัจจุราษที่จะ
มาคร่าชีวิตไปโดยไม่ช้านี้ กระทำให้
เป็นท่วงไรบุตรของดิฉันเป็นทุกข์ ดิฉันไม่เห็น

ศุภรวัน

พศ. ๒๔๖๖

ใครอีกแล้วที่จะทนย่ำรังให้ความสุขแก่เขาเมื่อ
ฉันล่องลอยไปแล้ว นอกจาก เขา ผู้เป็นญาติ
ของฉันคนเดียว เขาเอ๋ย ขอเขาได้
เมตตา ต่อฉัน ผู้เป็นพริ้วลมสาลิหิต และอุไร
หลานเขยด้วยเถิด ในที่สุดฉันหวังว่าเขา
คงไม่มีความรังเกียจในการที่จะรับอุไรไว้
ใช้ช่างทาสักคนหนึ่งเป็นแน่

จากฉันผู้ไร้ วิชา

ณอม นนทวิทย์

๒๒/๒/๐๗

คุณหญิงอ่านเสร็จแล้วก็คลิกเสียทันที ส
หน้าอันขมขื่น แค่นี้เพียงเล็กน้อยก็ยิ่งเพิ่มขมออก
เป็นสองเท่า เหตุที่ทั้งนี้ เพราะคุณหญิงไม่
เต็มใจจะรับอุไรไว้ โดยเกรงว่าความชั่วร้าย
ของท่านจะเกิดมีกลิ่นคาวขึ้นนั่นเอง

“จกหมายของใครน่ะ? แม่ล้ม่อม?”

เจ้าคุณถาม

“เพื่อน อิดฉันเองค่ะ เขามีมาฝากฝั่ง
เด็ก คน เวลานี้เขาตายแล้ว” คุณหญิง
ตอบ

“พุทโธ! น่าสงสารลูกกำพร้า”
เจ้าคุณพูดแล้วหันมาทางอุไร “อยู่เสียหนัก
แล้วกัน แม่หนู เอาเด็กฉันจะรับเลี้ยงเอง”

“พระเดช พระคุณ ที่สุดเจ้าค่ะ” อุไร

พูดพร้อมก้มขม้มมือไหว้

“แม่หนูชื่ออะไรจ๊ะ? เจ้าคุณถาม
ด้วยความอาทร

“ก็ฉันชื่ออะไร เจ้าค่ะ” หล่อนตอบ

เจ้าคุณไม่ว่าประการใดนอกจากพยักหน้า
พลาญพิศตรปรางของหล่อน ทันใดนั้นคุณ
หญิงก็เรียกนางแม่นเข้ามา และออกคำสั่ง
ให้พาอุไรไปพักยังห้องบน ตกคึกกับสวนดอก
ไม้ เมื่อใดเย็นเช่นนั้นอุไรก็ไหว้ท่านทั้งสอง
เดินตามนางแม่นไป แต่ยังมีทันที่หล่อนจะ
พ้นห้องไปก็โดนเสียงเจ้าคุณเรียก

“ความจริงแม่หนูคนไหนว่า ข้าไม่ชั่ว รวช
เหว่เลย ถ้ามีเครื่องแต่งกายอย่างบริบูรณ์
แล้ว ย่างที่จะงามไปกว่าแสงบุตรเราอีก”

คุณหญิงนิ่งแล้วตอบออกมาช้าๆ “ค่ะ
เจ้าค่ะตามพินิจ แม่ข้า เพราะเพื่อนของฉัน
คนด้วยมากทีเดียว”

อุไรขมระเมื่อหล่อนกำลังจะไปลัยห้องรับ
แขกอยู่แล้ว ก็สะดุ้งใจว่าคำพูดของคุณหญิง
เข้า หล่อนรู้สึกน้อยใจเป็นอันมาก ใจ
คอหวิวๆ แทบไม่สามารถจะทรงตัวเดินได้
อีกต่อไป โอ! ความจน หนอ! ความจน
มีผลร้ายแรงนักอะไร และก็เพราะความจนนี้
เองไม่ใช่หรือ? กระทำให้ผู้ใดต้องแยกหน้า

พ.ศ. ๒๔๖๙

สตรีผู้อารวม

มาอาศัยอยู่กับคุณหญิงผู้อารวม คุณหญิง
ชา — คุณหญิง นี่ คุณหญิง ไม่ใช่ น้ำ อัน
แท้จริง ของ อูไรทองหรือ? หรือคุณหญิง
เห็น ว่าอูไร เป็นไฟ? ไม่สมควรจะนับว่า
เป็น หลาน ให้ อัย ขาย หน้า แก่คนทั้ง ปวง
แน่นอนแล้วต้องเป็นเช่นนั้น หาไม่คุณหญิง
คงไม่กล่าวเช่นนั้น ไ้เต็มปากเต็มคอ อูไร
หล่อน คิด แล้ว กับสาวเท่าเดินตามนางแม่น
ต่อไป

“นี่แหละ หิ้ง ของ เธอ ที่ คุณหญิงสั่ง”
นางแม่นหันมายกมือถึงหิ้ง อูไรแสดง
ความขอยินางแม่นพอสมควร แล้ว นาง
แม่นก็กลับออกไป หล่อนเข้าไปในห้องพิศุ
สรวลสิ่งต่าง ๆ เห็นเต็มพร้อมไปด้วยตุ้ กระ
กและเครื่องประดับต่าง ๆ อย่างวิจิตรงดงาม
เจ้า หล่อน รีบ รีบ การ บุกกวาดเสร็จแล้วก็กลับ
ออกไปหานางแม่น ช่วยกระทำการงานต่าง ๆ

สายัณห์กาล วันนั้นเมื่อเจ้าหล่อนทำการ
เรียบร้อยแล้ว ก็ชำระร่างกาย ออกมานั่ง รัย
อากาศอยู่หน้าตึก

ยุค — ยุค เสียงรถยนต์ชนิดเอสเซกส์
กึ่งซันที่หน้าประตู และในทันทีนั้นรถคัน
นั้นก็แล่นเลี้ยวเข้ามาน ในรถมีสตรีสาวผู้หนึ่ง
นั่งอยู่ เมื่อรถหยุด เจ้าหล่อนผู้นั่งก็คอย ๆ

ย่างลงจากรถขึ้นไปยังตึก

“แหม! คุณแม่คะ, วัน นี้คิดจะไปพบ
เพื่อนเข้าที่ โรงภาพยนตร์ เขาเลยชวนไปเล่น
แบดมินตัน เล่นเสียเพลินทีเดียว” เจ้าหล่อน
บอกกับคุณหญิงซึ่งนั่งทำหน้าขมอยู่

“แม่กำลังบ่นถึงอยู่ที่เดียว” คุณหญิง
ว่า “เจ้าคุณพ่อก็นั่งอยู่เหมือนกัน”

การสนทนาเป็นไปไม่นาน เจ้าหล่อนผู้
ซึ่งได้ ทราบดีว่าขอ แสวง ก็ลา ออก มาอายน้ำ
ชำระกายแล้วก็กลับเข้าไปรับประทานอาหาร

“เอ๊ะคุณแม่! นั่นใครคะ?” แสวง
ถามคุณหญิงเมื่อเห็น อูไรเดินเข้ามา

“นั่นน้ำหรือ? ลูกของเพื่อนแม่เอง เขา
เอามาฝากไว้” คุณหญิงคอยแล้วก็หันมา
ลงรับประทานอาหารต่อไป

แสวงจึงมองดูอูไรผู้ซึ่งกำลังเข้ามา คอย
รับใช้ อย่างไม่กระพริบตา สังเกตเห็น
ว่าหล่อนสวยอย่างไม่มีที่ติ จิตต์ ใจของ
แสวงเวลานี้รู้สึก อย่างไรบ้างก็ยากที่จะคาด
ปรากว่า หล่อนคอยไว้ ด้วย สายตา อย่างไม่ใช่
ฉันทิภาพ หรือบางที หล่อนจะริษยาความ
งามของอูไรเข้าแล้วกระมัง?

สามวันได้ล่วงไปแล้วอย่างรวดเร็ว อูไร
ก็ยัง บำเพ็ญ คน เช่น แม่ ครวี่ ของ คุณหาสน์

ศุภรทิน

โกมลเสถียร ทุกวันที่เจ้าหล่อนหาอาหารให้
เจ้าคุณแลคุณหญิงวัยระเพดานนั้น ทำให้
ท่านวัยระเพดานอาหารได้ ถูก ออกถูกใจเสีย
กระไรจนถึงกับวันหนึ่งเจ้าคุณได้ถามขึ้น และ
เมื่อได้ทราบว่าอุไรเป็นผู้ทำแล้ว ท่านก็กล่าว
ชมเชย ทั้งรู้สึกมีความรักและสงสารมากขึ้น
กระทำให้ คุณหญิงแลบุตรไม่สู้พอใจ ในถ้อย
คำเหล่านั้น แท้จริงอุไรเป็นสตรีที่ฉลาด รู้จัก
ประจบประแจง เพราะ หล่อนรู้สึกตัวว่าตัวคน
เดียว และมีความโอบอ้อมอารีแก่บรรดาคนใน
บ้านทั่วไป กระทำให้ชาวไร่และ เวทนา หล่อน
ทั้งสิ้น

ถ้าจะพูดถึงคนวิเศษไม่อยากจะให้ใครได้ก็
ก็ ต้อง นับ ว่านางสาว แสงเป็น คนเช่นนั้นคน
หนึ่ง เหมือน กัน เวลา หล่อน รู้สึก
เกลียด — เกลียด อุไร แล้วอย่าง เข้ากระตักคำ
ยิ่งได้เห็นเจ้าคุณรักอุไรมากขึ้นเท่าใด ความ
เกลียดแค้นอันมีมาแต่ เดิม เพียงเล็กน้อย ก็
เพิ่มขึ้นอีกมากเจ้าหล่อนคอยจับ ฝึกลูไร เพื่อจะ
กำจัด หล่อนให้ออกจากบ้าน แต่ อุไร หล่อน
ก็เสีย เมื่อเห็นแสงเกลียดหล่อน ๆ ก็คอยระ
วังตัวจึงรอกพ้นจากอุบายของแสงอยู่เสมอไป
ยิ่ง แสง ปรายชัย ด้วย ความ คิด ของ อุไร
ทุก ๆ ครั้ง ทำให้แสง เพิ่มความอาฆาต

พฤศจิกายน

มากขึ้น หล่อน นั่งตรองนอน ตรอง เพื่อหา
หนทางจะกระทำแก่อุไร อยู่เป็นนิตย์

ล่วง มา ๓ เดือน เป็นเวลาพอที่
หล่อน — อุไรจะรู้จักคนในย่าน และ รู้ ความ
คิด หนักหนาบาง ได้ ก็ แม้แต่ความชั่ว ของ
คุณหญิง หล่อนก็ทราบโดย ตลอดแต่หา
ได้ปริปากประการใดไม่

วันหนึ่ง ๘ นาฬิกาหลังเที่ยง ขณะกำลัง
วัยระเพดานอาหารมีเจ้าคุณ คุณหญิงแลแสง
นั่ง วัยระเพดานอาหารล้อมเบ่งวงกันอยู่ รวม
ทั้งอุไรซึ่งมากอยเบ่งวงไว้ด้วยตัวกัน สักเกด
สีหน้า แสง ยิ้มลมย้อยในที่ หล่อนวัยอ้อม
ก่อนแลกลีบไปยังห้อง โดยเร็วในไม่ช้าก็ จึงทำ
หน้าคันตักใจเข้ามาหาคุณหญิงอีก

“อุ๊ยตาย! คุณแม่คะ, เครื่องเพชร
ศิณหายหมดแล้วคะ” หล่อน แสร้ง บอกทำ
อาการตกอกตกใจ “นี่จะทำอย่างไรกันละ
คะ ศิณเอาซุกไว้ ได้ ทนจนเมื่อก่อนนา”

คุณหญิงหันมามอง ลูกสาว มีอาการ
ตกใจ ไม่น้อยเหมือนกัน ส่วนเจ้าคุณคงนั่ง
นั่งคอยฟังเหตุการณ์อยู่เรื่อย

“ลูกเอาไว้ได้ ทนจนแน่หรือ?” คุณ
หญิงถาม “อะไรว! ประเดี๋ยวก็ควรจะหาย
ไปได้อย่างไร?”

พ.ศ. ๒๔๖๔

สัตว์ผู้อาหรรมิ

“กัณน์นำชิตะ จึงนำแปลกใจ” หล่อน
บอก “ชั่วไป อายนน้ำแล้ว ก็มา รวย ประทาน
ข้าวเท่านั้น”

“แล้วลูกสงสัยใครบ้างเล่า?” คุณ
หญิงถาม

“ก็ฉันก็ไม่สงสัยใครตกคะ” หล่อน
ตอบ “นอกจากแม่ ใครคนเคียว ก็ฉันเห็น
เดินผ่านไปทางนั้น ลองถามเขาซักที คุณ
แม่ บ้าง ที่ เขาจะแก้งเขาไปช้อนไว้บ้าง
กระมัง?”

คำว่าแม่ไร ทำให้ อูไรสับสนทั้งตัว
รู้สึกปวดหัวไปทั่วสรรพางค์กาย อนิจจา
หล่อนคงถูกใส่ความแล้ว หล่อนมิได้รู้
เรื่องนี้เลยแม้แต่คนเดียว แต่จะต้องมารับโทษ
อย่างหนักโดยปราศจากความผิด โอ!
อูไร หนอ! โอไร! หล่อนช่างได้รัยแต่ความ
โศกเศร้าอยู่เย็นนิตยเสียดวัง ๆ เทียบหนอ

“ไ้, อูไร! เราอาของเขาไปข้างหรือ
เปล่า?” คุณหญิงหันมาถาม

“เปล่าเลยเจ้าคะ” อูไรตอบ “ก็ฉันยัง
ไม่ได้ เดิน ผ่าน ห้าง คุณ แสงไป เลย จน ครั้ง
เคียว”

“งั้นก็ทำไม แสงเขาจึงจะพูดว่าเห็นเรา
เดินผ่านไปล่ะ?” คุณหญิงถามอีก

“จริง ๆ เจ้าคะ เป็น ความ สัตย์”

หล่อนบอก

“ห๊ะ!” คุณหญิงว่า “ก็ไม่มีใครอื่น
ที่ เข้านอกออกในได้ นอกจากเราแลแม่
แม่นั้น”

การต่อล้อต่อเถียงกันยังไม่สิ้นสุด นาง
สาวแสงก็กลับออกไปหาหญิงคนใช้สองสาม
คน เทียวกัน ห้าง โนน ห้างนพเพนที่ ในที่
สักถึง ห้าง อูไร หล่อนรีบทำไปเสียดิน
ซัก ค้นดูตามหมอน ลงท้ายก็หันมาเบ้ค
หุบคู้บ้าง

“คุณพระ ช่วย! แม่ไร เปรนขโมย”
หล่อนร้องถึง และหยิบเอาเครื่องเพชร วัง กลับ
ไปหาคุณหญิงพร้อมด้วยพวกสาวใช้

“คุณแม่คะ ได้แล้ว ค่ะ! ก็ฉัน พยของ
ซ่อนอยู่ในหีบแม่ไร” หล่อนบอกคุณหญิง
พร้อมทั้งทำหน้าตาดู

“หา ได้แล้วหรือ?” คุณหญิงถาม

“ไ้, อูไร! ที่นี้เองจะว่าอย่างไรเล่า?”

“ไ้! ก็ฉันไม่รู้ เรื่อง เลยน เจ้าคะ”
หล่อนตอบ “บ้างที่ใครจะแก้งเขาไปไว้เพื่อ
ใส่ความก็ฉันกระมังเจ้าคะ?”

“หนอยแน่! คน แก้งใส่ ความ
ชะ ชะ! ก็เองขโมยเอาของเขาไป จักได้

ศุภรวิกัน

พฤศจิกายน

ไต้ง ๆ อยู่แล้ว ยังจะแก้ ตัวอีก ”

อูไร แค้นใจ จน น้ำตาตก ยิ่งได้เห็น แสงยิ้มเยาะ ใน ความ ปราณี ของ เจ้าหล่อน แล้ว หล่อนแทบคลั่ง, น้ำตาไหลลงพราว ๆ ส่วนคุณหญิง ก็ชักหนักเข้า หล่อนเลยไม่สามารถ จะ คอยได้ กระ ทำให้ คุณหญิง โกรธเย็นฟันฟันไป

“อูไร! เองไม่รับ หรือ?” คุณหญิง ทวาดแหว “แสงไปหาแม่ มาให้แม่—๓ ๓ อัน จะเขียนมัน ให้รับจนได้”

แสงรีบกลับออกไป ในไม่ช้า นำไม้ ขนากใหญ่ มาให้ ๓ อัน

“อูไรมานี่” คุณหญิง เรียก เมื่ออูไร ไปหา คุณหญิง ก็เอาเชือกมัดมือ โขงชน และเขียนอย่าง ไม่ปราณี

“โง! มันจะรับหรือยัง?” คุณหญิง ร้อง “แน่, ยังไม่รับ” คุณหญิง พุดแล้ว ก็เขียนกระหน่ำใหญ่ กระทำความสังสาร ให้แก่ บรรดาผู้ ที่อยู่ในเวลานั้น รวมทั้ง เจ้าคุณ ด้วยเป็นที่ยัง แต่เจ้าคุณหากล่าช้าเหลือไม่ นอกจากห้ามปรามให้เลิกกันเท่านั้น เพราะ ท่านเป็นคนกลัวเมีย ส่วนนางแม่นั้นสังสาร อูไรจนน้ำตาร่วง โดย ที่อูไรต้องรับโทษ อย่างปราศจากความผิดนั่นเอง

“อูไร! มันจะไม่รับแน่หรือ?”

คุณหญิงถามอีก “อูไรร้ายใจแข็ง แน่, ไม่รับ กระคัมให้รับจนได้” คุณหญิง พุดแล้ว ก็เขียนซ้ำลงไปอีกจนเนื้อแตก โลหิต ไหลโซม

“พอที่เถื่อนน่า, แม่ลม่อม! ฉันเห็น ว่า สมควรแล้ว” เจ้าคุณสงสารเค็มทนจึงออก ปากห้ามชน

“เจ้าคุณไม่ต้องมายุง” คุณหญิง ทวาด “คนอย่างนี้เลี้ยงไว้ ไ้หรือ? เลี้ยง ให้ กินอิ่มนอนหลับแล้วยังทรยศได้”

พุดแล้ว ก็มือถือไม้กระต๋านำที่ตามเค็ม ไม่ถึง ๒-๓ อันก็แตกลงเป็นจุล เพียง แต่ไม่ยิงแตกแล้ว เนื้อหนังของอูไรเล่า จะไม่แตกทันไหวหรือ? ร่างกายของหล่อน แตกเป็น รว ๆ โลหิตไหลโซมกาย หล่อน ไม่สามารถจะทนความเจ็บปวดได้ ถึงขั้นแน่นัง สู้วิสัยนิญาพ

“ยังงั้นแหละ จึงจะสมกับมึง, อูไรร้าย ใจแข็ง” คุณหญิง พุด เมื่อเห็นอูไรแน่นังไป แล้ว ก็โยนไม้ลง ยิง ฟัน คงไปนั่ง เก้าอี้ เพื่อ พักเหนื่อย

อูไรแน่นังไป ช่วงขณะก็ กลับ พินลมคำขื่น มา ฝ่ายเจ้าคุณเห็นท่าไม่ เป็นการ จึงลุกขึ้น

พ.ศ. ๒๔๖๗

สตรีผู้มีอาชกรรม

แก้อีไรออก บอกให้สาวใช้ช่วยพุงไปส่ง
ยังห้องอยู่โรมาถึงหล่อนก็ล้มตัวลงนอน ลึก
หล่อนครวญครางด้วยความเจ็บปวด

“โอ! พระผู้เป็นเจ้าเจ้าข้า! โฉน
พระองค์ จึงไม่ประทานความยุติธรรมให้แก่ข้า
น้อยอยู่ไรบ้าง” เจ้าหล่อนคิดว่าครวญ อย่าง
น่าสงสาร “พระองค์ไม่ทรง เล็งเห็นใจอัน
ยวดีของข้าน้อยดอกหรือ? อีไรหาความ
ผิดมิได้ ควรหรือมารับโทษ จาก มนัสส์ ผู้
อาชกรรม อนิจจา กรรมเวร สิ่งไรหนอ อีไร จึง
ได้ รับทุกข์ช้อยเป็นเนืองนิตย์ จากมารดาอัน
ทรักมาครึ่งหนึ่งแล้ว ข้ายังจะมาถูกมนัสส์
ใจร้าย เข่นช้อยอย่างสาหัส ไซ้เอ๋ย! วาสนา
ของอีไรช่างอาภัพไรว่าวาสนาเสียจริง ๆ ทั้งแท้
เกิดมา แทบจะพูดได้ว่า อีไรไม่มีใครจะได้
รับความสุขสบายแม้แต่หนึ่ง แต่ก็ยังดีกว่า
ที่มาโดนเขาเช่นนี้ มาก และถ้าอีไรจะต้อง
โดนเช่นนี้เสมอไปแล้ว เชื่อนั่นว่าชีวิตของ
อีไรคงจะไม่ยืนนานต่อไปได้แน่นอน”

สิ้นคำ หล่อน ก็กิน กระ เลือก กระส่น ด้วย
ความเจ็บปวด ปากพรวดพ้อออกไปต่าง ๆ นา ๆ
ในไม่ช้าก็ถึงยวเข้าสู่นิราชรมณณ์ ขณะเมื่อ
เจ้าหล่อนกำลังจะ เคลมสติ ก็ได้ยินเสียง
คนเย็บประตูเข้ามา

“อีไร ลูกรัก” ผู้ที่เย็บประตูเข้ามาพูด
“ลูกจำแม่ไม่ได้ดอกหรือ?”

เจ้าหล่อนล้มตัวลุกขึ้น เห็นภาพมารดาของ
หล่อนยืนอยู่ข้างเตียง

“โอ! คุณแม่เจ้าข้า! คุณแม่ที่
รักของลูก! รีบลุกไปด้วยเถิด ลูกทนความ
ทรมานของเขาไม่ได้แล้ว” เจ้าหล่อนพูด
แล้วก็ลุกขึ้นจะเข้าออกมารดาด้วยความดีใจ

“อย่า! อย่าเลยลูกรัก” บิดา มารดา
บอก “ลูกจะทำเช่นนั้นไม่ได้ แม่ไม่ใช่เป็น
คนอย่างธรรมดาแล้ว แม่มาถูกเพ่งสังเอน
ลูกต้องเชื่อแม่ หลอกต้องถูกเข่นช้อยอย่างสา
หัส นี่ ก็เพราะเป็นคราวเคราะห์นั่นเอง ลูก
อย่ารู้สึกล้นน้อยถอยใจเลย เคยบนสันเคราะห์
แล้ว และกำลังจะได้ รับแต่ความบรมสุข
ลูกต้องเชื่อแม่, อีไร! ไม่ควรคิดผูกพยา
บาทเขาต่อไป นี่ก็เสียว่าเป็นกรรมที่แล้วกัน
เขาละ, พอแล้ว แม่พูดกับลูกได้แต่เพียงเท่า
นี้ แม่ต้องลาไปก่อน เพราะเขาจะคอย
แม่ไม่นานเกินไป” บิดา มารดาพูดแล้วก็หัน

หลังจะเดินออกจากประตู

“คุณแม่เจ้าข้า! อย่าพ่อไปชี้เจ้าค่ะ รอ
พูดกับลูกอีกทีหนึ่งก่อน” อีไรพูดแล้วก็ลุก
ขึ้นจากเตียง โถมเข้าออก ในบัดดลร่างบิดา

ศุภรัตน์

พฤศจิกายน ๒๕๒๖

ก็หายวับไป ส่วนอุไรลงนอนกลิ้งอยู่บนพื้น
หล่อนรีบลุกขึ้นยืน ยืนมองเห็นหน้ามารดา
ติดอยู่เต็มหูเต็มตา หล่อนกลับไปยังเตียง
โดยความละเหี่ยใจที่สุดคิดถึง มารดาที่รักเป็น
ล้นพ้น ไช้เอ๋ย! มารดาของหล่อนนอน
ตาย แล้ว ยังรู้สึก คิด ถึงหล่อนอยู่เสมอหัดกลับมา
เย็บเย็บเมื่อยามวิกาล กระนั้นแล้ว จะไม่
ให้หล่อนเคารพบูชาสักอย่างไปได้ หล่อนนอน
ไม่หลับพลิกกายอยู่ไปมา หวุดหาวหนึ่ง ถึงคำ
บอกเล่าของท่าน ในไม่ช้าก็จำเป็นต้องลุก
ขึ้นมาเปิดไฟ ฟ้า หยิบรูปของมารดา จาก ในหีบ
ชั้นชมออกพลิกหนัง

“อุไร, นอนแล้วหรือ?” มีเสียงเคาะ
ประตูเรียก

“ยังเจ้าค่ะ,” หล่อนตอบโดยจำใจ
ว่าเป็นเสียงเจ้าคุณ แล้วก็ตรงไปเปิดประตู

“เจ็บมากซ้, หลานรัก” ท่านพูดด้วย
ความอาทรเมื่อนั่งลงบนเก้าอี้ “ลืงสงสารจน
น้ำตาตก แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร”

อุไรนั่งไม่ตอบเป็นแต่ร้องไห้ เจ้าคุณ
ปราศย่อยสักรักรำลึกกลับ ขณะที่ท่านจะลุก
ขึ้นก็สะดุ้งโหม่งเหลียวไปเห็นรูปมารดาของอุไรเข้า
ท่านหยิบขึ้นพิจารณา ในทันทีที่ท่านก็ถาม
ขึ้นถึงถึงระคนด้วยความยินดี

“อุไร! นี่ หลานไปเอา รูปนี้ มาจาก
ไหน?”

“รูปคุณแม่ที่ฉันเองเจ้าค่ะ” หล่อน
ตอบ “ท่านตายไปเกือบสี่เดือนแล้ว”

“โอ! ลูก — ลูกรักของพ่อ!” เจ้าคุณ
เข้าสวมกอดอุไร น้ำตาไหล ด้วยความยินดี
“ไช้ — ลูกรัก — พ่อไม่รู้เลยว่า เป็นลูก
รักของพ่อ” ท่านกล่าวแล้วก็เล่าความเดิม
ให้หล่อนฟังจนสิ้นเชิง

“อุไร! ลูกคงไม่รู้ รักพ่อ แน่ละซ้”
ท่านเริ่ม “มารดาของลูกถูกพ่อไล่ไปตั้งแต่
ลูกยังอยู่ในครรภ์ ได้ สี่เดือน ที่พ่อไล่ก็เพราะ
ความเข้าใจผิด อึดอัดมันแถมมันได้ความ
แม่ของลูก พ่อหลงกลมันเลยได้แม่ของลูกไป
ครั้นมารู้ตัวเข้าภายหลัง พ่อก็เที่ยวตามหาทั่ว
ทุกหนทุกแห่ง แต่หาพยายไม่ ลูกกับพ่อเลย
ไม่รู้รักกัน นั่นแหละพ่อพองมาได้ทราบความ
จริงก็เมื่อเห็นรูปนี้”

ท่านพูดแล้วร้องไห้ด้วยความสมเพช
“แล้ว แม่ แสงง นะไม่ใช่ ลูก ของ คุณพ่อ
ดอกหรือคะ?” หล่อนถาม

“ไช้, ลูกและอะไรกะมัน — มันเป็น
ลูกตึกแม่มา พ่อก็เลยเลี้ยงมันไว้อย่างนั้นเอง
เดี๋ยวเถอะ พ่อจะได้เลิก มันทั้งแม่ทั้งลูก ไปให้ดู

พ.ศ. ๒๔๖๙

ศัพท์ผู้อาธรรม

กัทร! มันก็ถูกยัยเียนไปทั้งตัวโดยไม่มีความ
ผิด แม่แม้นเขาออกพ่อเมื่อนเองว่ามันใส่
ความลูก — ลูกไม่มีความผิด” ท่านพุก
แล้วก็ก่นคำรามด้วยความเคียดแค้น

“อย่าเลยล่ะ, คุณพ่อเจ้าขา!” เจ้า
หล่อนห้าม “ช่างเขาเถอะ นี่กว่าเป็นกรรม
ของลูกก็แล้วกัน”

“ฮะ! ไม่ได้ — ไม่ได้! มันระยำ
มากทั้งแม่ทั้งลูก แม่แม้นเขาออกพ่อว่า พ่อ
พ่อลงกระโถไปทำการ มันทั้งแม่ทั้งลูกก็ออก
เที่ยวหา ผู้ชายพ่ายเรือทุกวัน อแมกเล่นถั่ว
เล่นไปผลาญเงินของพ่อ อยู่เสมอ” ท่านพุก
แล้วก็ผลุนผลันออกประตูไปด้วยโทษะ มีพัก
ฟังคำห้ามปรามของ อูไร อีกต่อไป

ในคอนรุ่งเช้า อูไรก็ได้เห็นคุณหญิงและ
นางสาวแสวงหัวสั้ผาระเล็ก ๆ น้อย ๆ ออก
จากคฤหาสน์ หน้าซัดน้ำตาคลอด้วยความ
ทุกข์อย่างเหลือล้น แสดงว่าได้ขาดจาก
สิทธิ์ที่จะมาเป็นเจ้าบ้านอีกต่อไป ส่วนทาง
บ้านเจ้าคุณก็ประกาศแก่ บรรดา คนใช้ทั้งปวง
ว่า อูไรเป็นยัยคนอื่นแท้จริงของท่าน และ
ท่านได้ยกให้เป็นแม่บ้านแทนคุณ หญิงต่อไป
แล้ว หลังจากนั้น ก็ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่
ฐานะของอูไรได้เปลี่ยน สภาพไป เป็น อย่างไร
เจ้า หล่อน กำลัง แวด ล้อม ไป ด้วย ข้าทาสชาย
หญิง แดกถึงได้รัยความบรมสุขพร้อม
ด้วยเจ้าคุณผู้ บิศา ซึ่งกอบ ด้วยทรัพย์สินคุณการ
ทั้งหลาย อย่างพร้อมมูล บริบูรณ์ ทุกทิพาราศรี

จาบบริบูรณ์

๑๖๖. มารยาทมูลม่อมย่อมเป็นองคสมบัติของชนชั้นสูง ความงามอย่างสนิทใจ
ไม่ใช่ เป็นเพราะรูปสมบัติ มารยาทที่ต่างหาก เป็นเครื่องเผยความงามอัน
ไม่รู้จักก็อาจ.

ของ น. ส. พิชญากิ

อเมริกาในห้าสิบปีข้างหน้า

จาก American Weekly

โดย “อุดมเดช”

คำพยากรณ์ต่อไปนี้เป็นความเห็นของ
ชีวโก เกอร์สันส์แบ็ก บรรณาธิการหนังสือพิมพ์
ที่เกี่ยวกับการไฟฟ้า, วิทยาศาสตร์, การ
ประยุกษ์ คิดทำของขึ้นใหม่ และการทดลอง
ต่าง ๆ หลายฉบับ.

มีคนเป็นจำนวนน้อยที่เชื่อถือคำของผู้ทำนาย
ทายาทักการล่วงหน้า คนเราโดยมากมี
ชีวิตไปชั่ววันหนึ่ง ๆ ตามยถากรรม มิได้
มีความ คำวิหิตวิตรอง มองหาเหตุผลของสิ่ง
ต่าง ๆ อันจะมีขึ้นในกาลภายหน้า ในส่วน
ความเห็นของผู้พยากรณ์การล่วงหน้าอันเกี่ยว
กับวิทยาศาสตร์นั้น มีสิ่งที่ควรเอาใจใส่ยิ่งว่า
ความร่ำรวยโดยมีอาณาเขตกว้างขวางของ
เขาไม่เพียงพอกับความเจริญซึ่งเกิดขึ้นจริง ๆ

ก่อนหน้าเวลาที่กำหนดไว้ ในคำทำนายนาน ๆ
เสียเลยทีเดียว ดังเคยเห็นมาแล้วว่า สิ่งต่าง ๆ
ได้เจริญขึ้นอย่างมีเคยกันเห็นเลย.

ทั้งเช่น บูลส์ เวอร์น ได้เขียนหนังสือคำ
พยากรณ์การที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เมื่อห้าสิบ
ปีมาแล้ว เขาจะถุกินท้าวว่าร้ายหาว่า
มั่วสาแมแต่เล็กน้อยก็หามิได้ เป็นต้นว่า เขา
ก็คิดสร้างเรือดำน้ำแลใช้เดินเครื่องด้วยไฟฟ้า
ก็สมจริงทุกประการ มีสิ่งน้อยนักที่เขามอง
ไม่เห็น เมื่อหนังสือออกใหม่ๆ ลงความ
เห็นกันว่า แบบที่คิดประยุกษ์ขึ้นนั้นเป็นไปไม่
ได้ แต่ครั้นต่อมาราว ๒๐ ปี คำทำนายก็
ตรงกับความจริงโดยบริบูรณ์.
เมื่อเรามองย้อนไปดูเมื่อครึ่งห้าสิบปีแล้ว

พ.ศ. ๒๔๖๘

อเมริกาในห้าสิบปีข้างหน้า

มา ก็คงเป็นที่ประหลาดใจที่ได้เห็นความเจริญ
อย่าง น่าพิศวง ซึ่งเกิดมา จากไฟฟ้า เมื่อ
ห้าสิบปีมานี้ ไม่มีโทรศัพท์ ไม่มีกล้อง
ถ่ายภาพ เพราะไม่มีลึฟต์ ไฟฟ้า ไม่มี
แสงสว่าง ที่ทำ ด้วยไฟฟ้า, ภาพยนตร์, รถ
ยนต์ไฟฟ้า, รถรางใช้ไฟฟ้า, ไม่มีปล่อง
ไต้เผาน้ำ เพราะเราไม่มีรถรางไฟฟ้าที่จะ
ขึงกันมิให้เราล้าลักน้ำตายได้ วิทย์ โทรเลข
เครื่องกลึงขึงกันคงเป็นการเหลววิทย์ที่จะเชิด
ความกึกก้องส่งรยไป ใน ทาง อากาศโดยวิทย์
จาก ที่ หนึ่ง ไป ยัง ที่หนึ่ง ก็คงจะเป็นที่เยยหยัน
กันไปเท่านั้น.

ก็เมื่อ เช่นนั้น ในอีก ห้าสิบ ปีข้างหน้า
โลกเรา จะเป็นประการใดบ้าง ?

สมมติ ว่า จำนวน พลเมือง ยัง คง ทวี ขึ้น
เหมือนอย่างที่เป็นมาแล้ว อย่างน้อยพลเมือง
ของเมืองใหญ่ ๆ ก็คงจะเพิ่มขึ้นราวสามหรือสี่
เท่า มากกว่าที่มันเคยมี กรุงซีกาโกอาจะมี
ถึงสิบล้านคน กรุงนิวยอร์กมี ตั้งแต่สิบสอง
ล้านถึงสิบห้าล้านคน แลอื่น ๆ ตามส่วน
มีอยู่ทั่วว่า พลเมือง อันมากมายเหล่านี้จะไ้
รับการระว่างรักษาอย่างใด ในการบางอย่าง
เช่นไปทำงาน แลกลับจากทำงาน ?

ในเมืองใหญ่ ๆ การขึ้นทุกของ แลคน

เป็นการคับคั่งแทบจะว่า ยังคับให้เรียวร้อยไม่
ได้ ก็เหมือนจะเป็นการจำเป็นที่จะต้องจัด
สร้างทำถนนเสียใหม่ให้ ไ้ระบียบ พะที่จะให้
การ เคลื่อนไหวไป มา ต่าง ไ้รับ ความ ระ ว่าง
ของกัน โดยสมควร กว่าอาหารที่เป็นอยู่ทุกวันนี้
ทุก ๆ เมืองอาจจะมีการขึงเมืองโดยจำกัด
การไปมาต่าง ๆ ทางขึ้นขึ้น ๆ ระบียบ
ขึ้นขึ้นสำหรับ รด รับคนโดยสาน อย่างเขา,
รถยนต์ แลอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน.

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า สิ่งเหล่านี้ เคลื่อนไป
ด้วยกำลังไฟฟ้าเหมือนถนนสายที่กล่าวถึงนี้ มี
สายลวดขึงตลอดไป สายลวดนี้ไม่แต่จะให้
กำลังโดยเรื่อ (คือไ้รับกระแสไฟฟ้า
โดยทางอากาศอีกที่หนึ่ง) แลรถยนต์หรือ
รถรับคนโดยสานและโร้น ๆ ยังเป็นกำลัง
แก่คนเดินเท้าสัญจรไปมาด้วย คือว่า คน
เดินเท้าคนหนึ่ง ๆ ไ้ส่ส่กอย่างทุกวันนี้ มี
สายลวดที่ไ้รับไฟ (คือ หุ้มด้วยสิ่งที่ไม่เป็น
ไ้ไ้อย่างสายไฟฟ้าธรรมดา) จากส่กที่มา
มายังศีรษะหรืออย่าของผู้นั้น ทรงปลายสาย
ลวดไ้รับไฟฟ้าจากสายลวดที่ขึงอยู่ข้างบนพอ
ที่จะทำให้ส่กที่เดินไปไ้ไ้เร็วกว่าที่เราเดินได้
อย่างทุกวันนี้ส่กส่กทำเท่า.

ระบียบสองต้องมาเป็นที่สำหรับรถไฟฟ้าขึ้น

อุทมนต์

ลงอย่างฉับพลัน ได้เหมือนอย่างทงวันนั้น คงใช้กำลังไฟฟ้าเช่นกัน รถมอเตอร์ก็มากกว่าเกวียน โดยเครื่องที่สร้างผิดกัน แลทางก็ดีกว่า ใต้ทางรถที่ขยับลงได้ นั้น มียกพื้นท่เคลื่อนไต่อยู่ เสมอมีไต่ซาก และมียกพื้น (เวท) อย่างนี้ เคียงกันอยู่ ๓ อัน ยกพื้นอันแรกเคลื่อนไปชั่ว สองสามไมล์ต่อชั่วโมง อีกอันสองเคลื่อนไปแปดหรือสิบไมล์ แลอันสามไต่สิบสองหรือ สิบห้าไมล์ต่อหนึ่งชั่วโมง จากพื้นดินเรา ก้าวขึ้นสู่ยกพื้นท่เคลื่อนช้าที่สุด แล้วก้าวต่อไปยังอันเร็วที่สุด แลหาที่นั่งเอาตามสบาย พอถึงสถานที่ที่หมายแล้ว จะขึ้นลิฟต์ ไปยังชั้น บนที่เกวียนไต่ หรือจะไปขึ้นบนยกพื้นที่จะไปสู่ชั้นที่มารถไฟ แลขึ้นรถไฟซึ่งหยุดทุก ๆ ระยะ สามสิบหรือห้าสิบช่วงตึกก็ได้ หรือจะลง ไปโดยยกพื้นอันเกวียนไต่ไปยังรถไฟใต้ดิน ซึ่งหยุดเป็นตำบล ๆ ก็ได้ มิฉะนั้นจะเลือก เอารถไฟใต้ดินซึ่งเกินระหว่างเมืองต่าง ๆ ก็ได้ หรือจะลงไปที่ลึกกว่านั้น ก็จะไปขึ้นรถไฟใต้ดินทางไกล เกินชั่วโมงละ ๒๐๐ ไมล์ ส่วน ลึกอย่างที่สุดคนลงราว ๔๐๐ ฟุต.

ส่วนถนนระกบพื้นดิน แท้ ๆ นั้น สำหรับให้ รถยนต์ ทุก เช้าของหนัก ๆ ต่าง ๆ เกินเท่านั้น ไม่มีผู้คนเดินเลย.

พฤกษิณ

ต่อจากนั้นไปอีกห้าสิบปี นักวิทยาศาสตร์ของเราคงจะแก้ปัญหาเรื่อง การบังคับทิศทางอากาศตก บนหลังคา ตึก สูงใหญ่ที่สุด ทั่ว ๆ ไปนั้น มีโครงทำด้วยโลหะอย่างขนาด ใหญ่ซึ่งมี กระแสไฟฟ้าแล่นอยู่ เสมอ ติดอยู่ โครงอันนี้ จะ ทำให้ฝน ที่ กำลังจะตกหายไป หรือถ้าเป็นการ จำ เป็นจะให้ฝนตกลงมากก็ได้ ตามความต้องการในระหว่างเวลาที่ มีอากาศ ร้อนอบอ้าวหรือในเวลากลางคืน.

มีคำถามที่ มัก ซอย ตาม กัน อยู่เสมอว่า สถานีส่งกระแสไฟฟ้า (เรดิโอ) ให้ผล อันใดแก่สัตว์ ที่มีชีวิต แล พืชพันธุ์ ไม่บ้าง ? ในขณะนี้พวกเรา ไม่มีการอะไรเกิดขึ้นเลยก็ได้ เพราะกระแสไฟฟ้าส่งไปในที่ต่าง ๆ นั้น ยังน้อยนัก แต่ในห้าสิบปีต่อไป เมื่อเกิด มีสถานี ส่ง กระแสไฟฟ้าอย่าง ใหญ่ ไต่ซึ่งทำ ไฟฟ้าไต่ทั้งล้านหรือสองร้อยล้านวัตต์แล้ว เรอนั้น ยางที่อาจกลายเป็นอย่างอื่นก็ได้ คนทุก ๆ คน ไม่ว่า อยู่แห่งหนตำบลใดในโลกละ ก็จะได้รับ ความรู้ลึกจากการกระทำอันเป็น คุณ ถึง เวลาที่กล่าวถึงนั้น กระแสไฟฟ้าอย่างสูงอันนี้ อยู่เนื่อง ๆ คงจะมีฤทธิ์อำนาจพอที่จะเป็นคุณ ประโยชน์แก่ชีวิตของมนุษย์ทุก ๆ คน เรา ทั้งหมดก็จะได้รับ กระแสไฟฟ้าเข้าตัวจน

พ.ศ. ๒๔๖๙

อเมริกาในห้าสิบปีข้างหน้า

เพียงพอแก่ชีวิต ไม่แต่เท่านั้น ความมีชีวิตของพืชพันธุ์ ไม่ก็จะได้รับกระแส แล เจริญขึ้นเหมือนกัน คงได้เคยทดลองโดยใช้กระแสไฟฟ้าอย่างแรงแล้ว พืชพันธุ์ ขัณยานหาร จะ งอกงามขึ้นตั้งแต่สองถึงสิบเท่าโดยเร็ว แล ขัณยานหารข้าวกล้า จะ ให้ ผล งาม เมื่อ ได้ รับกระแสไฟฟ้าเช่นนี้ เมื่อ ได้ รับความกระเทือน สัมผัสจากไฟฟ้าเช่นนี้ ก็อาจที่จะหวานข้าวได้อย่างน้อยสองคราวหรือมากกว่านั้นในหนึ่งปี แล สิ่งที่น่าชวนชมขึ้นอีกก็มองว่า ชาวอเมริกันคงจะไม่ค่อยเสียค่าใช้จ่ายอะไรเลยในการนี้ นอกจากขยับตามธรรมชาติเท่านั้น.

นอกจากคุณประโยชน์เหล่านี้แล้ว ยังมี ผลอื่นเกี่ยวกับนาที่อวัยวะต่าง ๆ อันเด็กคนแก่ คนอื่น ซึ่งควรนำมากล่าวไว้ ในที่นี้ คงจะได้ทราบกัน ถึง คุณประโยชน์ ที่ เรา ได้ รับ เมื่อเราจับเครื่อง ซึ่งมีไฟฟ้าเล็ก ๆ ทำให้กระแส เป็นเครื่องสำหรับกระตุ้นเตือน เส้นประสาทที่ผิดปกติ ความมีชีวิต อย่างใหม่ เข้าไปใน ร่างกาย ก็ยังทั้งทำให้รู้สึกมีความสุขขึ้นอีก ก็เมื่อเราอาจได้ รับกระแส ไฟฟ้าอยู่คงยลยล ชั่วโมงในวันหนึ่ง แล คงที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ไม่มีอันตรายเลย คงจะเพิ่มกำลังความสามารถ ทำการงานของเราขึ้นอย่างบริบูรณ์ โดยแน่นอน

บางทีอาจกำจัดความเจ็บไข้ธรรมดา เช่นปวดศีรษะเสียได้ แล ทั้งอาจช่วยการย่อยอาหารให้ดีขึ้น โรคเข่าข้อก็จะไม่เป่งกันอีกต่อไป แล โรคที่เนื่องจาก เส้นประสาทพิการ ก็คงจะหายากเหมือนกัน บางทีอาจจะเป็นไปได้ว่า เด็กที่ ได้รับกระแส ไฟฟ้า เข้าตัวอย่าง นานอาจเจริญวัยขึ้นโดยอาการแข็งแรง เมื่อ ได้ รับอยู่เสมอ อาจเป็นไปได้ ใน ห้าสิบ ปีข้างหน้า ที่ เด็กอายุหกขวบมาถึงโรงเรียนแล้วถึงตาย เท่ากับ เด็กอายุสิบแปดปี ในเวลาเดียวกัน.

บ้านเมืองในเวลาร้างหน้า จะ ได้รับกำลังไฟฟ้าโดยวิธีใดจากที่นั่นก็ไกล ๆ หรือจากที่ที่ กำลังแสงแดดที่อยู่ห่างไกล จำนวนกำลังเป็นอันมากที่ใช้เปลี่ยนไปทุก ๆ วัน อาจรวมไว้ ได้ทั้งหมดแลส่งไปยังที่ทำการกลางต่าง ๆ โดยวิธีหุ้ ความจริง ถ้าต้องการให้ที่ทำการกำลังแสงแดดตั้งอยู่ตรงกลางเมืองก็อาจทำได้ และ เครื่อง ทำ เช่นนี้ เพียงพอ ที่ จะ ให้ กำลังสำหรับใช้ใน สำนักงาน แล ที่ ประกอบการหัตถกรรมเล็ก ๆ ต่าง ๆ.

หลังจากที่กล่าวอย่างสูงที่สุดนี้ เรียบเรียงให้กระจก คาก มียกพน สำหรับ อาภาสยานทุกขณะนี้ก็ตลอดจนอย่าง ที่ ข้าม มหาสมุทร แอตกแล่นอีกอันจะมีมาข้างหน้าอันลงได้ สำนักงาน

อุทมเคช

พฤศจิกายน

ใหญ่ ๆ หรือบ้านอยู่ตามธรรมชาติมีสวนอย่าง
ที่มีต้นไม้ขนาดใหญ่เรียง ๆ บนหลังคา อย่าง
เดียวกับที่ไก่ทอดทองคำกันเล่นด้วยต้นไม้เล็ก ๆ
ในเมืองใหญ่ ๆ แล้ว.

ส่วนบ้านช่อง ตึกงาม นั้นเมื่อถึงฤดูหนาว
ก็จะทำให้ได้ รับ ความ อบอุ่น ถึง ฤดูร้อนก็
จะทำให้เย็น บ้านเรือนที่อยู่ในกลางข้างหน้า
จะก็ได้ คิปลูกสร้าง ตาม หลัก ของ ขวตโส น้ำ
ร้อนเย็น กำแพงสองชั้น แลที่ว่างตรง
กลางใช้ ไม่ ก่อหรือสิ่งที่ไม่ดีกับความร้อนอีก
ใส่ ในเวลาหนาวเราขอห้องให้อุ่น มีข้า
ความร้อนก็กระจายหายไปตามกำแพงแลหน้า
ต่าง โดยใช้กำแพงสองชั้นแลใช้กระก
หน้าต่างสองหรือสามชั้น เครื่องทำความร้อน
ไฟฟ้าเล็ก ๆ ก็จะทำให้ห้องใหญ่ ๆ อบอุ่นได้
ถึงฤดูร้อน ห้องต่าง ๆ ในบ้านก็จะเย็นสบาย
เพราะความร้อนเข้ามาไม่ได้ หน้าต่างจะปิด
อยู่ตลอดปี เหมือนอย่างในฤดูหนาว แต่จะ
ต้องมิดชิดอากาศสำหรับเราจะได้หายใจอย่าง
แต่อากาศจะต้องทำให้เย็นใน ฤดูร้อน แลทำ
ให้ร้อนในฤดูหนาว.

เห็นควรที่จะยกแสดงความคิดเห็นต่าง
หน้าแต่เพียงเท่านั้น เพราะผู้เขียนไม่ต้องการ
ที่จะให้ ถูก รับ ความ เยอะ เย็น ประการใดที่

มิได้พูดไปถึงสิ่งที่จะมี เป็นใน ตึก งามเหล่านี
ในกลางภายในนั้น เพราะบางทีเราไม่วาง
ใจเชื่อได้ ต่อไปนั้นสิ่งที่เสนอไปไม่ได้ แต่
ซึ่งอาจเป็นจริงได้ ในหลายข้างหน้า.

เมื่อถึงเวลากำหนดนั้น เราอาจจะส่งสรพ
สิ่งของต่าง ๆ ได้ โดยทางเรดิโอ ผู้ที่สงสัยว่า
เหตุใดของแข็งจึง อาจส่งไปได้ ใน ที่ว่างเช่นนั้น
ควรจะเห็นแลถึงสิ่งอย่างเดียวกัน ซึ่งกำลังทำ
กันอยู่ในขณะนี้ เวลาที่ถ่ายภาพเห็นโดยใช้
แสงเอกซเรย์นี้ ปริมาณอันแข็งได้ออกจาก
หลอดเอกซเรย์ คือ หลุดออกจากแก้วแก้ว ๆ ได้
ทุกคราวไป ปริมาณเล็ก ๆ เหล่านี้เคลื่อนไป
เร็วมาก แล้วไปกระทบเข้ากับกระจกสำหรับ
ถ่าย ถ้ากระงานน้อยในทางที่ไป ทำ
ให้กระจกมีสีดำ ครั้งเราอาจเห็นได้ เมื่อล้าง
กระจกนั้นแล้ว จึงเริ่มมีได้ผลเช่นกัน
ปริมาณซึ่งส่งออกมาจากเรดิโอเป็นวัตถุอย่าง
แข็ง เช่น กับ อีฐ หรือ ชัน เหล็ก เหมือน กัน
ปริมาณเหล่านี้ถูกส่งออกมาจากสิ่งที่มีเรดิโอ
ไม่มากนักก็ทำได้เช่นนี้ได้ โดยใช้ เรดิโอ หรือ
อันอื่นหนึ่งให้ตัวอย่างว่า แอ่งอีฐให้เป็นชั้น
เล็กชั้นน้อย ตาม มูล ขาคู่ที่ แก้ว ของ อีฐ แลใช้
กระแส ไฟฟ้าส่ง ไปใน ที่ ว่าง อย่างเดียวกัน
กระแส ไฟฟ้าหรือกระแสแสงสว่าง ซึ่งทำ

พ.ศ. ๒๔๖๘

อเมริกาในห้าสิบปีข้างหน้า

อยู่ในยุคนี้แล้วไปรวมกันยังสถานที่รับ.

อีกห้าสิบปี พวกเราจะไม่ต้องใช้หลอดไฟฟ้า
อีกต่อไปเหมือนกัน หลอดไฟฟ้าทำให้ต้องเสีย
กำลัง ซึ่งลงไปอยู่ในนั้นถึง ๘๘ เปอร์เซ็นต์
เพราะใช้แสงเย็น แลเราจะเอากำลังมาทำ
ประโยชน์ได้แทบหมด แทนที่จะให้เปล่า
เปลืองไปเป็นความร้อน.

อันเราอาจจะถ่ายภาพยนตร์เล่นที่บ้าน
หรือที่ไหนเร็ว เทียว หรือในเวลาที่เที่ยว ทาก
อากาศไกลๆ โดยเรดิโอก็ได้ คือ ภาพยนตร์
แสดงอยู่ในที่สถานที่ กลางเหมือนอย่างคนตัว
แล้วส่งมาโดยโซเรดิโอเมื่อได้รับแล้ว ก็
ฉายให้ปรากฏที่จอของเรา ทั้งนี้เป็นไปได้
โดยแน่นอนทีเดียว.

เราจะมี "โทรภาพ" อีก โดยเครื่อง
อย่างนั้นเราอาจจะเห็นตัวผู้พูดมาทางโทรศัพท์
ได้ แทนที่จะได้ยินแต่เสียงเหมือนอย่างทุก

วันนี้ การประดิษฐ์คิดทำเครื่องอย่างนี้
เจริญขึ้นมากแล้ว และมีผู้คิดทำแบบต่าง ๆ
แต่ทั้งนี้ยังไม่เห็นจริงกัน จึงต้องรอให้ค่อย
เป็นค่อยไป.

โอกาสมีอยู่ว่า ถ้าผู้ใดยังคงดำรงชีวิต
อยู่โดยอีกห้าสิบปีข้างหน้า ผู้นั้นก็คงจะว่า
กล่าวฉาดฉาง ผู้เขียนทำนายถึงความขบพรร่ง
เป็นอันมากของความคิดที่ว่า เพราะถึง
คำพยากรณ์นั้น ก่อนข้างจะเกิน ความวิ้งใน
ขณะนี้อย่างไรก็ตาม ก็คงจะเป็นไปโดยลูก
ต้องให้ห้าสิบปีข้างหน้าเอง ขอให้คิดว่า
เมื่อห้าสิบปีที่แล้วมา ถ้าใครมาอธิบายถึง
เรดิโอ หรือ เอ็กซ์เรย์ หรือ เรเดียม ผู้นั้นก็
ถูกหาว่า เป็นคนวิกลจริตมากกว่า แลควรจะ
ทำอันใจเสียเถิดกว่า ทุก ๆ วันนี้นะเราก็มี
ปรารภกันจะได้แจ้งโดยประการใดเลย.

๗๖

อัฐพิณมงคล

๐ ศรีสังข์โสภาคย์ อุนทิต

กุมภกทาไพจิตร จักรแก้ว

คชังกุสอศรพิศ พิลาศ

ชัยภวัชอัฐพิณแพรว เพริศพรอัมมมงคลา

๒๕๒๕

พระอมาตย์สาป

๑

๒

๒๑๑

“บางขุนพรหม”

๑ มาเร่กล่าววาทไป ถึงพระอินทร์โลกา
นาถ กับองค์พระโลกนาถา ครองฟ้า
เสวยนันทสำราญใจ นักสิทธิ์คนขรรพัสตรา
เทพนิกรบูชาเลื่อมใส ชาวชมพูนิยมสองไท
กราบไหว้ขณขจรพลี ฯ

๒ วันหนึ่งซึ่งจะเกิดเหตุ อาเภทเป็น
เรื่องหมองครี องค์พระภควัทภูมิ ประทับ
ยังที่แท่นทอง สอนแนวให้พระธมา สาขบาย
ทุกคราไม่ขัดข้อง วันนั้นหากมีเวรปอง ใจ
หมองไม่ดังที่เคย องค์พระสวามีทรงชัก
หลายพักมิจำเช่นเคย กลับแล้วทวนเล่า
เปล่าเลย ใจเฉยผ่องอันผ่อง ฯ

๓ เมื่อนั้น พระศัลปิโรธแค้นถึง โฉน
จึงกลียานาซัง ไม่ตั้งสำรวมอารมณ์ ปล่อย
ใจไม่คุมสติ มีนิวรณ์มากไม่ข่ม กุศลธรรม
ทรมามชฌ ระทมเคืองขัดครีไป “กูว, นรินทร์วันวาร ฯ

นางโคตยัญญา เจ้าหาकरคู่เราไม่ จงเร่ง
จุติลงไป เกิดในสกุลประม” ฯ

๔ เมื่อนั้น พระธมาได้สติหายหลง
ตกใจมีชัยพลกปลง ต้องสาปกราบลงทูลลา
สกุคิกิจักแก่แปรมัน จำใจรกรรลสู่หล้า จุติ
จากสวรรค์ชั้นฟ้า ก็มหน้าไปตามโองการ ฯ

๕ ปฏิสนธิในครรภ์ภรรยา นายบ้าน
วิมท่ามหาศาล มีจิตพานิชตฤ้งงาน ณ
สถานมฤดาธานี ถึงกำหนดศพคาคคีคคอก
กุมาริเยาวชอกเฉลิมศรี ทรงลักษณะเล็กล้ำ
นารี ทั้งชนกชนนีปรีดา ถนอมเลี้ยงเพียง
คงทภัย เจริญวัยตามลำดับชันษา เป็น

สาวชาวเมืองโสธา นางในมฤดาไม่เทียมทัน
บิทรมารคาพะนอนัก สวงนพิศกรรมให้หมอง
ขวัญ แสนสุขทุกขภัยไม่พัวพัน เป็นนิ
นรินทร์วันวาร ฯ

บางขุนพรหม

พฤตจักร

๑ เมื่อนั้น พระคิระเรื่องฤกษ์เกษมสถานต์
เสร็จเจ้าประอรุมาจนกราญ จากวิมานเมือง
ฟ้าสุราไลย ทวด รฤกนถถึง พระภควั
เคยสนองพาทพิสมัย บ่านจะล่ายากยากใจ
เนาในแดนดินถันมนนย์ แท้จริงเราไม่ยั้งคว
หนหินพลันถ้วนอุคตะหลก สถาปนาข่างเร่ง
เร็วรุก ไม่หยุดยั้งยังซึ่งใจ นางเป็นถึง
เทพมารดา คริโลกะว่าเราไค้ จำก
ค้องช่วยขอรทัย คงให้ คินฟ้าชาครี ฯ

๑ คริ พลัง ทาง มีพนาท กักอน
นนทิวาชัยศรั เจ้าจงแจ้งอินทวัย เป็น
ปลา رأىววังควาญ อย่าให้พวกประ โมง
เป็นสุข ก้อยคุชกเข็ญล้างผลาญ เวธแพ
แหวนขึ้นคาล แผลกรวนรังแกร์อินใจ ฯ

๑ บัคนั้น นนทิสเวกผู้ใหญ่ รัย
เทวโองการท้าวไท เต็มใจรักศปรกา จัง
ถวยอภิวาทยังคม พระสยมภวญาณนาถา
ออก จาก วิมาน รัตนา ผาต แผลง คักตา
เหาะไป ฯ

๑ ครนถิงซึ่งฝั่งชายชะลา เทวาทษก
ยังหากใหญ่ ประนมกรร่ายเวทฤทธิไกร
มัตใจกลายกลียณพลัน เป็นปลาคลาหมหิมา
กายากายาล้ำสัน คาแดงกังแสงไฟกลัย
ทู่ทางผิกลันเป็นอาวฏ พันยาวขาวคมสมทัว คาพรายหน้ากลัว ฯ

กลอกหัวขทางกลางสมุทร ลำแกงเคชา
ฤทธิวิกรม ผ่องปลาหินผกกระจ่ายไป ฯ

๑ บัคนั้น ชาวประ โมง มฤดานายไพร
ถึงกำหนดรบปลาชะลาไลย เตรียมไปหากิน
ตามเคย บ้างจับนาว่าหาชวน เชือกพวน
รอกกว้นไม่เคย เสี่ยงน้้ากิน ไม่ลิ้มเลย
เสี่ยงเวยเสี่ยงวาซาเซ พร้อมแล้ว ต่างออก
จากท่า แข่งน้้ากิดลมเอียงกะเท่ มุ่งตรง
ไปยิงท่าเส ศรวลเสตามถกคิธียา ฯ

๑ ครนถิงนอกชายช้าระ กลันแชะ
ลมจักชัคช้า น้้าพ้งเป็นหมอกมัวตา สะดก
หนาน้้าชุ่มเย็นคม กุทิวีปริตผินกั ต่าง
ชักใบรากลัวลม ปล่อยอวนพวนลากตะขม
ระคมช่วยกันทันใด ฯ

๑ หลายเท่วยกเปล้าไม่ตก ปลานิก
จะมีกัหาไม่ วนกัข้ากทวนไป พวน
ใหญ่ขึ้นยับเหมือนสับฟัน เวธหมกลันขึ้น
เช่น้น โกรธกัอิน้องมุนหัน โทษคลาหม
ค้องตามฆ่ามัน ช่วยกันกันหาในวารี ฯ

๑ บัคนั้น ปลาแปลงแจ้งเรืองถินถ
นัยหรือโอหังพาทิ ลองคิให้เช็ดย่างตาย
ผดลอบขึ้นหลังสาครเรศ แผลงเคชพ่นน้้า
เป็นสาย โยททางทางควัคมคาย ปากอ้า
พ่นน้ำยาวขาวคมสมทัว คาพรายหน้ากลัว ฯ

พ.ศ. ๒๔๖๔

พระอุมาภูกาส

๑ ยศนั้น ชาวประมงได้เห็นกันทั่ว
ตกใจ สิ้นสติสิ้นรู้ ปลาตัวอะไรใหญ่โต
ต่างพากันเบนเรือหนี ปลารูโค่นผางแตกไว้
กรายแตกแยกแยะถึงราโท ลมได้คึกซำ
คว่ำลง ฉลามใหญ่ไม่ทำอันตราย แต่ว่าย
รุกไล่ชน้ำสง หลายลำแตกล้มไม่คืนคง
คนลงว่ายน้ำดำไป เสริ้แล้วปลาใหญ่ก็
หยก กำคมกึ่งสได้ คลื่นหายกลายกลับ
ทันใด น้ำใส คงทืออย่างเดิม ฯ

๑ ยศนั้น ชาวเรือ หมก คึกซำกheim
เห็นฉลามไม่กระหน่ำเข้าเต็ม ค่อยเพิ่มอุ๋นใจ
ไม่ตาย ลูกเพื่อนชนจากคงคา กู้เรือกลับ
ทำใจหาย ถึงทริบไปหานาย ขรรยาย
แถลงเหตุเภทภัย ฯ

๑ ยศนั้น นายประมงพ้อบ้านผู้ใหญ่
ทราบเหตุมีความร้อนใจ ทั้งไว้หากินจะผล
เคื่อง จึงเรียกประชุมลูกบ้าน คึกอำนปราย
ฉลามตามเรื่อง พวกกล้ามาจากในมือง
ประเทืองอาสาหากิ เตรียมศัตราวุธไปยิงฟัน
แข็งขันแล่นเรือกไปยังที่ ถูกฉลามโชนล้ม
จมที่ ยืนย้อยยัยยอปร ฯ

๑ หลายพวกที่ออกไปปราย เช็กหลาย
ไม่ขึ้นอาสา ยิงนานยิงไม่มีปลา การค้า
หากินขาดแคลน ลูกบ้านพากันร้องทุกข์
ด้วยทุกข์ร้อนเหลือแสน ขอให้ประกาศต่าง

แดน เป็นแม่นคงมี วิจารณ์ ฯ

๑ ได้พึ่ง นายบ้านเห็นงาม เหตุผล
ปรึกษาภรรยาสองคน ครองเงินเราจนขั้ญญา
เงินทองของเราให้แล้ว คนแก่ลั้วก็ไม่อาสา
จำเราจะให้ ขิดา ใครกล้าสามารถ ฤทธิ
ปรายปลาให้หายคลายทุกข์ เป็นสุขหากิน
ฉันทิ ภรรยาเห็นพรอหมินคิ จึงมีประกาศ
ข่าวไป ใครอาสาปรายฉลาม จะได้
นางงามพิสมัย ข่าวนลือทั่วกรุงไกร แต่ไว้
วิจารณ์คนคิ ฯ

๑ เมื่อนั้น พระรังสิตโลจนฤทธิวิรังษิ
ทราบการณด้วยญาณบารมี เป็นที่ถังครว
ช่วยนาง จำเราจักต้องลงไป รับของคั้รทัย
มิให้หามาง ตรึกเสริ้เสด็จากเหมปรายค
ลอบคว่ำลงสู่ มถรา ฯ

๑ แผลงองค์เป็นมานพน้อย แซ่มซ้อย
นำรักหนักหนา ถือชนกฤทธิไกรโคลคลา
ไปเคหานายบ้านยักถล ครันถึงจึงแจ้งกิจจา
เราจะอาสาสักหิน ปรายปลาใน ทะเลวน
คามยนของท่านหวานใจ ฯ

๑ ยศนั้น นายประมงผู้มีอิชฌาศัย
รับแรงแข็งขอมค้อยไป เป็นโรยินคั้ยงนั้ก ถ้า
ท่านทำการสำเร็จ จะเก็คอิคาผกสมัค ยกให้
ครอบครองสนองรัก อย่าพิักเชิญท่านวัยไป ฯ

๑ เมื่อนั้น มานพค้อยด้อยเฉลยไข

บางขุนพรหม

ท่านจงฉีกเร็วเร็วไว เราไซร้เตรียมตัวพร้อม
แล้ว นายขานจึงนำลงนาวา จากท่าลั่นไป
ใจแผ่ว ครึ่งนัยลาร้ายไม่แคล้ว หมกเกล้า
เก่งกล้าราว ๆ

๑ ครนดงยงทลลามอย วอกล่งเลียง
 อิงม มขากเหินท นนผละลอกกระดก
 แรง บักเคยวลลามาใหญ่ผดอย พ่นน้ำ
 เป็นผอยวงแข่ง ทรงไว้ไว้ เรือกลาง แผลง
 วิกแว้งปากอาน่ากลัว ฯ

๑ เมื่อนั้น มานพหนุ่มน้อยยืมหัว
กุ่มขึ้นก้นรถควายนกขี้ขี้ ไม่มีหัวประหม่าทำ
ทาง พอปลา มาใกล้ ได้ระยะ เสงี่ยม
พุ่งขึ้นนักปลาวาง ถูกเหมาะจำเพาะตรงกลาง
โรยเชือก แล้วพลางเรียกไป กูก่อนนทิง
ฟัง ตามเราไปยังท่าใหญ่ บัดนี้ อย่าช้า
เร่งคลาไคล เร่งเรือเราไปบ่กิด ฯ

๑. ยศคน ปลดแปลงได้ แจกเทศ ผล
 ผงกหัวคำนับขยิบผล จรกลทำคามัญญา
 จงเรอวงรเวอจ จรลกลบเข้าสู่ท่า คนเรอ
 พิศวงสงกา ต่างพานิยมเป็นยศ ฯ

๑. พอมาถึงท่าหน้าบ้าน ฝูงชนพลุก
พล่านวิ่งสอ พากันมุงดูแน่นอ โอหนอ
ปลาอะไรใหญ่โต ต่างคนพากันสรรเสริญ

หม่นน้อยถึเก็นอักโข   ควรคู่สู่สมภิโย
เป็นโพธิทพงภัยพัล ๓

๑. ยักนั้น นาย ประ โมง ปรีดี เปรม
เกษมสานต์ สันทกขสุใจเมิกยาน ลนลาน
กลัษยานพันที ร้องเรียกภรรยามาแล้ว ขุน
แล้วลกรเราสุชี ใดคเป็นผูถูกขี สามารถ
ไม่มีใครปาน ลัวเมียพากันทีใจ น้าทิดา
ออกไปจากยาน ถึงที่มานพมิดาน กล่าว
สารมอขยสารวงวัด ฯ

๑ เมื่อนั้น พระมหาพรหมศวรวิงศวรศักดิ์
เห็นนางผิวฉ่ำเพียงจันทร์ รัชชัญญ์แล้วกล่าว
วาจา คุก่อนพระน้องทรงลักษณ์ ขยำพริก
ถัอไทยไทย ฟัน ส่าย หมกกรรม เวร
คินฟ้าเนาสถานวิมานทอง เชิญกลัษรูปทรง
สังคีรี หมกคราคีทกขันทนหม่นหมอง นนทิ
จงรับนวลลของ ไปครองไกลาคีรี ฯ

๑ พอเสร็จจากปาฐกถา ทรงอุทิศถ้อย
รูปรังสี เป็นพระศรีกัณฐกัมม วิคัมภูโรจน
แพรวพราว นิกานายประโมงกัลยารัง เป็น
นางบรรพตโกลมาลย ปลายใหญ่ก็ถ้อยรูปกาย
เป็นโคพระนวยอาสน์บวร พระภคินีประนม
หัตถ์ มหาเทพพระหวิทองคัลมร ทรง
อาสน์ขันส้อมพร เชาวถ้อยคนเมืองแมน ฯ

๒๐๖

ศรีสุวรรณ

๑ ในละแวกย่านแห่งหนึ่งใกล้กรุงเทส^๕
ยังมีพรหมณ์ผู้หนึ่ง เป็นปราชญ์ แล จินตวิ^๕
ชันสูงส่ง, แต่คุณวิเศษทั้งนี้มิได้ปรากฏ^๕
แพร่หลาย. จึงเจียมกายดำรง อดิตภาพ ห่มก^๕
เจียวยอยู่ในหม้อเพื่อย่านที่ไม่รู้หนังสือ.
ยี่หนึ่ง พชน ผลิตญูชาติในคำยลนนัก^๕
เสียดหายเพราะฝนแล้งเป็นเหตุให้ ประชาชนทั้ง^๕
ปวงขัดสนเงินทองแก่กันคานอาหาร พรหมณ์^๕
ยี่หนึ่งจิต ก็ยครอยครวญ ก็ต้องพลอยลำบาก ด้วย

ฝ่ายภรรยาผู้ ไม่น่าทางช่วยสาม ชักหน้าให้ถึง^๕
หลัง เมื่อดงยามขัดสนเป็นที่สุดจึงกล่าวแก่^๕
สามีว่า :

“ข้าแต่ท่านผู้คงแก่เรียน, ยี่คนเรา^๕
เป็นผู้ไร้วัยแล้ว, ถึงใดที่เรามาได้ จ่านา^๕
จนหมดแล้ว จะหาอาหารสิ่งใดโดยวิโรคสัก^๕
นิกหนึ่งก็มิได้. ทพพิลาพมาเพ่งอยู่เฉพาะ^๕
หน้าเราในยี่กันแล้ว. ส่วนตัวข้าย้อมอกทนได้^๕
ไม่ขัดออย. แต่จักให้ชานนึ่งคุดนึ่งของ

ศรีสุวรรณ

พศิจิก

เราทิวไทยอยู่กระไรก็ได้ ข้าไม่เคยปรกวน
ท่านในการแสวงหาวิชาใส่ตน, แต่ความซึก
สนครั้นนัยคนจนขานร่อยมิได้. ท่านจะขยับ
กายลุกขึ้น ขยับสนับข้า คือความ อคอาหาร
ให้พ้น ประทุ ข้านเราไปสักทีมิได้ แล้ว ฤ ?
ท่านก็เช่น มหาบัณฑิตทรงไว้ ซึ่ง ศิลปศาสตร์
อันลึกซึ้งไพศาล, เหตุไรท่านจึงไม่ชวน
ช่วยหาช่องเข้าไปเฝ้า พระเจ้าอภัยราช
ชิราชผู้ โปรดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ? ถ้าท่าน
ประพินชเรองที่ เพราะนำขนถวายสักเรองหนึ่ง
ท่วงทีจะ โปรดปรามประทานรางวัลแก่ท่านเช่น
แน่”

พราหมณ์ยดจิตได้ สดัยคำ ภรรยาว่า
ถึงนั้น ก็พลันมสิดตนจากความผลอ, รู้สึก
ว่าได้ปล่อยใจให้เพลินไปในการเดินเล่น มุ่ง
แต่การเวียนลัม ภาระ ในเรือน ตนมานาน จน
เกินเหตุ. ลงมือบรรจงแต่งกายพย ขึ้นยทหนึ่ง.
พอแล้วเสร็จก็รีบนำไปยังพระราชวัง, ทาทาง
จิตส่งถวายขนไปจนถึงท้าวอภัยราช จนได้.

กาพยกลอนยทนั้น เยนที่ ถูก พระเหตุย
ราชาชิราชอภัยราชยังนัก, ท้าวเชอริยคัรัสเยน
การคว่นให้เชิญผู้ประพินชขึ้นไปเฝ้า ประทาน
เกียรติ อย่างยิ่ง คือให้ ไก่ นึ่งใน ที่สูง สก หลั่น
พระองค์ลง ไปชนเคียว. พราหมณ์ยดจิตมิ

เอยอัมใจ เยนลัมความยากเชิญแลยคร ภรรยา
ท้อคอาหารทิวทอชคยอนันเสัยสนัท กล่าว
แต่ คำถวายพระพร พระราชาชิยักใน พระมหา
เมตตากุณ เสร็จแล้วก็ ยังคมลากลับ. พระ
เจ้าอภัยราชคัสให้ มหาคเล็ก นำคลงพระองค์
ยักทองงงามมาเพื่อประทาน แต่พราหมณ์
นั้น มีดวงจิตอันเต็มเขมด้วยความพากพุมเกิน
ชนาค, รีบวิ่งไปขานโดยเร็วจนมหาคเล็กผู้
เชิญเลอของประทานนั้นตามไม่ทัน. พอ
ใกล้ จะ ถึงเรือนพราหมณ์ ก็ร้อง ตะ โทนเรียก
ภรรยาว่า “พราหมณ์, พราหมณ์ ในมีใคร
ได้ประสยผลคีย่งว่าข้าเยนแน่แล้วโว้ย!”

นางพราหมณ์ค ว่าผลคิอันนั้นคือ รางวัล
เยนเงินทอง จึงควยได้ภาชนะ กระจากับ
ออกไปรับของสามเยนการเอิกเกริกใหญ่โต.

ยดจิต “พระราชาชิยักประทานสิ่งทคน
อันไม่เคยได้รียเลยแก่ข้า”

พราหมณ์ “อ้าว ท่านมามือเปล่า ของ
ประทานในเกวียนบรรทุกขนอยู่ไหนเล่า, ตาม
มายังไม่ถึงฤ ?”

“เกวียน บรรทุก กับ กระ จาก นั้น เจ้า
แปลว่ากระไร ? ข้าว่าพระเจ้าอภัยราช ประทาน
เกียรติยให้ ข้าได้ นึ่งถักพระองค์ลงมา สูง
กว่าคนอื่นทงยงในพระราชอาณจักร เข้าใจ

พ.ศ. ๒๔๖๗

เกียรติศักดิ์ของคนท้องแห่ง

ญาญ?”

พราหมณ์ “ข้าพชายะให้ท่านเข้าใจว่า
ครอบครัวยุของเรานี้กำลังจะอดอาหารตายมือ
ตายเท้าอยู่แล้ว เราต้อง การเงิน เพื่อซื้อ
อาหารบริโภค. ท่านสิมีเงินเพื่อยื้อแต่ใน
เกียรติศักดิ์ มั่นจะขายความหิวจนสักนัก
ก็หาไม่ได้, ญาท่านว่าได้?”

พราหมณ์ซีก. ความพากพมหายหมด
แต่เห็นเกียรติยศเล็กเท่านี้ด้วยคงอยู่เบื้องหน้า
ก่อนเม่นคือความขัดสน.

ทันใดนั้นเสนาได้นำเสื้อของประทานตาม
มาถึง ส่งเสนาให้แก่พราหมณ์ เป็นราช
บำเหน็จแล้ว กระทำสละตามธรรมเนียม
แล้ว เสนาผู้นั้นก็หลีกกลับไป.

พราหมณ์ “นั่นเจ้า, คือของอันมีค่า.
ความจนของเราเป็นอันสิ้นแล้วมิใช่ ญา?”

พราหมณ์ “ท่านเห็นว่ามันจะมีคุณค่าแก่เรา
อย่างไร ท่านจะทำมันใดแก่เสื้อหลวงตัวนั้น
ท่านจะสวมมันกับเสื้อขาวๆ? นิ้วของเรา
ตัวนี้ แต่เราไต่แหวน, ถ้าท่านรักบุตร ยัง
กลัวบุตร ของ ท่าน จะ ตายอดตาย อดยาก แล้ว
ท่านจง เร่งนำเสื้อ นั้น กลับไป คืน ขอ ประทาน
เปลี่ยนเอาเงินมาเถิด.”

พราหมณ์ไม่เห็นทางอัน ซึ่งจะดียิ่งไปกว่า

กระทำตามคำภรรยา เหลือเงินถึงความ
ลำบากในการเข้าเฝ้าแลเกียรติยศอันได้ประทาน
มาแล้ว พราหมณ์ จึงสวมสนอประกอบยศ
รีบ ออกไปจากบ้าน. พอเข้า ใน พระ นครผู้
ราษฎรสำคัญว่าพราหมณ์เสียจริต ต่างก็
ฉวย ก่อน กรวดแลก่อน อื้อ ชวน กัน ขว้างปา.
พราหมณ์วิ่งหนีจากหมู่คนๆ เข้าไปในมือตำรวจ

เสนาจูงนำไปเสนอโกโตวัด (คือนายตำรวจ
นครบาล) โดยข้อหาฐานเป็นผู้ร้าย ลักทรัพย์.
ฝ่ายโกโตวัดซึ่งไม่ทราบว่าเป็นพระราชบิดาโปรด
ประจาน พราหมณ์ จึงจับส่งตัวพราหมณ์ ไป ทัก
ซึ่งไว้รอ การ พิพากษาคตามานี้.

ฝ่ายท้าวอภัย ได้ทรงสละความจากเสนา
ว่าพราหมณ์นั้นซื่อสัตย์มีความเป็นอยู่อย่างอดค
ขัดสนอย่างยิ่งถึงนั้นทรงสงสาร เสียดใจ
จากวัง พร้อมด้วยราช ขนิพราไปสู่ สำนัก แห่ง
พราหมณ์เพื่อจ้กทรงช่วยให้พ้นยากเข็ญ ครั้น
ถึงกระที่มทรงเห็นลักษณะความจนแห่งครอบ
ครัวก็สลดพระหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง. คำนึง
ให้ชาวคลังขนพระราชทรัพย์มา ประทาน เป็น
อันมาก. แล้วรีบให้เกณฑ์ไพร่พลคนงานน
พัน ระคนกัน ปลุก สร้าง เคารพสถานให้คงาม
ตระการตาพร้อมด้วยเครื่องอุปโภคบริโภคทาส
ทาสี แล เครื่องประ คยอันวิจิตรจง ครบ เสร็จ

ศรีสุวรรณ

พดุงกิจ

ทุกประการ.

ในชั่วสองสามวัน เรือนอันงามนั้นก็แล้วเสร็จ ครัสต์ให้นางพราหมณ์แลยตร์เข้าอยู่เสวยสุขปานดังได้ขึ้นสวรรค์ มีเครื่องประดับกายอันล้วนไปด้วยเพชรพลอยแพรวพรอดงามวิยสรรพ สำเสร็จ ด้วยขีตยานาภาพ. แต่พราหมณ์ยณจิตินั้นไม่มีใคร ทราบว่า หายไปข้างไหน. ต่อเมื่อออกประกาศให้หาตัวไปทั่วทิศานุทิศจนความทราบถึงโกโศวลีจระเข้ คราวลี้ว่าชาวขีตยาก็พิโรธ แลโทษผิดจะมาถึงคน กลับใช้ธนูยาล่อกลึงแก่งพราหมณ์ไปปล่อยไว้ในป่าทึบ ทางไกลให้สัตว์ร้ายกินเสีย แต่หากพราหมณ์ยณจิตินั้นได้มีโยคีรูปหนึ่ง ช่วยพราหมณ์ไปพักยังบรรณศาลาแลนำทางมาส่งนอกป่าในวันรุ่งขึ้น.

พราหมณ์ยณจิตินั้นเสวยสุขในเวลาค่ำโดยอาการขบอยเหินออกโรย ท้องนั้นก็เหือดแห้งมีแต่ ความทิวโหย แลหาวคึกคักถึงบุตรภรรยาเป็นสาหัส. ครั้นถึงกระท่อมลี, กระท่อมไม่มีที่นั้นแล้ว มิ่งอันใหญ่โตงามพิศดารมาแทนที่, มีแสงสว่างรุ่งโรจน์ค่าน่าต่าง ทุกยาน หุโศยอันแต่เสียง สรรพสรรพแลด้วยศัพทวิเศษเข้าอยู่ภายใน. พราหมณ์ยณจิตินั้นเห็นแต่ภาพแห่งความระทมทุกข์ทราตรณ

ร้ายต่าง ๆ นานา พราหมณ์ยณจิตินั้นเห็นว่า ยานอันน่าทึ่งยศแลภรรยาทริกคงทวงใจจักถูกริบไปซื้อขายจำหน่ายเป็นทาสฤๅตายด้วยมือชน พาลด้น กานโหล หมก แล้วนำคากโหลพราภกลงนอนหงาย.

ลำดับนั้นบรรดาข้าทาสทั้งหญิงชายต่างได้ทราบ คำสั่งของ นางพราหมณ์แล้วว่า ให้ช่วยกัน สอดส่องตาม หาพราหมณ์ ทั่วทุกแห่งหน เมื่อพบให้เร่ร่อนนำมาสู่ นางทันที. คนใช้ผู้หนึ่งได้พบพราหมณ์ ในสภาพอันพึงสังเวชถึงนั้น จึงรีบวิ่งนำความเข้าไปแจ้งแก่พราหมณ์ว่า ได้เห็นใคร คนหนึ่ง ท้อง ทัก เหมือนจะเป็นยณจิตินานอนร้องไห้อยู่นอกประตูบ้าน.

ฝ่ายพราหมณ์ผู้ ครั้นอยู่ใน ความโศก กระสับ โส่สับ ขว้างคองนกรับยรยาออกมาต้อนรับสามี. แต่ส่วนพราหมณ์ยณจิตินั้นเห็นนางผู้ มั่งศรีแพรประคองกายแล้วไปด้วยแก้วแกมกาญจนาอันตรงเข้ามาสู่ตนก็กลืน ชินจะ จึงหันแต่ ขาของ พราหมณ์อันพลอยเต็มที ยั่วจากกำลังเลียดคองทรุดนั่งลงไยอิก, พราหมณ์ให้สาวใช้ ช่วย กัน ประคอง อ้อม จะ เข้าสู่ เรือน, พราหมณ์ยณจิตินั้นกลับนึกย้อนย่นกาลโทษะไม่ยอมฟังคำนาง, ก็นพลาทางร้องควากว่า:—

“จงหกล้มไปให้พ้นกายข้าเนะนางผู้หญิง

พ.ศ. ๒๔๖๗

เกียรติศักดิ์ของคนท้องแห่ง

เหล่านั้ เจ้าไม่รู้ฎว่าข้าไม่ชอบดู ต้องกาย
หญิงโคหมคนอกจากพราหมณ์ของข้าผู้เคียว,
ยาป!”

“ก่อนผู้เพื่อนยาก, ท่านท่านทำได้ ฎ
ยังเล่า?”

พราหมณ์คั่งจ้องนาง.

“ถ้ากระนั้นเชียวท่านพราหมณ์ของท่าน
นี่เกิด” นางพราหมณ์ว่าแล้วโถม กายเข้า
กอกพราหมณ์.

พราหมณ์กล่าวต่อไปว่า “แน่ท่านจงฟัง,
ทั้งนี้เป็นโดยพระมหาการุญญาพิหารบรรดา
ให้เรากุม ค้วยโคทรวัยนัย ห่มนแดน, โอ,
ข้าฯ คั่งคั่งใจไม่วิตกถึงท่านเป็นอย่าง สาทิส
ให้ออกสืบเสาะแสวงหาเป็นช้านานจึงพานพบ.
ท่านไปอยู่ที่ใดมา?”

พราหมณ์ “อย่าละนางอีกขึ้น, ตัว
เจ้าแหละแล้งชัยได้บุตรภรรยา ของข้าให้ ได้
ทุกซลักพวกปราศจากที่อาศรัย ยังจะมา
เย้ยหยัน ข้า ค้วยการ ตอน รัชอัน อูบาทวน ออก
เล่า. ข้าไม่สามารถจะออกกลืนความเกลียดเจ้า
ได้แล้ว. ข้าคลืนเหียน ต่อ ความ มั่งคั่ง ของเจ้า
แล้วจึงเกลียดต่อรูปแห่งเจ้าเต็มทีแล้ว. ข้ายอม
ตายดีกว่าก้าวคั่นลวงขจรดิระตะเข้าสู่บ้านเจ้า”

พราหมณ์ นั่งค้อมยุครู่หนึ่งจึงกล่าวว่า—

“เหตุไรเจ้าจึงรัยถือเอาสิ่ง ทั้ง ปวงเหล่านั้
นี้ไว้, เจ้าไม่รู้จักพราหมณ์วิสัย ฎ?
ธรรมเนียมพราหมณ์ย่อมต้องไม่รัยสิ่งใดอันเกิน
จากความจำเป็นในทางยังชีพ, เพราะฉะนั้นเจ้า
จึงยอมถวายอภิเรกลาภ ข้าทาส โภค ทรวัย ทั้ง
ปวงคั่นแต่พระราชวิชัยให้หมกคั่น พร้อม กับ
คำขอมพระทัยตามสมควรเกิด จงกราบทูลว่า
แม้กระต้อมหลังเกลียวกับเครื่องอุปโภคบริโภค
ตามที่จำเป็นเพื่อคงชีพอยู่ ตลอดไปไม่ออกหยาก
ก็เป็นที่โสมนัสยิ่งคั่นแลพระเดชพระคุณยิ่ง กว่า
ได้สินทรวัย อนทั้งหลายแล้ว. ความอุดม

พราหมณ์หาฟังไม่ สนใจให้ช่วยกันชุ้ม
สามเข้าเรือนจนได้ โดยไม่ย่อท้อต่อการกินรณ,
ถึย, เตะ, แลท่า แล้วให้วางลงบนฟูกอัน
อ่อนนุ่มในห้องกลาง. ทันใดนั้นนางเปลือย
เครื่องประดับเพชรพลอยออกสน สวมแต่
เครื่อง ขวี่ ขาควน ซุกเคิม ต่อหน้า พราหมณ์
แล้วกล่าวว่า—

ศรีสุวรรณ

พดศจาก

ทรัพย์ทั้งนั้นไม่เป็นคุณ . ความกังวลในทรัพย์ เป็น อันตกลง ถวายคืน, ขอ ประทาน แก่
 นั้น แลคือเครื่อง ทำลายความสุขภาพ แลความ เพียงพอเลี้ยงชีพ”
 สันโดษของเรา . จงสละมันเสียเถิด!” ราชานิยัติ ผู้ ทรงธรรม ทรง สรรเสริญ

พราหมณ์คือนักว่า “ ท่านเป็นสามเณรเจ้า, พราหมณ์บัณฑิตผู้ นั้นเป็นอันมาก โปรดให้
 เจ้าเณร มี น้า ที่ จะ ต้อง ประ พณี ตาม ความ ปฏิบัติ ตาม แสตรงยกย่อง เคารพในคุณความ
 ประทานของท่านทุกประการ เพราะฉัน มีกนิษฐของบัณฑิตผู้ นั้นยังขึ้น .

๑๑๑. ท่านจงผูกมิตรและบริวารชนไว้ด้วยสังคหธรรม ยังความรักใคร่, ยำเเกรง,
 เคารพให้เกิดแก่สัมพันธบรรณก ด้วยอุบายโกศลเสมอไป เกียรติคุณ
 ของท่านจักจำจรดลปไม่รู้หาย.

ของ ฉ. ส. พิษณุชาติ

มรกด

พฤศจิกายน

อย่างนั้นออก ”

“อ้าว, สิ่งเหล่านี้แหละเขา นิยม ว่าที่
และหามาฝากกันเป็นธรรมเนียม ไม่เอาอย่าง
นี้จะเอาอย่างไหนอีกเล่า? ”

“เปล่า ท่านไม่ต้อง การให้เราเสียเงิน
เสียทองหรืออีก ท่านประสงค์จะให้หาเรื่อง
แปลก ๆ มาเล่า ให้ ฟัง อย่าง คราว ไปทะเล
เท่านั้น ”

“อ้อ.....แล้วคุณคิดยังไงล่ะ? ”

“คิดยังไง มันยากนะสิ ไคราซมี
รถไฟไปมาได้ทุกวัน ไครๆ เขาก็ไปกัน จะ
เอาเรื่องแปลก ๆ มาจากไหน ”

“ก็เที่ยวหาเข้าสิ ”

“ฮิ! หล่อนว่ายังกับมัน จะ ตกอยู่ ตาม
ถนน ”

“ไม่ใช่ คิดนั้นหมายความว่า เทียวคุยเทียว
ถามกับเขาก็คงได้เรื่องแปลก ๆ ก็ ๆ ยั้ง ”

“ฮะ! เราไปขู่ระต่างหาก ไม่ใช่ไป
เทียวคุยหาเรื่อง ”

“อ้าว, งั้นแล้วคุณจะทำอย่างไรล่ะ? ”

“ฉันคิดว่า จะเล่าเรื่องโกหกให้ท่านฟัง
เอาเรื่องผจญภัยอย่างหาวกเสี้ยวโลกโฉน และ
สมมติตัวฉันเป็นพระเอก ให้มีชื่อเสียงกับ
เขาสักที ”

“ฮิ ฮิ.....รูปร่างอย่างคุณน่าจะผจญภัยนัก
ถูกแต่ลมหมักเข้าก็จะปลิว ยิ่งหมัก
พวกนี้กับมวยโคราชด้วยละก็..... ”

“ฮะ! หล่อนถูกคุณฉันว่าไม่แข็งแรง.....? ”

“แต่ก็ฉันบอกแล้วว่า เป็นเรื่องโกหกต่างหาก ละ
ฉันไม่ได้ คิดจะไป ต่อไป ก็ กับ พวก นักมวย
โคราชจริง ๆ นี่ ”

“ธรรมดาของเรื่องผจญภัยก็ต้องมีการชก
ต่อยตีรันกันบ้าง ไม่ก็ต้องต่อสู้กับสัตว์ร้าย
มีกำลัง เช่น เสือ, ช้าง, หมี, และสิ่งที่ โต ๆ
อะไรเหล่านั้น มิฉะนั้นก็ไม่สมเหตุสมผล ”

“เฮ้ย ! ทำไมจะต้องไปเกรงชื่อเหล่านั้น
ด้วย ก็แต่จะให้เลี้ยงไปเสียบ้าง เพราะตาม
ธรรมดาของพระเอก ย่อมชนะศัตรู ด้วย
ปาฏิหาริย์เสมอ มิใช่หรื ดังนั้นทำไมจะทำให้
สมเหตุสมผลไม่ได้ ”

“อ้อ.....และก็นั่นเอง เรื่อง ของ คุณ ว่า
อย่างไรล่ะ? ”

“ปล้นรถไฟ! ”

“ปล้นรถไฟ! ” สอง แม่ลูก อุทานขึ้น
พร้อมกัน

“ปล้นรถไฟยังงัยครัย คุณพ่อ? ” เจ้าทัก
ทั้งขึ้น

“จะยังงัย, ก็.....เมื่อรถไฟแล่นไป

พ.ศ. ๒๔๖๗

เที่ยวภูเขา

ถึง หมู่บ้านเขาอินเป็นป่าเปลี่ยวแห่งหนึ่ง กับ

“เฮอ, เฮอ, ปล้นทรัพย์บนรถไฟ”

ผู้ร้าย ซึ่ง ปลอมแปลงเป็นประหนึ่ง เจ้าพนักงาน
มาขึ้นขบวนอยู่กลางทาง ทำอาชิตีสัญญาณ
ให้รอดหยก.....ครั้นเมื่อรถถึงขบวนหยกคงแล้ว

ข้าพเจ้าคอยเจ้าที่คตแล้วก็กลับขึ้นบนเรือน ไม่
ใช้กลัวสองแม่ลูกชัศคอบ แต่เพราะข้าพเจ้า
จะรักเตรียมสิ่งของให้เสร็จ

พวกมัน.....พวกผู้ร้ายที่ซุ่มซ่อนอยู่นั้น ก็ต่าง
พากันให้ร้อง.....อ้ายเสือเอวาว! อ้ายเสือเอว

วาว! เสียงเอกรึก และถึงขึ้นระคคังขงขง
ขงขงสนั่นก้อง (ไม่มีจุกคยไฟเพราะยังไม่มิก)

แล้วมันก็พากันเซ เข้าปล้นรถไฟ.....ค่อ

จากนั้นไปก็เป็นที่หน้าของพระเอก คือ ตัวพ่อ
จะได้จัดการรับมือกับอ้ายพวกเหล่าร้ายต่อไป...

“ไม่ใช่ครัย” เจ้าที่คตคัก้าน ขณะ

ข้าพเจ้าหยุดกลืนน้ำลาย “ผมอยากจะทำ
แต่ว่า มันจะปล้นเอารถไฟไปทำไม ปล้นเอา
ตัวรถจักร ฤๅทั้งรถพ่วงด้วย ”

“อ้อ! เจ้าคต ใครว่ามัน ปล้นเอาตัว
รถไฟละ มันปล้นเอาทรัพย์ สิ่งของบนรถไฟ
ต่างหาก เจ้าเฮอ ”

“อ้อ อย่างนั้นก็ ‘ปล้นทรัพย์บนรถไฟ’
นี่สิครัย ” เจ้าที่คตพุกแล้วก็หัวเราะ

“ก็ใครว่ากระไรละ ”

“ผมได้ยินคุณพ่อว่า ‘ปล้นรถไฟ’ ก็
คิดว่ามัน — — — — ”

การเดินทาง

รุ่งขึ้น วันศุกร์ขึ้น เป็น วัน ศุกร์ มงคล ตาม
ตำหรับ คือ ศุกร์ ขึ้นเขา เสาร์ลงทะเล พอ
เวลาได้ก็ถึงภูษ (คือกะว่าพอไปทันรถไฟออก)

ข้าพเจ้าพร้อมด้วย ตัว คน เกี่ยวกับ กระเป๋า ห่วง
หนึ่งใบ ก็ออกจากบ้านย้ายหน้าไปตามทิศ
คิง กำหนดแห่งสายถนน (คือเดินไปเพื่อ

เอกรเซอร ไชเวลาเข้า ๆ และเพื่อคลุ้ยด้วยทั้ง
สองประการ) ถึงสถานหัวลำโพง พอขอ
ตัวและขึ้นไปยังบนรถเรียบร้อยแล้วสักครู่หนึ่ง ก็ได้
ยินเสียงระฆังที่ห้องนายสถานีตีดัง แก๊ง แก๊ง

แก๊ง ๓ ที ข้าพเจ้ามองดูนาฬิกา ซึ่งมี
เรือนทอง (กาฬ) เห็นเข็มขยับออก เวลา
๘.๔๘ น. ก็ออกคำสั่งให้รถไฟใช้จักรออก

เดิน เออเฮอ! ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจจริง ๆ
ด้วยรถไฟไต่สูงเสียง กระชก กระชก และ
พึกแพ็ค พึกแพ็ค, แล้วก็ออกเดินไปตาม

ปลาสิคโดยทันที

ข้าพเจ้าควรบอกเสีย ด้วยว่า การเดิน

มวกต

พฤศจิกายน

ทาง^{๕๕๖}ครนท^{๕๕๖}ข้าพเจ้าไปคนเดียว ทำตัวซอม
มะซอไม่สมภูมิ ก็ด้วยเหตุผลอันมีอยู่หลาย
ประการ ทั้ง ๑ เมื่อใครซข้าพเจ้าเคยไป
แล้วเมื่อ ๑๐ ข^{๕๕๖}ก่อน ครวณท^{๕๕๖}พท^{๕๕๖}กษาศึกษ^{๕๕๖}กม^{๕๕๖}ท
หมายแล้ว จึงไม่จำต้องหอบกันพระรุงพระวัง
๒. ต้องการให้เห็น ความสามารถ ของข้าพเจ้า
ท^{๕๕๖}พระณญ^{๕๕๖}กษ^{๕๕๖} ฉน^{๕๕๖}น^{๕๕๖}เมอม^{๕๕๖}พพ^{๕๕๖}กมา^{๕๕๖}กร^{๕๕๖}เร^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว่า
เก่ง และเป็น เกี อย่างไรได้ ๓. ข^{๕๕๖}น^{๕๕๖}แหล^{๕๕๖}ะ
ออก^{๕๕๖}กร^{๕๕๖}เป็น^{๕๕๖}เหตุผล^{๕๕๖}ยิ่ง^{๕๕๖}กว่า^{๕๕๖}ข้อ^{๕๕๖}อื่น คือ ส^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}น^{๕๕๖}
เป็น^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}ไร ท่านไม่^{๕๕๖}รู้^{๕๕๖}รึ? และ^{๕๕๖}กร^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}เข้า^{๕๕๖}ของ
ข้าพเจ้าไปง^{๕๕๖} ฤา แขน ฤา แผะ อย่าง^{๕๕๖}ไร
ท่านไม่^{๕๕๖}เห็น^{๕๕๖}รึ? ฉน^{๕๕๖}น^{๕๕๖}แหล^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}ข้าพเจ้า^{๕๕๖}จะ^{๕๕๖}ไม่^{๕๕๖}ยอม
เป็น^{๕๕๖}คน อวด^{๕๕๖}ก็^{๕๕๖}ยัง^{๕๕๖}ไป^{๕๕๖}กว่า^{๕๕๖}รัฐ^{๕๕๖}ยาล^{๕๕๖}เป็น^{๕๕๖}อัน^{๕๕๖}ชา^{๕๕๖}ก
รัฐ^{๕๕๖}ยาล^{๕๕๖}ยัง^{๕๕๖}ต้อง^{๕๕๖}กร^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}ทำ^{๕๕๖}กล^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}า^{๕๕๖}พ^{๕๕๖} อัน^{๕๕๖}เป็น^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}
อย่าง^{๕๕๖}วิ^{๕๕๖}เศษ^{๕๕๖} ข้าพเจ้า^{๕๕๖}จึง^{๕๕๖}ต้อง^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}การ^{๕๕๖}
กลุ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}แก่^{๕๕๖}กร^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}เข้า^{๕๕๖}ของ^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}น^{๕๕๖}แ่ง^{๕๕๖}บ^{๕๕๖}้าง

ภูมิประเทศตามทางรถไฟตั้งแต่พระนครจน
ถึงเมืองสระบุรี ไม่มีพิกัดการนำคนอย่างไร คงมี
แต่ท้องทุ่งววยโล่งล้วนแต่่นาทุ่งน^{๕๕๖}น^{๕๕๖} ข้าพเจ้า^{๕๕๖}จึง^{๕๕๖}
มิได้^{๕๕๖}ใ^{๕๕๖}ใ^{๕๕๖}ก^{๕๕๖} ปล่อย^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}า^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ณ^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}น^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}แต่^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}อง^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}น^{๕๕๖}
ร^{๕๕๖}ด^{๕๕๖}ไฟ^{๕๕๖}ของ^{๕๕๖}ข้าพเจ้า^{๕๕๖}เท่า^{๕๕๖}น^{๕๕๖}น^{๕๕๖} ท^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}เม^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}พ^{๕๕๖}น^{๕๕๖}แ่ง^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}
ไป^{๕๕๖}แล้ว^{๕๕๖} น^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}แต่^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ถ^{๕๕๖}า^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}าง^{๕๕๖}, หิน^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}, ม^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}
เหล็ก, ตลอดจนไปจนสถานีปางโคจร^{๕๕๖}ก^{๕๕๖} และ
ป่าด^{๕๕๖}ช^{๕๕๖}อง^{๕๕๖}ใน^{๕๕๖}เขต^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}น^{๕๕๖}คร^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}า^{๕๕๖}ช^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ี^{๕๕๖}มา^{๕๕๖}เป็น^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}

ภูมิประเทศจึงเป็นที่ชวนคนและ ชวน หวาค^{๕๕๖}เล^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}
น^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}เป็น^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}ี่^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ัญ^{๕๕๖}แ่ง^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}บ^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}าง^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}ด^{๕๕๖}ไฟ^{๕๕๖}สา^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}น^{๕๕๖} ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}
ร^{๕๕๖}ด^{๕๕๖}ไฟ^{๕๕๖}ไ^{๕๕๖}ด้^{๕๕๖}แล^{๕๕๖}่น^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ไป^{๕๕๖}ใน^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ภ^{๕๕๖}ู^{๕๕๖}ชา^{๕๕๖}สุ^{๕๕๖}ง^{๕๕๖} และ^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}ใ^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}
ซ^{๕๕๖}ึง^{๕๕๖}เร^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว่า^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}พ^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}ยา^{๕๕๖}ไฟ^{๕๕๖}น^{๕๕๖}น^{๕๕๖} เป็น^{๕๕๖}การ^{๕๕๖}ช^{๕๕๖}วน^{๕๕๖}ใ^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}
ท^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}น^{๕๕๖}า^{๕๕๖}แต่^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}็น^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}าค^{๕๕๖}เล^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ัน^{๕๕๖} ข้าพเจ้า^{๕๕๖}
รู้^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ัก^{๕๕๖}พ^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}ใ^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ป^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}เท^{๕๕๖}ศ^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}น^{๕๕๖}น^{๕๕๖} ไม่^{๕๕๖}ใช่^{๕๕๖}เพ^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}
ค^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}า^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}อย่าง^{๕๕๖}เก^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ว^{๕๕๖} เพราะ^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}า^{๕๕๖}เห^{๕๕๖}มา^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖} ที่^{๕๕๖}
จะ^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}เป็น^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ที่^{๕๕๖}เก^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}เหตุ^{๕๕๖} แ่ง^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}อง^{๕๕๖} ของ^{๕๕๖}
ข้าพเจ้า^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}

เออ.....นี้ข้าพเจ้าควรจะตั้งตนคึกคึกไครง
ไถ่ละซี เพราะได้เห็นภูมิประเทศตลอดแล้ว
แต่.....เอ, นี่ข้าพเจ้าจะขึ้นคันทว่ากระไรก็.....
พอด^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}เป^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ว^{๕๕๖} ฉ^{๕๕๖} ท^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}ภ^{๕๕๖}ู^{๕๕๖}ชา^{๕๕๖} ร^{๕๕๖}ด^{๕๕๖}ไฟ^{๕๕๖}ก็^{๕๕๖}ต้อง^{๕๕๖}
หยุด^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}า^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}า^{๕๕๖}ด^{๕๕๖}า^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ัญ^{๕๕๖}ญา^{๕๕๖}ณ^{๕๕๖}ของ^{๕๕๖}ผู้^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}่ำ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}.....แล้ว^{๕๕๖}
มัน^{๕๕๖}ก็^{๕๕๖}ล^{๕๕๖}ัง^{๕๕๖}เล^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}อง^{๕๕๖} ช^{๕๕๖}้ำ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}เล^{๕๕๖}ือ^{๕๕๖}เฮ^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}า^{๕๕๖}! ช^{๕๕๖}้ำ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}เล^{๕๕๖}ือ^{๕๕๖}เฮ^{๕๕๖}า^{๕๕๖}
ว^{๕๕๖}า^{๕๕๖}!.....กร^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ั้น^{๕๕๖}ฤ^{๕๕๖}า^{๕๕๖}? อี^{๕๕๖}ะ, คุ^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}ออก^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ๆ
ไม่^{๕๕๖}มี^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}يء^{๕๕๖}ๆ มัน^{๕๕๖}ๆ กร^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ัง^{๕๕๖}. วิ^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}, น^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ระ^{๕๕๖}
ต้อง^{๕๕๖}ช^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ให้^{๕๕๖}มี^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ัก^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}น^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}.....ข้าพเจ้า^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}่ำ^{๕๕๖}พ^{๕๕๖}ึง^{๕๕๖}
ของ^{๕๕๖}ข้าพเจ้า^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ย^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}.....ที่^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ุ^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}า^{๕๕๖}จะ^{๕๕๖}ไ^{๕๕๖}ว^{๕๕๖}ไม่^{๕๕๖}
เห^{๕๕๖}มา^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖} (เห^{๕๕๖}มา^{๕๕๖}ะ^{๕๕๖}ตาม^{๕๕๖}ภ^{๕๕๖}ณ^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ของ^{๕๕๖}ข้าพเจ้า^{๕๕๖}) ย^{๕๕๖}ัง^{๕๕๖}
ไป^{๕๕๖}กว่า^{๕๕๖}ที่^{๕๕๖}จะ^{๕๕๖}ต้อง^{๕๕๖}แ่ง^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ถ^{๕๕๖}น^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}อง^{๕๕๖}ส^{๕๕๖}ัก^{๕๕๖}บ^{๕๕๖}ท^{๕๕๖}ห^{๕๕๖}น^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}
จะ^{๕๕๖}ไ^{๕๕๖}ด้^{๕๕๖}ทำ^{๕๕๖}ให้^{๕๕๖}ช^{๕๕๖}วน^{๕๕๖}อ^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}น^{๕๕๖} (ฤ^{๕๕๖}า^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ัน^{๕๕๖}ช^{๕๕๖}ำ^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}) ย^{๕๕๖}ัง^{๕๕๖}
ช^{๕๕๖}น^{๕๕๖} ข้าพเจ้า^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}่ำ^{๕๕๖}เ^{๕๕๖}ร^{๕๕๖}ม^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ิ^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}แล้ว^{๕๕๖}ค^{๕๕๖}ด^{๕๕๖}ง^{๕๕๖}ก^{๕๕๖}ัน^{๕๕๖}

รถไฟแล่นลวมาถึงปากว้าง
 ขอกระกะกลางหาวไซ่กล่าวลวง
 แลข้าง ๆ ทางรถเห็นคดเคี้ยว
 ประเดี้ยวเปนเหวลึกนิกเสียวใจ
 ครอบตัวเห็นแต่เขาเสรำใจเหี้ยว
 ใจหนึ่งกลัวใจหนึ่งคิดพิจารณา
 ทางรถเลี้ยวรววกับงูคู้แปลก
 ด้วยทางรถทำได้ไหล่เขาไป
 หัวใจหวีหวามวับกลับดูเขา
 รถห่างเขาเพียงสักพิศหวิดเต็มที
 ล้างก็ลิกบนก้นขันขวัญใจฟ้อ
 เอาเขาโน้นโล่งเลี่ยนเตียนกระไร
 เห็นแต่เห็นแดงเรื่อหน้าบ่อพิศ
 เมื่อรถผ่านกลั่นเหม็นเช่นกลิ่นแรง
 อีกประเดี้ยวถึงเขาเขี้ยวครมข้อม
 ที่เชิงเขารวกกับปราบราบเปนลาน
 ถัดลงไปเปนถ้ำม่น้ำพุ
 ตะไคร้ขึ้นปากถ้ำดำเปนผา
 กำลึงเขลิ้นขมมรคาบ้ำภูเขา
 สดानीๆ โฉนใจประวิง
 “เอาวอัยเสื่อเอาสิ่ว ”
 ใครอดคิดอิงให้ตาข่อย่าไว้มัน
 กระโดดผางกางข้อไม้ท้อถอย
 พลังหยิบบนจะไปขู่ให้รูรส

แลสล้างเรียงไปเขาใหญ่หลวง
 บางเขากลวงเปนถ้ำลัวล้วย
 ประเดี้ยวล้วยขึ้นลงไม่ตรงได้
 ตกลงไปคงไม่พ้นคั่นขัว
 กับป่าเปลี่ยวเออกระไรใหญ่หนักหนา
 กลับเปนน้ำชวนชมกิริมย์ใจ
 เมื่อหะแรกแลเห็นแล้วใจหาย
 แลไร ๆ ลงข้างล่างยอดขางมี
 โอ๊ะแม่เจ้าเออกระไรโฉนนี้
 หากพอดีพึงลงมาทำบิลลย
 กลัวแต่ก็อยากเห็นเปนโฉน
 ไม่มีไม้เขาโคกรันๆ ฝนแล้ง
 แสงอาทิตย์ส่องกระทอนร้อนเหมือนแกล้ง
 เขาหัวแดงลูกนมีตำนาน
 เต็มด้วยพุ่มไม้ใหญ่ดูไพศาล
 ใหญ่เรียบปานกับสนามตามบ้านเรา
 รุทะลุน้ำไหลจากในเขา
 เอ้อเฮอเขาลูกนงามดีจริง
 ไร่รถเบาเหมือนใครจุดแล้วหยุดนิ่ง
 เอ๊ะคนวิ่งวุ่นไปทำไมกัน
 ใครไม่เกี้ยวอย่ามาขวางหน้าฉัน
 ข้า ๆ รู้พลันเกิดใจระขึ้นปล้นรถ
 เกอะอ้ายถ่อยๆ กระจาบให้ราบหมด
 แต่ต้องหอดมื่อไว้ไม่มีไป.....

มรดก

พฤศจิกายน

ข้าว, แล้วกิน ข้าวเจ้าหาได้เอานมา
ด้วยไม่.....ซี ซี.....อี, พิกโท แต่จริงแต่เกิด
มากยิ่งหาเคยมีขึ้นสักกระบอกเดียวไม่

ข้าพเจ้าเลยต้องชะงักเพียงแค่นั้น แล้ว
เลยกลัวย้อนคิดด้วยความ หนักใจว่า ทำ
อย่างไรเรื่องจริงจะคลอกไปได้ ชนต้นข้าพเจ้าทำ
เข้าทางแล้วที่เดียว นี่ข้าพเจ้ามีต้องอย่าเจ้าที่
และคุณแม่เจ้าที่ฉะ ถ้าไม่ได้เรื่อง ปล้น
รดไฟกลับไ้บ้าน ออกรู้ ลักโทษ ของ ตัว
ที่ก่อนจะ ไร่มากไปเสียแล้ว ข้าพเจ้าย่นยวน
อยู่คนเดียวจนรดไฟถึงสถานที่นครราชสีมา โอ,
หิวเอ๋ย หิว ซี ซี พอลงจากรดแล้วสิ จึงเกิด
ความคิดขึ้นได้ว่า พิกโท นี่ข้าพเจ้าอยากอะไร
จะหาเรื่องโกหกกันเล่นมิใช่ฉะ ชะชะ...ซี
ก็ทำไมจะต้องมีขึ้นจริง ๆ ด้วยเล่ากับโกหก
ขึ้นะ เฮอ, ข้าพเจ้าโล่งหิวออกไปได้ ถ้าจะอัตร
ผจญ กับผู้ร้ายนั่นเอง ที่ทำให้ข้าพเจ้า
ผลออกไปถึงเพียงนี้ รอไว้ข้ากลัวยเถอะ จะแก้
ตัวใหม่ และจะให้หยกยอขยี้ก็ด้วย

L. ก. ฮ.

เวลาสอง คืน ล่วงไป ที่ ข้าพเจ้าพัก อยู่ ยัง
โคราช และได้กระทำกิจอะไรที่มุ่งหมายมา
เสร็จแล้ว จึงกำหนดว่ารุ่งขึ้น จะเป็น วันกลับ

กรุงเทพฯ ใน คืนวันที่ ๓ นั้น ท่านเจ้าของบ้าน
ที่ข้าพเจ้าอาศัยพัก มีความกรุณาให้เกียรติยศ
โดย เชิญ มีตรีสหาย ของ ท่าน มา รับประทานอาหาร
อาหารร่วมกัน รวมทั้งข้าราชการและคหบดี
เกือบ ๓๐ คน ขณะเมื่อกำลังรับประทานอาหาร
ได้คุยกันถึงเรื่องต่าง ๆ ร้อยแปด เพื่อความ
รื่นเริงและสัมพันธ์ไมตรีเย็นกัน

ข้าพเจ้ารู้สึกได้ด้วยความอึดอัดใจและต้อง
เพราะอาหารที่โอชะ การสนทนาก็สนุกสนาน
ยังเป็นโอกาสได้ วิจารณ์ กับ ยาง ท่าน ซึ่ง
สำหรับลำพังลำแข้ง ของ ข้าพเจ้า จะไม่มี
วันได้รู้จัก กับท่านเลย, นั่นอีกด้วย

อาหารชนิดหนึ่ง มีชื่อว่า “ลาย” ซึ่งมี
ความสัมพันธ์กลมเกลียวกับชีวิตของข้าพเจ้า
เสียจริง ๆ “ลาย” นั้นคือเนื้อสด ๆ ปิ้งเกรือง
คล้าย “ปลา” ของเรานั้นเอง แต่ที่ระว่า
รสออกจะใกล้เคียงมาก

“ถ้าจะไปรบกวนนั้นนักซีคิด?” ท่าน
เจ้าของบ้านทัก ในเมื่อเห็นข้าพเจ้าคลุกคลี
อยู่แต่กับเจ้า ลาย

“ครับ ครับ...รสดีเกินคาด” ข้าพเจ้าตอบ
“เดียว เกียว” คุณ คน หนึ่ง ร้อง ทัก
“คุณต้องกินด้วย แล้ว จะเห็นว่ารสดีขึ้น
อีกมาก”

พ.ศ. ๒๔๖๔

เทียวภูเขา

“จริง...จริง...กิม กิม” เสียง ผสม
รยรียงกังแซขึ้น แล้วเราก็กิมพร้อมกัน
จริงของท่าน พอข้าพเจ้ากิมแล้ว ก็ว่า
เจ้าลายตามเข้าไป รู้สึกได้ทันทีว่ารสสูง
ขึ้นอีกหลายทีก็

“อ้อ, ลองนี้บ้างซี ไม่แพ้เหมือนกัน” ท่านเจ้าของบ้านกล่าว แล้วส่งจาน
มาให้ข้าพเจ้า

“อะไรครับนี่” ข้าพเจ้ารีบแล้วถาม

“ก้อย...ก้อย, คล้ายก้อยลายเหมือนกัน
แต่ไม่ขี้ยเท่าลาย และ มี ข้าว คั่วใส่ด้วย”
ท่านอธิบาย

ข้าพเจ้าลองรับประทาน รู้สึกดีจริง
ถึงท่านพัก

“เจ้านั้น ก็ต้องกินกับ เจ้านี้ ด้วยเหมือนกัน
มิฉะนั้นจะไม่รส” ท่านผู้หนึ่ง กล่าว
พลางชู แก้ว อันเป็นเครื่องหมายว่า เจ้านั้น
ขึ้นร่อนอยู่ไปมา

ที่ ประชุมก็ พร้อม กันลง มติ โดยมิได้
ขัดข้องเลย

อ้อจริง ๆ ข้าพเจ้าอยากให้ ใคร ๆ ได้
รับรสอร่อยอย่างข้าพเจ้า มิฉะนั้นก็ขอให้
อ้ออยู่ในคันทึก และข้าพเจ้าอยากจะได้กล่าว
ว่า รสผมก้อยข้าวฉนั้น อร่าว่าแต่หลานแม่

ครัวห้วยปากเลย แม่ตัว แม่ ครัว ห้วยปากเอง
กินอะไรซึ่งแซมเยนไม่ได้ เพราะรสกับข้าว
โคราชวันนั้นสิ่งสำคัญผมอยู่ด้วย ไม่ใช่
อายโม่ โม่โม่, โม่โม่ โม่ โม่ โม่ โม่ โม่
นั่นคือ L. G. S.

จะด้วย เจ้าลาย, ก้อย, ฤ L. G. S.
อะไรก็ตามที่ แต่ขณะนั้นข้าพเจ้าก็ยังไม่ทราบ
กิน เขาจะดกจะพดอะไร กัน ก็ไม่ยอมได้
อิน จนท่านที่นั่งข้าง ๆ คนหนึ่งสีกก็แซน
ข้าพเจ้าจึงส่งหมายชวนจากงานข้าว

“.....ยังไร? ยังไร.....?” ท่านถาม

“ยังไร! แะ ๆ ยังไร!” ข้าพเจ้าตอบ
แล้วยิ้มเหยยกับท่าน ใคร ๆ ต่างมองมายัง
ข้าพเจ้า

“มายั้ เขาถามว่าคุณได้รู้เรื่อง ท่าน
เจ้าคุณก้อยลายไหมครับ (บอกเคอร์ฟรานซิส
บี.แซร์) ม้างฤเปล่า” คุณคนหนึ่งอธิบาย

“อ้อ.....รู้สิครับ, ท่านกลับอเมริกา
เสียเมื่อเดือนก่อนแล้ว” ข้าพเจ้าตอบ

“ไม่ใช่” ท่านผู้นั้นปฏิเสธอีก “หมายถึง
ว่าคุณได้ทราบความเห็นเรื่องการปกครองเมือง
ไทย ที่ท่านให้คิดไว้นั้นฤไม่?”

“อ้อ.....” ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเวลานั้นรัฐบาล
ยังไม่เลิกบ่อน และข้าพเจ้าถูก (อ้อ) หนัก ๆ

มรกต

พฤกษิก

ลึก ๆ ที่เห็น ก็ เห็น จะ ยัง ไม่ ต้อง ใช้ กฎ
กลสภาพแก่ตัวเองก็ได้ “ทราบดีสิครับ ท่าน
ให้หลักไว้ว่า ถ้าชาติไทยต้องการให้ประเทศ
ของคนจำเริญ ก็ต้องบำรุงสิ่งสำคัญสองประ
การ คือ ๑. การศึกษา ๒. การกลักรวม”

“แล้วคุณเห็นอย่างไรละ ตามที่ท่านว่า
นั้น” อีกผู้หนึ่งถามข้าพเจ้า

“ของท่านก็น่าสิครับ” ข้าพเจ้าตอบ
“ก็น่าสิครับ, แต่คนอื่นเขามีความเห็น
ค่อนข้างไปอีกอย่าง ของคุณไม่มีอะไรอย่างงั้น?”
ท่านถามค้าน ทำให้ข้าพเจ้าต้องมองตัวเอง
เอ. คนอื่นเขาพูดได้ ข้าพเจ้าก็คงพูดด้วยความ
หวังดีไปเหมือนกัน

“ยังไรละ พวกเราถกกันมานานแล้ว
อยากฟังความเห็นของคุณ ซึ่งเป็นผู้มาจาก
พระนครบ้าง” เป็นเสียงกระซิบเตือนจากท่าน
ที่อยู่ข้าง ๆ ข้าพเจ้าคิดถึงความไม่ตรีของ
ท่านเหล่านั้น เห็นว่าเราไม่ควรให้เสียไม้ตรี
ท่านอยากให้เราถกกันต่อไป เพราะเรามีปาก

“ครับ, สำหรับผม, ชาวพระนคร จะพูด
ตามความเห็นบ้าง แต่ก่อนพูดจะต้องพิจารณา
เจาออกครึ่งก่อน” ข้าพเจ้ากล่าว แล้ว ก็ ข
ด้วยขึ้น ท่านเหล่านั้นก็กระทำตาม แล้ว
เราก็มพบขมกัน

ความเจริญของชาติ

“ผมก็เคยได้ เวิร์ดของอยู่บ้าง เห็นว่า
คำกล่าวของท่านเจ้าคุณเป็น อย่าง สรุติ และ
ถูกต้องเหมือนใจผมคิดทีเดียว แต่.....แต่
ที่ว่า ตามที่ผมเคยคิดนั้น ยังมีข้อสำคัญ
อยู่อีกอย่างหนึ่ง” ข้าพเจ้ากล่าวแล้วก็น
ข้าพเจ้าไปพลาง

“อา, ได้การ ๆ นั้นสิ เลี้ยวแรงมาจาก
ยางรถทั้งที จะไม่มีอะไรมาคอยให้พังบ้าง
จะใช้ไปไหน” คนหนึ่งกล่าว

“ว่าไป ว่าไป.....อะไร! อาทวรวินันต์
ขอร้องเสียด้วยนา” อีกคนหนึ่งสอด

“ผมขอยกเสียก่อนว่าเป็นความเห็นนะ—!”

“เอะนั่น ก็ใครว่าอะไรละ” ท่าน
เจ้าของบ้านริบรอง

“กล่าวตามหลักเฉพาะ หัวข้อ แห่ง การ
ปกครองทั่วไป ไม่ว่าประเทศเล็กใหญ่ แม้ ที่
สุดแต่ครอบครัว ผมเห็นว่าสิ่งสำคัญที่เรากำลัง
จัดการอย่างก่อนอนันต์ คือ.....” ข้าพเจ้า
ลึกเหมือนจิ้งจอกก็ แต่เปล่า, ไม่ใช่, ที่
แต่เสียงเด่นแห่งหัวใจตนเอง ทำให้ต้องขงรัก
“คือ อะไร—อะไร?” เสียงร้องถาม
“ครับว่า.....๑. เพราะคนให้มาก”

พ.ศ. ๒๔๖๘

เที่ยวภูเขา

เสียงหัวเราะกังกราวใหญ่ ทำเอาข้าพเจ้า
หน้าชา

“คือยังไ้ — ยังไ้?” เสียงกระเซ้าถาม

“อย่าเพื่อซักสินะ” ท่านเจ้าของบ้านพูด

“ต่อไปอีก ๆ”

“๒. เพราะ คนให้เป้นผลไม้เมืองดี และ

๓. บำรุงการอาชีพของพลเมือง รวม ๓ ข้อ
นั้นแหละครับ ที่ผมคิดเห็น” ข้าพเจ้าออก

จะมีเสียงเครือ ๆ เพราะประหม่า จึงต้อง
ยกถ้อยชนคมเพื่อเพิ่มกำลังใจ

“อ๊ะ, ยังงั้นความเห็นของคุณก็ต่างกับ
ท่านเจ้าคุณถ้อย ๆ นะสิ” คนหนึ่งกล่าว

“เปล่าเลย, ตรงกันแย้งเถียว เว้นแต่
ของผมมีเกินอีกข้อหนึ่งเท่านั้น”

“ไปรออธิบาย ๆ” ต่างก็ช่วยกันกระทุ้ง
พลางและรื้อประทานกันพลาง

“คือข้อที่ว่า เพราะคนให้เป้นผลไม้เมืองดี
นั้น ผมก็หมายถึง การศึกษา นั้นเอง แต่
ไม่ใช่ศึกษาเพียงเรียนเลขเรียนหนังสือ ต้อง
เป้นการศึกษาที่พร้อมทุกประการ คือ พุทธิ
ศึกษา วิชาชีพศึกษา และพลศึกษา สรุป
ว่าต้องให้ มีความรู้ ความคิดและสติกำลัง ที่
จะทรงตัวอยู่ได้กับตนเอง และนำชีวิตของตน
ไปเ็นทางสุจริตใด ๆ

ส่วนการบำรุงอาชีพของพลเมืองนั้น ย่อม
เป้นหน้าที่ของรัฐบาลจะ ต้อง บำรุงทุก ประการ
ในกรรมอันเป้นอาชีพแห่งพลเมืองของท่าน มิ
อาทิ ในทางให้กำลัง ให้ความรู้ ช่วยแก้
อุปสรรค ฯลฯ รวมทั้งการคมนาคมกันยเ็นเอง
ในการบำรุงอาชีพด้วย

แต่เป้นธรรมดาอยู่เองความบำรุงอันรัฐบาล
จะเกอหนุนั้น ก็ต้องเ็นไปตามลำดับจาก
ความ สำคัญ มาก น้อย แห่ง กิจ กรรม นั้น ๆ
ฉนั้น ที่ ท่านเจ้าคุณถ้อย ๆ กล่าว ฉะเพาะ การ
กลักรวม ก็เพราะท่านเห็นชัดถึงเรา ๆ เห็นกัน
อยู่แล้วว่า สำหรัยประเทศสยามนี้ การ
กลักรวมนั้นแหละ เป้น กระดุกสันหลัง จึง
จำเ็นต้องนัยเป้นสิ่งสำคัญที่จักต้องออกกำลัง
บำรุงก่อน.....” ข้าพเจ้าหยุดและยกถ้อยขึ้น
คมอีกเพราะคอแห้ง

“ฟังอ่อยดีนี้ ไปรอขยายต่อไปอีก”
เป้นเสียงเคาะ

“ตามเสียง (หนังสือพิมพ์) ว่า ท่าน
เจ้าคุณ ฯ ประสงค์จะเห็นประเทศสยามท่านา
ได้ บัระ ๒ ครั้ง ทั้งนี้หมายความว่า ให้รัฐบาล
ของเราเ็นอย่างเ็นเรื่อง ‘ชลประทาน’ นั้นแล
แต่.....” ข้าพเจ้าไม่ยอมเสียเปรียบที่จะเคยว
ช้าวเสียให้หมดปากก่อน “แต่....ข้าพเจ้า

มรดก

พฤศจิกายน

เห็นว่าจำเป็น และถึง (ฤๅเกิน) เวลาแล้ว
ที่เราจะต้องพิจารณาถึงระเบียบ, พิกัดการ
เก็บภาษีอากร โดยเร็วด้วย”

“ยังงี้ เพราะอะไร ?” เสียงร้องถาม

“เพราะ ภาษี อากร นั้น แลละ ผม เห็น
เป็น ประโยชน์ ประโยชน์ แก่ การ ข้าราชการ กสิ กรรม
หัตถกรรม และ พณิชยกรรม อย่าง มหันต
ที่เกี่ยวไม่อะไรจะยิ่งกว่าแล้ว แม้เราจะไม่ลง
ทุนบำรุงในประการอื่น ๆ แม้ประเทศสยามจะ
ทำนาได้ เพียงปีละครั้งเดียว แต่เมื่อวชิ
ภาษี อากร และ พิกัด เป็นที่ เหมาะ จะ
อาชีพกรรมของชาวสยามก็ ยัง อาจะ จำไว้
ขึ้นด้วยกำลังแห่งตัวเองได้ ออกมาก..... ฯลฯ”

“เก็บภาษีเข้าให้แพง และขายออกให้
ถูกเช่นนั้นหรือ ?” มีเสียงถามขึ้นหลายเสียง

“ห้ามไว้, การ ทำอย่างทั่วไปและไม่
พิจารณา เป็น สิ่ง เป็น อย่าง เช่นนั้น กลับจะ
อันตราย หัวข้อตามความเห็นของผม ก็ คือ

๑. ในส่วนภาษีเข้าสิ่งใดเป็นสิ่งต้องการ
ของพลเมืองโดยจำเป็น เราก็คงเก็บถูก ๆ สิ่ง
ใดที่ไม่จำเป็น ฤๅ สิ่งใดที่เมื่อเรามีแลควร
ทำเองได้ก็เก็บให้แพงขึ้น ๒. ในส่วนภาษี
ขายออกในสิ่งที่เรามีมาก และ อยวักให้ออก นั้น
ไม่ควรเก็บให้แพงเลย ๓. ไม่ ควร เก็บ ใน

สิ่งหนึ่งหลายชั่วหลายซาก เช่น ขางอย่าง
ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ และสิ่งละอันพันละน้อย สิ่ง
ที่ราษฎรทำสำหรับกินเองใช้เอง ฤๅ สิ่ง
เราต้องการให้พลเมืองประกอบขึ้นมาก ๆ ขึ้น
ต้นก็ไม่ควรระเกะระกะเลย ๔. อีกประการ
หนึ่ง ซึ่งผมเข้าใจว่าร้ายที่สุดที่เป็นอยู่ทุกวันนี้
ก็คือ ทุเหมือนเราหาเล็ดกับไปคือ เก็บภาษี
จากคนจน ช้อนแหละ ที่ ทำให้ประเทศ
สยามจนทั้งพลเมืองและรัฐบาล..... (ไม่ใช่
เพราะเขาไปใช้ เป็น เงิน เคือน ข้าราชการ เลี้ย
หมกเลย)”

ข้าพเจ้าต้องหยุด เพราะเห็นท่านเหล่านั้น
ต่างจ้องหน้าข้าพเจ้า บางคน ขำว คา ช้อน,
กัยคาช่อม, และบางคนทั้งขำวและกัยเข้า
ไปคาอยู่ในปาก ส่วนข้าพเจ้ากรบยักอาหาร
กินต่อไป เพื่อไม่ให้เสียเปรียบเพื่อน

“อว้อย, อว้อย.....ฟังคัยก็อว้อย กิน
ข้าวก็อว้อย เจ้าน.....ก็อว้อย” ท่านผู้
หนึ่งกล่าวแล้วกดยขึ้นคิม

“ต่ออีก ๆ” เสียงร้องเตือน
“ฮัน, เขาเป็นหมกท่านที” ข้าพเจ้า
กล่าว

“ฮะ, หมกง่าย ๆ ยังงี้ได้ ผมยังอยาก
ฟังอยู่นี้” ท่านที่นั่งข้างข้าพเจ้าท้วง

พ.ศ. ๒๔๖๔

เที่ยวภูเขา

“กัว่ากันคะเพราะหิวข้อใจความเท่านั้น
ครั้น ถ้าจะให้ละเอียดยะเห็นจะ คง เกือบ กัว่า
จะคุยกันจบ เพราะมีข้อที่เกี่ยวเนื่องกัน อีก
มากมาย” ข้าพเจ้าตอบย้

“งั้นขอเพคะคนละ ๑๐๐ ยังไม่ได้อธิบาย
เลย” อีกท่านหนึ่งกล่าว “เห็นจะต้อง
ออกกฎหมายแก่ภายในสัปดาห์” เลี้ยง
ชากันครั้นใหญ่

“เปล่าเลย, ผมหาได้มุ่ง ถึง เรื่อง หยิบ
คายเช่นนั้น มิได้ ความหมาย ข้อนี้ ก็ คือ
ของกันเหตคนตาย ส่วนคนเกิดถ้าจะ ว่า
เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ก็เรียก ว่า มี จำนวน พอ
สมควรแล้ว หากถึงจะจะต้องให้เกิดมาก ๆ
เร็ว ๆ ซนอีก ไม่ ข้อสำคัญอย่าให้ตายเสียมาก
เช่นทุกวันนี้เท่านั้น แล้วจำนวนพลเมืองก็จะ
ทวีขึ้นเป็นลำดับเอง และการเร่ร่อนก็ค่อยได้แก่
การสาธารณสุข, พยาบาล, วิทยาลัย, สหวิทยาลัย
 ฯลฯ ะไรเหล่านี้ ซึ่ง พร้อมทั้งรัฐบาล และ
พลเมือง ก็ ต้อง ช่วย กัน และ ช่วย ตัวเอง ให้
ความอนามัยมีอยู่ทั่วหน้ากัน เพราะมีคนนั้น
แม้ประเทศจะมีคนมาก และ คนนั้นมีความ
ความคิด แต่ถ้าเป็นคนขาดกำลัง ก็ จะ ไม่
ประกอบประกอบ โยชน์ให้เป็นผลบริบูรณ์ ได้”

“ทำไม, ความเจริญของประเทศชาติ

ก็เกี่ยวกับจำนวนพลเมืองจะต้อง มากด้วย ฤ ?
ถ้าคนในประเทศเล็ก ๆ ซึ่งมีพลเมืองน้อย คง
ไม่มีโอกาสเจริญได้กระมัง ?” ท่านผู้หนึ่ง
ย้อนถาม

“เรามีได้ ความมากน้อยที่ว่านี้ หมายถึง
ประมาณกับจำนวนเนื้อที่ดินอันสำหรับอยู่, หา
กินแห่งประเทศนั้น ๆ เพราะมีธรรมชาติอย่าง
หนึ่งซึ่งมักจะสัมพันธ์กันเสีย สิ่งนั้น คือ
ธรรมชาติ อันเป็นเครื่องเกอกลแก่ความเจริญ
ฤไม่เจริญได้อย่างสำคัญ”

“หมายถึง ความว่ากระไร? ผมยังไม่
เห็น”

“พูดเพียงให้ฟังง่าย ๆ คือว่า มีคน
น้อยที่ดินมากย่อมเป็นความ สดวก แก่การหา
กินด้วยประการทั้งปวง ดังนั้นเพียงแต่มีกำลัง
ก็ทำมาหากินได้ ไม่ต้องใช้ ถึง ความ พึก
นี่คือ ธรรมชาติเป็นปัจจัย และเมื่อธรรมชาติ
เป็นดังนี้ ย่อมทำให้ มนุสส์เป็น คน มีกันน้อย
หนักเข้าเลยก็เกียจ และไม่รู้จักใช้ความ
พึก เมืองไทยเรานับว่าตกอยู่ในรูปนี้ เรา
จึง มี แต่กลีกรรม ไม่มี หักกลกรรม และ
พาณิชย์กรรมเลย คือมีแรงก็ทำกินเลี้ยงตัว
ได้แล้ว ยังไม่ถึงต้องใช้ความพึกอะไรนัก”

“เพราะเรามีคนน้อย แต่มีที่ดินอันอุดม

มรกด

พฤศจิกายน

กว้างใหญ่ไพศาลเช่นนั้น” ผู้หนึ่งกล่าวถาม

“ถูกแล้วเป็นเช่นนั้น, ^{ผู้หนึ่ง} ทนตรงกันข้าม ถ้าที่คนน้อยคนมาก การทำกินจะยากขึ้นถึง จะต้องแย่งกัน และเพียงมีแต่แรงเป็นทุนทำกินเท่านั้น จะเอาตัวรอดยากเสียแล้ว จำจะต้องใช้ความคิดๆ การทำกินด้วย นี่ก็โดยธรรมชาติเป็นย่ำๆ เหมือนกัน คือ ธรรมชาติเป็นเครื่องแยกกรอบขึ้น แผละ ^{ผู้หนึ่ง} ช้อนเองเป็นมูลให้อาชีพกรรม เกิดถึง กัน สาขาแผ่กว้าง ออกจนเต็มต้น”

“เพราะอะไร? คือยังไร?” เสียงถามกันแซ่

“กลีกรมาชีพ แยกกรอบ กัน มาก ขึ้น ไม่สะดวกแล้ว ต่างก็จะต้องใช้ความคิดทำกิน และโดยนั้นจะนำให้เกิดหัตถกรรม แล้วพาณิชย์กรรมก็ต้องเกิดตามมาเอง ขรรพคาย่อมเป็นไปได้ตามธรรมชาติกัน และเมื่อความเริ่มถูกตามทำนอง ความดำเนินก็จะ เป็นไปที่ และถึงผลก็โดยตัวมันเอง โดยไม่ต้องบังคับ ไม่ต้อง ร้อง แวก แหก กระเซอให้ เห็นชอบเปล่า ด้วยอย่างไรก็ดี พระเจ้าได้สร้างธรรมชาติไว้ โดยพร้อมเพรียงบริบูรณ์แล้ว หากแต่ใช้ให้มันให้ถูกเท่านั้น จึงจะได้ผล ฉะนั้นสำหรับประเทศเรา ในบัดนี้ที่จะร้องตะ โทณเรียกการ

หัตถกรรม พาณิชยกรรมให้มาเท่านั้น ก็เหมือนจะคอยแหย่เปล่า ที่จะ ได้ เห็นรูปร่าง หน้าตา กันจริง ๆ”

“ถูกแล้วเรา ต้องเร่งร้อน ขำรุง ในเรื่องกลีกรมาให้ เป็นผลสมบูรณ์พอควรโดยเร็ว ไม่ช้าให้หัตถกรรม และ พาณิชยกรรม ได้มา หาเรา” ท่านผู้หนึ่งเสริม

“ที่จะให้กรรมอะไรต่ออะไรต่างๆ สมบูรณ์โดยเร็ว นั้น เราก็ต้องรีบคิดในเรื่องภาษีอากรด้วย” ท่านผู้หนึ่งกระซิบ

“ข้อสำคัญยิ่งพวกเราต้องรีบเพาะคน” อีกผู้หนึ่ง กล่าว ออก จะ เป็น ตะ โทณ ๆ แล้วมีเสียงฮาครืนเป็นการร่ำร้อง พวกเราออกจะชอบในเรื่องเพาะคนมาก

ขณะนั้นเรากำลังการกินข้าว และ เริ่ม กินหวานต่อไป ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะออกจะเสียเปรียบ เพราะพวกมากคนเกี้ยว ถึงตอนหวานจึงต้องเอาเปรียบเสียบ้าง ข้าพเจ้ายอมให้ว่า อาหารวันนั้น รสดี ทั้ง ข้าว และ หวาน รวม ทั้ง เจ้า L. ก. ฮ. ด้วย แต่หัวใจ อยู่ว่า ถ้อยคำของข้าพเจ้าจะไม่ มี รส เหมือน อาหารเท่านั้น.

อาหารบนรถไฟ

รุ่งขึ้นเวลาบ่ายรุ่งเคียว ข้าพเจ้าก็โดยสารรถไฟกลับกรุงเทพฯ ที่สถานีโคราชมีมิตร

พ.ศ. ๒๔๖๙

เที่ยวภูเขา

สหาย ซึ่งได้ร่วมชุมนุมกัน เมื่อ ค.น. มาส่ง
หลายท่าน ก่อนนจะออกท่านผู้หนึ่งแสดง
กิริยาอย่าง เป็น นีคร อัน สนิช เข้า มากระ ชิบ
กระชาบกับข้าพเจ้า

“ผมอยากให้คุณมาเที่ยวโคราชอีก ”

“ ครับ, ผมก็ตั้งใจและพยายาม ”

“ เมื่อคนผมรู้สึกมรสุมมาก ”

“ ครับ, ผมก็ยังนึก ออ้อย ไม่หาย เจ้า...
ลายและก้อย ช่าง ดูกับ ชีวิต ของ ผม เสีย
จริง ๆ ”

“ ไม่ใช่ ๆ ผมไม่ได้หมายความว่า ”

ท่านกล่าว ทำเอาผมหน้าชา “ผมหมายถึง
เรื่องที่คุณยาสูบทำให้ผมทั้ง กลับไปย่าน
ยั้งนอนตรองอีกครึ่งคน ”

“ เอ๊ะ, ผมได้กล่าวว่า กระไร ? เรื่อง
อะไร ..... ? ” ข้าพเจ้าสงสัยและงงที่ท่าน
กล่าวถึงนั้น และ ท่าน ผู้นั้น ก็มีสีหน้าพิกล
ที่เห็นอาการข้าพเจ้าเป็นอย่างนั้น

“ เรื่อง เพราะ คน ยังไงล่ะ เพราะคน ”

ท่านผู้นั้นกล่าวว่า เมื่อเห็นข้าพเจ้ายังคงอยู่
แต่เราไม่มีเวลา จะ สันทนาการ กัน ค่อยไปอีกแล้ว
เพราะ รถกำลังเคลื่อนออกเดิน เราจึงต้อง
ลาจากกันด้วยความอาลัย แต่สำหรับข้าพเจ้า
ยังมีความมุ่งเพิ่มชิ้นอีกส่วน ๑ ด้วย เพราะคน..

เพราะคน, ท่านนั้นหมายความว่า กระไร ฤ
ข้าพเจ้าไปแสดงहांคัมไว้ อย่างไร... อ้อ...
อ้อ... อ้อ, เมื่อคนนั้นเห็นจะเป็นด้วยข้าพเจ้า
คุยกับคุณ จอชี่ใน มาเกินไบนั่นเอง จึง
ได้ทำให้มัน และขอขมยักมาดั่งขันธ์

ข้าพเจ้าจะหลยไปนานสักเท่าใดก็ไม่ทราบ
มากใจคนซนก็เมอเรอถึง สถานี เมือง สระบุรี
แล้ว พอล้มตาขมความหิวก็เข้าเป็นเจ้าเรือน
คอแห้งหิวอกแห้ง คงใจก็อ่อนระหอย ทั้ง
นั้นทั้งนี้ก็เห็นจะเพราะคุณ จอชี่ใน นั้นเอง
ในทันข้าพเจ้าต้องขอ ขอบ ขอบคุณ กรม รถไฟ
เป็นอย่างมากด้วย โดย ที่ ท่าน จักให้ มี คน
ช่วยอาหารประจำรถนั้น ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยมี
นอกจากเป็นรถขบวนด่วน นับว่า ทัศนความ
ลำบาก พระรพ พระรัง ของ ผู้ โดยสานลงไปมาก
ข้าพเจ้ามา ทราบความนี้ ที่โคราช ฉะนั้น จึง
ตั้งใจว่า จะฉลองศรัทธาให้เต็มที่ พอดีกับ
ความหิวที่กำลังกำเริบอยู่แล้วด้วย

“ มีอะไรกินบ้างละนาย ? ” ข้าพเจ้า
ถามคนขายอาหารเมื่อเขาเดินผ่านมา

“ ข้าวกับหมพะ โล้ครับ ”

“ คัมแกงอะไรไม่มีกินย่างฤ ? ”

“ ไม่มีครับ ”

“ สเด็ก สดูละ ! ”

“ไม่มีครับ”

“ใช่ทำไมล่ะคะ อะไรก็ไม่มีอย่างงี้?”

“ไม่มีครับ” เขาตอบคล่องๆ

“เอ๊ะ, ยิ่งงั้นก็แค่ห่มพระ ได้อย่างเดียว”

“กับข้าวสวย ครับ” แก่คน

“จ้ะ, เอ, ทำไมมันน้อยนักล่ะ?”

“ขายเสียหมดแล้วครับ”

“งั้น...?”

ตกลงข้าพเจ้าก็ต้องสั่งซื้อ ตามที่ ม.พรอม
ด้วยโชศา ๑ ขวด แต่หัวใจของกระต๊อเคี้ยว
แก่นผู้ที่มาซื้อชื้อกับข้าพเจ้าไปกินเสียหมด

พอนายคนขายนำอาหารมาให้ หัวใจ
ข้าพเจ้าก็เหี่ยว คือ รูปพรรณสัณฐานมันแบน
ถึง

ข้าพเจ้าก็ห่มพระ ได้เสด็จมาในงานเดียวกัน
เสร็จ พร้อมด้วย ช้อน ๒ ช้อน และช้อนไม้
กับแก้วพวง ๑ คู่ สำหรับโชศา ๑ ขวด ข้าพเจ้า
ถึงต้องถอนใจใหญ่ แต่ไม่เห็นควรจะทำถึง
เรื่องนั้น ควรคิดถึงท้องดีกว่า มีกินอย่างนัก
กว่าไม่มีกินแล้วมิใช่ฤๅ และขึ้นต่อความ
ยาวสาวความยืดไป อารจะ เลียดก็ได้อ
ข้าพเจ้าจึงพยายามแข่งอกแข่งใจกิน อุตสิตัว
เป็นพระสงฆ์ที่ บิดาชาตกร์ เขาฉัน ข้าว มีหนึ่ง
อุสสาห์ก็ลากลิ้นและกลืนด้วยน้ำโชศา พอให้

เป็น ยาวะ ชิวัง ประทั้ง ภายใต้อก ถึง ยาน พย
หน้า...เฮอะ ๆ เฮ... เจ้าที่ฉัน สักหน่อย

ขณะรับประทานด้วยอาการอันแสนค่อน
นายคนขาย ก็อุสสาห์ ยินช่วยภาวนา อยู่ด้วย
ข้าพเจ้ามองสยหนาพแก่เห็นยมเหย ๆ ข้าพ
เจ้าก็ยมตอบ เฮอ, อย่างนี้สิ อย่างไร ๆ พอ
ได้เห็นหน้า ก็ทำให้ คล่อง คอ ชื่น หนอย
ข้าพเจ้ารู้สึกอรรยชื่นนิก ๆ มีก็เกิด กาลัง
เสียงช้อน ๒ ช้อนเขาะกันถึงถนัดขึ้น

“ผมเหมือนเคยพบคุณแต่ก่อน” นาย
คนนั้นแก่ประเปรย

“ยะ.....ฉันก็เหมือนเคยเห็นนาย
เหมือนกัน” ข้าพเจ้าไม่ขัดไมตรี

“คุณเคยไปทางปากน้ำโพ?” แก่
ทรงแล้วถาม

“ยะ, ถูกแล้ว เคยไป”

“อ้อ...อีอี” แก่หัวเราะ

“อี, อีอี” ข้าพเจ้าหัวเราะบ้าง และ
เสียงช้อน ๒ ช้อนกระทบกันดังขึ้นอีก

“และคราวนั้น เมื่อคุณกลับจากปากน้ำ
โพ ไต่แวงลงที่ลพบุรี” คนขายอาหารผู้ใจ
ดีถามต่อ

“จ๊ะ จ๊ะ ถูก, ฉันแวงลงอุโบสถ
สถาน” ข้าพเจ้าทลรวกถึงเหตุการณ์ครั้ง

พ.ศ. ๒๔๖๔

เทพยภูชา

กระ โนนได้ก็ตอบรับแก่

“อ้อ....นั่นซี ผมจำไม่มีแล้ว” พี่
แก ลงมือ

เราทั้ง ๒ ต่างก็เหมือนยังเกิดควมยินดีที่
ได้มาพบกัน พ่อข้าพเจ้ารีบประทานเสร็จแก่
ก็จัดการเก็บของ ๆ แก ไป

“มีขนมอะไรล้างปากยังล่ะ?” ข้าพเจ้า
ถาม

“ไม่มีครับ”

“กล้วยอ้อยอะไรก็ไม่มียังเก็บไว้?”

“ไม่มีเลยครับ”

“ถ้าจะขายเสียหมดก็อกรมะ?” ข้าพเจ้า
เข้า พี่แกหัวเราะแล้วก็ออกไป แต่ยังคง
ด้วยแก้วและขวดโซดาไว้เพราะยังมีน้ำเหลื้อยู่
นั่นแหละการค้าขายย่อม เกวแก่ จรรยาอยู่
มาก ถ้าคนขายจรรยาดี รู้จักคุย ของถูกก็
อาจขายให้แพงขึ้นอีกได้ แม่ผู้ซึ่งจะรู้ว่า
แพงสักหน่อย แต่ก็ไม่นึกเสียขายเงิน ๆ แค
ครั้งนี้แหละ ถ้าพึงรูปร่างและรสชาติของ

อาหารเอง ไม่น่าจะกินเข้าไปได้เลย แต่ด้วย
นายผู้ขายเป็นคนฉลาด ช่างปรุงรส จึงทำ
ให้ข้าพเจ้าอดส่าห้กลักลืนเข้าไปจนหมดจาน
เปลี่ยนมือให้นั่งคอยคุณกรมรถไฟขึ้นอีกด้วย

นายขายอาหารผู้ใจดีหายหน้าไปนาน จน

เมื่อรถผ่านพระนครก็รีบขุยาแล้ว พี่แก จึง

ได้มาเก็บ ด้วยแก้วและขวดโซดา. ชะ ชะ
ใจช่วงก็จริงเสียด้วย พี่แกไม่ได้พุดถาม
เรียกหรือถึงค่าอาหารเลย แต่ข้าพเจ้าก็จะไม่
พักต้องให้เขาออกปากก่อนเหมือนกัน เพราะ
ไม่ข้าพเจ้าจะถึงกรุงเทพ ฯ แล้วจะทำให้เสียเวลา
เปล่า ๆ

“ค่าอาหารนี่เท่าไรละนาย?” ข้าพเจ้าถาม

“๖๐ สตางค์เท่านั้นแหละครับ”

แหม, อิ่มหนึ่งเสีย ๖๐ สตางค์ไม่แพงเลย
ข้าพเจ้าพิมพ์พาลงล้างกระเป๋าสี

“อ้าว, สตางค์ไม่มีพอ เอ้า, เอา
ธนบัตรไปทอนเอาเถอะ” ข้าพเจ้ากล่าวพาลง
ยื่นธนบัตร ๑ บาทให้แก

เมื่อนายนั้นรับธนบัตรไปแล้ว เห็นแก
อยู่อีกใจหนึ่งแล้วจึงพูดอย่างเป็นงานเป็นการว่า

“นี่ไม่ต้องทอนออกสิครับ รวมกับคราว
ก่อนเป็นบาท ๑ พอดี”

“อ้อ, อะไรระนาย?” ข้าพเจ้าคิดว่าฟัง
ยังไม่ถนัด

“คราว ก่อน คุณ ยัง เป็น หน ผม อยู่ ๔๐
สตางค์” แกตอบ

“อ้อ, ค่าอะไรระนาย?”

“ค่าอาหารนี่สิครับ”

“เฮ้, ดินซอของแกกินที่ไหนยะ?”

“อ้าว, ก็คราวจากปากน้ำโพไปลพบุรีนี่ละครับ”

แกพูดว่าหน้าเฉยตาเฉย

“ปากน้ำโพ... ลพบุรี” ผ่าชี ข้าพเจ้าต้องคิด ก็คงกระนั้น ยังไม่มีการขายข้าวบนรถไฟเลยนั้น

ข้าพเจ้าจะออกจะคิดเห็นเรื่องราวต่าง ๆ แล้วความจริงข้าพเจ้าจะจำกันได้ว่า เคยพบกันมาก่อนนั้นก็เปล่า ที่เออ ๆ ะ ๆ ก็ยังแก้เพื่อไม่ตรีและไม่เห็นว่าสำคัญอะไร บัดนี้ออกจะรู้สึกว่ายากพล่อย ๆ นั้นไม่จริง ๆ แต่ก็ไม่ทำไม่แกจึงรู้ว่า ข้าพเจ้าเคยเดินทางจากปากน้ำโพและมาลงลพบุรีด้วยเล่า

“ดินซอถามจริง ๆ เอะ... นั้นนายจำไม่ผิดแน่ละจ้” ข้าพเจ้าตั้งขยี้หน้ากับแกใหม่

“แล้วกัน, คุณเองก็จำได้ไม่ใช่รึ?”

เจยก ข้าพเจ้านึกฉวยปากตนเอง

“เอาละ, ที่ว่าฉันกินข้าวของนายนั้นเมื่อไรกัน”

“เมื่อเดือนกรกฎาคมยังใกล้ครับ อะไรทำลืมนเสียได้”

“กรกฎาคมที่ไหนพ่อ?” ข้าพเจ้าถามอย่างใจเต้น

“บ๊น่ะซี, จะมีที่ไหนอีกล่ะ!” เขาคย

“อ้าว... ถ้ายังงั้นฉันขอมอว่า นายจำผิดแน่แล้ว เพราะฉันสาบาลได้ว่า นับแต่ พ. ศ. ๒๔๖๗ มาจนถึงนี้ ฉันไม่เคยได้เหยียบย่างขึ้นรถไฟสายเหนือ ฤฯ ไปปากน้ำโพ... ลพบุรี แต่สักครั้งเดียวเลย”

ข้าพเจ้าสังเกตว่า หน้าเขาเปลี่ยนสี จึงกระซิบอีก

“เฮ้, ดินก็เขิน เขินแกล้งแมนคนหนึ่งจะไม่โกงคำอาหาร ๔๐ สตางค์นี้ได้เลย แต่ที่ว่าเมื่อนายว่าจำฉันได้และฉันเป็นหนี้จริง ก็ให้สาบาลมาอย่างฉันทำ ฉันก็จะยอมให้เหมือนกัน”

“เอาละอะครับ, ถ้าคุณจำไม่ได้ก็แล้วไป” เขาว่า

“ฮะ, จะลงเหยื่อ ๆ เช่นนั้นไม่ได้ซี แกว่าฉันโกง แต่ฉันกลับรู้ว่าแกโกง ฉะนั้นจะต้องลงเหยื่อโดยความเด็ดขาด ว่าใครโกงแน่ ฉันจะปล่อยให้แกสงสัยฉันอยู่ เช่นนั้นไม่ได้ ม่ายยั้งจนถึงกรุงเทพ ฯ ฉันต้องพาตัวแกไปหาท่านเจ้ากรมรถไฟด้วยกัน”

ทันทีที่หน้าเขาซีดไม่เหลือค “ขอประทานโทษเถะ—ครับ ผมผิดไปแล้ว” เขาพูดปากค้างสั้น

พ.ศ. ๒๔๖๗

เทพวรา

“เฮ้, ผิดยังงัย?”

“ไ้เองใหม่?”

“ผมจำไ้แน่ คุณไม่ไ้เป็นหน้ผมเลย”

ข้าพเจ้ามีอาการงในท้แรก แต่แล้วก็

เขารับ

ย้มออกไ้ พลาจข้มไ้ไปยังนายคนขายข้าว

“แน่นอนนะ ไม่มีต้งสียเลย?”

แกงและบอกหล่อนว่า “ไ้เองว้ น้แน่

“แน่นอนครับ ไม่มีต้งสียเลย”

ไ้ต้วท้เกยวแหละ อ้ต่านน้แหละคือ “ผู้ร้ย

เขาพทแล้วรับทอนต้งท้ให้ข้าพเจ้าแล้ว

ปล้นท้ร้ยบรดิไฟละ”

ก็ไป ช้แรกข้าพเจ้าค้ค้ว่าระให้ต้งท้คนน้

คุณ แม่เจ้าท้ท้ คงไม่เข้าใจ คำพท ของ

เป็นรางวัลแก่เขา แต่เมื่อมาเห็นเขาอวตลลาค

ข้าพเจ้า เพราะหล่อนมองค้ตามมอช้ แล้วก็

ค้ค้ว่าเขาเป็นคนค้แท้ ๆ แต่กลับ มาทำไ้

หันมาทำหน้าเล้ล้ แต่ข้าพเจ้าก็มีค้ช้ช้ย

ข้าพเจ้าโกรชไ้ เลยทำให้ห้วเสียไม่เป็นอัน

อะไรค้ค้ ห้วมองเห็นอ้ต่านน้ แก่ทำหน้าเหย ๆ

ไ้ค้ค้ช้และค้ค้อะไรในระหว่งทาง รุนรดถึง

ไม่ค้อย่ ก็รับพากันกลับบ้าน

กรุงเทพ ๆ ก็ค้อยระไม่รู้ส้ค้ค้

ย้ค้ ก็เป็นอันว่า ข้าพเจ้าไม่ส้ค้ระเชียน

พอข้าพเจ้าลงจากรด ก็พอค้ พย กับมารดา

แอง ปล้นรดิไฟค้อย่อีก เพราะรดิไฟไ้ทำ

เจ้าท้ค้และเจ้าท้ค้ท้มาค้อยรับ เมื่อท้ค้ท้ท้กัน

พิศม้แก่ข้าพเจ้า ผู้ช้ค้ค้จ้จ้จะช้ว้ผจณ้ญ้ย

แล้วหล่อนแอยกระช้ยว่า “ยังงัย ปล้นรดิไฟ

ให้แ่งรดิไฟน้เสียแล้ว.....

อ่านเล่นเมื่อยังไม่หลับ

๑ ชายโตใช้ได้แต่

รูปโปรง ร่วงปรนปรือ

บงพักตรับมณีอื้อ

กายแต่งกลตณเกล้ง

๑ เอมซาบซาบซึ่งดื่ม

หญิงรุ่มยามราครน

ธรรมชาติทาสชายตล

จงสนธิจิตต์เสนห์ส่อน

๑ คำนึงคั่นนัมน

หญิงสียามสบจรวท

เปนทายน่ายตื่นอด

ตามตึงทายนตาบน้ำ

ตัวคือ ตัวแกล

ประแบ้ง

เอตสง่า งามพ้อ

กล่นให้เข็มเกษม

ตึงกมล แม่เอย

รุ่มร้อน

แตสวาท อักแซ

สรวพริ้วตึกสิ่ง

เสมอรส รักฤา

รักควา

หอมอาทมิ อาจนอ

แน่นแจ้งใจหญิง

พ.ศ. ๒๔๖๙

อ่านเล่นเมื่อยังไม่หลับ

๑ เห็นจริงหากจักอ้าง

อาจเทอดอุทาหรณ์

หวังยามว่างยังนอน

นึกเกิดแน่ต้องหมั่น

๑ ทนนี้ใคร ณสภาพผู้

เป้นบุรุษย่อมมีความ

แต่ฐานะมนุษย์กาม

ควรประการใดน้อย

อุทธรณ์ เอาเทอดญ

เหตุนี้

ชนะไม่ หลับเพื่อน

แม่นแท้ ในหทัย ฯ

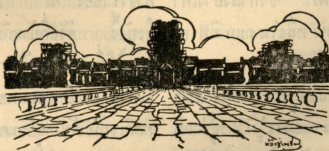
เพี้ยนนาม ชายนา

รักพร้อม

เกลศผ่อน ได้เพื่อน

นึกข้างทางควร ฯ

“แมวคราว”

๑๖๘. จะบูชาให้เร่งบูชา ด้วยพลี กาย และ จิตต์ อุทิศจริง ๆ ไม่ต้องผัดเพี้ยน
เพื่อฝังความระลึกอันสุขุมไว้ในภายใน จะไม่ต้องเสียดายต่อภายหลัง ใน
สิ่งที่แสนหายากคือ ‘บิดามารดาผู้ให้เกิด’

ของ ฉ. ถ. พิชยญาติ

เรื่องผิดคาด

เชลลโสภาค

- ๑ -

“มา, มา, เพื่อนยาก” นายท้อย แดงสักร้องเชิญ นายเอม สี่โพธิ์ ซึ่งกำลังย่างเท้าเข้ามาในร้าน ชำ แห่งหนึ่งใน ถนน ทิพาการ “นั่นแน่ นกเขาคู่ กินแกกสาบ”

นายเอมรีบแคว่นกเขาคู่จากนายท้อยด้วยมืออันสั้นรว ๆ แม้ว่านายเอมจะรู้ตัวดีอยู่แล้วแต่เกิดมายังไม่เคยเป็นกรรมสิทธิ์จริง แต่ยังคงพยายามจะแก้กรรมสิทธิ์อยู่นั่นเอง

“กักันอย่ากระเจอะแกะนี่ซี” นายท้อยพูด “กักันมเลืองที จะ ต้อง ยกขาเพื่อนสักหน่อย”

“เลื่องโลว่าไปเพื่อน เมียตเคาอร?”

นายเอมกักคอ

“ข้าไม่ใช่” นายท้อยพูดแลหันไปทางเจ้าของร้าน “เจ๊กไวโย! สองแก้วค้อยงง อ้ายทักานกั้นะมันเปลียว แต่ก่อนนมพชายนางเฒ่าเธออยู่ด้วย กระเดียวมันเขาไปแรกขาวเสียทอของนา เวลาผ่านไปทำงานนางเฒ่าต้องอยู่บ้านคนเดียว มันกลัวมัน มันบอกให้กินชวนโคสักคนหนึ่งมาอยู่เป็นเพื่อน กักันไม่เห็นโคเพราะอ้ายคนอันนะไว้ใจมันยาก รังแกม?”

“เฮ! ว่าไปแล้วยังง?” นายเอมขำเลื่องตาคุยาแก้กรรมนกเขาคู่ ซึ่งเจ้าของร้านกำลังประคองด้วยตรงเขามา “ทน”

นายท๊ัพพูดต่อ “กันมาคิดถึงตามประสา
เพื่อนฝูง กันเห็นอยุ่คนหนึ่ง แล้วท๊ัพใจได้”

“โค” นายเอมตามพลงขยับตัวให้
มีช่องว่างพอจะวางยาโค อีก ๒ ถ้วย

“ก็จะมีโค แก่นะซี” นายท๊ัพพูดแล
ดบให้ล้นหายเขา ๆ นายเอม นั่งโดยรู้สึก
ประหลาดใจ เพราะคนสนิทนายท๊ัพไม่เคย
ไว้ใจใครแต่ทั้งไม่มีใครไว้ใจนายท๊ัพด้วย

“จริงนะ กันพูดจริง ๆ” นายท๊ัพ
กล่าวต่อไป “กันไม่ไว้ใจใครนอกจากแก
กันลองหลอกล่อเข้ามาแล้ว มันยังว่าถ้าได้แก
ก็กินะซี เราไม่ใช่รู้จักกัน วันสองวัน เมื่อ
ไหน เยนซี ๆ ที่เคย”

การที่ นายท๊ัพ คัดเลือกบรรดาเพื่อนฝูงของ
คนนั้น นายท๊ัพคงเกณฑ์ไว้หลายประการ
ที่สำคัญก็คือรูปสวย ซึ่งจำเป็นจะต้องคัดออก
เสียแต่ต้น เพราะเกรงจะเกิดเป็นภัยในเรือน
ขน ส่วนการที่นายเอม สักโพรได้รับเกียรติยศ
คราวนี้ ก็เพราะ รูป ร่ามของนายเอมเป็น
ที่ถูกใจนายท๊ัพนั่นเอง กล่าวคือ นายเอม
มีผิวเนื้อไม่สมนามสกุล แต่มีกระบอกตาโต
เกินงาม ยิ่งเมื่อรวมความอันเข้าด้วยแล้ว
เป็น อัน นัย ว่า นายเอมคงจะไม่ ต้องตาแม่เฒ่า
เยนแน่แท้

“ใจ ถ้ากันจะชวนแกไปอยู่ด้วย จะว่า
บังใจ? เอานั่น คนละแก้ว” นายท๊ัพพูดแลส่ง
ถ้วยให้

“เรื่องของ ๆ กันล่ะ” นายเอม สักโพรพูด
“กันจะเอาไปไว้ที่ไหน?”

“ก็ฝากโคเขาไว้ซี” หรือไม่ก็ขาย
ส่งเลย”

“ซีขายโคไว้!” นายเอมค้าน “แม่แก
ไม่เทศนากันเข้าล่ะ”

“งั้นฝากแม่ แกไว้” แล้วบอกว่าจะ
ไปทำงานทำ” นายท๊ัพยกแก้วขึ้นดื่มหมด
“พูดถึงงาน กันมีอะไรจะต้องขอความช่วยเหลือ
จากแกอีกด้วย

“อะไร?” นายเอมถาม

“มันเป็นฟามลัษ” นายท๊ัพ กระซิบ
“กันขอขอกว่ากันไว้ใจแก กันจะเล่าให้ฟัง

แต่อย่าบอกใครนา ถ้าเฝ้ามันรู้ละก็คำกันแย
เทียว ค่อยงั้น กันได้ยินเขาพูดกันว่า เฝ้ามัน
มีเงิน เหลืออยู่เยอะ มันเก็บ มา ค้าง ๓๐ ปีแล้ว
คนราว ๓๐๐ บาทนี่”

“เท่าไรนะ?” นายเอมถามโดยรู้สึกถึง
“๓๐๐ ฟ่า แต่จะฝ่าเท่าไรไม่รู้ มัน

ซ่อนไว้ในบ้านด้วย”
“เมียแกเคยบอกแกใหม่ว่า?”

ผ. กุศโลภาศ

พฤศจิกายน

“หายอกไม้ หรือ” นายทัช คอย
“มันซ่อนขามักินัก” ชายที่จริงเราหามา
เกือบตาย ต้องอายเหอต่างน้ำ ใต้เงินมา
มันก็เกียจเขย

“จริง มันเงินของแกแท้ ๆ” นายเอม
หนูน “แกว่าถูกถูก”

“เม้ามันระวังกันจ๊ะเขย” นายทัชพูด
และควักเหรียญออก

“ก็เกียจขายนะเวลานั้นไม่อยู่ ทำทำไม
ลงกันคยาล่ะ?”

“มันไม่ไปไหนเลย ถ้าจะไปตลาดก็ต้อง
รอให้มันไปทำงานเสียก่อน มันเคยแอบ
มาทนนั่ง เข้าบ้านไม่ได้มันใส่กุญแจ
พอกันดังท่าจะขึ้น ยะ! มันมาพอกัน ต้อง
แก้ตัวเกือบตาย”

“ก็ลองขอมันสิ จู๊”

“อย่าหน้อยเลย มันคงให้หรือ ว่าแต่
มันจะคอยเอาอีกนะไม่ว่า พอลงเงินเคื่อนออก
กันถ้าเงินยังไม่ทันร้อนมันมาเอาไปแล้ว เอา
ไว้ให้มัน ๕ บาทเท่านั้น”

“ก็อย่าให้มันขึ้นเงินขอที่เรานะ” นาย
เอมออกความเห็น แต่เมื่อแน่ใจว่านายทัช
ไม่ลังเลอีก จึงร้องให้เรียก ทัก รัฐบาล
อีก ๒ แก้ว

“ไม่ให้ แม่ไม่ค้าแข็งไปล่ะ วัชนัก”

“อ้อ” นายเอมคราวเขา ๆ

“เอม ถ้ามันได้แกไปอยู่ด้วย เราจะ
ให้ช่วยกันคน”

“นั่น ทัช! แกจะให้มันเป็นคนคาโมยรึ?
กันไม่เอาหรือหนา หน้อยกันจะถูกจับส่งโรง
พักลาถ้อ นายว่าเอาตาย ข้าไม่ดู
กับมันด้วย”

“ไม่ใช่ยังงั้น” นายทัชค้าน “แก
เป็นนักสืบ ๆ เท่านั้นที่พอ คอยดูว่ามันเอาซ่อน
ไว้ที่ไหน ถ้าปะเหมาะจะขายที่มันเสีย แล้ว
มาบอกกัน กันจะเป็นคนไปเอาเอง”

“มันยังงั้นอยู่” นายเอมพูดเพราะ
ไม่มีใครจะไว้ใจ

“เอาเถอะ ขอให้ ใต้เถอะ กันจะให้
ค่าเหนื่อย ๓๐ บาท”

“เอาตามใจ” นายเอมกล่าวเมื่อได้ยิน
บอกค่าเหนื่อยของตนมาถึงเพียงนั้น “ถ้ามัน
เลื่องชน อย่ามาโทษกันนะ”

“เออน่า อย่างกลัว กันวัยปะกันเอง”
เมื่อสองสหายตกลงและกำหนดวันกันแน
นอนแล้ว ต่างก็แยกกันไป

—๒—

ตั้งแต่ นายเอม สักพร ได้ขึ้นส่งของย้ายมา

พ.ศ. ๒๔๖๗

นิพนธ์

อยู่เป็นเพื่อน แม่มาแล้ว นายเอมพยายามใช้
หยา สังเกตคอยจับกิริยาแม่มาแล้วเรื่อยมา
ก็ไม่ปรากฏว่าการสังเกตของนักสืบเอมนั้นจะ
ได้ผลอย่างไร

คราวหนึ่งแม่มาจะเชิญมิตรไปที่ข้างบ้าน
ซึ่งเป็นโอกาสอันเหมาะ สำหรับนักสืบเอม
เอม สักไพบร จะค้นได้ทุนร้านซึ่งเข้าใจว่าห่อเงิน
คงซุกซ่อนอยู่แถวนั้น เมื่อแม่มาออกจาก
บ้านไปได้สัก ๕ นาที นายเอมก็ลอบเข้าไป
ดูคนค้าขายนั้น เห็นท่าพยายายไม่ การค้น
ควรวิน จิตว่าค้น กัน อย่าง เลื่อยกลลอบจริง ๆ
เพราะไม่ว่าอะไรที่มีลักษณะพอที่จะ เป็นห่อเงิน
หรือห่อเงินแล้ว ต้องถูกท่านนักสืบจับได้ทั้ง
นั้น นาน ๆ ก็ได้ยินท่านนักสืบเอมทำแม่ซึ่ง
ทำให้ ท่านหลงเข้าไปผิดเสียทีหนึ่ง ขณะที่
กำลังค้นอยู่นั้นเสียงฝีเท้าแม่มาดังใกล้เข้ามา
จึงรีบออกจากใต้ถุนโดยเร็ว พอโผล่ศีรษะ
ออกมาก็สะดุ้งหนีกับแม่มาพอดี

“อ้อ!” แม่มาวิ่งคว้าความตกใจ
“พิช! พ่อเม้นกว่าใคร หาดอะไร?”
“เหรียญสลึงจ๊ะ” นายเอมรีบแก้ตัว
“ตกลงลงไปหาแม่มา”

แต่เวลานั้นแม่มาก็ไม่มีใครไปไหนอีกเลย
วันหนึ่งนายเอม หา อยายโดยบังเอิญ จึง เรียก

นายท๊ายสหายมาปรึกษา ครั้นเป็นที่ตกลงกัน
แล้วเย็นวันนั้น อยายก็รีบ เริ่มต้นใน ขณะ
เมื่อการรับประทานเสร็จแล้ว

“พวุง วัน วิถีใหม่ มี โชน” นายเอม
เอ่ยขึ้นลอย ๆ

“โชนโค” แม่มาถาม
“ไม่ทราบ เราไม่ได้คิด โชนมานานนะ
ท๊าย?” นายเอมกล่าวนำ “กันเห็นจะต้อง
ไปสักหน่อย”

“แม่ไปไหมล่ะ?” นายท๊ายถามภรรยา
“จะไปกับพี่ พวุงวันอาทิตย์ ไม่ต้องไป ทำ
งาน”

“ขี้เกียจเกิน” แม่มาตอบเฉย ๆ
สองสหายมองตากัน
“แค่นี้เอง เคียวหมากไม่ทันแตรก้อง”

นายเอมหนุน
“ไม่ไป! ฉันไม่มีเสื้อสัฟไฟ” แม่มา
พุดพลาบมองกุหลาบ

“ก็ซื้อเงินพดุงเขาสิ” กัน ๆ เคือน”
นายเอมพุดแลบยหน้า ทนายท๊าย ซึ่งขณะ
เดียวกันนั้นกำลัง ถม ก สหาย นักสืบ ของตน

เหมือนกัน เพราะ ใน ข้อที่ ขยงให้ แม่ มาขอ
เงินจากตนนั้นหาบอในอยายที่ตกลงกันไว้ ไม่
“เสื้อเก่าก็ยังไม่มีใช้?”

“เอ! บอกว่าเขาเลิกใช้กันแล้ว”
แม่เฒ่าชักตาเขียว

“เงินที่เอาไปก็มี ใจไม่ไปซื้อเองล่ะ”

“ไม่!” แม่เฒ่าตอบ “ฉันจะ
แก้ของฉันไว้”

บริษัทเฮมแลทซ์สยดากันอีกครั้งหนึ่ง

“จะเอาเท่าไร?” นายทุยถามเขา ๆ

“สามบาทก็พอ” แม่เฒ่าตอบ “ไม่ยั้ง
ฉันไม่ไปให้อายเขา” นายเฮมพยักหน้า
ให้ยอม ส่วนนายทุยเองนั้นรู้สึกเสียขายเงิน
สามบาทนั้นเสียจริง ๆ เพราะก็ใช้อย่างหายาก
คงได้หลายแก้วแลหลายวัน ครั้นหวล มาคิด
ถึงอุบายของคนซึ่งกำลังเริ่มต้นอยู่นั้น กับเงิน
สามบาทสำหรับลงทุน และผลกำไรจะได้
ถึง ๓๐๐ บาทเช่นนั้น จะมีวันเสียขายไป จึง
ตกใจหยิบเงินส่งให้

“เฮ! เฮ! ไป แล้วอย่าอาวักนา”

แม่เฒ่าไม่ใช่เป็นคนฉลาด แต่ก็ไม่ใช่พอที่จะ
ซื้อเสื้อที่เรียกว่าสมัยใหม่ เพราะเสื้อในตัวของ
แม่เฒ่ายังมีอยู่ และพอจะเป็นสมัยใหม่ได้
เหมือนกัน ฉะนั้นเงินอีก ๓ บาทก็คงเป็นเงิน
เก็บอีก ใช้ว่าการที่จะเป็นกบฏตามนายทุย
ไปโดนนักเล่านายทุยเองก็รู้ดี เพราะเสื้อ
ที่ภรรยาว่าสมัยใหม่นั้น นายทุยได้เห็นเสีย

จนชินตาทีเดียว แต่ก็ไม่ได้ทิ้งทั้งประการใด

“พอมไปไหนล่ะ?” แม่เฒ่าถามสาม

ขณะที่จะออกจากบ้าน

“เขาไปนานแล้ว” นายทุยตอบ “เขา

นักไว้วางใจไม่มี ผู้หญิงทวย เขาสั่งให้ไป
พอกันทั่ว”

เมื่อแม่เฒ่าใส่กุญแจประตูแล้วก็ลง เรือนไป

นายเฮมก็นั่งสำคัญ ซึ่งนอนหมอบ

อยู่ข้างกองถ่านหลังครัว ค่อย ๆ กลานออกมา
รู้สึกกระหม่อมใจที่อุบาย ของตนดำเนินเข้ามา
สู่ความสำเร็จถึงขั้นแล้ว เมื่อแน่ใจว่าแม่เฒ่า
กับนายทุยไปหาพ่อที่ระดมมือได้ก็ไมยอมเสีย
เวลาเลย ท่านนักสยดวรวหมกเกือบทุกแห่ง
ยังอยู่แต่ ครัวไฟเท่านั้น ขณะนั้นฝนตก
ปรอย ๆ แลมาถล่มทุกที่ ซึ่งทำให้นายเฮม
มันใจเสียว่าอย่างไรบ้านนี้ล้มเมื่อยนี้ นั่นก็คงเข้า
พักหนีฝนตามบ้าน

กว่าจะถึงวัด กว่าจะดูโชน และกว่าจะ

กลับคงมีเวลาอีกมาก การค้นคว้าครั้งนี้
เป็นไปอย่างใจเย็นไม่รีบร้อน

ทันใดนั้นได้ยินเสียงกุกกักแล่นแกรก

ค่อจากนั้นมาก็ได้ยินเสียงแม่เฒ่า บ่นนาย

ทุยว่าไม่ ควร จะไปเลย เขี่ยก ยอนหมก

นายเฮม สติงใจออก รีบเก็บสิ่งของของตน รื้อ

พ.ศ. ๒๔๖๗

กนก ผลิตภาค

อย่างคลั่งคลานยังหาที่ที่ระเริงระเริงไม่เมื่อน้ำ
ก็เข้ามาพอก

“พ่ย์! พ่ย์!” แม่เมียร้องด้วยความ
ตกใจ “พ่ย์เร็วเข้า คาโมย!”

ถ้าจะพิจารณาประจักษ์หน้าตาของนายเอม
ในขณะนั้นแล้ว อย่างว่า แต่แม่เมียร้องนายท้อย
เลยแม่แต่มาดมายังเกิดเกล้าของ นายเอม เองก็
คงจำไม่ได้ เพราะ ใบหน้าซึ่งตามประกบก็ดำ

พอดูแล้ว ยิ่งแถมมีกลิ่นเหม็นเบื่อนเลอะเทอะ
เพิ่มเติมขึ้นอีก แม่ความตกใจที่เคยทำให้
ผู้ตกใจหน้าช้คนนั้น หาได้ทำให้ความดำแห่ง

หน้านายเอมลดน้อยลงไปไม่ได้เลย นายเอม
พยายามจะพุกพักไม่ออก ตกตลึงยืนอาปาก
ค้างอยู่นั่นเอง

“คาโมยที่ไหน?” นายท้อยร้องถาม
ภรรยา แล้วยืนไม่ตะพุกเลยมือนใหญ่ให้
กระชับมือ

“นั่น! นั่นไงล่ะ” แม่เมียร้อง

“ฉันทเอง! ฉันทเอง!” นายเอมร้อง
ตะโกนเมื่อเห็นนายท้อย ตรงเข้ามา “เอม!
เอม!”

“ไค? มาทำไม ออกเร็ว” นายท้อยชี้
เล็งมือขึ้น

“ฉันทเอง เอม!” นายเอม ร้องจนสุดเสียง

พลางยกมือขึ้นขยี้

“ขี้! ขี้! ขี้! ขี้!” นายท้อยพุดพลา
งไม่ “เหม! เหม! โคนตะเข้ ขยพื้นเข้า
แล้ว”

“ก็พ่ย์ว่าไปไหน ไงมาอยู่ในนี้ล่ะ?”
แม่เมียร้องถาม

“ก็จะไปยังไม่ได้อะ” นายเอมไหวตัว
เห็นช่องแก้ตัว “ยังไม่ทันจะแต่งตัวเสร็จ
เลย ใต้กัญแจฉับ”

“ฮิ!” แม่เมียร้องสย “ก็พ่ย์ขอกว่าไป
แล้วนะ”

นายท้อยเห็นถ้าความผิดระทกอยู่แก่ตนเช่น
นั้นก็กระสับกระส่าย “กันจะไปรู้? เห็น
หายไ้กันกว่าไปแล้วนะ”

“ทำไม ไม่เรียกล่ะเมื่อจะใต้ กัญแจนะ?”
แม่เมียร้องถาม “เรียกก็ได้ ยืนกะอแค่น”

“ทำไมจะไม่เรียก” นายเอมเถียง

“ร้องตะโกนจนคอแตก”

แม่เมียร้องอยู่ ลึกครู่หนึ่ง “พิลึกจริง
ไม่ยกได้ ยืน แล้ว พี่เอมทำอะไรอยู่ในครัว
ล่ะ?”

“จะต้มน้ำกินซักกา” นายเอมแก้ตัว

“กำลังรอต่านักพอกมาถ่าน” แลเห็นไปทาง

นายท้อย “ไปไหนชาหนุ่ใหม่?”

ผ. กุศโลภาศ

พศ. ๒๔๖๓

“ยังไม่ทันถึงวัดเลย” นายทัตตอยและ
มองตาสหายด้วยความอยากรู้ ว่าเป็นผลข้าง
หรือไม่ “ฝนตก เม้าเลยกลับ”

“อ้อ! ก็หนอยทกลับเร็ว” นายเฮม
ตอบแล้วหันศีรษะ “ไม่ยั้งงกันต้องถูกขัง
แน่” พวกแล้วนายเฮมก็เข้าห้องของตนไป

- ๓ -

นับจาก วันนั้นมา นายเฮม สี่ไพร่ก็ถอนจะ
รู้ สักทีตอย และ ไม่ ใคร จะเชื่อว่แม่เม้าได้มี
เงินสั้ตอนไว้จริงตามที่ นายทัตเล่า เข้าขัน
นายเฮมก็ออกจากบ้าน กว่าจะกลับก็ราว ๕
ล.ท.แต่มาทันรับประทานอาหารทุกวัน ส่วน
แม่เม้าก็รู้ สักทีสัจจะนายเฮมว่าคงจะคิดทำอะไร
สักอย่างหนึ่ง จึงคอยสังเกตจับตาอยู่เสมอ
ไม่ยอมออกจากบ้านในขณะ ที่สามี และสหาย
อยู่เลย นายทัตผู้ต้องขาดทุนเงิน ๓ บาทค่าเสีย
แม่เม้านั้น ก็คอยเร่งเร้านายเฮมให้ รีบจัดการ
บางคร้งถึงกับขืนค่าเหนื่อยเป็น ๔๐ บาทก็มี

เย็นวันหนึ่ง นายทัตกำลังนั่งอยู่ที่ชานบ้าน
ไต่ ยินเสียงฆรรยาร้องระระกึกกั๊ก

“ตาย! ตาย!” แม่เม้าร้อง “เงินฉัน
หายหมดแล้ว”

นายทัตไต่ ยินเช่นนั้นใจว้าย แต่ไม่ไต่
ว้ายเพราะเสียขายเงินของภรรยา ว้ายเพราะ

ลาภนั้นใกล้มือ แล้ว ยัง แต่ จะหยิบเอา
เท่านั้น “อะไร, เม้าว่าอะไรหาย?” นายทัต
แกล้งถาม

“เงินจ๊ะ เงินที่ฉันเก็บไว้” แม่เม้าทำท่า
จะร้องไห้ “ฉันได้กระปุกนี้ไว้ หายหมด”
พวกแล้วก็ยกกระปุกขึ้นเทให้ดู

“เงินอะไร?” นายทัตถาม “เท่าไร?”

“๓๐๓ ผ่าเนาะ ไช้! แม่เม้าร้อง พลาจ
ขว้างกระปุกออกไปจากครัว”

“อะไร คง ๓๐๐ บาทเทียบ?” นายทัต
ทวนคำเพื่ินที่สงสัย

“จ๊ะ” แม่เม้าตอบ “ฉันจะเก็บไว้ ไช้
สอยเมื่อเราแก่” นายทัตหนึ่งไม่ลงความเห็น
ด้วย เพราะเห็นว่าเมื่อแก่ก็ตายเลย หากว
จะไต่เงินไม่ “ไปหาคุ้กักร หาคู่ทัก
ลิมไว้ ที่ไหนก็ไม่รู้” นายทัตรีบลุกขึ้นและ
เที่ยวหาตามที่ต่าง ๆ

“ไม่ลิม” แม่เม้าเถียง “ไม่ลิม ฉัน
ไต่ไว้ ในนี้จริง ๆ” ต่างช่วยกันหาจนนั้นก็
ไม่พพบเจอเงิน แต่นายทัตยังคงพยายามหาต่อ
ไปอีก เพราะคิดว่าถ้าพบแล้วจะขายที่เสีย
นายเฮมมาหาไม่พพบ เงินค่าฆ่าเห็นจกัไม่พพอ
เสีย เงิน ๓๐๓ บาทจะอยู่ในมือคนแต่ผู้เดียว
ทุกซอกทุกแห่งที่คิดว่านายเฮมคงซ่อน นาย

ทักท้วง ทั้ง ก็ไม่ปรากฏว่ามีห่อเงินซ่อนอยู่เลย
 เหนอยหนักเข้าเลยต้อง นั่ง คอย นายเฒ่า ซึ่ง ไป
 เทยวแต่เช้ายังไม่กลับ ชั่วโมงหนึ่งให้หลังไป
 นายเฒ่า ก็ยังไม่กลับ สองชั่วโมงก็ยังไม่มีมา
 นายทักท้วงก็กระสับกระส่ายขึ้นทุกที และชวน
 ให้ระแวงไปว่านายเฒ่าจะเลวพาเงินเข้าบ้านไปเสีย
 ก็ไม่รู้ ยิ่งนาน เข้ายิ่ง ไม่สบายใจ หนักขึ้น
 ถึงเวลากินเข้านายเฒ่าก็ยังไม่มีมา นายทัก
 ท้วงใจ ไม่เป็น อัน ก็นั่ง แต่ แม่เฒ่าเห็นแสง
 กิริยาแปลกๆ ไม่มีสติเลย แม้จะได้
 ซื่อว่าแผ่นดิน ที่เงินหายทั้ง ๓๐๐ บาท ก็จริง

๗.ล.ท.เศษ นายเฒ่าจึงกลับมากู กิริยา
 ออกจะมึน ๆ อยู่บ้าง

“เฒ่า!” นายทักท้วงทักด้วยความคึก
 “วันนี้ไม่มาบ้านเข้า ก็นั่งเลยไม่คอย”

“ก้นพย.พอนเข้า เลยเลยก้นใหญ่”
 นายเฒ่าคอยพลางนั่งลงข้าง ๆ

“ผัวเฒ่าเฒ่า แก่งใจหาย ต้องขอชม
 เชย” นายทักท้วงพลางยกมือขึ้นจิบแขนสหาย
 “แกเป็นนักสืบได้ทีเดียว”

นายเฒ่า นั่ง ตั้งใจความหมายจึง
 ถามว่า

“อะไรกัน?”

“หนอยแน่ทำโก” นายทักท้วง “อย่า พรวค น พรวค น ไปได้”

“หนอยเลยนำเพื่อนเฒ่า”

“อะไร! อะไร” นายเฒ่าประหลาด “นักสืบ
 ทำไม?”

“หนอย ๆ ทำเป็นไม่รู้” นายทักท้วง
 “ต้องชมว่าแกเก่งให้ ก็นาย เฒ่ามาก”

“เก่งอะไร?” นายเฒ่าถอนใจ “ก้นไม่
 รู้เรื่องอะไรเลย”

“จะอะไร ก็เงินแม่น่ะนี่”
 “แล้วทำไม?”

“หนอยแน่, แค่นเข้าด้วย” นายทักท้วง
 “อย่าเลยนำมันไม่สนิหรือ”

“ก้นไม่รู้จริง ๆ” นายเฒ่าสงสัย “แก
 หาเงินแม่น่ะมาได้แล้ว?”

“อะไร! เฒ่า” นายทักท้วงถอนใจ “บอก
 เลิกพูดเล่นทีเถอะ แก่ก้นไปไว้ที่ไหนนะ ?
 ก้นอยากรู้”

“ยาว!” นายเฒ่า คอยด้วยความตกใจ
 “ก้นหาไม่พยหรือ”

“อย่ามาโกหกเลย” นายทักท้วงไม่ยอมเชื่อ
 “เอาไว้ไหน? เอามาเร็ว เฒ่า เฒ่า จะ ได้ แะ
 ก้น พรวคเล่นไปได้ เกือบมันรู้เข้าหรือ”

“ให้ตาย——”

“เฮ้ย! ยาน่า, บอกก้นละไม่เชื่อคน
 “อย่า พรวค น พรวค น ไปได้”

ผ. กุศโลภาศ

พศุจิก

“อะ! ทั้” นายเฒ่าคุณ “กันยอกว่าหา
ไม่พอย ไม่พอยละก็อะ จะ มาเอาอะไร นะ
ข้าไปไ้”

“ข้ายังไ้!” นายทั้ตอบ “หาไม่พอย
“เงินมันจรหายไปไ้รึอะ!”

“กันจะไ้รึรึ” นายเฒ่าเถียงเพราะเกิด
โทษะขึ้นข้างแล้ว”

“งันโก้งกันนะซี” นายทั้ตะเบ็งเสียง
“แล้วกัน เสียแรงไ้ ใจเก แทะ โกง กัน
เพียวรึ?”

นายเฒ่าจิกแรงลกขึ้นทันที “โก้งยังไ้
ทั้ ใครเอาของเกไป แล้วกันซีเพือน”

“ก็เกพแล้วไม่ไ้กัน จะไม่เรียกว่า
โก้งรึ!” นายทั้พทลางลกขึ้นข้าง “ไปเอา
มาเร็ว หาไม่ข้าจะเรียกตำรวจเพี้ยน”

“เฮิญ! เฮิญเพียวทั้” นายเฒ่าพทก้วย
ความโกรธ “ไม่เห็นต้องท้วงเลี่ยน ข้าไม่
ไ้เอาของไ้ไป”

“จะไ้หรือ ไม่ไ้” นายทั้จิกแรงทั้ง
มวญ “ไม่ไ้พ้อต่อคกว่าเพี้ยน!”

“ข้าไม่ไ้เอาไป” นายเฒ่าพทลาง
เทรียมคว “ข้าไม่มีอะไรไ้”

“ไม่ไ้รึ?” นายทั้รำมวญตรงเข้ามา

“อย่านะ อย่าเข้ามานะ” นายเฒ่ามวญ

“เจียนาจะบอกไ้”

นายทั้ลืมอะไรทั้งสิน ทนไ้คยคนกคือ
จะเอาหมักเข้ายักหน้า นายเฒ่าเสียไ้สัสม โกรธ

เท่านั้น จึงโคกเข้า ค่อยอย่าง สุก แรงเกิด
ผะเจิญนายเฒ่าพลยเสียทันที เจ้าของหมักจึง

หมนคว้าง ไม่ไ้หลก เมื่อนายเฒ่าเห็นประกย
เสียท่าเช่นนกบินหมักยคปากเข้าทหนง ซึ่ง

ทำให้นายทั้รู้สึกว้นออกจาก จะคว่ำลงไ้ตาม
กำลังแห่งหมักแล้ว ก็ไม่อะไรจะทำไ้อีก

แต่ชะตาของนายทั้ยังไม่ถึงฆาต จึงผะเจิญ
ให้นายเฒ่ามสยคนกเลงตีกอย หาไ้ข้าผู้

ปราชัยไม่

“อะไรกันพ่เฒ่า” แม่ม่าร้องเมื่อไ้ยิน
เสียงโครมคร่ำแล้ว วิ่ง ออก มา “อ้าว พทั้

อะไรกัน”

“ข้า” นาย ทั้ คอยเอา มือ คลำ หน้า
ค่อย ๆ ลกขึ้น

“ทั้ เขาจะมาเอาเงินที่ฉัน” นายเฒ่า
คอยพลางมอสงสาของคณซึ่งกำลังขยับทาอยู่

“เขาว่าเงินแม่เฒ่าหายไ้”

“พทั้กพลก” แม่ม่าทันท่อน “มัน
หายเมื่อไ้แล้ว ฉันเอาไป ผากนำ แล้วลืมไป

มากไ้เมื่อกนเอง”

❖ จบ ❖

ศิลปากร

ศิลปากร

วิมลจินดา

โศกโรหิต

แปลและเรียบเรียงจากฉบับของ
เอช.โรเตอ์แอธการ์ต.

(ต่อจากหน้า ๓๐๐๓ ฉบับที่ ๒๕๖๑)

“ข้าแต่พระนาง, ข้าพเจ้าเดินทางมา
ทั้งนี้ก็โดยประสงค์จะทราบว่ามีคนชดชวย
แล้วไปอยู่แห่งใด?”

เธอเปลี่ยนพระอิริยาบถเล็กน้อย, ตรัสว่า:

“ใครบอก ท่านว่าฉันสามารถแก้ปัญห
ข้อนี้ได้? ฉันรู้ดีกว่ามีอยู่คนหนึ่ง, ถ้าท่าน
เป็นตัวแทนของเขาแล้ว ก็จงแสดงหลักฐานมา.
ฉันจะไม่ยอมศอยโดยท่านไม่มีหลักฐานพอ.”

ข้าพเจ้า แสร้ง ทำ เป็นไม่ เข้าใจ คำว่า
หลักฐาน. เธอจึงบรรยายให้ฟังว่า เป็นแห่งงาสลัก. ข้าพเจ้าได้ ฟัง แล้ว ก็ ปลดใจมา,
รู้สึกว่าคุณคงไม่ใช่คนขี้ขลาดมาทำงานใกล้ตัวมากมายนัก.
ข้าพเจ้าจึงพาเธอแห่งงาวิเศษของข้าพเจ้าขึ้นมา. พอเห็นเธอก็ร้องขอโดยเร็ว.

โลกวิทย์

พฤตกิจ

“ขอประทานอภัย” ข้าพเจ้าว่า, “ข้าพเจ้าจะให้สิ่งนี้แก่พระนางไมได้, เพราะอันตรายจะมาถึงโดยคำพยากรณ์ของชีกาลิ.”

“จงเข้ามาใกล้ๆ” ทรงรับสั่ง, “ให้ฉันดูก่อน. ท่านจะเกรงกลัวไย.”

ข้าพเจ้าลุกขึ้นจากเก้าอี้, เกินเข้าไปคุกเข่าข้างๆ เธอ, ในใจให้รู้สึกชื่นในท่าทางอันมั่นคงของข้าพเจ้านั้น. น่าประหลาดเสียแท้ๆ, ข้าพเจ้าไม่นึกไม่ฝันว่าจะแสดง กิริยา นมยบังปานนี้, นักภวานาไม่ยอมให้ใครโผล่เข้ามาเห็นข้าพเจ้าเวลานี้เลย. เมื่อข้าพเจ้าได้ยู่ชิดเธอเช่นนั้นก็สามารถมองเห็นพระเนตรของเธอสอดกึกว่าเค็ม. เข้มพระเนตรงามซึ่งจับหัวใจ, แม้แต่กลิ่นหอมที่ส่งคลุ้งอยู่ก็หอมอย่างประหลาดซอมนวล.

พระนางอัสมาทรงรับแท่งงาของชีกาลิไปจากมือข้าพเจ้าแล้ว, พินิจดูอย่างละเอียด.

“ฉันเคยรู้จักมาแล้ว,” เธอทรงดำรัส, “เป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์มาก, ภูษ! ฉันรู้สึกปลาบเข้าเส้นเลือดราวกับจะ ไร่วิ่ง. แอดแลน, นี่เป็นรูปของเขาหรือไม่?” เธอพลิกหน้าชีกาลิไปมา.

ข้าพเจ้าทูลว่าใช่, เธอจึงรับสั่งว่า “จงพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของท่านเสียก่อน.”

ว่าได้มาแต่ชายผู้นี้จริง. ท่านอ่านหนังสืออาหรับออกไหม?”

ข้าพเจ้าทูลว่าอ่านได้บ้างเล็กน้อย.

เธอหยิบกระดาษเย็บวิธีมาแผ่นหนึ่ง, เขียนอะไรสองสามคำ, แล้วทูลว่า: “เรียนชื่อผู้นั้นให้ฉันฟังซิ, จะทรงยกย่องฉันได้เขียนไหม, ถ้าถูกก็หมายความว่า ท่านไม่ได้มาลงฉันเล่น.”

ข้าพเจ้าทูลว่า: “นามของชายผู้นั้นมีหลายนาม, นามที่ใช้เรียกเสมอนั้น คือ ชีกาลิ, ผู้—เผยแพร่—หนทาง, หรือ สิ่ง—ซึ่ง—จะไม่—เกิด.”

“แอดแลน, จงอ่านข้อความของฉัน!” เธอรับสั่งสั้นๆ.

ข้าพเจ้า คลิกระดาษนั้นออก แล้วอ่าน

เป็นภาษาอาหรับว่า: “สาครราวซ, ผู้—ผ่า—หิน, ผู้หนึ่ง—ซึ่ง—สันักซ์—เท่า—และ—เท็ก—ร้องไห้.”

เธอรับสั่งว่า คำหลังสองคำเกือบ จะถูกแต่คำแรกผิดหมด. ข้าพเจ้าแก้ว่า ชื่อ “ชีกาลิ” แปลว่า สาครราวอยู่ในตัวแล้ว. เธอทรงพระสรวล แล้วอธิบายในข้อที่ชีกาลิแกะรูปของเขาใส่แท่งงาให้ฟัง.

“แอดแลน,” เธอเริ่มบรรยาย, “เขา

พ.ศ. ๒๔๖๗

อัธยาศัย

ถึกันว่าวิญญานเล้าอำนาจของเจ้าของระแบ่ง
ภาคไปสิ่งส่วยในรูปนี้. นี่เป็นวิธีเกี่ยวกับชาว
อียิปต์. ท่านไม่เคยไ้ยิน คำว่า ‘คา’
หรือ ‘รยาลอง’ ของชาวอียิปต์บ้าง
เลยหรือ ? ‘คา’ นี้และเป็นภาคที่แบ่งออก
มาจากวิญญานของเขา”

“เป็นของประหลาดมาก.” ข้าพเจ้าพึมพำ.

“เฮลละ,” เขอรับสั่ง, “ต่อไปนี้เรา
มาพูดถึงชะของเรานะ. ท่านต้องการจะ
เห็นและพบกับผู้ที่ตายแล้วไม่ใช่หรือ ? ซิกาลิ
ผู้หนึ่งเหมือนกัน, เป็นด้วยฉันมีอำนาจมาก
กว่าเขา ๆ จึงอยาก ไ้ คำพยากรณ์ จาก ฉัน.
ก็แล้ว, จะมีผลอะไร แลกเปลี่ยน ถ้อยคำ
ของฉันบ้าง ?”

“แล้วแต่พระนาง จะทรงกระราคาเอาตาม
พระทัย.” ข้าพเจ้าทูลตอบ.

เขอแย้มสรวล, ทำให้ ข้าพเจ้าเห็นทนต์
อันขาวนวลเหมือนมุกได้.

ครั้นแล้วเขอตรัสว่า, “ฉันไม่ต้องการ
วิญญานของท่าน, หรือความรักของท่าน
เลย, เพราะสิ่งเหล่านี้ฉันจะรักเขาเมื่อใด
ก็ได้ ! สิ่งที่คุณต้องการเป็นของแลกเปลี่ยนก็

คือ สิ่งซึ่ง ผู้ที่ กล้าหาญ ยินดี จะ สละ ให้ โดย
ปราศจากความตะขิดตะขวง. สิ่งนี้คือความ
ช่วยเหลือของท่าน !” เขอหยุดเว้นระยะ,
“แอลแลน, ท่านเป็นที่ต้องอวยสาส์น กับฉัน;
ะรู้สึกเพราะท่านทำให้ฉันนึกถึงคน ๆ หนึ่ง”

ข้าพเจ้าโน้มน้าวเป็นเชิงเคารพ, รู้สึก
พากพมใจในคำขอร้องของเขอ. แต่ข้าพเจ้า
รู้สึกว่าการเป็นมิตร กับ มนุษย์ประหลาดเช่น
เขอนี้เต็มไปด้วยอันตรายร้อยแปด.

เขอหยุดนึกครู่หนึ่งแล้วรับสั่งต่อไป

“แอลแลน, ฉันใคร่ จะ เล่า อะไรให้ฟัง
เมื่อจบแล้ว ท่านจะต้อง ตอยฉัน ถึง แม้ว่าจะ
ไม่เชื่อถึก็ตาม, ท่านจะเต็มใจฟังความ
หลังของฉันบ้างไหม ?”

ข้าพเจ้าโน้มน้าวแทนคำตอย. เขอทรง
ลุกขึ้นจากบัลลังก์, ดำเนินวก ไปมาหลาย
ดลภายใน ห้องนั้น. ข้าพเจ้า เฝ้าจับ ตาค
อาการกิริยาของเขออย่างประหลาดใจ, รู้สึก
ว่าเขอมีท่าทางส่งผ่าเผยเหมือนนกอินทรี ซึ่ง
กำลังถึกถักบิน, มีความเยือกเย็นและ
อ่อนโยน ประทศ หงส์ ซึ่ง กำลัง เล่นอยู่ในน้ำ.
ขณะที่เขอทรงดำเนินอยู่นั้น, เขอตรัสว่า:

๑ คือพระ คาลิดีเครตัส หรือ ที่กลัยซาติมาเป็นเลียวินเคในเรื่อง ‘สาวสองพันยี่’

โลก วิหิต

พฤศจิกายน

“แอลแลน, คำเล่าของคุณคือไปนั้นแล้ว
จะไม่ทำให้ท่านนึกเชื่อประการใดก็, ถึง
อย่าหัวเราะเยาะฉันก่อน. จงระวังอย่าให้
ฉันโกรธได้; ฉันไม่ใช่หญิงธรรมดาเหมือน
ท่านเคยเห็น. แม้จะเป็นเพศที่น้อยหน้ากว่า
ท่านก็จริงอยู่, แต่ก็รู้ความลับของธรรมชาติ
มากมายหลายประการนี้.” ตรึงข้าพเจ้า
ใคร จะทวนถามเธอทันที ว่า ‘ความ ลับนั้น คือ
อะไรบ้าง, แต่ยังไม่กล้าเสียที, “ฉันนั้น
เป็นหญิงที่ใจกว้างทุกข้ออยู่ตลอดชาติ. โอ !
แอลแลน, เป็นเวลานาน หลายร้อยปี แล้วที่
ไม่มีใครเห็น ฉัน แก่ง — คลาย ความงามลง
แม้แต่เวลานี้ ซึ่งเป็น เวลาต่อมา กว่าสองพันปี
แล้ว, ท่านก็เห็น แจ่ม อยู่แล้วไม่ใช่ หรือ ?
ทุกยี่สิบสองปีครั้งหนึ่งครั้งนั้น, ฉันก็
มีความเศร้าใจอยู่เป็นนิจ, ทุกละ ๗ ปี จะ
เป็นยาพิษที่ตัวล้างไม่หาย.

“ฉันมีกำเนิด เป็น ชีตติยะนารี แห่งชาว
อาหรับ, ได้อยู่ปกครองผู้คนของคุณเป็น
เวลานาน. ๒ ความเป็นอย่างงี้ของชาตินั้น
เช่นนั้นทำให้ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายลงทุกที, ประ

การกับความยุ่งยากที่อยู่ที่ขึ้นในหมู่ชาวเมืองมิ
ได้สว่าง. แอลแลน, ความงามของคุณเป็น
เครื่องขึ้นให้พวกผู้ชายหลงใหลฉันสิ้น, เมื่อ
เป็นเช่นนั้นก็ไม่มีจิตให้เขาเหล่านั้นยังเกิด
ความฉุนเฉียวซึ่งกันและ กันจนไม่สามารถจะคุม
กัน อยู่ได้. ถึง กับ ชั่วพิน กันล้มตายวัน
ละมาก ๆ. ระวังไปก่อนนั้น, ชาติ ที่อยู่
ใกล้เคียงต่างก็กรีธาทัพมาตีเมือง. “หวัง
จะช่วงชิงเอาฉัน ไปเป็น วาซินแห่งประเทศเขา.
กูเด็ก, ฉันนั้นเป็นคล้าย ๆ กับกาลครั้งหนึ่งแห่ง
ชาติบ้านเมืองอันเป็นที่รักเสียจริง ๆ. ผลที่สุด,
ฉันก็จำใจ สละราชบัลลังก์, ภัย รวบรวม
แก้วแหวนเงินทองออก เดินทาง ทุพริศทุพรไป
พร้อมด้วยโยคีผู้เป็นราชาครูแห่งฉัน. เราเที่ยว
เสาะ แสวงหา ความรู้ ใน ทาง ศาสนา, ทาง
ไสยศาสตร์, หา ความสำราญใจ ไปวัน
หนึ่ง ๆ. ที่นครเบรูซาเดิม ฉันก็ได้ไปพักอยู่,
ได้ ำเรียนบทบัญญัติแห่งพระยะโฮวา ผู้
เป็นพระเจ้าของชาวเมืองนั้น.

“ที่ ปาฟอส ณ เกาะ ซิติม ฉัน ก็ ไป ถึง.
ราษฎร ชาวเมือง พาฉันเหมาเอาว่าฉัน คือ

๒ ข้อความตอนนั้นรายละเอียดมีอยู่ในเรื่อง ‘Wisdom’s Daughter’ กล่าวถึงกำเนิดของสาว
สองพันปี, คือ เรื่อง ‘สาวสองพันปี’ ภาคต้นนั่นเอง

พ.ศ. ๒๔๖๗

อิสณาเทวี

อะโพรไทท์” ซึ่งได้มากำเนิดในโลกนี้ครั้ง
หนึ่ง. นี่ก็เป็นเพราะ ความงามของผิวน้ำขาว
ใสของเขาให้ออนโยน, ยอมคนเคารพบูชา
อย่างเคร่งครัด. แอลเลน, ในเวลานั้น
รู้สึกเหมือน ว่าผิวน้ำก็เกิดความรู้สึกคล้ายกับ อะ
โพรไทท์เหมือนกัน; นี่ทำให้ผิวน้ำยังเกิดความ
ซุกซม และน้ำก็หย่นน้ำหน้า อะโพรไทท์ที่จริง
ย่อย ๆ. การกระทำของผิวน้ำ และความงาม
ได้กระเทือนไปถึง อะโพรไทท์. ลองคิด
ที่หรือว่าเขา, ผู้ซึ่งมีความอิจฉาริษยาผิวน้ำ
แล้ว, จะนึกโกรธของผิวน้ำปานใด. จริง,
เขามิอำนาจราชศักดิ์สิ่งใดกว่าผิวน้ำ. เขา
สาปผิวน้ำด้วยคำอื่น ชั่วร้าย ทั้งสาปด้วยว่า
คำสาปแห่งอนันจะอยู่กับผิวน้ำจนตลอดชีพ.
โอ ! แอลเลน, คำสาปของอะโพรไทท์เป็น
ส่วนหนึ่งแห่งกรรมของผิวน้ำ, ทำให้ผิวน้ำต้อง
ออกทนอยู่อย่างเศร้า หมองเช่นนี้ กว่าสอง พัน
แล้ว.”

พระนางหยกครุ่นแล้ว จึงรับสั่งไป,
“ชีวิตของผิวน้ำก็น่าเต็มไปด้วยความยุ่งยาก
เหลือประมาณ อย่างไรก็ตาม, คำสาปของ

อะโพรไทท์ก็ต้องมีอำนาจอิทธิฤทธิ์เห็นผิวน้ำโดย
แน่นอน. อะโพรไทท์นี้ครั้งนั้นมีผู้นับถือ
มากมาย, แต่เดี๋ยวนี้แล้ว, แอลเลน, มี
ใครนับถืออยู่บ้างไหม ?” ข้าพเจ้ากล่าว
หามิได้, แต่คงมีเป็นเทวรูปอยู่. เธอจึง
เริ่มบรรยายต่อไป “จริงเช่นนั้น. ผิวน้ำได้
เคยพบรูปของเขานี้ ประเทศวิค แต่ก็น่าจะ
พอใจที่ผิวน้ำก็เคยได้เป็นแบบให้ช่างสลักครั้ง
หนึ่ง. รูปหินของผิวน้ำนี้เพิ่มความวิเศษให้
อะโพรไทท์หลายเท่า. ผิวน้ำสามารถจะยืนยัน
ได้ว่าความสวยสดงดงามของผิวน้ำไม่น้อยหน้าไป
กว่าเขาเลย. รูปสลักของผิวน้ำมีรอยคล้ายปาน
ที่ขาซ้าย. รอยนั้นที่ผิวน้ำเคยวนถอยอยู่,
เมื่อท่านใคร่จะคุกใต้”

เห็นว่าจะเป็นการ ชักชวน กลางคืนเป็น
ของที่ไม่ควรกระทำ, ข้าพเจ้าจึงมิได้ทวนถาม
ถึงเรื่องปานของเธอนั้น.

“จากนั้นผิวน้ำก็เข้าไปอยู่ในอียิปต์ แล้วได้
เป็นสาวกษัตริย์ของพระโฮสิส, ราชาแห่ง
สวรรค์” เธอรับสั่งไป, “ผิวน้ำได้
ปฏิญาณต่อหน้าเธอว่าจะขอเป็นพรหมจารีไป

๓ คือเทพีดาวศุกร์ (Venus) เจ้าแห่งความรัก. เป็นนิทานของยูนิคอร์น มีความงาม
เท่าเทียมมิได้. มีคิ้วเป็นไอรอส.

โศกโวิหิต

พฤษจิก

จนกว่าชีวิตจะหาไม่. ฉันเป็นคนโชคดีมาก, คือเข้าที่ใดไม่รู้จักย้อน. ไม่ช้าไม่นาน พระโอสถ ก็แต่งตั้งให้ฉัน เป็นศิษย์ ชั้น สูงสุด ของเธอ. ทั้งยังให้อ่านาราชศักดิ์และฉันนี้ฉันเสมอกับวิชา. แอลแลน, ครึ่งนั้น แม้แต่ฟาโรห์ก็สู้ฉันอ่านไม่ทัน. ฉันได้ชื่อว่า เป็นเจ้าแห่งอียิปต์. อียิปต์และชีกอน ถึงแก่ความล่มจมลงคราวนั้น ก็เพราะความจงใจ ของฉัน — ฉัน ต้อง ทำ — เป็น นั้ที่ ๆ ฉัน จะทำ. ฉันรู้ดีกว่าชีวิตของฉันชั่วอมรไป ด้วยความสุขสำราญทั้งกายและใจ.

“กาลครั้งนั้น, ไก่มีพระรพหนึ่ง ในโบสถ์ แห่งพระโอสถ. พระรูปนั้น มีนามว่า คาลลิเครทิส, มีกำเนิดเป็นชาวกรีก. เธอเป็นผู้มีลักษณะสวยงามคล้ายเทพยดา อปอลโล. ฉันไม่คิดว่า จะมีใครมีรูปโฉมต้องตาไป กว่าเธอ. เธอมาสมัคร ขวช และ ปฏิญาณตนว่า จะเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยหวัง ยึดเอา สมณะเพศ เป็น ที่ พง. ครึ่งนั้นนักด้วยฟ้าไรห์ ซึ่ง เป็นองค์สุดท้ายของ เจ้าผู้ครองอียิปต์, มีราชธิดาองค์หนึ่งทรงพระนาม ว่า อะมีนาทิส; เธอเป็นสตรีผู้มีรูปโฉมต้องด้วยเบญจกัลยาณี. จะเป็นด้วยเธอเอง

เวรภัยฉันหรืออย่างไรไม่ปรากฏ, เธอได้ลูก สมิคริกโคร์กับพระคาลลิเครทิส องค์คนเมื่อครั้งยังเป็นนายทหาร กรีกประจำสำนักฟาโรห์อยู่. อะมีนาทิสผู้นี้เป็นผู้ทำให้พระคาลลิเครทิสต้องละเพศคฤหัสถ์ มาอุปสมบท อยู่ใน สำนักพระโอสถ ตามที่กล่าวแล้ว. ไม่นานนักเจ้าหญิงอะมีนาทิสก็ตามไปหาเธออีก.

“เหตุการณ์ ทั้งนั้น ฉันเป็นผู้รู้ดี และ ไม่ประสงค์ จะให้ พระ คาลลิ เครทิส ทำลาย คำปฏิญาณของเธอเสีย. ฉันได้เรียกเธอมาว่ากล่าวตักเตือนขอให้กลับตัวเสียใหม่, ซึ่งเธอยอม; แต่ไม่ว่าจะ โทกทลอกลวง ฉันต่าง ๆ นา ๆ. เธอเกรงว่าจะนำข้อความขึ้นทูลพระโอสถ, จึงอ้อนวอนฉันอย่างน่าสงสาร, เธอทอดกาย ลง กับพื้น และ รุม เท้าฉัน คล้าย กับคนบ้า.

“แอลแลน, ขอให้ฉัน เลิก ว่า กิวิยาอาการของเธอทำให้ฉันรู้สึกตันตันใจอย่างไร. ภายหลังเธอ ก็หายหน้าไป จาก สำนักพระแม่, ฉันเฝ้าแต่นั่งกึกกรึกครองอยู่คนเดียว. ชั่วเวลาที่ผ่านไป ไม่นาน ฉันก็ หลบลง ด้วยความเห็นอับอาย. ฉันไม่นึกเลยว่า การหลบครั้งนี้

๔ โอสถของยูบิเคอร์

๕ กลีบชาติ มาเป็น นาง อุตคานี ใน เรื่อง ‘สาวสองพันปี’

พ.ศ. ๒๔๖๘

อัสติมาเพว

นั้นจะนำกรรมชั่วมาส่งฉันเป็น อนึ่ง, และ
ไ้กรรมมาชีวิตฉันมากกว่าสองพันปี. ฉัน
ฝันเห็นหญิงคนหนึ่ง. หญิงนั้นมรูปร่างสวย
เหมือนฉัน, คลุมหน้าด้วยผ้าบัง, คาก
เข็มขัดทองคำสลัปลั่ง, เกินมาหยุดตรงหน้า
กล่าวกับฉันด้วยสำเนียงหวานแหลมว่า:

“โอ! อัสติมา, เจ้าจงรู้เถิดว่าข้า
คือ อะโพรไทท์แห่งกรีก, ผู้ซึ่งเจ้าได้เคยเยย
เยาะมาเมื่อก่อน ๆ นั้น. ข้าเป็นราชินีแห่ง
มนุษยโลก, มีอำนาจราชศักดิ์เสมอไอซิส
ผู้เป็นราชินีแห่งสวรรค์ และผู้เป็นนาย แห่งเจ้า.
ข้ามาทวงทวงจะแก้แค้นเจ้า, จะขอสาปแช่ง
เจ้าให้สาสมกับความซุกเขม และทนงคนกตม
ข้า. ตั้งแต่บัดนี้ต่อไป, แม้เจ้าจะมีเลือด
แห่งตระกูลอันสูง โดดกับ เขาราวกับพระจันทร์
และพิภพก็, เจ้าจะต้องหลงรักพระคาลิ
เครตัส ผู้ไปจนกว่าโลก จะ สลาย. เจ้า
จะต้องจมพิศกริมฉปากของเธอเพื่อใช้หนี้แทน
ที่เธอจมพิศกริเ้าของเจ้า! จงอย่าฝันเลยว่า
เจ้าจะหนีรอดคำสาปแช่งของข้าได้.”

“ครั้นแล้ว อะโพรไทท์ ก็ หิวระ กัง,
ทวิภยผมอันหอมกรุ่นมาค้องนัยน์คำฉันและ
หายวิบไป.

“แอลแลน, นี่เป็นคำสาปแช่งอันร้ายกาจ
และฝังจมเข้ากระดูกคำฉันมาจนบัดนี้. ฉันไม่
เคยหลงรักใคร — ไม่เคยคิดว่า ความรัก อัน
เป็นกิเลศร้ายจะมาช้องสมในหัวใจฉัน. พระ
คาลิเครตัสผู้นี้ — ถึงแม้ จะมีรูปร่าง สักปาน
ไหน — ก็ไม่เคยมาช้องแฉกับความรู สักของ
ฉันเลย. แต่ภายหลังแห่งคำสาปแช่งแล้ว,

ฉันรู้สึกว่ หัวใจฉัน ได้ ขยับขึ้น อย่างประหลาด
ฉันไ้หลงรักเธอเหมือนหญิงสาวทั้งหลายหลง
รักชายหนุ่ม. ฉันจึงไ้คำนึงถึงเชอทุก
เข้าคำ. โอ! แอลแลน, ชีวิตอันบรมสุข

ของฉัน ได้ถูกทำลายเป็นเ้าด้านไปสิ้นแล้ว.

“นับตั้งแต่ นาทีนั้นมาฉัน ก็รู้สึก วิทยา
เจ้าหญิง อะมินาที่คั้น อย่าง แรง กล้า. ฉัน
ร้องให้ ครวญคราง วิงวอน อะโพรไทท์ ขอ ให้
ความรักของฉันเป็นผลสำเร็จ จนอ่อนใจ, ครั้น
แล้วกลั้มตัวหลับไปอีกครึ่งหนึ่ง.

“แอลแลน, การหลับครึ่งที่สองของฉัน
นี้ทำให้ฉันไ้ รับความเศร้าหมองยิ่งกว่าเดิม.
ฉันได้ นิมิตรเห็น พระไอซิสมาขึ้น อยู่ตรงหน้า.
เชอทรงมงกุฎออก พระจันทร์, ทรงถือ สีส
ตรัม เพ็ชรล้วน. ซึ่งมีเสียงบรรเลงคล้ายระฆัง
แก้วเชื่อมพระพิศตร บังคัง, ตรัสว่า:

๖ ขารพระกร อาญาสิทธิ์ ซึ่งมีมหิทธานภาพมาก.

โกศวิหิต

๖๘๖ พุทธศักราช

“โอ ! อัสมา, ชिताแห่งความฉลาด, ข้ามาทักที่เพราะน้อยใจที่เจ้าได้ทำลายคำปฏิญาณของเจ้าเสียแล้ว. เสี้ยมร้างอัสมาที่หลงรักมาเรอเจ้ามานานนักหนา, เจ้าไม่ควรจะเนรคุณข้าโดยยอมมอบหมายของข้าต่ออะ โพรไทท์ ผู้เป็น สตรี อันร้ายกาจ ของข้า. ตั้งแต่นั้นต่อไป, ข้าจะเริ่มเกลียดเจ้า, และจะสาปแช่งเจ้าประดุจเดียวกับ อะ โพรไทท์. คราวนี้ โทที่เจ้ายังไม่ละพศหันมาหาข้า, คราวนั้นคำสาปแช่ง ของข้า ก็ระแวกล้อม เจ้าอยู่เสมอไป.”

“จงฟังคำสาปของข้าก่อน. เจ้าจงหลงรักชาววิกิผู้หนึ่ง จนกว่า จะถึง ออธานแห่งชีพ. ความรักของเจ้าจะนำเลือดในกายเขามาเยือนมือทั้งสองของเจ้า. เจ้าจงตามเขาไปสู่สถาน. ข้าจะชั้ยอกหักแห่งชีวิตให้. เจ้าจงกินน้ำอมฤตนั้น, จะทำให้เจ้าทรงโสมมการกว่าคู่แข่งของเจ้า. เมื่อกาลถึงครุฑ มรณะไปแล้ว, เจ้าจงคอยเขาในที่อันเงียบเหงาจนกว่าเขาจะ กำเนิดใหม่และมาพบเจ้าที่นั่น.”

“แอลแลน เอ้ย, ถ้อยคำของพระไอสิส เราให้ ฉันทน์กับคุณเคื่องใจเป็นต้นพัน. โอเอ้ย,

เขายังไม่เห็นความจำเป็นของฉันทน์บ้าง. โอ! ว่าฉันทน์ จะ ปลดปล่อยใจให้ ระเวิง หลงไป ในทางมีชอด้วยบทบัญญัติที่เปล่าคาย, ท่านก็เห็นแล้วไม่ใช่ หรือว่า อะ โพรไทท์ ได้สาปแช่งฉันทน์ต่างหาก. ความโกรธทำให้ ฉันทน์พลั่งออกไปว่า, ‘โอ ! ข้าแต่พระแม่เจ้าผู้เป็นที่เคารพของหม่อมฉัน, กาวที่พระแม่ได้สาปแช่งหม่อมฉันเช่นนั้นเป็นการถูกแล้วหรือ ? หม่อมฉันเป็นเหมือน โยพฤกษา, ซึ่งจะค้ำทานกำลังวายุอันพิศดารนั้นจะเป็นไปได้อย่างไร ? อะ โพรไทท์ เป็น ผู้ มีอำนาจ เห็นอ มนุษย์ ผู้ มีอัสสาสะ บัสดาสสะ, เขาย่อมจะทำแก่หม่อมฉันได้เหมือนทำกับคนอื่น. หม่อมฉันจะทนคำสาปของเขาได้หรือ, พระแม่ไอสิส ? หม่อมฉันเป็น เหมือน บุคคลซึ่ง ตกอยู่ ระหว่าง คมสาครวาห, ไม่ว่าจะเอนไปทางใดก็ต้องประสบแก่กระแสร โลหิต. โอ ! พระแม่เจ้าแห่งพระจันทร์, ของประทานความยุติธรรม ให้แก่หม่อมฉันนี้ด้วยเถิด !’

“อัสมา” พระ ไอสิสรับสั่งตอบ, ‘ความยุติธรรมจะมาถึงภายหลัง. เวลานี้เจ้าจะยังคำนึงถึงไม่ได้. เจ้าจงมีชีวิตอยู่ต่อไปจนกว่าจะ ไซ้ยาปหมก. เจ้าจะมีสัน โทษเถิด !’

พ.ศ. ๒๔๖๙

อัสสนาเทวี

จงพอใจในโทษทัณฑ์อันเล็กน้อยซึ่ง จำเป็นที่
เจ้าจะต้องได้รับ. ท້วยพรของข้า, ตลอดจน
อายุที่เจ้ายังยืนอยู่, จะเป็นกัรรบสศตพระ
กัตาม, ขอความผลาภกัปฏิภาณจงยังเกิดแก่
เจ้า, เสมอด้วยความสะดวกในรูปโฉม
และอำนาจอันสูงเทียมกัษัตริย์นั้นเทอญ! ข้า
จะยกขารพระกัธยาณาสัทธของข้าให้เพื่อเป็น
กักำเนิดแห่งอำนาจ. จงกัมทน้าใช้กรรม
ไปตราจนกาลลัเคศกัสมาจุติใหม่นั้นแล.

“แอลแลน, คำสาปแช่งของพระโอสถ
ทำให้ฉันสิ้นไปทั้งร่าง. ^{๕ ๕ ๕ ๕} เมื่อคืนฉันนอนเป็น
เวลารุ่งอรุณ, แสงตะวันฉายจับเทวรูปเหล็ก
อวาม. ขารพระกัธยาณาสัทธอันนั้นวางอยู่
เคียงตัวฉันเหมือนอย่างความฝันจริง ๆ, ส่อง
แสงเป็นประกายพราว, แต่มันกลับยากหัวใจ
ฉันให้ปวดร้าวนัก.

“ฉันฉวยขาร พระกัธยาณาสัทธ นั้นได้ กั
แล่นออกตามหาพระกาลลัเคศกัด้วยความรัก
อันเกื้อกปลานอยู่ ในทรงอก. โอ, อนิจจาเอ๋ย,
คำสาป ของ พระโอสถ ได้เป็นจริงทุกประการ.
ความรัก ของฉันที่ได้ กักำเนิด จากอะโพรไคท์

เป็นหมันไปสิ้น, มิหนำซ้ำจะมารถมาน
หัวใจ อีกแล้ว. ทั้ง แค่นั้น มา ฉันก็ออก
คึกคากตามหาพระกาลลัเคศกัผู้นี้ไม่มีเวลาสร้าง
ชา. ขารพระกัธยาณาสัทธนั้น แลละ ช่วย ให้ฉัน มี
อำนาจเหมือนราชนัฉันมี เกียรติศักดิ์ ถิ่นหล้า,
ภายหลังฉันก็ต้องถูกรัศยุทเทวมายังถิ่น, ซึ่งมี
นามว่านครโคร.

“แอลแลน, ไม่นานยัต่อมานัก, พ้า
กับรรดาลใจให้พ่อกาลลัเคศกัที่สถัณกันมาพบฉัน
พร้อมด้วยเจ้าหญิง อะมินาท์ ผู้ ทรงครรภ์ ได้
สามเดือน. ความรักของฉันได้ถูกโพล่งขึ้น
เหมือนกองไฟที่ถูกลม. คุณเหมือนว่าฉันได้
เป็นบ้าไปแล้ว. ฉันก็พยายามเร่งให้เข
พิศวาท ใน ตัวฉัน, โดย ใช้ วิชัย์ยั่ววน
ต่าง ๆ นา ๆ. แต่พ่อ กาลลัเคศกัก็ ทำ
โอ้นอ่อนคามไม, คงซ้อสัตย์ต่อเจ้าหญิงอะมิ
นาท์คืออยู่. โอ, ความสวาทหวังอันแรงกล้า
ได้ ทำให้หัวใจ ฉันเต็ม ไป ด้วย ความ โมหะ
และ โทษะ. เขาทำให้ฉันน้อยใจ เสียใจสุด
จะมานะทนคอยเขาได้. ฉันรู้สึกว่่าน่าจะ
เป็นด้วย อำนาจ ของ คำแช่ง แห่ง พระโอสถ ที่

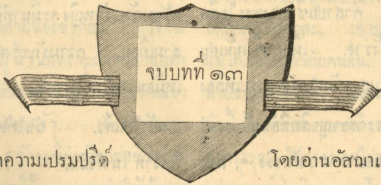

โลกวิหิต

ชั้นตรีษณินโททมนตัว, บังคับให้ฉันประหาร
เชื้อเสี้ยกับคมกฤษซึ่ง จงใจจะให้เชอประหาร
อะมีนาทศ. เมื่อเห็นเชอสิ้นชีพไปแล้ว,
ความแค้นของฉันได้เหือดหายไปสิ้น, เหลือ
แต่ความรัก และความโอรมนัส อัน ล้นเหลือ.
โอ้, อนิจา, ฉันได้สังหารเชอสมกับคำ
ของพระโอสถแล้ว !

พฤตจิก

“ตั้งแต่กาลนั้นมา, เมื่อได้สังอะมีนาทศ
กลับ กรีดประเทศแล้ว, ฉันก็เศร้าโศกเสียใจ
อยู่ไม่ขาด. ทุกวันก็ตั้งตาคอย พ้อศาลลิ
เครตัสซึ่งจะกลับชาติ มาเกิดในโลกนี้อีกครั้ง
หนึ่ง. นี่ก็สองพันกว่าปีแล้ว, และฉันก็
ยังไม่ได้เห็นหน้าค่าตาเธอเลย.”

[อย่าลืมหาความเปรมปรีดิ์

โดยอ่านอัธมาเทวีตอนหน้า!]

๑๖๕. ความสมัคสมานมีรสหวานเป็นผล, ความระแวงข่มมลายแสงคือความร้อน
ตั้งต้นแต่สกุลตลอดถึงสัญชาติจำนงสันติสุข เมื่อทอดความเสมอกากให้
เป็นไปในกันและกัน ความปรีดาเป็นนิตยจะพึงมีแท้.

ของ ผ. ล. พิชญากิต

ថ្ងៃ

แสงระพี

พฤตจิก

เย็น คือ คนครึ่งวงใหญ่ซึ่งเริ่มบรรเลง พร้อม
กับแสงซาวลาการ่า จ่าง สรวปพร้อม เมื่อ ยามที่
ควรระพี ได้ล่วงลับลงไปแล้ว เหลือไว้แต่
ความมืดมนซึ่ง จักได้ ด้วย แสงประทีป อัน
สว่างไสวรอยสาดาน

ห้องเสวยภัตตาคารก็ เงียบ แนน ด้วยผู้
กระหายต่างนั่งประจำ และส่งเสียงเจรจาอย่าง
เพิกเฉย พร้อมทั้ง โสภ ก็ยัง สดขโมยโหรอน
หวานเพราะเยือกเย็น โอ ! ความสุขของผู้นี้
มีทั้งบ่อสมสำราญเพียงเงาไหน ? ใครมี
ซึ่งน้อยทวีภัยแก่แห่ง ด้วยความใคร่ทำ
ร่วมมโนรมณ์ แต่อนิจจา ! ความกระหาย
ของมนุษย์ ซึ่ง ไร้ ทรัพย์สินคงควร หรือ จะสพทั้ง
ประสงค์ แม้ย่างเท้าล่องลำเข้าไปแค่เพียง
ก้าวเดียวก็คงถูกขับไล่ให้หลีกพ้นเสียแล้ว

ภายใต้ ชุ่ม ประทุ อันเปี่ยมกว้าง ให้ แลเห็น
ทางบรรได ศิลาอ่อน มนรมย์อัน อยู่ สองคนคอย
รับใช้ ที่จะเปิดประตู ควบหรือกักกันฝูงชนที่
ต่ำช้าให้ระอพันอาณาเขตต์ แสงประทีป
ส่องลงมาภายใต้ ชุ่มประทุ ทำให้เห็นแนวแห่ง
ความสุภาพและถาวร ของบุรุษผู้หนึ่ง เขา
ก้าวเข้าไปยังสถาน ซึ่ง แวดล้อม ด้วย ความ
บรรเทอ ด้วยอาการผละผาย รูปร่างอันสันตติ
สูงระหงพองาม ของเขาแผ่ผ่องแผ้ว หนึ่งนัยภายใต้

ในห้องเสวยภัตตาคาร ตรงไปนั่งยังเก้าอี้ซึ่ง
บนโต๊ะมีผ้าปูขาวสะอาดกลาง โต๊ะมีขวดยกคอก
ไม้ เฝ้าน้ำ สีนํ้าเงิน อัน ร่องรับก้านขมยชาติ
สีชมพู และ เหลืองสลวยงดงาม น่าพิศมัยยิ่งนัก
คนใช้ ประ จำโต๊ะ เข้ามาโค้ง กาย บน ขัน
ถวายช่อประเภทอาหาร เขาหยิบมากด้วย

อาการเข้มชา สายตาก็สอดสายศรัณแล้ว
เขาก็นกลีบพร้อมกับคำพุดยอกชวนคือน่าหารที่
ต้องการ ก่อนที่คนใช้จะถลึงเขาให้กำชับ
อีกว่า

“เฮา ยหรี กับเหล่า ชุน มา ก่อนเถะ
ฉันทาลั่งรู้ สักเพี้ยมมาก ” หมดคำพุดแล้ว
เขาก็ นั่งไขว่ ขามือ พากกับ พนัก เก้าอี้ ทอด
ทัศนาศมผัสซึ่งกำลังเดิน ไปมาและนั่งอยู่อย่าง
อึดแอ โต๊ะ ซึ่งอยู่ ถัด เขาไป เบื้องหน้า
มีสภาพสตรียุคหนึ่ง ร่างเจ้าหล่อน สรวบเก้ ภาย
ใต้เครื่องประดับสีม่วงอ่อนกลิ่นน้อขาวเป็นนวล
โย เจ้าหล่อนหาเอาใจใส่ มองดูใครไม่
เผ้าแต่ก้มลงกระทำกิจต่อโภชนาหาร คล้าย
กับผู้ซึ่งเต็มไปด้วยความกระหายหิว ภาพ
เอง ที่สทกสายตา ของชายหนุ่ม ทำให้เขาสทึง
น้อย ๆ คล้ายกับจะลื่นคน เลี้ยงกระทยของ
ชวกรและฉาพหรีว ต้องกับพบน ทำให้เขา เหลียว
กลับมา สังเกตเขาซึ่งได้วางอยู่พร้อมแล้ว เขา

พ.ศ. ๒๔๖๗

กลดที่กล

ทุคฺยหฺรชวานา อย่างที่ ที่จ้กมา ขึ้นสู่พื้นคว้น
พลางก็มเหล้า อุ่นแฉง รสโอชะอย่าง ที่จะหา
ไหนเทียบมิได้ เลย ตลอดเวลาใน สายตาของ
เขาไม่ได้คลาดเคลื่อนจากสาวน้อยนั้นเลย

“นั่นหล่อนมากับใครหนอ ?” เขารำพึง
แต่ความรำพึงของเขาหาได้บอกต่อไปไม่ เมื่อ
ต้อง เข้าทำ หน้าที่ ต่อ ภัตตาคาร เช่น เคี้ยว กับ
สาวน้อย นั้น ครั้น อาหาร ทุกงาน ได้

หมดไปแล้ว เขาจึง เงยหน้าขึ้นเพ่งจับต
ภาพนั้นต่อไป ซึ่งเวลานั้นเจ้าหล่อนก็เสร็จ

การบริโภคนแล้วเช่นกัน และกำลังสรวลขำหัวมวน
ด้วยรอยยิ้มอย่างมีราคา และสายตา

ของหล่อน ก็ส่ายไปมา คล้ายกับ จะ มองดูใคร
สักคนหนึ่ง ละเอียดสายตาทองสองมาจวบกับ

เข้า ใน ที่สุด ชายหนุ่ม สติง และ สาวน้อย ก็ม
หน้าม้วนอาย ชายหนุ่มโค้งศีรษะลงนัย ๆ

เป็นเชิงเคารพ สาวน้อยก็เผยรอยยิ้มอันขาว
สอาดเป็นทิมมัย คางหน้ามีสายเลื้อยผ่าน

ด้วยความอายจนกลายเป็นสีชมพู
ด้วยอาการสุภาพยิ่ง ชายหนุ่มได้เดิน

ตรงไปโค้งกาย พร้อม กับ คำพูด เฉลวๆ หน้า
เจ้าหล่อน

“ประทานโทษ” เขากล่าว “ถ้า
เขาไม่รังเกียจ ฉันขอทราบบความประสงค์ของ

เข่ว่าเขาจะมีพระอะไรบ้างคะ”

สาวเจ้าสรวลขำหัวขึ้นคาง “มิได้คะ
ขอบพระคุณพระคุณ” เจ้าหล่อนกล่าวอย่าง
อาย ๆ

“อย่าอำพรางเลยเธอ ฉันก็เหมือนเธอ
ต้องการพระพบใคร คนหนึ่งไม่ใช่หรือ โปรดใช้
ฉันเถิดฉันจะไปตามให้” ชายหนุ่มพกอย่าง
อ่อนน้อมตามทางของสภาพพระพรทพาทโอกาส
จะช่วยเหลือสตรีผู้ ที่ทน ฝน

“โอ๊ย! ขอบพระคุณแล้วค่ะ ก็ฉันมา
กับเจ้าคุณลุงคะ ท่านบอกว่าคุณจะไปข้าง
นอกสักครู่ ประเดี๋ยวท่านก็คงกลับหาค่ะ”
สาวน้อยอธิบาย

“ถ้าเธอ อนุญาต” ชายหนุ่ม กล่าว
ต่อ “ฉันยินดีจะเป็นเพื่อนคุยกับเธอจนกว่า
เจ้าคุณลุงจะมา”

สาวน้อยขยอหน้าขึ้น แต่ความสุภาพ
ของชายหนุ่มพร้อมทั้ง รูปร่างและความหวังดี
ในคำพูดของเขา ทำให้สาวเจ้าลืมว่าได้คอย
ไปว่าอย่างไรบ้าง “ค่ะ” เจ้าหล่อนตอบเกือบ
เป็นเสียงกระซิบ ครั้นนั่งลงร่วมโต๊ะเรียบร้อยแล้ว การสนทนาก็เริ่ม สดแต่จะมีนัย
อันใด เกือบแก่ ความ รื่นเริง ภายในสถานข้าง
เรื่อง คนตรี ข้าง จนเวลาล่วงไป ราว เกือบสอง

แสงระพี

พฤษจิก

ชั่วโม่ง เจ้าคุณลุงหรือผู้^{ที่}เจ้าหล่อนเอ่ยถึง
ก็หาคล้าย มา ไม่ เจ้าหล่อน มี อาการ กระสับ
กระส่ายร้อนใจยิ่งนัก

“เอ! ทำไมย่านนั้นแล้วยังไม่กลับมากอีก”
เจ้าหล่อนเอ่ย

“ขอโทษเถิดเจ้าคุณลุงของเขื่อนนาม ว่า
กระไร” ชายหนุ่มถาม

“เจ้าคุณ .... อ้า ..... นึกไม่ ออก
แล้วค่ะ” เจ้าหล่อนตรองแล้วและค้นหานาม
นั้นไม่ได้

“ทำไมเธออยู่ บ้านเกิดจนถึงจำไม่ได้”
เขาถาม เป็นที่ สงสัย ด้วย คำถาม ประ โยคน
สาวน้อยหน้าซื่อสลดกลืนทันที แหวคาคาที่แจ่ม
ใสก็ผลึก “โอคุณ ... คุณยังไม่รู้เรื่อง
ของที่ดิน” เสียงเจ้าหล่อนสั้นกระซิบ “ที่ดิน
มีกรรมมากนะค่ะ ที่ดินเป็นกำพร้าว กำพร้าว
ทั้งปึกา มาราคาที่เขียวและค่ะ ที่ดินจะเล่า
ให้คุณฟัง คุณพ่อที่ดิน เป็นพ่อค้าใหญ่อยู่
ปากน้ำโพ มาราคาของที่ดินนั้นท่านถึงแก่กรรม
เสียเมื่อ อายุที่ดินได้ สามชวบเท่านั้น และค่ะ”
เจ้าหล่อนบรรยายด้วยเสียงกระเส่านำเวทนา

“คุณพ่อ ของที่ดิน ท่าน เลี้ยง ที่ดิน มาจน
อายุได้ ๒๐ ปี พอจะย่างเข้าปีที่ ๒๑ เมื่อต้น
ปีนั้นและค่ะ เจ้าคุณลุง ชั่งท่านซื้ออะไรที่ดิน

ก็จำไม่ได้ ท่านขึ้นไปหาคุณพ่อค่ะ อัน
ที่จริงที่ดินก็ไม่เคยเห็นหน้าท่านเลย แต่คุณพ่อ
ท่านบอกว่่านและ คือ ลุง ที่ดินก็ต้องนับถือ
เป็นลุงตามท่าน แต่อนิจจาพอเจ้าคุณไปอยู่
ได้สัก ๓ วันเท่านั้นและค่ะ คุณพ่อที่ดินก็
ถึงแก่กรรม โช! โช! เวรกรรมของที่ดิน
ชั่วร้ายยิ่งกว่านั้นตามพินัยกรรม ทวียทั้งหมค
ยังคงเป็นของเจ้าคุณลุง ท่านต้องเป็นผู้เก็บ
รักษาไว้จนกว่าที่ดินจะแต่งงาน พอรุ่งขึ้น
อีก ๒ วันท่านก็สั่งที่ดินให้เข้ามาอยู่กรุงเทพ ฯ
ตัวท่าน จะจัดการ ทาง โนน อย่างไรไม่ ทราบ
พอราวสักสัปดาห์ก็เห็นว่าเห็น จะได้ ท่านก็กลับมา
ที่ดินสังเกตดูท่าน ออกจะแสดง อาการพิรุชต่อ
ที่ดิน หลาย อย่าง ที่ดินไม่ไว้ใจ ท่าน เลย
เวลาอยู่บ้านที่ดิน ไม่ยอมพบหน้าท่าน เว้น
แต่วันนั้นแหละ ท่านชวนที่ดินมา โดยบอกว่า
ท่านสนุกสนานราวกับเมืองสวรรค์ ที่ดินไม่เคย
ไปเที่ยวเตร่ที่ไหนจึงยอมมากับท่าน และท่าน
หายไปไหนแล้วก็ไม่รู้”

ขณะที่เจ้าหล่อน เล่าสาธิตา ของชายหนุ่ม
เยือกว้างระคนด้วยความคิดสุขุม และจับ

เค้าความดูเหมือนจะแทบทุกคำพูด
“โอ! เรื่องของเขออกจะเ็นคำชอยกล
อยู่มาก” เขาอ่ยเมื่อสงยสติเป็นปรกติ

“นั่นนะซีคะ” สาวน้อยถาม

“ขออภัยฉันยังไม่ได้ทราบ นาม ของ เธอ
เลย” ชายหนุ่มพูดไม่ใคร่เต็มปาก

“องค องค สารเวส” สาวน้อย
ตอบยาย ๆ

“ขอใบ้คะ ฉันชื่อ ชลัย ศรีโกสัม”
ชายหนุ่มเอ่ยนามตัวเอง

ก่อนที่จะดำเนินการสนทนาค่อยไป เขา
ได้สั่งให้คนเก็บโต๊ะ นำเหล้าและ บุหรี่มาเพิ่ม
เติมอีก

“สำหรับเรื่องของเธอ ตามความเห็น
ของฉัน ๆ ว่าลุง ของ เธอ นั้น แหละ เป็น ผู้แฝง
ความลับเข้าไว้” ชลัยกล่าวภายหลังที่ได้
ตรึกตรองแล้ว

“คิดนั้น ก็ยาก ตาม ความคิด ของ คุณนั้น
แหละคะ แต่กีฬาเหตุผลไม่ได้ นั่นคะ จะไป
ทำอะไรเล่า” เจ้าหล่อนคล้ายตามด้วย
เสียงอันระทึกกระทวย แล้วก็นิ่งใช้ความคิด
ส่วน ชลัย รินเหล้าออกดื่ม ดื่มแล้วก็คุยหรือ
สลับคำจิบ ก็เพิกเฉยเป็น เชิง ตรึกตรอง ครึ่งหนึ่ง
ถึงเลใจครึ่งหนึ่ง

“มีหนทางอยู่อย่างหนึ่งซึ่งฉันคิด อย่าง
ไรก็คงเปลืองภาระของเธอไปวันแต่.....”

เขาพูดแล้วหยุดชงักคำจิบที่หน้าสาวน้อย

องค

“แต่ะไรคะ” ? องคย้า

“มันยากจริงเธอ ฉันจะพูดไปก็เกรงว่า
จะไม่เป็นการทักใจของเธอ” ชลัย พูด
พร้อมกับการสั่นศีรษะ ไปมาอย่างช้า ๆ

“พูดเถะคะ พูดเถะ คิดฉันอนุญาต”
องคเฝ้า

“ถ้าหาก เธอ อนุญาต ฉันก็.....
ยินดีจะอธิบาย ตามความเห็นของฉัน.....
ฉันเห็นว่าเธอควร.....ควร.....ท.....
แต่.....งาน.....” ชลัย

พูดตะกุกตะกักไม่ใคร่เต็มปาก สาวน้อย ก็
ม้วนอภัยกับหน้าหนึ่ง ในที่สุดเธอก็ขึ้นว่า

“คิดนั้น ก็ คิด.....คิดอย่างนั้นแหละคะ”
“เธอจะแต่งกับใครเล่าคะ ?” ชลัย
รีบถาม

“ก็ณคิดก็คิดสิคะ ว่าใคร.....?”
สาวน้อยเสียงกระเส้า และ ไม่สามารถ จะกล่าว
ให้จบประโยคได้

“ถ้าเช่นนั้นหมายความว่าฉันหรือ.....?
ฉันจะ ได้รับเกียรติยศเคียงเคียงนางเจียวหรือ....?
ผิดไปกระมัง..... เธอ พูดใหม่ อีกคำเถะ
พูดให้ ฉันหมดสงสัย..... พูดให้ ฉันเข้าใจ
แจ่มแจ้งอีกคำเดียว คำเดียวเท่านั้น.....”

แสงระพี

พฤศจิกายน

ชลัยพว่จ่นพ้งจ่นก่อยไม่เป็นสำนวน

“กิดินก็ไม่เห็นมีอะไรจะพูดอีกน่ะ เท้า
ก็กล่าวไปนั้นคุณก็คงเข้าใจพอแล้ว” เจ้าหล่อน
ตอบโดยไม่ได้เผยหน้าซนสยเขาเลย

“ถ้าเช่นนั้น เธอยอม ที่จะแต่งงาน กับฉัน
เพื่อให้พ้นกรรม ฌัณ นั้น เป็น อัน ใช่ ไ้”
ชลัยพูดอย่างขบถ

“ค่ะยอม” สาวน้อยเอ่ยด้วยสำเนียง
แผ่วเบาไม่เต็มคำ

ความปลื้มของชลัย จะมีมากมายเพียงใด
ไม่จำเป็น ต้องกล่าว เขายิ้ม พราย พรางสาย
สายตา ทอประกายของ ผู้คน ซึ่งยัง สัมผัส กัน
ไปมาและสลับเสียงคนหัว ซึ่ง บรรเลงไม่ หยุด
หย่อน แล้วจึงหันมาเริ่มสนทนาด้วยนิยาย
อันเร้ารมย์ เฉกขรุษ ผู้มีไชย คือ ความรักทั้ง
หลาย พึงแสดงต่อสัตว์

เวลาล่วงเลย ๓๐ นาฬิกาไปแล้ว เจ้าคุณ
ลุงของสาวน้อยองค์นี้ ก็ได้ มีแว่วที่จะมาไม่
คอย... คอยก็หาย ..... ฝ่าย ชลัยเล่าก็มี
ความร้อใจเช่นเดียวกับหล่อนเหมือนกัน

“แหม ! กลุ้มใจจริง หายไปไหนก็ไม่
รู้” สาวน้อยขุ่น

“ฉันจะออกไปตามให้ แต่รูปร่างเจ้า
คุณลุงของเธอ เป็นอย่างไร?” ชลัย รัย

อาสาด้วยความเต็มใจ

“อย่าไปตามเลยล่ะ อีกสักครึ่งชั่วโมง
ท่านก็คงกลับทุกน่ะ” น้องคึกคักค้าน ครั้น
แล้วเรื่องการ ติดตาม เจ้าคุณลุง ก็เป็น อัน ยุติ
การสนทนาที่เปลี่ยนแปลงอีกอน ซึ่งล้วนแต่
เป็นเรื่องนิยายแห่งความสุขความสำราญทั้งสิ้น
ซึ่งก็เหมือนจะทำให้หนุ่มสาวทั้งสอง ลืม ...

ลืมเวลาที่ล่วงไป .... ลืมถึงเจ้าคุณลุง .....
ลืม ทุกสิ่ง ..... เหลือ แต่ ความ ซน บาน
ระเร้งร้นด้วยน้ำเสียงแห่งความเส่นหา อัน
พลอดรัก แต่ถึงความ สนธิสนมจะ ก่อขึ้น
เป็น โคร่งดังปานฉนั้น เขาทั้งสองก็ยังหาได้
เอ่ยถามถึงเคหะซึ่งกันและกันไม่ อาจจะ
เป็นเพราะ เขาลืม หรือ เพราะ.....

“สองยามแล้ว” น้องครองจินภายหลัง
ที่ยกแขนขึ้น มองคนนาฬิกาเรือนทองที่ผกอยู่ที่
ข้อมือ “กิดินเห็นจะต้องกลับก่อนล่ะค่ะ” คอย
คำพุดประ โยคนชลัยรู้สึกว้าวเข้าหัวใจราวกับ
ถูกกรรตด้วยอาวุธ

“ถ้าเธอไม่ขัดข้อง ฉันจะขอ นำเธอไปส่ง
จนถึงบ้าน” ชลัยพูด

“แหม ! เป็น พระคุณ ดัน เหลือ ที่เคียว
ค่ะ” น้องคึกคัก

“ถ้าอย่างนั้น เธอ คอยอยู่ ทุน ก่อนนะจ๊ะ

พ.ศ. ๒๔๖๗

กลดอกลด

ฉันจะออกไปดูคนรถข้างนอกประเดี๋ยว” ชลีย
พูดแล้วลุกขึ้นยืน และเดิน ออกไป สักครู่ใหญ่
เขากลับมาในมือถือใบโทรเลข ซึ่งแสดง
ว่าผู้รับพึงได้ รับในปัจจุบันนี้เอง

อาการขี้มละโม ขยทโยหน้าแสดงให้เห็น
ว่าเขามีความอึดเอิบใจที่จะได้ทราบข่าวที่จาก
โทรเลขฉบับนั้น เขาค่อยบรรจงแกะผนึก
ออกและอ่านข้อความในใจ

อนิจจา ! ในทันใดนั้นเองเขาล้มลงอย่าง
ผู้หมดสติ แต่เคราะห์ ก็ที่มีผ้าคาดเข้ากั
โตะ อนงค์และผู้คนภายในห้องทั้งหมก
ต่างพากัน ตันตั้นโกลาหลในเหตุปัจจุบันพา
กันมายืนล้อมดู และเข้าประคองประคองพยุง
ร่างของชลียผู้นำสังสารขึ้นบนเก้าอี้

“เป็นเหตุอย่างไรครั้นคุณนาย?” เสียง
ผู้จัดการ อมร รมณีสถาน เอ่ยถามสาวน้อย
อนงค์

“อย่างไรก็ไม่ทราบค่ะ พออ่านโทรเลข
จบก็ล้มสลบลง” อนงค์ตอบ

ด้วยความฉงน ผู้จัดการได้เฝ้าเฝ้าไปหยิบ
โทรเลขขึ้นดู

ชลีย พ่อหมดตัว ต้องล้มละลายแล้ว

น.

ความ หายนะ อันใหญ่ หลวง เห็น ปานฉัน
โฉนดเลขชลียจะไม่เสียใจอย่างลึกซึ้ง ผู้คน
ทั้งหมกตลอดจนผู้จัดการ และอนงค์ ต่าง
จึงมองดูภาพของผู้นำสังสารที่ต้องสูญโชค
โดยความเอนเออนาถ และเสียใจเป็นที่ยิ่ง

“คุณนายช่วยนำกลับไป—เดี๋ยวจะ ไ้
นำสังสารเหลือเกิน” เสียงสตรีผู้หนึ่งที่ยืน
ดูพวกออกมา

ผู้จัดการและผู้ชายอีก ๒ คนก็เข้าพยุง
ร่างอันหมดสติของชายหนุ่ม และพาออกมา
ข้างนอก อนงค์ก็เดินตามออกมาด้วย

“รถคุณนายอยู่ไหนครั้น?” ผู้จัดการ
ถาม อนงค์

“รถก็ฉันเจ้าคุณลุง เห็น จะพาไปเสียแล้ว
ค่ะ” สาวน้อยตอบ มีอาการร้อนรน
ในความซัดซึ้ง

“รถของ ผม ก็ได้ ครั้น ถ้า ไม่ รังเกียจ”
ชายหนุ่มผู้กำลังพยุงขาขาเอ๋ย

“อย่าลำบากเลยค่ะ รถเช่าก็ได้”
สาวน้อยตอบอย่างเกรงใจ โดยคำสั่งของ
ผู้จัดการ คนยาม ที่ประตู ก็เรียกรถเข้า
มาคันหนึ่ง และร่างของชลียก็ถูกนำขึ้นไป
บนรถพร้อมกับอนงค์ผู้คอยช่วยเหลือราวกับ ....
เสร็จกิจแล้วจึงกล่าวขอไป “คิดนั้นขอไป

แสงระพี

พศศิก

ท่านทั้งหลายที่ช่วยเหลือทุกคน ลาก่อน
ละคะ” เจ้าหล่อนยกมือไหว้แล้วรุดขึ้น
แล้วออกจากสถานนั้นไป ผู้คนที่มองต่าง
ตามด้วยความสงสัยเห็น ชายหนุ่ม ต้องได้
รับโดยไม่รู้ สักตัว จนกระทั่งรุดได้แล่น
หายไปแล้ว จึงพากันเข้าชิงชมรมรื่นเริงต่อไป
เป็นปรกติ

“บ้านคุณอยู่ที่ไหนคะ ?” น้องคนนั้น
ของชลียซึ่งยังนอนสลบอยู่ ภายหลังที่รุดได้
มาไกลแล้ว ชลียค่อยลืมตาเป็นครั้งแรก
นับแต่เมื่อหมดสติมา

“เฮ้ ! นอนอยู่ที่ไหน ?” เขาถาม
อย่างฉุน

“จำไม่ได้หรือคะ ?” คุณเป็นลมอย่าง
ไรเล่าคะ แล้วที่ดินพามาจะไปส่งบ้าน คุณ
จะอยู่ที่ไหนละคะ ?” น้องก็ตอบด้วยความ
 گیง

“อะ ! อะ ! สนิชจริง .....”
เขาเอ่ยและ ดึงตัว ขึ้น อย่างผู้ گیง เป็น ลิ่น พัน
แต่ต้องขยับที่แลเห็นหน้าของเจ้า เขารู้ สักว่า
อาการของเขาออกจะผิดปกติไป จนเจ้าหล่อน
สงสัย

“คุณหายไปแล้วหรือคะ ?” น้องถาม
อย่างสนใจต่ออาการที่เขาแสดง

“เปล่า ! ฉันไม่ได้เป็นอะไรเลย” เขา
ตอบเฉย ๆ

น้องก็จึงหันหน้าเขาอย่าง จะอ่าน อะไร
อย่าง ใน ดวงตา ของเขา ออก ครั้นแล้ว ก็
หัวเราะออกมา

“ถ้าอย่างนั้นคุณก็ควรจะหัดมาก อ้าว !
ถึงบ้านที่ดินแล้ว หยก !” เจ้าหล่อนลืกลืคน
 ขยับ รุดยังไม่ทันจะหยกเรียบร้อยก็หล่อนผู้ มี
นามว่าน้องคนก็ประจวบโคกตงไป สิ่งเหล่า
นี้หล่อนทำรวดเร็วมาก

“ที่ดินลาก่อนละคะ” พอเขาคำชลีย
ชะ โงก หน้าตาม ออกไป เขาเกือบไม่เชื่อตา
ตัวเอง

บ้านที่ไม่มี เห็นแต่ขุมดินไม้ ข้างถนน
ออก ที่ไป ร่าง ของ น้องก็ หาดูเห็นไม่
หล่อนจะไปทางไหน เขาก็ถามไม่ถูก เขา
จึงมองดูชายชาวสีกวู้ ก็ถึงตัวหางหลัง
ลงบนเขา

หัวเราะ หัวเราะอย่างขบขัน
“ไปเถิด ไปเรื่อยไปตามถนน” เขา
ออกคำสั่งแก่คนขับทิ้งเสียงยังหัวเราะอยู่
ขณะนั้นก็ใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งมันนาม
จากรักอยู่ใต้แสงไฟว่า “ศรีคาม” เขา
ได้ สิ่งให้รุดหยกและวิ่งลงไปในกระเช้า

“แล้วกัน ! เงินมีอยู่อีกไม่ถึง สองบาท
เอาไปเท่านั้นแล้วกัน” เขาพูดแก่คนขับ
พลางยื่นเงินอย่างสันทัด ข้างราว หกสลึง ให้แก่
คนขับ “ไม่เป็นไรหรอกครับ” คนขับรถ
ทอยพลางยกมือขึ้นเคารพ แล้วก็หันรถออก
กลับไป

ชลธิ์ก้าวเท้าอย่างช้า ๆ ตรงไป ยังประตู
บ้านศรีคาม พอถึงหน้าประตูเขาหยุด หยิบ
ขลุ่ยขึ้นจุกสลับ เป่นขลุ่ยที่เขาตีออกมาจาก
“อมร รมณีสถาน”

“เมื่อนงค์..... ขยายของ
หล่อนเกือบเต็มคันทันไ้” เขาพูดแก่ตัวเอง

พลางพ่นควนยหรี
“อ้ายกับเข้าสองโต๊ะ ทั้งยหรี ทั้ง
เหล้า ผู้จัดการมีนจะ คิดเอาสัก เท่าใดก็ไม่รู้
อา ! เราทำสนิมมาก แต่อนงค์.....
ยังสนิมไปกว่าเราอีก ก็แล้วเสียแต่หกสลึง”
เขาพูดแล้วก็ก้าวเท้าไปตามยหรี

“เฮอน ! เจ้าคน ขี้รถมีนีก ว่าเราเป็น
เจ้าของบ้าน ‘ศรีคาม’ หรือเน้นะ” เขา
หัวเราะ แล้วเขาก็พาตัวเดินเรื่อยไป โดย
ความอ้อมทั้งใจ และกาย ที่ไ้เข้าไปสู่สถาน
สวรรค์ น้อย ๆ โดย ความ อองอาจ อย่างผู้เป็น
เศรษฐี แต่แท้จริงก็คือ.....

๑๓๐. คลสุชดลทุกซ์ทั้ง
ใจบ่สร่ายไปมา
สุขอันคั่นบ่สา—
สัมพุทธบัตินจรรไ้

มัจฉตา รมย์เวย
มันไ้
มารดเกียบ เทียมแฮ
ว่าแท้เอกรรรม
ของ ผ. ล. พิชยญาติ

อีตันชรอบ, ชิงเกิล, บิงเกิล,

และ บอบ.

ของ

“แสงทอง”

—

๑ เทพธิดาฝรั่งเศสครึ่งกระต่าย ว่าว่าฟัง
ถึงสุพรรณบรรพตว่า ไฉนโยนหินต่อหิน
จึง หายอ่อน หายละมุนไม้อ่อนงอก สัมผัส
กายกลียแกร่งแข็งกระด้าง เคยยกขยักก่อน
ปยุบยยุแล้วหยิ่ง มาแข็งขึงขึงอรอนไม่ลง จึง
อนงค์ทรงพระเสาวนีย์ สั่งให้ชาวกำนันอีตัน
ชรอบ ชิงเกิล บิงเกิล ขอบ นางทั้งสี่ ชนไปเฝ้า
ฟังพระเทพี ว่าสาลหรือชนสุกผา ยัก
นอนก่อนก็เคียวแขง ต้องแสวงหาทของ
คึกว่า ผมนารีที่ยาวเราต้องคา ถ้าคึก
มายักฟกจนถูกใจ ฯ

๒ นางกำนัน ชิงเกิล บิงเกิล ขอบ อี
ตันชรอบรับบัญชาหาเข้าไม่ มายังมนุญ

โลกทันใด แยกย้ายไปเที่ยวสิงห์สัตว์ ฯ

๓ เผ่าก่อกวนชวนใจไปต่างต่าง ให้
คึกคึกตามอย่างนางทั้งสี่ หรือหากเห็นตัว
อย่าง นางโคก ก็ ให้คึก ตาม อย่าง ที่แล
เห็นงาม เมื่อส่นางจรลไปที่ไหน ที่นั้น
เหมือนมีไข่ ไปเยือนตาม ทำให้เหล่านารี
เกิดมีความ ครั้นตัวตามตามกันเหลืออันเท่า
ผู้ที่ไม่เป็นไข่ มีโคก บัวย ก็ หมวก มวยผม
ยังอยู่ถึงเก่า ที่ครั้นตัวมากไปไข่ ไม่เขา
ต้องเลยเอาศาสตร์หินผมส่นลง อีตันชรอบ
ชิงเกิล บิงเกิล ขอบ ครั้นได้ผมหลายหอย
ตามประสงค์ ก็ไปยักข้จระจกทั่วทรง
จึงน้อมองค์อ่อนอ่อนหุ่นคิโยบ ฯ

หมอดู

บุ

สุวรรณมณฑล

(แปล)

จากต้นฉบับอังกฤษ

(สงวน)

สี่เดีย โฉเดีย.

เบอนลี

——นักปราชญ์

ชาว อังกฤษ ผู้มี นาม อูโหมะ ไก่ กล่าว ไว้ ว่า
“มนต์ที่เรา ทูลรูป ทุก นาม ย่อม มี ความ
กระหายอันใหญ่ยิ่ง ที่ ยาก รู้ ยาก เห็น เหตุ
การณ์อันเกี่ยวกับโชคกลางของคนในอนาคต”
ฉะนั้นแหละ ข้าพเจ้า เห็น ว่า ถ้าพูดถึง
เฉพาะแต่ความขมขื่นเวียงร่มอย่างเดียวแล้ว
การใช้ไฟเป็นหมอดู ก็ไม่เป็นสิ่งที่ให้โทษ
อันใด แทนที่จะเป็นดังนี้ กลับจะ เพิ่ม
ความสนุกสนานสรวลเสเฮฮาให้กับหมู่คณะใน

คราวสันนิบาตเสียอีกด้วย

นับเป็นการเริ่มที่ข้าพเจ้าได้ ศักยวิเศษ
นี้จากหญิงชรา ชาว อินเดีย คน หนึ่ง ผู้มี
ความสามารถเชี่ยวชาญในการ พยากรณ์ ถึง
เหตุการณ์ในอนาคตได้ราวกับตาเห็น ในชีวิตที่
ของข้าพเจ้าก็ยังไม่เคยพบเคยเห็นมนต์คนใด
ที่สามารถพยากรณ์ได้ แม่นยำเช่นหญิง ชาว
อินเดียคนนี้เลย

แม้ข้าพเจ้าจะเรียนรู้ วิถี ทายไฟตั้ง ยี่สิบ
กว่าวิธี แต่สามวิธีที่ข้าพเจ้าจะกล่าวต่อไป

[๑๑๕๓]

สุวรรณมานพ

นและเณรวิชิตกต

ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ยากจะเรียนรู้ ใครก็ทำได้
รู้วิชิพยากรณ์ และรู้ความหมายของรูปไฟ
ที่ติดที่อกัน เมื่อท่านได้ลองพยายามทำตาม
วิธีของข้าพเจ้าทุกสิ่งทุกอย่าง ก็ไปก็ไม่มี
อะไรอีก นอกจากต้องการ ความ ผัดผ่อนให้
คล่องแคล่วจนกระทั่งท่านมีความชำนาญ
นับว่าเป็นหมอกที่แผ่นยาได้คนหนึ่งเท่านั้น

วิธีของข้าพเจ้า ไม่ต้องใช้ไฟหมดทั้ง
สัปดาห์ คือให้เอาอกเสียหัวรูป (2-3-4-5-6.)
ทุกๆพวก แปลว่าไฟสัปดาห์หนึ่งเอาอกเสีย
20 รูป ลกไฟลงให้คงเหลืออยู่ 32 รูปเท่านั้น
ไฟสัปดาห์หนึ่งแบ่งออกเป็น 5 พวก คือ
หัวใจ หรือไฟแดง, เข้า หลาม ตัก, กอก จิก,
และไฟดำ. ส่วนความหมายหรือคำแปลของ
ไฟทุก ๆ รูปข้าพเจ้าจะได้อธิบายให้ทราบ ต่อ

พฤศจิกายน

ไป แต่ขอแรกขอให้ท่านพึงเข้าใจเสียก่อน
ว่า:— ไฟพวก ไฟแดง มีความหมายเกี่ยว
กับความรัก, มิตรสหายที่ดี, ความสุขสำราญ
และความขรเกิ

พวกเข้าหลามติดเกี่ยวกับ:— แก้วแหวน
เงิน ทอง, การเดินทาง, การเปลี่ยน
แปลง ต่าง ๆ ในสิ่งที่รัก, สวยงาม,
และชายหนุ่มหรือหญิงสาว

พวกดอกจิกเกี่ยวกับ:— กิจการงาน, การ
กระทำอันเกี่ยวกับการงานในทางค้า
ขาย จดหมายเรื่องธุรกิจ การ
เดินทางในทางชลมารค และกำไร

พวกไฟดำเกี่ยวกับ:— การสูญเสียต่าง ๆ โชค
ไม่อำนวย สตรี, ความเสียใจเศร้า
หมอง ที่ใหญ่ ๆ ความเจ็บไข้
และเรื่องราวที่ต้องถึงโรงศาล

ความหมายของไฟเรียงตัว

ไฟแดง

รูปเอสน์:— เคหะสถานที่อยู่

กิจ:— เพื่อนชายคนหนึ่งหรือครึ่ง ผสมสี
น้ำตาลอ่อน เป็นคนมีอิทธิพล
เป็นมิตร มิใช่ศัตรู เขามีนิสัย

ชอบคนดี

กวี:— เพื่อนสตรีผู้มีน้ำใจ เต็มด้วยความ
กรุณา

เจ้า:— ขอรุ่นหนุ่มชอบการสมาคม

พ.ศ. ๒๔๖๙

- 10:— ความสำเริง การ พย ะ กับมิตร
สหายด้วยความยินดี (ถ้าปน อยู่
กับไฟสีคำตัวใดก็ หมายความว่า
จะรอกพ้นจากความยุ่งยาก ทั้งมวล)
- 9:— ไฟร่นเป็นไฟ ตัวกวีเศษกว่าไฟรูปใด
ทั้งหมตกตลอดทั้งสำรับ ใครได้ไฟ

- หมอด
ย
ที่นั่นนับว่าเป็นผู้ มีโชคดียิ่ง หมายถึง
ความดีการ ตกลงใน การ แต่ง งาน
หรือจกหมายวัตรัก
- 8:— ขำดี, ความ บรรเทิงใจ, การ วิภาห
อย่างมีความผาสุก
- 7:— ความคิดอย่างเป็นสุขใจ

เข้าหลาต๔

- เอสซ:— จกหมายบอก เรืองรัก หรือเงินทอง,
แหวนหมั้น,
คิง:— ขุนหมื่นมีผมงาม ดวงตาดีฟ้า และ
โดยมากเป็นทหา
ควีน:— สตรีสาวและสวยมาก มีนิสัยรักก่อน
ข้างหึง, ขี้โอ้, และมีกระก่อความ
ยุ่งยากว่าคาญเสมอ
- แจ๊ค:— คนใช้ ที่โกหกต่อแหล่ หรือมิตร

- ที่ปราศจากความซื่อสัตย์
- 10:— การเปลี่ยนแปรสถานที่อยู่, หนทาง
อันไกลมาก,
- 9:— การเดินทางหรือการเยี่ยมเยียนซึ่งจะ
ทำให้ประหลาดใจ
- 8:— ความลับ, หรือการแสดงความรัก
กันอย่างลับ ๆ การล่อลวง
- 7:— ของขวัญ, หรือใบย่ายเงิน (เช็ก)

ดอกจิก

- เอสซ:— จกหมายบอกข่าวดี
- คิง:— ขุนที่ชำนาญในการทำงาน เป็นคน
มีน้ำใจและมีเกียรติยศ เป็นผู้ มี
ความยินดีที่จะช่วยเหลือคนทุกคน
- ควีน:— สตรีผู้ ที่คุ้นเคย, ชีวิตของหล่อน
ชอบการสมาคม

- แจ๊ค:— ชายหนุ่มผู้ชอบการผละเหินภัย จะทำ
การสำเร็จ (แต่ถ้าแจ๊ครูปดอกจิก
นี้ รวมอยู่กับพวกดอกจิกเหมือนกัน
แล้ว หมายความว่า การ งาน
ในทางค้าขายเท่านั้น)
- 10:— ทรัพย์สินมยัติเงิน, เดินทางไกลใน

สุพรรณมานพ

พฤตจิก

- ชลมารค
- 9:— การเปลี่ยนแปลงในกิจธุระต่าง ๆ หรือ
กิจการในทางค้าขาย จะสูญเสีย
ของอันมีค่า
- 8:— การเดินทางซึ่งไม่สู้ ปลอดภัย (ถ้า

รูปแปดศอกจิกนั้น รวม อยู่ กับ ไฟ รูปสี่
แฉก) หมายความว่า การวิวาท
อย่างเฉียบพลัน

7:— ในเร็ว ๆ นี้แหละ ทันเวลาพอที่,
เงินจำนวนเล็กน้อย

โผดำ

- เอสซ คุกใหญ่หลัง หนึ่ง หรือ เมืองใหญ่
เมืองหนึ่ง
- กิง:— ชายสูง อายุ เปน พ่อ หม้าย หรือ
ทนายความ
- ควีน:— แม่หม้าย หรือ หญิง สูงอายุ (ถ้า
ไฟรูปควีนไฟทำนี่ อยู่ใน ระหว่าง ไฟ
โผแดงสองรูปแล้ว) หมายความว่า
(ถ้า) หญิงผู้นี้ น่าใจ ก็ ทั้ง เป็น มิตร ที่
ยินดีจะช่วยเหลือ
- แจ็ก:— บุรุษรปร่าง ขรวกคนหนึ่ง อัสมาคัย
หยายเข้ามาก ไม่รู้จักการสมาคม
เลย และไม่มีใครไว้วางใจ
- 10:— การแตก ร้าว ระหว่าง มิตรสหาย,—
วาทีกาล
- 9:— โชคไม่อำนวยให้
- 8:— ข้าว คราว ความ เจ็บ ไข้, การถอน

หมั้น (ถ้าไฟแปดไฟทำนี่ อยู่ใน
หมู่ไฟโผแดงหลายใบแล้ว) ความ
หมายเปลี่ยนไปว่า โดยเร็วในทันที,
และข่าวดี

7:— ความ รำคาญ ร้อนใจ หรือ การ
คลาไคลอื่นต่าง ๆ

ความหมายของ ไฟเรียงตัวทั้งสี่พวกดังได้
อธิบายมาแล้วข้างบนนี้ ถ้าท่านต้อง จน จำ
ได้ จะเป็นคุณแก่ใจคำพยากรณ์ในโชคกลาง
ของท่านยิ่งขึ้นจนกว่าได้อย่างแน่นอน และ
สิ่งสำคัญที่ท่านควรจำไว้ อีก ก็ คือ ไฟ
โผแดงเป็นจำนวนพวกที่ หมายความว่า ถึง
ความสุขความรักเสมอ ถ้ามีไฟโผดำ
มาคั่นอยู่ด้วย จึงให้เป็นที่พึง เข้าใจได้ว่า
ไฟโผดำคือตัวศัตรูที่เข้ามา ทำ การกีดขวาง
มิให้ ได้รับความสุขหรือความรักแท้ที่ หรือ

พ.ศ. ๒๔๖๙

หมอบุ

แม้จะทำการสิ่งใดก็จะไม่สำเร็จได้ผลทันที

พันสายตาของท่านไปเสียไม่ได้ เพราะความ

เมื่อท่านได้เรียนรู้ความหมายของไฟแว้ง
ตัวแล้ว ก็จำเป็นที่ท่านจะต้องรู้ความหมาย
ของไฟที่ติดต่อกันด้วย ท่านจะยอมให้ผ่าน

หมายของไฟที่ติดต่อกันนั้น คือแสงสว่างอัน
ยิ่งใหญ่ที่จะทำให้ท่านมองเห็นคำพยากรณ์ได้
อย่างง่ายดาย

ความหมายของไฟที่ติดต่อกัน

สี่เอสซึ่ต่อกัน:— จะ รวย มาก และ เปลี่ยน
แปลงไปในหนทางที่ดี ถ้ายังติด
กันเข้ามาชิดเพียงไร (คือ ไม่มี
ไฟตัวอื่นคัน) ก็ยัง เป็นโชคกลาง
ที่ประเสริฐ เพียง นั้น ถ้า รูป หนึ่ง
หรือ สอง รูป แยกไป อยู่ เสีย แลว อัน
หมายความว่า ความสำเร็จจะมีผล
น้อยลง ถ้ารูปเอสซึ่ทั้งสี่รูปมิได้
อยู่แถวเดียวกันเลย หมายความว่า
เป็นคำตักเตือนให้ระวัง กิจ การ งาน
หรือเคหะสถานที่อยู่

สามเอสซึ่:— จะ ได้ รัย ชาว ก็ เป็น แน่ นอน
(แต่ต้องเป็นไฟสี่แฉงสองรูป คำมี
รูปเดียว)

สองเอสซึ่:— (คนละสี่—แฉงรูปหนึ่ง คำรูป
หนึ่ง) หมายความว่า อุดม,
(สี่คำทั้ง สอง รูป) โทเลข หรือ

จดหมายถ้วน (สี่แฉงทั้งสี่รูป)
แยกที่ก็จะมา เข้ม เขื่อน เขาจะ
นำข่าวคราวถึงการหมั้น มาให้ ทราบ
สี่สิ่งต่อกัน:— รวงวัด, เกียรติยศ, เกียรติคุณ
ความดี, (ถ้าแยกไปอยู่ เสีย แลว
อัน) หมายความว่า รวงวัดหรือ
เกียรติยศเหล่านั้นจะ ได้รับ เหมือนกัน
แต่จะต้องเนิ่นนานไปหน่อย

สามสิ่ง:— มิตร าค, การปลูกยาหารหรือเรื่อง
การงานสำคัญ ซึ่ง เกี่ยวกับท่าน
โดยตรง (ถ้าสี่แฉงสองรูป คำรูป
เดียว) จะลุล่วงผลสำเร็จแน่นอน

สองสิ่ง:— เรื่องราวแสดงถึง ความเป็น มิตร
ภาพ (ถ้าสี่แฉงทั้งสี่รูป) หัน
ส่วนคนใหม่คนหนึ่ง (ถ้า คน ละ
สี่—คำหนึ่งแฉงหนึ่ง) หันส่วนจะ
ต้องล้มละลาย

สุวรรณมานพ

พฤศจิกายน

สี่วันต่อกัน:— ขวัญและสมาคม

สามวัน:— การสมาคมสันนิบาต (ถ้า
ควนสามตัวที่แยกไปอยู่เสียคนละ
แถวสองรูป) หมายความว่า คินิน
นินทาในสิ่งชั่ว

สองวัน:— การพยปะกัมมิตร์ซึ่ง ท่าน
ไม่เคยฝันถึง

สี่เจ็ดต่อกัน:— การประชุมกันอย่างเจียบ ๆ
ในระหว่างชายหนุ่ม

สามเจ็ด:— ความไม่ชอบตรง เรื่อง รว
ที่ต้องถึงโรงถึงศาล

สองเจ็ด:— จะได้รับเรื่องราวอันอุบายของ
มิตร ที่ไม่มีสัจ

สี่สิบต่อกัน:— ความสำเร็จอันใหญ่ยิ่ง

สามสิบ:— คงอยู่ในรูปเดิม แต่จะลดน้อยลง

สองสิบ:— การเปลี่ยนแปลงใน การ คำ
ชายหรือการรับตำแหน่ง

สี่เก้าต่อกัน:— ความฉลาดใจอันใหญ่ยิ่ง

สามเก้า:— ความสนุกสนาน, ทรัพย์สมบัติ
แลความสุข (ถ้าสี่คำสองรูปแ่ง
รูปหนึ่ง) หมายความว่า ความ
ฝันในเรื่องรักซึ่งจะทำให้ท่านใจเกิน

สองเก้า:— จะได้อะไรเล็กน้อย, (ถ้าสี่แ่ง
ทั้งสองรูป) หัวหน้าที่ของท่านสอง

นายจะบินที่รับ รอง ท่าน หรือให้

โอกาสแก่ท่าน

สี่แปดต่อกัน:— งาน วรเวียง ที่ ท่าน ไม่เคย
นึกถึง

สามแปด:— ความกึกก้องการวิวาท

สองแปด:— (ถ้าเป็นสี่แ่งทั้งสองรูป) การ
แต่งงานอย่างแน่นนอน (ถ้าเป็น รูป
เข้าหลามตักกับไฟท่า) การทะเลาะ
วิวาท (ถ้าสี่คำทั้งสองรูป) ความ
เศร้าโศกเสียใจ (ถ้าเป็น กอกจิก
กับไฟแ่ง) ชาวคิจะมาจากหนทาง
ที่ไกล

สี่เจ็ดต่อกัน:— การ สนทนา ใน ที่ ประชุม,
การเปลี่ยนแปลง

สามเจ็ด:— จะ ต้อง โยกย้าย อย่าง แน่นนอน
(ถ้าเป็นไฟสี่แ่งสองรูปคำ รูปหนึ่ง)
หมายความว่า ถึง การ คนตัว และ การ
สมาคม

สองเจ็ด:— (ถ้าสี่แ่ง ทั้งสอง รูป) จะ ได้
รับเงินปันของขวัญ (สี่คำ ทั้ง สอง
รูป) ความเสียหายในสิ่งต่าง ๆ
หรือจะต้องแตกร้างจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
(ถ้าสี่คำหนึ่งแ่งหนึ่ง) หมายความว่า
ว่า ทั้งสองคนจะไปอีก

พ.ศ. ๒๔๖๙

หมอดู

ก่อนที่จะทำอะไร ท่าน ควร ท่อง การสวดแก่ท่านในการพยากรณ์:— และ
ความหมายของไฟเรขาคณิต และความหมาย ต่อไปข้าพเจ้าจะถอดคำพยากรณ์ให้ท่านเห็น
ของไฟคึกคักให้คล่องเสีย ก่อน จึง จะ เป็น เป็นตัวอย่างทั้งสามวิธี

วิธีที่ ๑

ผัสสะเบี่ยง

วิธีที่ท่านต้องเรียงไฟให้เป็นรูปพิศตามใจ
เล่มหนึ่ง ซึ่งมีก้านปักเจ็ดก้าน และก้าน

หนึ่งมีไฟเรียงสามรูปทุกก้าน (ดูที่ตัวอย่าง)

ท่านต้องวางไฟตัวสมมุติก่อนทำอะไรทั้ง

หมึกในชั้นแรก ไฟตัวสมมุตินี้หมายความว่า

ว่าเป็นไฟแทนตัวของผู้ที่ขอพยากรณ์ เป็น

หน้าตาของท่านโดยตรงที่จักต้องสังเกตลักษณะ

ของผู้ถามว่า เขามีรูปร่างลักษณะอย่างไร

เป็นคนสวยหรือขรวิ ถ้าผู้นั้นเป็นบุรุษเพศ

ให้ใช้จำพวกคิง ถ้าเป็นสตรีเพศให้ใช้ไฟ

จำพวกควีน เป็นไฟ ตัวสมมุติ ส่วนลักษณะ

ความหมายของไฟสมมุติมีแตกต่างกันดังนี้:

1. คิง—ควีน เข้าหลามคึก แสง

ว่าผู้ถามเป็นคนสวยมาก

2. คิง—ควีน โปนแดง สวยปานกลาง ท่านจึง จักการ เรียงต่อไป

3. คิง—ควีน คอกจิก ไม่สวย แต่
ไม่ขรวิ

4. คิง—ควีน โปนดำ หาสวยไม่
ได้เลย ขรวิที่เคียว

ไฟตัวสมมุติต้องวางลงตรงศูนย์กลาง ของก้าม
พิศ (ดูที่ตัวอย่าง)

ภายหลังเมื่อท่านได้ชักไฟตัวสมมุติ ออก

วางลงเรียบร้อยแล้ว ท่านจงสั่งไฟ 31 ใบ

(เมื่อเอารูป 2-3-4-5-6. ของไฟทุก ๆ พวกรวม 21

รูป ทั้งไฟสมมุติอีกรูปหนึ่งเป็น 21 ตัวกัน ออก

แล้ว) ให้ ผู้ขอให้พยากรณ์สัจจานเหล็ก และ

ให้เขาใช้ มือ ซ้าย คึก เรียง กัน เป็น สามกอง

(แต่ต้อง หยิบไฟ ครึ่งเคียวคึกให้ ได้สามกอง

อย่าให้หยิบสองครั้ง) เสร็จแล้วให้เขาซ้อน

ไฟ ด้วย มือ ของ เขาเอง และ ส่งคืนมาให้ท่าน

วิธีเรียงไฟ

ท่านจงหยิบไฟคอนบนหงายเรียงลงทีละ โย คอนหัวปักอีก 6 รูป เรียงตามตัวเลข ในตัว
ตามตัวเลขที่ปรากฏอยู่ในตัวอย่าง ก็อย่าง เช่นเดียวกัน เมื่อเรียงครบ 27 รูปเรียบร้อยแล้ว
ตั้งแต่ปลายปักเข้ามาหาค้ำพัก เรียงเรื่อย ร้อยแล้ว ก็นับว่าหมดวิธีเรียงไฟ ข้อสำคัญ
ไปตั้งนี้ ทุก ๆ ก้าน พัก จน ครบ 27 รูป เมื่อ ท่านจงระวังอย่าให้คลาดเคลื่อน ที่ หรือ ผิด วิธี
ท่านเรียงก้านปักเสร็จ จึงเรียงไฟส่วนโค้ง ได้เป็นอันขาด

วิธียากรณ

ท่าน ต้อง เรียง ไฟ ให้ เป็น รูป พัก พร้อม
บริบูรณ์เสียก่อน จึงจะลงมือ พยายามดู ได้
ในชั้นแรกท่านต้องใช้ ความพิจารณา ตรวจดู
ไฟที่ติดต่อกันและ พยายาม ไฟ จำพวก นี้ เสีย
ก่อน แล้วจึงลงมือทลายไฟเรียงตัวที่เหลือ

ในตัวอย่างท่านคงเห็นแล้วว่าเห็นหัวปัก
ทุก ๆ ก้าน มี อักษร A-B-C-D-E-F-G เรียงอยู่
ความหมาย ของ อักษร ทั้ง 7 ตัว มีต่างกัน
ดังนี้:

ก้านปัก A (แถวไฟเลข 1-2-3) หมายความว่า
ว่า “สิ่งใดยังจะมาสืบตัวท่านต่อไปในอนาคต”

ก้านปัก B (แถวไฟเลข 4-5-6) หมายความว่า
ว่า “เคราะห์สถานบ้านช่อง และ

วงศ์ญาติมิตรสหาย”

ก้านปัก C (แถวไฟเลข 7-8-9) หมายความว่า

ว่า “มิตร คนใหม่หลาย คน”

ก้านปัก D (แถวไฟเลข 10-11-12) หมายความว่า

ความว่า “เรื่องรักต่าง ๆ”

ก้านปัก E (แถวไฟเลข 13-14-15) หมายความว่า

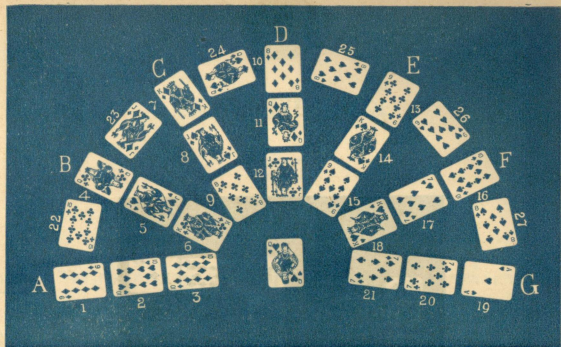
ความว่า “เรื่องราวในกิจการงาน
ซึ่งท่านจะได้ริบในเร็ว ๆ นี้”

ก้านปัก F (แถวไฟเลข 16-17-18) หมายความว่า

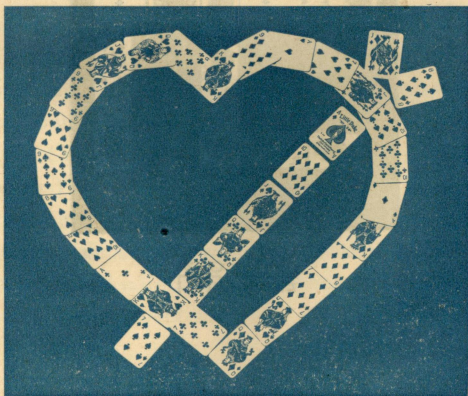
ความว่า “ข่าวคราวต่าง ๆ”

ก้านปัก G (แถวไฟเลข 19-20-21) หมายความว่า

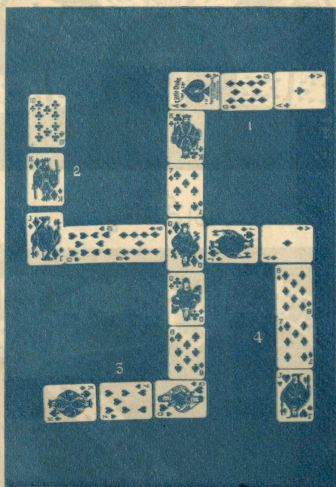
ความว่า “สิ่งใดบ้างที่จะนำความ
รำคาญยุ่งยากมาสู่ท่าน หรือปลก
เปลืองความรำคาญนั้น ๆ

အံ့တံးပိယု

အံ့ဘိဘဂ်ဗိလ

ສົງຄະດີ

ถอดคำพยากรณ์

ของ

พัศดีเชิญ

ก้านพัด A “สิ่งใดบ้างที่จะมาสู่ตัวท่านต่อไป
ในอนาคต”

(อ่านคำพยากรณ์ตามรูปไฟ) :— ท่านจะ

ถูกเชื้อเชิญไปในการเยี่ยมเยือน

(๙ เข้าหลามตัก) (ยังบ้านสหายคน

หนึ่ง) (๑๐ เข้าหลามตักที่ทำให้ท่าน

ต้องจากบ้าน) ในระหว่างนั้นท่านจะ

มีความสนุกสนาน (๑๐ ไฟแดง)

และมีความสุขยิ่ง พร้อม ด้วย ความ

สำเร็จ (ไฟสีแดงทั้งหมด และ เป็น

๑๐ สองรูป)

สัมพันธภาพ :— ท่านจะถูกเชื้อเชิญไปใน

การเยี่ยมเยือนยังบ้าน สหาย คน หนึ่ง

ในระหว่างนั้น ท่าน จะ มีความ สนุก

สนาน และมีความสุขยิ่ง พร้อม

ด้วยความสำเร็จ

ก้านพัด B “โคะสถานบ้านช่องและวงศ์ญาติ

(มิตรสหาย”

สามภรรยาหนึ่ง เป็นญาติ หรือ

สหายของท่าน (คิงกับควีนคอกกิก)

มีสหายหนุ่มที่ใดคนหนึ่ง ผู้มีผม

สีน้ำตาลอ่อน (แจ๊คไฟแดง)

สัมพันธภาพ :— สามภรรยาคนหนึ่ง ซึ่งเป็น

ญาติหรือสหายของท่าน มีสหาย

หนุ่มที่ใดคนหนึ่งผู้มีผมสีน้ำตาล อ่อน

ก้านพัด C “มิตรคนใหม่หลายคน”

จงระวังชายสองคน (คิงเข้าหลาม

ตักกับแจ๊คไฟดำ) ผู้ซึ่ง ท่าน จะ

ถูกแนะนำให้รู้จัก ระหว่างเดินทาง

ในระยะใกล้ ๆ (๘ คอกกิก) เขา

ทั้งสองคนไม่ควรไว้วางใจ

สัมพันธภาพ :— จงระวังชายทั้งสองคน

ผู้ซึ่ง ท่าน จะ ถูก แนะนำให้รู้จัก

ระหว่างเดินทางใน ระยะใกล้ ๆ เขา

ทั้งสองคน ท่านไม่ควรไว้วางใจ

ก้านพัด D “เรื่องรักต่าง ๆ”

หญิงผมงาม คนหนึ่ง ผู้มีนิสัยขี้โอ๋

โพแดง

ทรุหระ (คือนเข้า หลาม คัก) จะ

สัมพันธ์ความ:— ในราตรีกาลท่านจะได้

พยายามอย่างเฝ้าย (แปะเข้าหลาม

รับของขวัญ และข่าวคราวจากสห

คัก) ทำความสนิทสนมกับชายรูปร่าง

ที่สัคย ชอคนหนึ่ง.

ค่อนข้างชิววคนหนึ่ง (นึกคอกจิก)

ก้านพัด G “สิ่งใดบ้าง ที่จะนำความรำ

ผู้ชอบคุ้นเคยกับท่าน

คาญยุ่งยากมาสู่ท่านหรือปลดเปลื้อง

สัมพันธ์ความ:— หญิงผมงามคนหนึ่งผู้มี

ความรำคาญนั้น ”

นิสัยขี้โอ๋หรือทรุหระจะพยายามทำความ

การเสียทรัพย์ (รูป 7 สองรูป ซึ่ง บ่ง

สนิทสนมอย่างเฝ้าย ๆ กับชายรูปร่าง

ถึง การ จากกัน หรือสูญเสียทรัพย์) ได้

(ค่อนข้างชิววคนหนึ่งผู้ชอบพอกันเคย

อุปถัมภ์ชานของท่านแล้ว (เอ็ดช

กับท่าน

โพแดง)

ก้านพัด E “เรื่องราวในกิจการซึ่งท่าน

สัมพันธ์ความ การเสียทรัพย์ ได้ อุปถัมภ์

จะได้รับในเร็ว ๆ นี้ ”

ยังชานของท่านแล้ว

ชายผู้มีอายุ (คิงโพดำ) จะปราศจาก

ส่วนโค้งของพัด:— สิ่งใดบ้าง ที่จะ เกิด

โชค (9 โพดำ) ในกิจ การที่เขาทำ

ขึ้นในเร็ว ๆ นี้

(9 คอกจิก) และ จะต้องเลิกล้มแน่

ท่าน จะต้องทะเลาะวิวาท (8 สองรูป

นอน

คนละสี่) ระหว่างหญิงสูงอาย หรือ

สัมพันธ์ความ:— ชายผู้มีอายุปราศจาก

แม่หม้าย (คือนโพดำ) และชาย

โชคใน กิจการ งานที่ เขาทำและ จะ

หนุ่มรูปร่างสวยมาก (แปะเข้าหลาม

ต้องเลิกล้มแน่นอน (9 สี่ท่าสองรูป)

คัก) ผู้มีความสุข (8 โพแดง) จะ

ก้านพัด F “ข่าวคราว ”

กลับมาหาท่าน และ ท่าน จะ ได้ รับ

ในราตรีกาล (10 โพดำ) ท่านจะ

ความตกลงสมความปรารถนา (9 โพ

ได้ รับข่าวและ ของขวัญ (7 โพแดง)

แดง) ซึ่ง จะ นำความยินดีและ ความ

จากสหหายที่สัคยชอ คนหนึ่ง. (คิง

สำหรัมาสู่ท่าน (10 คอกจิก)

พ.ศ. ๒๔๖๙

หมอด
๒

สัมพันธกรรม:— ท่านจะต้อง เกลาะวิวก
ภัยหญิงสูงอายหรือแม่หม้าย. ชาย
หนุ่มสูงอายรูปร่างสะอาดมีความสุข
คน หนึ่งจะกลับมาหาท่านและ จะมา

ทำ ความ ตก ลง ให้ กับ ท่าน สม ด้
ปรารถนาซึ่งจะทำให้ท่านมีความยินดี
ในความสำราญอันนี้

— จบวิธีที่ ๑:—

วิธีที่ ๒

ศีลเมฆ หรือ หัวใจของไฮโด

วิธีนี้ใช้ ไฟ ๓๒ รูปรวมทั้งไฟ ตัวสมมุติด้วย ส่วนวิธีทำมีแปลกไปกว่าวิธีที่ ๑ ข้างเล็กน้อย

วิธีทำ

เมื่อได้ ชักไฟตัว สมมุติ (ควนเข้า หลาม
คัก) ออก วางลง แล้วส่งไฟให้ ผู้ถาม สับ และ
คักด้วยมือซ้ายเป็นสามตอนให้เขาซ้อนด้วยมือ
ของเขาเอง และส่งกลับ คนมาให้ ท่าน ต่อ
จากนั้น ท่านจง เริ่ม เรียงไฟ ๑๒ รูปด้านซ้ายให้
โค้งเป็นรูปหัวใจครึ่งหนึ่ง (คักด้วยอย่าง) เรียง
ตั้งแต่ ๗ คอกจิกจนถึงคิงโพดำ เสร็จแล้ว
ท่านจงส่งไฟให้ ผู้ถามสับและคักอย่าง วิธีก่อน
อีก เมื่อเขาส่งมาให้ท่าน ท่านจงเริ่ม
เรียงหัวใจท่านขวา เรียงไฟ รวม ๑๒ รูป ทั้ง
แต่ ๑ เข้าหลามคักถึงควนเข้าหลามคัก เมื่อ

เรียงไฟครบ ๒๔ รูปจากนั้น ท่านจะเห็น เป็นรูป
หัวใจทองหนึ่งเต็มบริบูรณ์ ท่านต้อง ส่งไฟ
ให้ ผู้ขอ ให้ พยายาม สับและคัก อีกเป็นครั้งที่
สาม และเรียงไฟเป็น ลูกศรเสียดเข้ามาใน
ส่วนกลางหัวใจออกหนึ่ง เรียงแจกเข้าหลาม
คักเป็นหัวใจหนึ่ง ๘ โพดำเป็นหัวใจ สอง แล้วจง
เรียงเรื่อย ลง มาจนถึง ๗ โพดำ รวมไฟ ๘ รูปนั้น
จึงหมดวิธีเรียงไฟ (อย่าลืมว่าก่อนท่านจะเรียง
ไฟท่านต้องส่งไฟให้ ผู้ถามสับและคักเสียก่อน
เสมอทุกครั้ง สำหรับวิธีนี้)

ความหมายของไข่มุขหัวใจ

1. ส่วนโค้งด้านซ้ายนับตั้งแต่ 7 ทอจิกถึงกิ่ง
โพคำมีความหมายว่า “สิ่งใดบ้าง
ที่อยู่ใกล้ที่สุดกับหัวใจของท่าน
“หรือ อ่อนโยนที่สุดในเวลานี้”
2. ส่วนโค้งด้านขวานับตั้งแต่ 9 เข้าหลามตัก
ถึงคว้นเข้าหลามตักมีความหมายว่า
“สิ่งใดบ้างที่จะมาสู่ท่านในการ
อนาคต”
3. ลูกศร มีความหมายถึง “อนาคตไกล”
เหมือนกัน

วิิทยาการณ

วิธี :— เมื่อเรียงไพ่เสร็จแถวหนึ่งก็ให้
ลงมือทายได้ทีเดียว ไม่ต้อง รอนเรียงไพ่
ครบสามแถว 32 รูป การทายก็ให้ทายไพ่ที่
ติดต่อกันไปเรื่อยตัว และขอให้ท่าน
ใช้ความพิจารณาทุกอันเสีย :— ท่านจงจำไว้

ดีกว่าถ้าไพ่สีแดงมีมากกว่าไพ่สีดำ หรือไฟ
สีดำมีมากกว่าไพ่สีแดงก็ตาม ฝ่ายที่มากกว่า
มีอำนาจจะซึก จูไปในโชคคิ และ ร้าย นั้น ๆ
เสมอ ถึงแม้ท่านจะเห็นในตัวอย่างตลอดคำ
พยากรณ์ต่อไป :—

ถอดคำพยากรณ์ของไข่มุขหัวใจ

1. แถวโค้งซ้ายมือ :— “สิ่งใดบ้างที่อยู่
ใกล้ซึกที่สุดกับหัวใจของท่าน”
ปัจจุบันการ ข้อแรก ท่าน ต้อง
พิจารณา ดูไฟที่ติดต่อกันให้เสียก่อน
ตัวอย่างนี้ ท่าน จะ เห็น ไพ่รูป 9
สามตัวติดต่อกันซึ่งมีความหมายว่า
‘ความปลาบใจอันใหญ่ยิ่ง’ ไพ่ตัว

ปราดนา (9 โพแดง- ตัวคิ ที่หนึ่ง
ในสำรับ) ซึ่งอยู่หว่างกลาง เช่นตัว
สำคัญ ฉะนั้นคงอ่านตามคำพยากรณ์
ดังนี้ :—
ท่าน จะ มีความ ถึงวลใจที่ซึก
ในเรื่อง ความ ปราดนา ของ ท่าน
(9 โพแดง) โดยเหตุที่ท่านเกรงว่า

โชคจะไม่อำนวยให้ (9 ไพ่ดำ) และ
จะมาทำการชักชวน แต่อย่างไร
เสียความสำเร็จนั้นก็จะเป็นอย่างท่าน
แน่นอน (10 ไพ่แดง) และ จกหมาย
รัก ฌยิบ หนึ่ง (เฮลซ์ คอก จิก กับ 8
ไพ่แดง) กำลังมาสู่ ท่านจาก ชายผู้
ซอสต์ย มีผม ส่น้ำตาลคนหนึ่ง (คิง
โพ แดง) ในเร็ว ๆ นี้ (7 คอก จิก)
ท่านจะต้องเดินทางไปในระยะ ใกล้ ๆ
(8 คอกจิก) เพื่อ ไป ปรึกษาหา รือ
ทนายความ คน หนึ่ง (คิง โพ ดำ)
และ เรืองนั จะ เป็นผล สำหรั้งดีมาก
(ไฟ โพแดงหลายใบ อยู่ ขนาบไฟโพ
ดำ คือ :- แจ็ค-ควีนและ 9 ไพ่แดง)

สัมพันธ์ความ :- ท่านมีความกังวลใจ
ที่สุดในเรื่อง ความปรารถนา ของ ท่าน
นี้โดยเหตุที่ท่านเกรงว่าโชคจะไม่
อำนวยให้ และจะมาทำการชักชวน
ท่านเสีย แต่อย่างไรก็ดีความสำเร็จ
จะเป็นของท่านแน่นอนชายผู้ซอสต์ย
มีผม ส่น้ำตาล อ่อน คน หนึ่ง จะ ส่ง
จดหมาย รัก ฌยิบ หนึ่ง มาให้ ท่านใน
เร็ว ๆ นี้
ท่านจะต้องเดินทางไปในระยะ ใกล้ ๆ

เพื่อ ไป ปรึกษาหา รือ กับ ทนาย ความ
คน หนึ่ง และ เรืองนั จะ เป็นผล
สำหรั้งดีมาก

2. แถวโค้งขวามือ :- “สิ่งใดบ้าง ที่ จะ
มาสู่ท่านในการอนาคต”

ความปลาใจ (9 เข้า หลาม ตัก)
กำลังมาสู่ ท่านยัง ที่ บ้าน (เฮลซ์
โพแดง) ซึ่งจะทำให้ท่านลง (7 สี
แดงสองรูป) เกี่ยวกับการงาน (ไฟ
เข้าหลามตักหลายรูป) การเงินจะมี
ผลเกิน ความหวังของ ท่าน (7 เข้า
หลาม ตัก) แม้สหาย ที่ ไม่ ซอสต์ย
คน หนึ่ง (แจ๊คคอกจิกกับแจ๊คโพแดง)
คอยชักชวนอยู่ก็ ระยะเวลาของท่าน
กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสิ่งที่ดี (เฮลซ์
สามรูป) โชคอันงามกำลังรอท่าน
อยู่ เยื้อง หน้า (ไฟโพแดง 14 รูป มี
อำนาจ มากกว่าไฟโพดำ 9 รูป นัยไฟ
รอบหัวใจ

สัมพันธ์ความ :- ความปลาใจเกี่ยวด้วย
การงาน ซึ่ง จะ ทำ ให้ ลงน ส่นเท่ที่
กำลังมาสู่ ท่านยัง ที่บ้าน การเงิน
จะมีผลเกินความหวังของท่าน ถึงแม้
ว่าสหายที่ไม่ซอสต์ยคนหนึ่งคอยชัก

สุวรรณมานพ

พฤตจิก

ขวาง อยู่ที่นี่ เวลาของท่านกำลัง
เปลี่ยนแปลงไปในสิ่งที่ต่าง ๆ และ
โซคลากำลัง รอ ท่านอยู่เบื้อง หน้า
แล้ว

๓ ดอกศร :— “อนาคตกาล”

ท่าน จะแต่งงานในไม่ช้านี้ (คึงกับ
ควีนคอกจิก พวกเดียวกัน) กับชายผู้
ชำนาญการงานมีน้ำใจกรุณาคนหนึ่ง
(คึงคอกจิก) หญิงสาวสวยอีกผู้หนึ่ง
มีนิสัยขี้อายจะพยายามหยอให้ท่าน
แตกร้างกัน (7 โพล์คาตอนปลายลูกศร
สองรูป) ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดความ
นิทานเช่น เป็นอันมาก (ควีน สามรูป
อยู่ซีกกัน, ควีนเจ้าหลามตัก-โพคา-
คอกจิก) แต่หล่อนจะไม่มีอำนาจพอ
(ไฟสีแดงมากกว่าไฟสีดำ) คดีที่ต้อง
ขึ้นศาล (แก้ว สามรูปโพคา-
คอกจิก — เจ้าหลามตัก) ซึ่งท่าน

จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ด้วยยัง เมืองใหญ่
เมืองหนึ่ง (เอสซ์ โพคา) จะเป็น
ต่อฝ่ายท่าน (10 สามรูป ซีกกัน —
เจ้าหลามตัก — โพคา — คอกจิก)
[ควีนเจ้าหลามตักเป็นไฟตัวสมมุติ
ในวิชนี้]

สัมพันธ์ความ ;— ท่านจะแต่งงานกับบุรุษ
ผู้ชำนาญการงาน มีน้ำใจ กรุณา
คนหนึ่ง ในไม่ช้านี้ แต่จะมีหญิง
สาวสวยมีนิสัยขี้อายคนหนึ่งพยายาม
หยอให้ท่านเกิดยากหมางกัน ด้วย
เหตุนี้ จะเกิดมีการติฉิน นินทาเช่น
อันมากแต่หญิงคนนั้นจะไม่มีอำนาจ
พอที่จะทำการได้สำเร็จ

คดีต้องขึ้นศาลซึ่งท่านมีส่วนเกี่ยว
ข้อง อยู่ ด้วยยัง เมืองใหญ่ เมืองหนึ่ง
นั้นจะเป็นต่อ

— จบวิธีที่ ๒ :—

วิธีที่ ๓

สวอสติกา

วิชนี้เป็นวิธีทำนายอันเก่าแก่ของชาวอินเดีย กัน ว่าเป็นวิธี ที่ แม่นยำที่สุด เรียก ว่า
ซึ่งมีอายุคงหลายร้อยปีมาแล้ว เขาเชื่อกัน “สวอสติกา หรือผู้นำโชค”

พ.ศ. ๒๔๖๙

หมอดู

วิธีนี้ง่ายกว่าสองวิธีก่อน ง่ายพร้อมทั้งการเรียงไฟและการพยากรณ์ จะผิดอยู่ที่แต่การ
ตัดไฟทั้งนี้จะได้อธิบายต่อไป :—

วิธีทำ

ข้อแรกท่านต้องเรียงไฟตัวสมมุติเสียก่อน (ควินเข้าหลามตัดเป็นไฟตัว สมมุติ
ในตัวอย่างของวิธีนี้) และส่งไฟให้ผู้ถามสืบ
จนแหลกและตัดคอนเคียว (ผิวกัยสองวิธีก่อน)
เมื่อท่านเรียงไฟคั้นมาแล้ว ท่านเรียงไฟรูป
ไปตาม หลักเลข 1 (ดูที่ตัวอย่าง ว่าทั้งไฟ และ
นอนไฟเรียงไปอย่างไร) เมื่อเรียงแถวเลขที่ 1
เสร็จก็ส่งไฟให้ผู้ถามสืบและตัดกิ่งครั้งแรกอีก
แล้วจึงเรียงไฟมาเรียงตามหลักเลข 2 ต่อไป ทำ
อยู่เช่นเคยจนจนครบหมัดหลัก รวม
ไฟ 21 รูปนับตั้งแต่ตัวสมมุติด้วย

ความหมายของหลักทั้งสี่

หลักเลข 1 บั๊จบันกาล

หลักเลข 3 อนาคตกาล

หลักเลข 2 บั๊จบันกาล

หลักเลข 4 อดีตกาล

ถอดคำพยากรณ์

หลักเลข 1 “บั๊จบันกาล”

(7 ไฟคำ)

ข้าพเจ้า ทราบ จดหมาย (เอสซ
คอกจิก) ถึงการเปลี่ยนแปลง สถาน
ที่อยู่ (10 เข้าหลามตัด) ไปยังนคร
หนึ่ง (เอสซ ไฟคำ) ของ ชายผู้
ชำนาญ การงาน คนหนึ่ง (คิง
คอกจิก) เป็นเหตุทำให้ท่านร้อนใจ

สัมพันธ์ความ :— ข้าพเจ้าทราชมายในเรื่อง
การเปลี่ยนแปลงสถานที่อยู่ ของชายผู้
ชำนาญ การงาน คนหนึ่งไปยัง นคร
หนึ่ง สิ่งนั้นจะเป็นกรณีเหตุทำให้
ท่านต้องร้อนใจ

หลักเลข 2 :— “บั๊จบันกาล”

ในการเยี่ยมเยือน (๙ เข้าหลามตัก) ท่านจะ ต้อง รั้ง รั้ง เห็น
ท่านพบกับ ขุนยัย ฝงงาม คนหนึ่ง กับ
คนใช้ ของเขา (คิง กับ แจ็ค เข้า
หลามตัก) ซึ่ง จะ นำความ สำหรั
มาให้ ท่าน (10 โฟ แดง กับ 10 คอก
จิก) ท่านจะ ดีใจ และ มีความ สุข มาก
(โฟสี แดง 4 รูป มี อำนาจ มากกว่า โฟ
สีดำ 1 รูป)

สัมพันธภาพ :— ในการเยี่ยมเยือนท่าน
จะ พบกับ ขุนยัย ฝง ฝง งาม คนหนึ่ง
กับ คนใช้ ของเขา เขาเป็นผู้ นำ
ความ สำหรั มาให้ ท่าน ท่านจะ
ดีใจ และ มีความ สุข มาก

หลักเลข 3 :— “อนาคตกาล”

ท่าน จะ ต้อง รั้ง รั้ง เห็น ใน การ เกลาะ
วิวาท (8 โฟดำ) ในระหว่าง เพื่อน
สัตรี ของท่านสองคน (ควีน 2 รูป—
คอกจิก กับ โฟแดง) สาเหตุ เกิดขึ้น
จากการให้ ของที่ รุก หรือ ของขวัญ
(7 โฟแดง) โดย ชาย สูงอาย หรือ
พ่อหม้ายคนหนึ่ง (คิง โฟดำ) กับ
หญิงคนหลัง (ควีน โฟแดง)

สัมพันธภาพ :— ท่าน จะ ต้อง รั้ง รั้ง เห็น
ในการ เกลาะ วิวาท ใน ระหว่าง เพื่อน
สัตรี ของท่านสองคน สาเหตุ เกิดขึ้น
เพราะ ชาย สูงอาย หรือ พ่อ หม้าย ได้
ให้ ของที่ รุก หรือ ของขวัญ แก่ หญิง
คนหลัง

หลักเลข 4 :— “อดีตกาล”

สหายผู้ ปราศ จากความ ซอ สักขี (แจ๊ค
โฟดำ) ได้ เขียน จดหมาย หรือ ได้
กล่าว (เอสซ์ เข้าหลามตัก) คำล่อ
ลวงอย่าง ลับ ๆ (8 เข้าหลามตัก) ใน
เรื่อง เงินทอง (7 เข้าหลามตัก) จาก
เพื่อนที่สนิทคนหนึ่งของท่าน (แจ๊ค
โฟแดง) แต่ คำพูด ของเขา ไม่ได้ เป็น
ผล สำหรั (โฟสี แดง 4 รูป มี อำนาจ
มากกว่า โฟสีดำ 1 รูป)

สัมพันธภาพ :— สหายผู้ ปราศ จากความ
ซอ สักขี ของ ท่าน คน หนึ่ง ได้ เขียน
จดหมาย หรือ คำ พก อย่าง ลับ ๆ เพื่อ
หวัง เงินทอง จากเพื่อนที่สนิทของ ท่าน
คน หนึ่ง แต่ คำพูด ของเขา ไม่ได้
ผล ถึง สมประสงค์

ลัทธิศักดิ์ และ ตันตระ

ของ

เสฐียรโกเศศ และ นาคะประทีป

(จาก “ลัทธิของเพื่อน” ภาค ๒)

คำบอกเล่า

ในโลกนี้ เห็น จะไม่มีใครชอบหาเรื่องเก่า บรรณาธิการ, ตัวอย่าง บรรณาธิการไทยเจม, พยายาม หาเรื่อง ข้าพเจ้า. หนักเข้าทนไม่ไหว: ลง สักท้วงก็เกิดเรื่อง จนได้ คือ “ลัทธิศักดิ์ และ ตันตระ,” ซึ่ง ออกจาก หนังสือ “ลัทธิ ของ เพื่อน ภาค สอง,” อันได้รับ อนุญาต จาก เจ้า ของ หนังสือ แล้ว. แต่อย่างนั้น บรรณาธิการ อย่าเพ่อลมเสียนะ ว่าทำไม จึงแกลังส่งเรื่อง สักนักแซนค์ มาให้. จริงอยู่ เรื่องที่คัดจากหนังสืออื่นมาลงอีก เขาหาว่า เป็น สักนักแซนค์ เพราะ ใคร ๆ แค่นี้คงพบบ่อยมากก่อนแล้ว. ส่วนเรื่องนั้นขอรับรองว่าเป็น พรหมจารีแท้!

เสฐียรโกเศศ

โสดะวิหิต

เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป

พฤศจิกายน

เมื่อ พุทธ ศักราช ล่วง แล้ว ราว ๒๕๐๐ ปี โดยประมาณ, ในประเทศ
อินเดีย มีลัทธิอันออกจาก ลัทธิ ฮินดู ลัทธิหนึ่ง
เกิดขึ้นในยุคนั้น, เรียกว่า ศักติ และตันตระ.
ศักติ, ในที่นี้, หมายความว่า ถึง เทว ซึ่ง เป็น
ชายาของพระเป็นเจ้า องค์ใด องค์หนึ่ง อันเป็น
ตัวอำนาจของเทพสาม. หรือพูดกลัวยกกว่า
ชายาพระเป็นเจ้าจอมทรง อำนาจ ของเทพสาม
ไว้ คือ ศักติ. เหตุ ที่ นิยตือ ศักติ ก็ด้วย
มนุษย์ จะ เข้าถึง พระ เป็น เจ้า ได้ ด้วย ยาก.
ต้องอาศัยบูชา ศักติ จึง จะสมความปรารถนา.
ศักตินี้, ในนิกายไศวะซึ่งนับถือพระศิวะ,
ก็อ้างพระอุมาเป็นศักติ. ในนิกายไวษณพ
ซึ่งนับถือ พระวิษณุ, ก็ อ้างพระ ลักษมี
หรือ นาง ราชา (ชายา พระ ฤๅษณะ)
เป็น ศักติ. ในนิกาย พระพรหม ก็ อ้างพระ
สรัสวดี เป็น ศักติ. แต่ โดย ปกติ, ย่อม
เล็งเอาพระเพาะพระอุมาชายาพระศิวะ, ซึ่งมี
นามต่าง ๆ กันว่า เทวียัง, ทูรกายัง,
และ กาลียัง. นิกาย ศักติ มีลัทธิ ผิดจาก
นิกายอื่น ๆ ในลัทธิฮินดู, เพราะ ไม่มีคัม
คาศคาน ในนิกาย เป็นแต่ อ้างว่าพระศิวะ ทรง
บันดาลด้วย พระ องค์ เองให้ มนุษย์ เห็น แจ้ง.
ถ้าพูดตามหลักพงศาวดาร, ก็ถือว่าศักติ

เป็น ลัทธิ ประสม ออกจาก ลัทธิฮินดู และ ลัทธิ
ของชาวนชนที่ไม่ใช่ชาติอารยัน. ลัทธิ ศักติ
มีผู้นับถือกันมาก ในอินเดียภาคตะวันออกเฉียง
เหนือแถบเนปาลราชรัฐ แคว้นเบงกอล (องค
ราชรัฐ) และในอัสสัมหรือกระแซ (โ
รธเรียกว่าแคว้นกามรูป). ลัทธินี้ ไม่มี
อาจารย์ผู้สั่งสอนหรือผู้แต่งตั้งตำราสอนเหมือน
ในนิกายอื่น ๆ, และมีก ระมี ลัทธิตันตระ
รวม ๆ ไปด้วย.

ลัทธิตันตระมีการฆ่าสัตว์ชายัญญ์ นำ
โลหิตสัตว์ที่ฆ่าไปบูชาเทวาลัย มีการแห่แห
เทวรูป และพิธีอื่น ๆ อีกมาก, ซึ่งจะไ
อธิบายต่อไป.

ในระยะ กาลเดียว กันนี้, พระพุทธ
ศาสนาในประเทศอินเดียเสื่อมลง; และลัทธิ
ฮินดู, ซึ่งมีลัทธิ ศักติและตันตระรวมอยู่ด้วย,
กำลังเฟื่องฟูขึ้น. พระพุทธศาสนาจึงเข้าไป
อยู่ใน วงแห่ง ลัทธิฮินดู, เกิดมี พิธี ลัทธิ
สัทธรรมปฏิรูป และการ นับถือ เป็น ไปอย่างวิ
ตันตระ, และมีคัมภีร์ในลัทธิสัทธรรม
ปฏิรูป อย่างใหม่ ที่เรียกว่าตันตระนชนที่เมือง
วิกรมคิลทางชายฝั่งแม่น้ำคงคา. ประเทศ
ทิเบตได้ รับลัทธิสัทธรรมปฏิรูปวิธีตันตระนี้ไป
รวมนับถือและสืบมาจนปัจจุบัน.

พ.ศ. ๒๔๖๘

ลัทธิศักติและตันตระ

ยัก็นจะ ได้อธิบายถึงตันตระต่อไป:—

ตันตระหมายความว่า ความงามของเดิมว่า คำว่า คัมภีร์แสดงมาดึกา คือหัวใจในลัทธิ. ภายหลังมีกำหนดให้หมายความว่า เป็นคำร่ำคำมือของลัทธิศักติที่นับถือพระอุมา. คัมภีร์พุทธตันตระ เช่นลัทธิโกลาตามาของทิเบต (ทะไล Dalai) ในภาษาตาคมกมล แปลว่า ทะเล, เอาความว่า (ลูกชงกว้างขวาง) ก็มีความหมายอย่างเดียวกัน. แต่คำตันตระที่มีความหมายว่าหนึ่งสี่ หรือเล่มเท่านั้นก็มี เช่นยัญจรตันตระ ลักษมีตันตระ เป็นต้น.

ในวรรณคดีสันสกฤต มักเรียกชื่อ คัมภีร์หมวดหนึ่งในลัทธิว่า ตันตระ อาคม สังหิตา. สำนักรับความหมายคล้ายคลึงกัน. ถ้าแยกออก คัมภีร์ตันตระเป็นของนิกายศักติ, อาคมเป็นของนิกายไศวะ, สังหิตาเป็นของนิกายไวษณพ. ลักษณะของคัมภีร์เหล่านี้ คือเล็ก ทั้งหลัก พิธี อัน มีแรง อยู่ใน พระเวท, อ้างว่าคัมภีร์เวทเป็นของไวษณพ มีถ้อยคำยาก ลึกซึ้ง, มนุษย์สามัญไม่สามารถจะเข้าใจได้. เทพองค์ใดองค์หนึ่งมีกรณยานาคาให้มันตันตระ เพื่อให้มนุษย์เห็น หลักลัทธิ ของเดิมง่าย ชน. หลัก ที่สอนนั้น ต่าง ๆ กัน, แต่รวมความคือ มีพิธีกระทำในลัทธิอัน

เนื่องด้วยคาถาอาคม, มีการลงอักขระลงเลขลงเส้นเป็นยันตร์ต่าง ๆ. เพราะฉะนั้นการลงเลขลงยันตร์ใน สิ่งต่าง ๆ นำ จะมา จากลัทธิตันตระนี้. ตันตระ อาคม หรือสังหิตา ย่อมแบ่งหลักในลัทธิออกเป็นสี่ประการ คือ ฌาน โยคะ วัชียา และ กรียา. ที่เป็นพุทธตันตระ, เปลี่ยนคำว่า ฌาน เป็นอนุตระ. อย่างที่หนึ่ง ที่สอง ว่าด้วยการเพ่งพินิจครุ่นนึกไปในพระเป็นเจ้าทางใจ, อย่างที่สาม ที่สี่ ว่าด้วยการปฏิบัติทางกายวาจา.

การนับถือเทวดาผู้หญิงอย่างลัทธิศักติได้มีมาแต่กาลก่อน, ในลัทธิอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชินทูกมี เช่นลัทธิคริสต์คัมภีร์นับถือ มาดอนนา หรือแม่พระ, และจีนในลัทธิขงจื๊อนับถือ พระกวนอิม เป็นต้น. แต่ในอินเดีย ลัทธินี้มีตกกันขึ้นในเวลาไม่สุ่นานนัก. ปัจจุบันนี้ ประชาชนอินเดียภาคใต้ นับถือเทวดาผู้หญิงชื่อว่า ศักติ และ มาวอิมัมม (อิมัมมในภาษาทมิฬว่าแม่เจ้า, ตรงกับศัพท์ คืออัมมะ) ว่าเป็นเทวี ประจำใช้ ทบพิณ, ต้อง ประจบเอาใบชาไว้อำาให้ โกรธเคืองได้. อย่าง พิธี แห่ ทรงเจ้าใน เดือน ๓๑ ของ ชาติ ทมิฬที่ เทวาลัย (วัดแขกกลิ้งหรือทมิฬาดน สีสม ซึ่งพราหมณ์ชาวฮินดูหนึ่ง ได้อธิบาย

เสวียร โกเศศและนาคะประทับ

พศศิกิ

ให้ฟังว่าแต่แม่เจ้าข้างต้น).

พิธีทำเนื่องในการบูชาเทวดาผู้หญิง
มักเป็นไปในทางอนาจาร, เช่นใช้หญิง
เปลือยกายขบะร่าและสังเวทด้วยสุรา, และ
บูชาด้วยก๊วยโลหิตคนและสัตว์ (คอกไม้
ถวายเป็นเครื่องบูชาจากที่เคยกิน). ลัทธิ
อย่างนี้ไม่ใช่แต่จะมีในอินเดีย ถึงประเทศ
อื่น เช่นศรีลังกา ไบราณเคียม.

พระอุมาซึ่งเป็นพี่น้องของ นิกายคัคคิ,
ถ้าจะสาวเรื่องย้อนขึ้นไปสมัยพระเวท, จะ
พบปรากฏในคัมภีร์ยัชชเวทว่า รุทธะ (ซึ่ง
ภายหลังกลายเป็นพระศิวะ) มีเทวี (แปลว่า
เทวดาผู้หญิง) เป็นภริยาชื่อ อัมพิกา
(แปลว่า แม่). อัมพิกาทะวี่ ต่อมา
กลายเป็นพระอุมาเหมือนกัน (อีกาตัวหิมาลย์)
และเป็นบารพดี (นางสาวเขา). พระ
อุมาเมื่อมาดมาดเหมือนอย่างพระ ศิวะเทพ
ลัทธิ. ลักษณะ ของ พระนางก็ เหมือน กับ
พระศิวะ มีทั้งกัทร้าย. ฉะเพาะที่ร้ายเช่น
มีพระนามว่า กาลิ หรือ คยามา (คำ) ทุรคา
(เข้าถึงยาก), จัณฐิ จัณฐิกา (กูร้าย)
ไกรวี่ (นำพิลึกพิลงตัว) เป็นต้น.

แผนที่กำเนิดของ ศักติซึ่งปรากฏเป็นลัทธิ
แน่ชัดขึ้น คือทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ของอินเดีย. จีนแดนตอนนี้เป็นที่ตั้งของ
แคว้นเบงกอล. เนปาล และฮิสสัม, ซึ่ง
มีพลเมืองสำคัญกันหลายชาติ, เช่นชาติ
ทิเบต — พม่า Thibeto - Burma (พม่า
และทิเบตปัจจุบันออกจากชาตินี้), มอญ —
เขมร Mon - Khmer (เขมรและมอญออก
จากชาตินี้), และชาติไทยบางชาติ
อหัมในฮิสสัมเป็นต้น. ในแคว้นเหล่านี้
ครั้งตกต่ำบรรพไม่ปรากฏว่าพวกพราหมณ์ไป
ตั้งอยู่. เพราะฉะนั้น จึงยากที่จะได้ว่า ลัทธิ
ซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง ครั้ง พวกฮินดูเข้ามาเป็น
ใหญ่, แต่เอาเค้าลัทธิของชาติเดิมเข้ารวม
ไว้ด้วยเกิดเป็นลัทธิคัคคิขึ้น.

คัมภีร์ตันตระมีกรรณะเป็นเรื่องสำคัญ
ฉาในระวางพระ ศิวะและพระ อุมาด้วย ขอวัตร
ปฏิบัติในลัทธิ. ถ้าพระอุมาเป็นผู้ถาม, พระ
ศิวะเป็นผู้ตอบชื่อยา: เรียกว่า อาคม. ถ้า
พระศิวะเป็นผู้ถาม, พระอุมาเป็นผู้ตอบ:
เรียกว่า นิคม. บางทีเรียก อาคมว่า ยามล
แปลว่าคู่ (ออกจากคำเดิมว่า ยมล), และ
เรียกนิคมว่า ทามร.

คัมภีร์ตันตระสอนว่า มนุษย์มีภาวะ
ไม่เท่ากัน. เพราะฉะนั้น กฎพิธี จึงต้องทำ
ต่าง ๆ กันตามสภาพของมนุษย์. มนุษย์มี

พ.ศ. ๒๔๖๘

ลัทธิศักดิ์และกัณทร

ลักษณะสามประการ คือ ปศุ (สัตว์), วั
(กลาหาญ), และกัณทร. ลักษณะ
สามประการนี้ มักหมายถึง วิญญาณของมนุษย์
คือประณวีย์ มีจิตมีวีย์ และขัณณวีย์.
บางทีหมายถึงความถึงมนุษย์สามเหล่า คือผู้ไม่
มีกัณทร, ผู้มีกัณทรสามัญ, และผู้มี
กัณทรอย่างดี. ลักษณะสามประการนี้เรียก
ว่าคุณ. นิยามศักดิ์นี้แบ่งเป็นสองพวก, เรียก
ว่า กัณณณาจารย์พวกขวา, และวามาจารย์
พวกซ้าย. พวกขวาทำพิธี เย็บเสวยสุภาพ,
แต่พวกซ้ายทำพิธีใน ที่ลับ มีการ ลามก มาก.

ลัทธิที่เข้ามาแล้วในโลกแบ่งตามลำดับเป็นเจ็ดชั้น
คือ นิยัตพระเวท, พระวิญญู (โวยณพ),
พระคิระ (โคระ), และรอง ๆ มาอีก ๓ ชั้น,
จนถึงกัณณณาจารย์เป็นชั้นที่เจ็ด, ชั้นแรก
อยู่ในชั้นสูงซึ่งมีประวัติกติ (ธรรมชาติ
เป็นเหตุให้เกิดอนิเวท). ยุคกลางจะต้องข้าม
ราคะ โทสะ โมหะ อันเป็นลักษณะประวัติกติ
ให้สิ้นไป, ยังเกิดนิวัติกติ คือ หมก ประ
วัติกติ. ส่วนความเห็นอย่างอื่น: ถ้าจะข้าม
ราคะ โทสะ โมหะ ให้หมดไปต้องอาศัย
ราคะ โทสะ โมหะ นั้นเองเป็นเครื่องบารมี
(หนามยอกเขาหนามย่ง), คือต้องกินอาหาร
ต้องกินน้ำเมา และเสพเมถุน เป็นต้น

แต่ละอย่างให้เต็มที่แล้ว, สิ่งเหล่านี้แหละ
จะเป็นเครื่อง ค้ำยันตนเอง. ส่วนผู้ต้องการ
ความดี ความลัทธิ ต้องปฏิบัติในชั้นที่ต่ำกว่า
ที่เรียกว่าวามาจารย์. เมื่อข้ามข้ามมาจนแล้ว ก็
เลื่อนชั้นขึ้นทักเรียกว่า ลัทธิขานตาจารย์. ผู้
เลื่อนชั้นจะหมดสิ่งชั่วไป ก็ละน้อยเรื่อยไปจน
ไม่มีเหลือ, แล้วเข้าถึงชั้นสูงสุดเรียกว่า
เกลาจารย์. ผู้เป็นเกลาระ (ผู้อยู่ในชั้น
เกลาจารย์) ย่อมพ้นชั้นและนิยามทั้งมวล
เพราะเป็นผู้รู้แจ้งแล้วซึ่งพระหม, ไม่ตกอยู่ใน
ในลัทธิในกายใด ๆ. ในคัมภีร์มหานิเวท

กัณทร อธิบายลักษณะของผู้เป็นเกลาระว่า
สักแต่ว่ามีรูปเป็นมนุษย์, ซึ่งไปมาอยู่ในมนุษย์
โลก ก็เพื่อช่วย ส่ง สอน มนุษย์ นิกให้ พ้น
ประวัติกติเท่านั้น.

ข้อแปลกใน วิวัคคัณทร คือมีหลักเบื้องต้น
สำหรับผู้เข้าลัทธิห้าประการ เรียกว่า ปัญญ
กัตตว (ขาดทั้ง ๕), หรือปัญญมการ (ส่วน
พิเศษขึ้นต้นด้วย อักษร ม ทั้งห้า) คือ มีทยะ
(หรือ มทริ - น้ำเมา), มางสะ (เนื้อ,
รวมทั้ง มัตสยะ ปลา), มนตร์ (พร่ำ
ให้ทำหนึ่), มุทรา (ใช้ทำยั่วผล),
และ ไมถุน, พิธีทั้งห้ากระทำกันในเวลา
เที่ยงคืน เรียกว่า กาลจักร. เริ่มพิธี ผู้

เสฐียรโกเศศและนาคประทีป

พศ. ๒๔๖๑

เลื่อมใสในลัทธิกันยายนงก, ตอนเสร็จพิธี
มีการอันลามกที่สุด. ขอนพวกถือคันตระ
บายคณะฯ แจ้งว่า การคัมภีร์มา ให้
คัมภีร์พอควร, แต่บางพวกถือว่า ต้องคัม
ให้หย่าเปจนสันตติจึงจะใช้ได้. แต่อย่าง
ไรก็ตาม พิธี ต้องมีพร้อมด้วย การ กินเหล้า
กินเนื้อสัตว์ ฯลฯ เพื่อฆ่าพระคัตติ, ถ้า
งกเว้นถือว่าเป็นบาป. อนึ่งควรเข้าใจไว้ด้วย
ว่า พวกถือคันตระ ในเวลาออกพิธีมีความ
ประพฤติกุศล: ไม่เป็นผู้เฒ่ามาฆ และ
เกลียดชังการอนาจาร.

พระคัตติหรือพระอมมา ตามปกติก็
องค์เดียวกัน, แต่เมื่ออวตารลงมาเป็นปาง
ต่าง ๆ, ก็เกิดมีการบูชาบู และมชอต่าง ๆ
กัน เช่น มหาวิทยา, มหาผาตา (พระแม่
เจ้า), นายิกา, โยคิน, และชาวกินเข เป็นต้น.
ที่นับถือกัน มาก ที่สุด คือปางพระ ทุรคาหรือ
กาล. พลเมือง อันเกียน นยอช ปางหลัง นม
จำนวนอยู่ในแคว้นเขงคอส รวบรวมสืบห้าล้าน
คน. ในอุตุสารท (หน้า ไข่ม้วน)
มีพิธีเรียกว่าทุรคาบูชา, ทำเป็นรูปพระทุรคา
ขึ้นบูชาในกำหนดกำหนดวัน, แล้วนำเทวรูปไป

ทั้งนี้. ที่เทวาลัยกาลันต์ในเมืองกัลกัตตา
พวกชินนั พะโยคคัตติให้ชาวกระเด็น
บูชาพระกาลิ (คำ กัลกัตตา ออกจากชื่อ
เทวาลัยที่ว่า กาลันต์นั่นเอง).

การนับถือ พระกาลิจะมี ต้นเหตุเป็นมาแต่
เดิมอย่างไรก็ตาม, แต่ในยุคนั้นมีอธิบาย
ว่า ไม่ใช่ไม่นับถือพระกาลิ ว่าเป็นยักษ์เป็น
มารอันร้ายที่ตอง นยอชบูชาเพราะกลัวภัย,
บูชาเพื่อเป็นเครื่องอุทิศสรรเสริญว่า ในโลก
นี้ยังมีมีความเกิดความตายเป็นของคู่กัน. ภัย
พิบัติต่าง ๆ ล้วน ออกจาก พระกรุณาของพระ
องค์. มนุษย์พึงมอยกายถวายชีวิตในลักษณะ
ของพระองค์ ที่ปรากฏให้เห็นว่าร้าย ซึ่ง
เพื่อช้มกายใจ; เปรียบเหมือนแมคิลก, ลูก
ร้องว่าแม่เจ้า, แต่ลูกก็คงเกาะแม่แน่นไม่
หนี. “แต่จริง ข้าพเจ้าไม่เห็น พระองค์,
แต่ข้าพเจ้าไม่ใช่เด็กที่หลงแม่. ข้าพเจ้า
ยังคงร้องว่าแม่เจ้าอยู่, ข้าแต่พระแม่เจ้า,
ความทุกข์ พยัค ที่ ข้าพเจ้า ได้ ประสพ และคง
ประสพอยู่, ข้าพเจ้าขอมรู้ ว่า เกิดจาก
พระกรุณาของพระองค์เป็นเพียง” กระนั้นแล.

แถลงการณ์พิเศษ

เรื่อง

“สุขศึกษาสำหรับประชาชน”

ของ

กรมสาธารณสุข

สุขศึกษาสำหรับประชาชน นั้น เป็นการสำคัญอย่างเอกในการสาธารณสุข และตั้งแต่เริ่มปรุงแต่ง ขี้อัย การสาธารณสุข ขึ้นเป็นกิจลักษณะ ในกรุงสยาม กรมสาธารณสุขก็ได้ยืนยัน อย่างสม่ำเสมอ ว่าไม่มีกิจการสาธารณสุขใด ๆ จะสำคัญยิ่ง ขึ้นไปกว่าการสุขศึกษา และเพราะเหตุฉนั้นจึงเป็นนโยบายของกรมที่จะขยายการประเภทนี้ ให้รวดเร็ว และทั่วถึงกันเท่าที่สามารถจะทำได้

คำว่า “สุขศึกษา” คืออะไร และจะมีความมุ่งหมายเพียงใดนั้น จะขอทำความเข้าใจก่อนในเรื่อง “สุขศึกษาสำหรับประชาชน” ซึ่งเป็นปราชญ์ทาง อธิปัตติกรรม สาธารณสุขทรงแสดงใน คราว ประชุม สาธารณสุข มณฑล พ.ศ. ๒๔๖๗ มาดังต่อไปนี้

“‘สุขศึกษา’ เป็นคำย่อสำหรับงานหลายอย่าง งานเหล่านี้ ทำขึ้นด้วยความมุ่ง

หมายอย่างเดียวกัน คือ เพื่อเพาะความนิยมของมหาชนในการสาธารณสุข.....”

“มีภาษิตที่ว่า ‘จะงมเข้าไปที่ไหนก็ได้ แต่จะบังคับให้มันตามไม่ได้’ ซึ่งช่วยอธิบายปัญหาปกครองในเรื่องการปราบและการบำรุง การฝึก การ ประพฤติ ของ คนโดยใช้ อำนาจ กฎหมายอย่างเดียวนั้น มักไม่มีใครเป็นผลสำเร็จ แต่ถ้า จะ ถือตาม หลัก ว่า ไม่ควร ใช้ กฎหมาย ยังดีกว่า คนทั้งปวง จะประพฤติชอบแล้วก็ไม่ดี เพราะเป็นการเสี่ยงให้เกิดเสียหายได้เป็นอันมาก ทั้ง ต้องไม่ลืมว่าการใช้กฎหมาย ตามสมควรก็เป็น วิถี ศึกษา อย่างดีเหมือนกัน

“งานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโดยมาก อยู่ในเรื่องระงับการกิน อยู่หลับนอน ของ คนทั่วไป การควบคุมความประพฤติและนิสัยของ คนเช่นว่านั้นย่อมกระทบสิทธิส่วนตัว และส่วน

สาธารณสุข

พฤศจิกายน

ผลประโยชน์ของบุคคลทั้งชั้นสูง และชั้นต่ำ การให้ความรู้ทั่วไปในทางสาธารณสุข เช่นนี้ และต่างฝ่ายก็ต้องมีทางใดทางเสียอย่างใด อย่างหนึ่ง ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เหตุฉนั้น ถ้าไม่มีการร่วมมือ ร่วมใจ กันแม้แต่เล็กน้อยแล้ว การสาธารณสุขไทยมาก ก็จะมี ผลสำเร็จไม่ได้เลย ความสามัคคี จึงเป็น หัวใจของการสาธารณสุข และ ต้อง มี ถึง สอง ทศ คือ ระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ และ ระหว่างเจ้าหน้าที่กับราษฎร สามัคคีทุกแห่ง เกิดขึ้นได้แต่เมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจประโยชน์ของตนเองด้วยสามัคคีกัน เพราะฉนั้น ถ้า เราจะชักชวนราษฎร หรือเจ้าหน้าที่พเนก อื่นให้ทำการร่วมมือกับเรา เราจะต้องสังเกต ความจริงให้เห็นโดยเปิดเผย ให้เห็นทั้งทาง ใต้และทางเสีย และให้เห็นว่าทางเสียนั้น น้อยเพียงใดถ้าเปรียบกับทางดี นั้นและคือ ศักดิ์ของการศึกษาศึกษาโดยย่อ

“ประเภทการ ในการศึกษาศึกษา เรา มีความประสงค์อยู่ ๔ อย่างคือ

“๑ ให้ความรู้ทั่วไป— ชนชั้น ต่ำมี ู้ของมหาชนคืออยู่แล้วก็ไม่รู้จำเป็น แต่เมื่อ ระเบียบการศึกษาในบ้าน เมือง ยังไม่เผยแผ่ไป ทั่วถึง หรือไม่ได้ มีมานานเท่าชั่วอายุคน แล้ว นักสาธารณสุขต้องเข้าช่วยนักศึกษา

การให้ความรู้ทั่วไปในทางสาธารณสุข เช่นนี้ เฉพาะสำหรับชนที่ ไม่ได้มีโอกาสเรียนจาก โรงเรียน ดังนั้นว่า คุณมาก

“๒ แผ่ความรู้ใหม่— ความมุ่ง หมายเป็นปัญหาเช่นเกี่ยวกับการ ประกาศสิน ค้า และอาชญา โสโมไซ วิชเช่นเดียวกันได้ การสอน เรื่องใดเป็น ครั้งแรก เป็นการ สำคัญ เพราะย่อมมีผลต่อการสอนในภายหลัง และ ผู้สอนจะต้องรู้จักความรับผิดชอบของตนอย่าง ชัดเจน ที่ว่าไม่ หมายถึง ปัญหาเรื่องการ สอนผิดหรือสอนถูก แต่ถึงวิชีสอนว่าสม ควรแก่กาลเทศะหรือไม่

“๓ ฟื้นฟูความรู้เก่า— การสอนเรื่อง ที่เคยสอนมาแล้วไม่ใช่สำหรับเตือนความจำ อย่างเดียว แต่สำหรับย้าความรู้เดิมให้ฝัง ติดยอยู่ในใจ วิชีย้า หรือกล่าวซ้ำเช่นนี้มัก ใช้กันอยู่มากในทางศึกษา ตัวอย่างที่คคือ การ สวดมนต์ ของเราใน การพน ความ รู้เก่า บางทีควรเปลี่ยนวิชีสอนเสียบ้าง เพื่อ กัน ไม่ให้เยิ่นเย้อ

“๔ เตรียมคนสำหรับงานที่จะ ต้องทำ— การทำให้เกิดความเข้าใจกันไว้ ก่อนจะลงมือทำการประเภทใด ซึ่งต้องอาศัย

พ.ศ. ๒๔๖๔

แถลงการณ์พิเศษ

ราษฎรร่วมมือกันเจ้าหน้าที่ ช่วยเหลือกัน
สำเร็จได้ โดยสะดวก ควรกล่าวไว้ในที่นี้ว่า
การผ่านของคน เนื่องด้วยความไม่เข้าใจกัน
นั้นมียุทธวิธีอย่าง หนึ่งที่จะเรียกว่าผ่าน
โดย "วิธีรบ" คือ ยอมให้เจ้าหน้าที่พยายาม
ทำการ แต่ใช้วิธีต่อสู้ ไม่นำพา เป็นวิธี
ต้านทาน วิธีนี้ยากนักที่จะแก้ไข อีกอย่าง
หนึ่งจะเรียกว่าผ่านโดย "วิธีรุก" คือ ทำ
การคัดค้าน บางทีอย่างนี้ก็ยาก วิธีนี้แก้
ได้ง่าย เพราะฝ่ายที่คัดค้านเป็นฝ่ายที่ผิด
เสมอ แต่อย่างไรก็ตาม การทำความเข้าใจ
ใจกันไว้ โดยสุจริตใจ เป็นวิธีที่ดีสำหรับ
ป้องกันความผ่านทั้งสองอย่าง

“การเตรียม ใจทุกอย่าง ถ้าจะให้เป็น
ผลสำเร็จก็ต้องอาศัยการเตรียมล่วงหน้าไว้
พอสมควร การเตรียมสำหรับสุจริตใจ
แบ่งออกได้ ๓ ประเภท ซึ่งอาจใช้ประกอบกัน
บางประเภทหรือทุกประเภท ตามสมควรแก่
พฤติการณ์ คือ

“๑ ประการแรก — โดยข่าวร้อง
ถามทางการ คือขอให้ผู้ปกครองท้องที่ช่วย
โฆษณา โดยยึดประกาศและแจกใบปลิว
วิธีอย่างอื่นประกาศสำหรับ ประกาศ นั้นก็ยังมี
อีกแต่ทำอย่างไรให้เกิดเป็นข่าว เลื่องลือกันขึ้น

โดยต้องไม่ลืมว่าข่าวที่โจทก์ระหว่างคนต่อ
คนนั้น เป็นวิธีประกาศที่รวดเร็ว และ
เหมาะที่สุดสำหรับท้องที่ ๆ กัน ตามในทาง
คมนาคม

“๒ ชักชวน — โดยเจ้าหน้าที่ไป
เที่ยวเยี่ยมเยียนและวิสาสะกับบรรดาคนทุก
ชั้นพื้นฐาน และชวนให้ ช่วยชักชวนพวก
พี่น้องต่อไป นอกจากคนทุกชั้นยังมีเจ้าอาวาส
ครู และผู้อื่นซึ่งมีโอกาสติดต่อกับคนเป็นอัน
มาก วิธีชักชวน นั้นได้เปรียบกว่าวิธี
ประกาศโดยหนังสือหรือคำบอกเล่าเป็นอันมาก

“๓ นัดประชุม — การประชุมเช่น
นี้ไม่จำเป็นจะต้องนัดคราวเดียวพร้อมกัน เช่น
 आमीการประชุม ชาย หญิง ไทย จีน
นักเรียน ฯลฯ เป็นจำพวก ๆ ไป หรือประ
กอบกับบางพวกบางเหล่าก็ได้ ตามแต่จะ
เหมาะแก่เรื่องและวิธีสอน

“๔ ตักเตือน — การนัดแนะกันล่วงหน้า
นั้นอันดีอยู่แล้ว แต่เพราะบรรดาคนเรามี
การเลื่อยชาไม่มากนักเลย ถ้าเราเอาใจใส่
แก่หน้าที่และไม่กลัวลำบาก เราจะต้องใช้
วิธีเตือนใจคนอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อมีเครื่อง
สติใจโดยจงใจ ผู้ที่สั่งเลี่ยมจะตกลง

ตำราเรียนสุข

๑๑๖ พฤศจิก

ใจได้ง่าย ในการเรียนจะใช้ได้ทั้งคน และหนังสือ

“ปัจจัยและวิธีปรุง เราอาจแบ่งประ โยชน ของปัจจัยที่ใช้ ในการศึกษาออกได้เป็นสอง อย่าง อย่างหนึ่ง ในส่วนที่จะเป็นเครื่องสอน และอีกอย่างหนึ่ง ในส่วนที่เป็นเครื่องล่อ แต่ประ โยชน ทั้ง สองอย่างนี้ มักจะกันอยู่ใน ปัจจัยชนิดหนึ่งชนิดใด ตามส่วนมากและ น้อยต่าง ๆ กัน

“ชนิดของปัจจัยนั้นมีตั้งแต่ มหุรศพ การประดับประดา ภาพยนต์ ภาพฉาย ภาพธรรมชาติ กลไก แขนงจำลอง และ พืชวัตถุต่าง ๆ ตลอดจนหนังสือ เป็น ประกาศไว้ตาม ถนนที่ และสวนต่าง ๆ เป็นเครื่องหมาย ใบปลิว เอกสาร และเล่มสมุด การแสดงตัวอย่าง ปรากฏา และการสอน โดยวิธีอื่น ๆ กันนั้นว่าปัจจัยในการศึกษา ได้เหมือนกัน แม้การสละกรรมเทศนา ก็ อาจเป็นปัจจัยได้ ชนิดหนึ่ง

“ในการที่จะทำ เราอาจ เลือกใช้ ปัจจัยชนิดเดียว หรืออาจเลือกบางชนิด หรือทุกชนิดประกอบกันก็ได้ ตามแต่จะ เหมาะแก่กาลเทศะทุนรอนและความมุ่งหมาย การที่จะปรุงปัจจัยนั้นต้องถือว่า สำคัญกว่าตัว

ปัจจัยนั้นเองอย่างสิ้นพัน เช่น กองอิฐ เป็น ไม่ใช่เครื่องก่อสร้างต่าง ๆ ไม่เป็นค้ำ เป็น เรือนขึ้นได้จนกว่าช่างและคนงานจะ ปรุงแต่ง ขึ้นเป็นกิจระลักษณะ ฉันทโค เครื่องสำหรับ ศึกษาต่าง ๆ ก็จะไม่เป็นการศึกษา จนกว่าจะได้ จัดปรุงให้เป็นกิจระลักษณะ ขึ้น ฉันทัน

“มีปัจจัยที่เกี่ยวเนื่องกันคือตัวคน ซึ่งเป็นเอกแห่งปัจจัยทั้งหลาย เพราะอิทธิพล ของคนต่อกัน เป็นสิ่งสำคัญในธรรมกา ชาติซึ่งเคยใช้ กัน มาแต่ คัก คำบรรพ์ ในการ ศึกษา การปกครอง หรือแม้การแผ่พระ สาสณานั้นเอง ไม่จำต้องกล่าวโดยพิศการ ในข้อที่ว่า ผู้ซึ่งจะสอนผู้อื่นได้นั้น ต้องบำ เพ็ญในสิ่งที่ตนสอนโดยเคร่งครัด นักศึกษา และผู้ปกครอง ทั้ง ปวง ย่อม รู้ อยู่ แก่ใจ ว่าการสละตัวอย่างนั้นเป็นวิธีที่เป็น ผล สำเร็จ อย่างยิ่ง เพราะฉะนั้น ทางลัดที่สุกสำหรับ ให้ราษฎรรู้จักอยู่ด้วยกัน ก็คือตัวอย่างการ ศึกษาตาม ตาม ถนน ที่ ใน ขั บัญชา ของ รัฐบาล และตามงานและที่พักของข้าราชการ ทั้งปวง”

“การสั่งทำ ตาม อธิ ยา ตมวิทยา (Psychology) เราได้หลักว่า ความจำของคน

พ.ศ. ๒๔๖๘

แถลงการณ์พิเศษ

เวลานั้นแบ่งออกไปเป็นสองตอน คือความจำ ที่ว่า การ ของเวลานั้น มีผลอย่างไรบ้าง
บางส่วน เราลืมซ้ำ แต่บางส่วน เราลืมเร็ว ถ้าทำดังนี้ อย่าง น้อยก็จะได้รับความเห็น
ความจำส่วนมากเราลืมเสียในวันสองวัน ที่ ของผู้อื่นเป็นเครื่องประกอบ กับความเห็นของ
เหลืงคนอื่นนอกนั้นกว่าจะลืมได้ ก็เป็นเวลาช้านาน เราเอง

ปัญหาของนักศึกษาจึงอยู่ที่ ตรงจะพยายามให้ “วิชาคือความจำของผู้ที่รับการสอนแล้ว
คน ตรง ความ จำ ส่วน มาก ของ สิ่ง ที่ สอน ไว้ นั้นมีอยู่หลายอย่าง เช่น สดภาพยนต์ ให้
โดยช่วยความจำให้พ้นระยะแรกไปได้ ด้วย ภายหลังกการบรรยาย หรือแจกใบปลิวและ
เหตุการณ์ของเราจึงยังไม่เสร็จสิ้นเมื่อจบการ เอกสารหรือบันทึกประกาศไว้ ในที่เปิดเผย เป็นต้น
สอนครั้งแรก จะต้องหาวิธีบันทึกข้อความ แต่ไม่ควรมีสดภาพ แจก หรือบันทึกประกาศเรื่อง
ที่ได้สอนไว้ ให้คิด แน่นใน ความ จำ ของ คน โค้ชที่ไม่ได้สอน หรือนอกเรื่องทีสอนเป็นอัน
คุณจารึกไว้ ในแผ่นศิลา ชาค จะเป็นการเปล่าประโยชน์ จะชวน

“ปรากฏตามที่ได้สังเกตกันมาแล้วว่า ให้ความเข้าใจของคนเลยเถิดเป็นอันมากด้วย
ถ้าผู้สอน มีโอกาส สนทนา กัน ถึง เรื่องที่สอน โดยถือหลักสำคัญไว้เช่นนี้ เราอาจใช้วิธี
การ พินเรื่องขึ้นเช่นนี้เป็นเครื่องสนับสนุนความ ประกาศที่ได้แนะไว้ ในเรื่องการ เตรียมก่อนลง
จำอย่าง ที่ ชื่น ใจ ผลของการสอนจะดีหรือไม่ มีข้อสอนได้ทุกอย่าง

ย่อมพิศุจน์ ได้ โดยสังเกตการสนทนากันภายหลัง เพราะฉะนั้นผู้สอนควรสอส่วนให้รู้ผล
การสอนของคนเสมอทุกคราวไป และเป็น และ เป็นวิธี สำคัญ สำหรัย เพราะ ความนิยมใน
โดยตนเองหรือวานผู้ อื่นช่วยฟัง ความเห็นของ การสาธารณะสุข ประ โยชน์ ของ สุขศึกษานานมี
ผู้ที่รับสอนก็ตาม ที่สอกล่าววนใครไม่ได้ โดยทั่วไป และ โดยละเอียด ทั้งอาจใช้เป็น
เลย ก็ควรถามความเห็นของผู้ปกครองทั้ง เครื่องของกัน ความ ผิดแผกต่าง ได้ ก็ ว่า กฎหมาย

สาธารณสุข

พฤศจิกายน

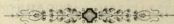
ความสำเร็จอยู่ที่การลงมือและภายหลัง และ
การลงมือทำเป็นกิจลักษณะ ส่วนปัจจัยที่
เลือกใช้และจัดปรั่งขึ้นนั้นจะต้องให้เหมาะแก่
พฤติกรรม

“เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ทุก คน จะ ต้อง
บำเพ็ญตนในทาง สุขศึกษา อย่าง เคร่ง ครัด

ด้วยนอกจาก เป็น หน้าที่ ของ ตนโดย ครองแล้ว
ยังเป็นการกุศลอันสูงส่งอย่างหนึ่ง ที่เราจะเข้า
ใจได้ในทุกวันนี้ และเพราะเหตุที่เป็นการ
กุศลล้วน ไม่มีอะไรเข้าใจเป็น งามของเรา
ประเล่ห์ จึงน่าจะ ทำได้ โดย ปลดคพันอุปสรรค
ทั้งปวง”

กองบรรณาธิการ กรมสาธารณสุข

วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

๑๑๑. ไม่สมควรหัดใจในอันตุน้ำมันมนุษย์แม้แต่เล็กน้อย การอุทิศดีของท่านจะ
หนีไปหมด เพราะใครจะล่วงรู้ได้ว่าโชคจะอำนวยให้เมื่อใด การตุนหิน
ไม่แปลคุณค่าที่ปรารถนาของท่านผู้รู้.

ของ ผ. ล. พิชยญาติ

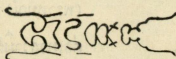

ยथाथยर्था

सोमप्रभा

२००

(ในการเขียนเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือจาก “นาคะประทีป.” —สาส์นถณ.)

พรหมณ์ ผู้ ประเสริฐ ชื่อ หริสวামী เป็น
อนุชว (ข้าพวงบุญ) และอมาตย์ที่ ไปรคปรวณ
ของ ทำวบุญเสน แห่ง กรุงอชชินี. ท่าน
คฤหมณีนัน มีภริยาร่วมวรรณ, เกิดบุตร ที่
คคนหนงชื่อเทวสวาม; บุตรอีกคนหน่ง ปรางกุ
ความงามอย่างไม่มีตัวจับ, มีนาม อัน สม
โฉมว่า โสมประภา (แสงเกือน). เมื่อ ถึง
กาลอันสมควรที่ นางจะมี เวือน, เนื่อง จาก
ความไว้ตัวในสวงามของตน, นางได้ขอ
ให้ มารดาบอกกะบิคาและพ่อว่า—

इदं स्य ज्ञानिनां वाहं
दया विज्ञानिनां अपि वा ।

ศุรสย ขุณานิโน วาห์
เทยา วิขุณานิโน 'ปี วา ।

“ข้าเจ้าจะต้องสมรสกับชายที่กล้าหาญ หรือ
มี ญาณวิเศษ หรือ มีอำนาจมนตร์ อย่างใด
อย่างหน่งในคฤพวคณทั้งสามน. ถ้ารักชีวิต
ข้าเจ้าแล้ว, ไปรคอย่ากให้ชายชะนิก่อนเลย.”

ศัพท์กษณ

พศศิก

เมื่อทริสวามีผู้บิดาได้ทราบความขึ้น, ก็
มีความหนักใจ: ต้องคอยแต่ช่วยที่มิด
สมบัติ เช่นนั้น. ในระหว่าง ที่แสงหาบั้น,
ท้าวผยเสนแห่งเขาเป็นทูตออกไปทำสัญญา
สนธิภาพกับกษัตริย์แห่งทมิฬนาครี เป็นศัตรู
มาย้าย กรุงอชชานิ. เมื่อ ทริสวามีจักพระ
เรือนเสร็จแล้ว, พราหมณ์ตระกูลสูงผู้หนึ่งซึ่ง
ได้ทราบถึงความงามยิ่ง ของ นางโสมประภา,
ได้ไปสู่ขอ นาง คอปีดา. ทริสวามี จึงคอย
ชียายแก่พราหมณ์ผู้มากล่าว—

จึงปลิ้นปล้อนความสามารถในมิตถหาขึ้น.
ภายในเวลาพริบตา, เขาก็พาทริสวามีขึ้นรถ
นั้นเหาะ ไปเที่ยวสุวรรคและสถานที่ในโลกจน
ทั่ว, ครั้นแล้ว ก็พาทริสวามีกลับมายังค่าย
ที่ประทับของราชาทมิฬนาครีซึ่งเขาได้ไปจัก
พระ. ทริสวามีเป็นอันพอใจในคุณสมบัติของ
พราหมณ์ผู้นั้น, ตกลงจะยกยดให้, และ
กำหนดการวิวาห์ในวันที่เจ็ดจากวันนั้นไป.
ใน ระหว่างเวลา ที่กล่าวนี้ ทวิชนม์
(พราหมณ์) อีกคนหนึ่งมาสู่ขอนางโสมประภา
ต่อทริสวามีผู้พี่ของนาง. ทริสวามีคอย—

विज्ञानिनां ज्ञानिनां वा

ब्रह्मदा नापरं पतिम् ।

วิชานานิโน ชานานิโน वा

ศูราท วา นาปริ ปติมฺ ।

“ลูกสาวข้าเจ้าจะมีแต่สามทกล่าหาญ หรือ
มีญาณวิเศษ หรือมีอำนาจมนตร์. โปรดยก
ให้ข้าเจ้าทราบว่า ท่านมีคุณสมบัติอย่างใด
ในสามประการนั้นบ้าง.” เมื่อ ทริสวามี กล่าว
ดังนี้, พราหมณ์หนุ่มจึงว่า “ข้าเจ้าเป็น
ผู้มีอำนาจ มนตร์.” ทริสวามีได้เลียงว่า
“เชิญแสดงอำนาจมนตร์ ของ ท่านให้ปรากฏ
เถิด.” ดังนั้น พราหมณ์ผู้มีอำนาจมนตร์

ज्ञानि विज्ञानिब्रह्मदा

नान्यामेच्छति सा पतिम् ।

ชานานิวิชานานิสูเรภโย

นานยมิชฺชติ ตา ปติมฺ ।

“น้องข้าเจ้าประสงค์จะสมรสกับชายผู้ มีญาณ
วิเศษ, มีอำนาจมนตร์, หรือมีความกล้าหาญ.”
พราหมณ์ก็ประกาศตัวว่า เป็น คนกล้า หาญ.
ภายหลัง พราหมณ์ นั้น ก็แสดง ความ ขำขัน
ขำนาญ ใน การใช้ เครื่อง เหวี่ยง กับ ลูกธนู.
ทริสวามีรับว่าจะยกน้องสาวให้ และกำหนด

พ.ศ. ๒๔๖๘

นิทานปริศนา ๑ โสมประภา

วันสมรสตามคำแนะนำของคณะ (โหร) เช่นเดียวกับ บิดา ตกลง แก่ พวาทหมณ์ คน ก่อน — คือในวันรุ่งขึ้นเหมือนกัน; และเรื่องนั้น เขาตกลงโดยมารดามีได้รู้เห็น.

ในเวลาอันเดียวกัน มีชายคนหนึ่งที่สามเฝ้าหาพวาทหมณ์ผู้ภริยาหรือสวามี, กล่าวขอนางโสมประภาอย่างเงี้ยว ๆ. นางบอกว่า—

ज्ञानी मुदा स थ विज्ञानी
मर्तास्मद्गृहित मितः।

ขุณานี สุโร 'ถ วิชุนานี

กรตาสุมทุทิตรุ มตः ।

“ลูกสาวข้าเจ้า ประสงค์จะ มี สามี ที่ มี ญาณวิเศษ, มีความกล้าหาญ, หรือมีอำนาจมนตร์.”

ชายนั้นตอบ “แม่เอ๋ย, ข้าเจ้าเป็นผู้มีญาณวิเศษ.” เมื่อมารดานางโสม ประภาได้ทอด

ลองถามเหตุการณ์ ในอดีตและอนาคต, สติยคำแถลงเป็นที่พอใจแล้ว, ก็ยินยอมจะยกบุตรให้ผู้ที่ทรงญาณวิเศษ ในวันรุ่งขึ้น.

วันรุ่งขึ้น หริสวามี ก็ถึง ถึง บ้าน, เล่าเรื่องที่บิดาตกลงจะยกบุตรแก่พวาทหมณ์ ในที่ประชุมครอบครัว. ภริยาและบุตร ก็เล่าถึงข้อสัญญาที่ต่างได้กระทำไว้. หริสวามียังเกิด

ความรื่นเริงใจเป็นกำลังในการที่ เจ้าข้า จะ มา ประทับกันถึงสามคน.

ทั้งนั้น ในวันกระทำการสมรส เจ้าข้า ทั้งสาม—คือผู้ที่ทรงญาณ วิเศษ, ผู้ทรงอำนาจมนตร์ และ ผู้ กล้า หาญ—ก็มาถึง คณะของหริสวามี.

ในบัดนั้น มีเหตุประหลาดเกิดขึ้น: คือ นางโสมประภาผู้เจ้าสาวได้ หายไปอย่างลึกลับ; ใคร ๆ ที่เกี่ยวข้องตามค้นหาก็ก็นิพยร้งรอย.

หริสวามีจึงถามผู้ที่มีญาณวิเศษ “ท่านผู้มีญาณเอ๋ย, เจงบอกมายังฉันว่า ลูกสาวข้าเจ้า หายไปไหน.”

ผู้ที่มีญาณกล่าวว่าพวาทหมณ์ “รากษสชื่อ ชุมระเคชพานางไปอยู่ที่ของมัน ในบ้านวินชชะ.”

หริสวามีก็ตกใจ, พิลายว่า “โธ่เอ๋ย! โธ่เอ๋ย!! ข้า จะ ได้ ลูก รัก ของ ข้า ฉัน มา อย่างไรหนอ?”

ผู้ที่มีอำนาจมนตร์กล่าวว่า “ไม่ต้องเสียใจ! ข้าเจ้าจะพาท่านไปยังที่ซึ่งผู้ที่มีญาณนั้นบอก,” ว่าแล้ว ก็นิรมิตรถเหาะมีอาวุธยุทธภัณฑ์พร้อมสรรพ, เชิญหริสวามี, ผู้ที่มีญาณวิเศษ, และวัชรบุษ (ผู้กล้าหาญ) ขึ้นนั่ง. ชั่วขณะเดียว รถวิเศษก็ไปถึงถิ่นแห่งรากษส ในบ้านวินชชะ ตามที่ผู้ที่มีญาณนั้นบอก. เมื่อ

ศาลกษณ

พฤศจิกายน

รากษสเห็นมนุชย์บุกรุกดังนั้น, ก็ประกาศออกมาด้วยความโกรธ. ชายผู้กล้าหาญ, ซึ่งถูกหริสวาม์หนนให้ออกหน้า, ก็ทวยภัยรากษส. ครั้นแล้วบังเกิดการสู้รบอย่าง อุกถกรรจ์ ระวังวิรยุภัยรากษสผู้ ใช้อาวุธวิเศษ หลายชนิด, ปานประหนึ่งพระรามกับทำวราพณ์. แม้ว่ารากษสจะเป็นนักรบที่ เข้มแข็ง ก็ตาม, ในไม่นานเท่าไร วิรยุภัยก็ตบเคียวมันขาดด้วยลูกศรอรชันทร์ (มีปลายเป็นรูปเคียนแห่วง). เมื่อรากษสล้มแล้ว, พวกสัคนก้านาง โสมประภาออกจากคงวินชยะ, พวกกันเดินทางกลับโดยรหะของ ผู้มีอำนาจมนตร์.

ครั้นถึงฤดูแห่งหริสวาม์, แม้ว่าจะให้ศุภลัคนาแล้วก็ตาม, การสมรสหาทำเนนเป็นไปไม่, ยังเกิดเหตุวิวาทอย่างฉกาฉกรรจ์ ระวังชายหนุ่มทั้งสามนั้น.

ชายผู้มีญาณวิเศษ กล่าวดำเลิกลง ก่อน “ถ้าข้าเจ้ามิได้รู้วามอง อยู่ ที่ไหน, พวก

ท่านจะไปพบนาง ได้อย่างไร?”

ชายผู้มีอำนาจ มนต์ เลียง “หากข้าเจ้ามิได้สร้างรทโธมชน, ท่านทั้งหลายจะกระทำการแก่ ไชรวคเร็วให้ทัน การ รวจะเทวคาได้อย่างไร? ส่วนท่าน—” ตรึงนเขาเข้าไปทางวิรยุภัย— “เมื่อมิได้อาศัยรหะแล้ว, จะต่อสู้กับรากษสผู้ มียานชนิดนี้ได้อย่างไร? เช่นนี้แล ข้าเจ้าเป็นผู้ ควรไ้ นาง. เพราะข้าเจ้าเป็นผู้ ก่อศุภลัคนา นนด้วยน้ำพักน้ำแรง.”

ชายผู้กล้าหาญคัดค้าน “ถ้าข้าเจ้ามิได้ออกแรงเข้ารบราญและประหารรากษสแล้ว, แม้ท่านทั้งหลายจะ สามารถ กระทำ การ วิเศษอย่างไรลงไปที่, อยากขอทราบ ว่า ใครจะเป็นผู้นำนางนี้กลับมาได้เล่า? ฉะนั้น นางก็องค์กเป็นของข้าเจ้า.”

ขณะที่ชายทั้งสาม ได้เถียงกันไปมาเช่นนี้, หริสวาม์นั่งนิ่งอึ้งไม่ทราวยที่จะตกลงว่า:

ควร ยก ลูกสาว ให้แก่ คนใด?

ท่านผู้อ่านเรื่องนี้ ลองทายดูว่า นางโสมประภา จะเป็นภริยาของผู้ใด, แล้วทำคำ แก่ ปริศนา พร้อม ด้วย อธิบาย เหตุผล ส่งไป ยัง สำนักงานไทยเชมม ภายในวันที่ ๑ ธันวาคม ของผู้ใดสนุกดี, จักได้ลงให้ ในฉบับประจำเดือน ธันวาคม นั้น.

พากันเดินทางกลับไปโดยรถเหาะของผู้ชำนาญการ

๕
สัท

๑ ระเหทางมกในกลางนภากาศ

พราหมณาติสามหน่มกัฏฐกระสัน

คยจันเนตรนารักขวน

สาวน้อยหันชายประสพหลบตาชาย ๆ

๑ ตังกระหิม้อมจิตคิดปรารถนา

โสมประภาพรณว้ยให้สมหมาย

อำนาจเราเจ้าจึงปลดตรอดความตาย

เจ้าโณมฉายเจ้าต้องเป็นจอมเรยม ๆ

ละคร

๒๑

ละครเทพ.

๖

ละครพูด. ฉันทน์เป็นชาวต่างประเทศ พึ่ง
จะแปลงชาติเป็นไทยเมื่อรัชกาล
ที่ ๖ นี่เอง. แต่ก่อนฉันทน์ไป ๆ
มา ๆ รัชกาลนั้นท่านเป็นผู้ทรง
ก่อกำเนิดให้แก่ฉันทน์. ฉันทน์
สำคัญของฉันทน์ คือราชสำนัก กษัตริย์
สามัคคยาจารย์.

ละครร้อง. แก่เกิดปลายอ้อปลายแฉม ฉันทน์ ละครพูด.
เกิด ก่อน รัชกาล ที่ ๖ ฉันทน์ เป็น

พี่สาวแก่. สำนักของฉันทน์มี
หลายแห่ง วิมานนฤมิตรแห่ง
วัดสระเกษที่ไฟไหม้ ปรีชาลัย
ปราโมทย์ นาคบรรเทิง ไทย
บรรเทิง อะไร ๆ บรรเทิงมากมาย
เอาสำไมได้ แต่ภาษาตลก
เขาให้ฉายาฉันทน์ว่าละครปราโมทย์.
หล่อน พูดได้ เต็มปาก ว่าหล่อน
เป็นผู้หญิง เมื่อแรก ๆ ฉันทน์

พุกได้เต็มปากว่าฉันเป็นผู้ชาย
แต่ต่อมาฉันเจริญขึ้น เล็กกลาย
เป็นกะเทยไป บทผู้หญิงฉัน
หาผู้หญิงผู้มาเป็น และก็
เป็นได้ทุกอย่าง. หล่อนเคลม
เป็นพี่สาวฉัน แต่แท้จริง
เหมือนจะเป็นลูกสาวฉัน แม่
ลครรำ เป็น มารดา ของ หล่อน
ไม่เชื่อ คอย ฟัง คำ อธิบาย ของ
หล่อนเกิด

ลครรำ.

แกอวดดีมากไป. แกแปลง
ชาติเมื่อวานซืน ในชาติที่
แกเอากำเนิดใหม่นี้แหละแกเป็น
น้องฉันละ แกยังเป็นเด็กไม่
รู้ กะเขี้ยวสา จึงไม่รู้กำพิช
ของฉัน ฉันได้กำเนิดจากลคร
ออเปอร์รู้ไหม ?

ลครรำ.

เชื่อเด็กลูก พ่อเขาพดก แม่
ได้ อุ้มท้องเจ้ามาจริง ลครพด
กับลครรำแต่งงานกัน จึงออก
ลูกมาเป็นเจ้า คือลครรำ. บท
พุกเจ้าได้เลือกพ่อ แต่บทร้อง
เจ้าได้เลือกแม่. วิถีของแม่
นั้นแม้ว่าความขบถของ พ่อเสร็จ

แล้วแม็กทวนด้วยคำเราๆ เพื่อ
ช่วย ความ เข้าใจ ของ คนๆให้
ชัดเจนขึ้น เจ้าได้วิธียิ่ง
ร้อง ๆ พุก ๆ สลับกันไป. ที่
เป็นต้นบทร้องเองให้ลูกๆรับ
ไม่ ประหลาด แม่เองก็เคยเล่น
เช่นนั้นมาก่อน ภายหลังจะ
รำอาวริงอาวริงกัน ทั้งรำทั้งร้อง
จะเอาที่ไม่ได้สักอย่าง แม่
จึงเลิก เป็น ต้นบท ดังหน้า แต่รำ
อย่างเดียว. ที่เจ้าเอารำของ
แม่ไปเปลี่ยน เป็น ทำท่าเหมือน
คนจริง ๆ ก็ไม่ประหลาด เพราะ
ได้เลือกพ่อ แต่ที่เอาเราๆ
ของแม่สำหรับ ทวน บทร้อง เพื่อ
ช่วยความเข้าใจของคนๆไป
เปลี่ยนเป็นสำหรับเดินเรื่องต่อไป
แต่ เถิน อย่าง ลครพด เพราะได้
เลือกพ่อเข้ามาผสมนั้น ทำ
ให้เจ้าถูกติ ยืนยันว่า “ร้อง
ไม่มีผล.” จริงของเขา เมื่อ
เขาพิจารณาทางลครพด. ต่าง
ว่าเจ้าทำท่าเก่งเหมือนจริง จน
ชวนให้ลืมว่าไม่ใช่ลคร พอ

พ.ศ. ๒๔๖๙

ละคร

เขา (คนดู) จะเฉลยสติหลัง
ไปว่าเป็นจริงจึงยัง เจ้าก็
เริ่มร้องเป็นร้อง เท้ากับเคียน
ว่า “ละครจะ ! อย่าให้เกียติยศ
หลังเชื่อว่าการ แสดงของฉินเป็น
จริงจริงเลย.” อันที่จริงแม้
ไม่ไทยเจ้า มันเป็นเรื่องที่แม่
เป็นไทยไปสัยประคนมีผิวขาวต่าง
ประเทศ (ก่อนเขาแปลงชาติ
เป็นไทยด้วยซ้ำ) จึงเกิดลก
พันทาง หรือ ครึ่งชาติ อย่างเจ้า
เท่านั้น.

ละครร้อง. คู่ทั้งเรื่อง ฉินร้องอย่างออเปรอรา
ฉินเอากานีดาภานัน ฉินลก
ฝรั่งแท้ต่างหาก.

ออเปรอรา. ขอไทย เรื่องคู่กันจริง แม่
ปราโมทย์ ไม่เหมือน ฉิน เลย .
ร้องไม่มีมูลก็ไม่ไซ้ได้จากฉิน
เพราะฉินร้องตลอดเรื่อง สาร-
ภาพว่าเป็นละครเลี้ยที่เกี้ยว ไม่
ไม่ได้มีความคงใจว่าจะล่อลวง
ว่าเป็นจริงเป็นจริงไม่ใช่ละครเลย.
ข้อนี้แหละ ฉินกลับเหมือนกับแม่
ละครรำซึ่งว่าเป็น มารดาหล่อน

ถึงแม้ว่าเราต่างชาติกัน. อัน
ที่จริงตั้งแต่แรกพบ ฉินนั้นก็
ว่าหล่อนเป็นออเปรอราไทย. ฉิน
ไม่มีหน้าที่ จะ แสดง ความจริง
เลย นั้นเป็นหน้าที่ของละครพวก
เขาต่างหาก. หน้าที่ของฉิน
เพื่อจะแสดง (๑) ความไพเราะ
(๒) ความงามชนิดที่มันนัยแต่
ขึ้นจากความจริงตามธรรมชาติ
เท่านั้น ฉินจึงเป็นสังคีตไปตั้งแต่
ต้นจนจรดอัน. ฉากและเครื่อง
แต่งตัวของฉินไซ้ อัน คือความ
งามเองทีเดียว. ส่วนเรื่อง คำ
ที่ฉินไม่ต้องการแสดงความจริง
ก็ไม่ต้องการ ให้ เรื่อง มาแข่ง
วิเศษกับความงาม ความไพเราะ
โดย พราว เอาความ สนใจ ของ
คนดูไปเสียบ้าง, ฉินจึงไซ้
แต่เรื่องโคลงลอยบ้าง ๆ เอาจริง
จึงไม่ได้. แม้ ถ้อยคำของ
เรื่องจะฟังตกหล่นไปบ้าง ก็ไม่
ขาดอะไร เพราะฟังสังคีตก็
พอแล้ว. เรื่องของฉินไม่ต้อง
เพ่ง ก็เข้าใจ ไม่ฟังเสียบ้าง ก็

ครูเทพ

พฤศจิกายน

เข้าใจ แม่ที่สุดไม่เข้าใจก็ไม่
สำคัญ มันเย็นแต่เก่าสำหรับ
ให้ ไก่ แสง ความงาม ความ
ไพเราะเท่านั้น ซึ่งต่างกับ
ละครพูดที่ต้องฟังเรื่องทุกคำไป
ถ้าไปตกหล่นเสียบ้างก็อาจไม่
เข้าใจทั้งเรื่อง หรือเข้าใจแต่
งู ๆ ปลา ๆ เสียค่าของเรื่องไป.
วิสัย ละครพูด เขา ต้อง เอา เรื่อง
เป็นหลัก มุ่งแสดงเย็บคาย
กับเรื่องและคำพูด. ฉันได้
เห็น ประกาศ ของแม่ ปราโมทัย
ออกเรื่องโลกโชน ต่าง ๆ ส่วน
ความงาม ความไพเราะ ไม่ ค่อย
กล่าวถึง เมื่อฉันตามเข้าไปดู
ก็เห็นว่าจริง เพราะฉะนั้นแม่
ปราโมทัยไม่ เหมือน กับฉันเลย
แต่ ถ้า จะว่า เป็น ลูก ผสม ของ
ละครพูดกับละครรำ ฉันก็รับรอง.
ละครร้อง. ฉันไม่เหมือนแะ เพราะไม่ได้
เกิดจากแะ แต่มันไปฉันก็
อาจเป็นแะได้. เกี่ยวกับการร้อง
ว่า ทำเพลง ฉัน เอาใจ ใส่ มาก
รู้ไหม ? เรื่องสวทยานามัน

เกี่ยวกับเงิน ฉันได้เงินมาก
ขึ้นทุกที ฉันก็งามขึ้นทุกทีได้.
ออเปรอรา. จะเป็นไรไป ถ้าตั้งความมุ่งหมาย
อย่างฉัน ก็เป็นฉันได้วันหนึ่ง
แต่การร้อง ทั้งให้เพราะ และให้
ซึกสำหรับโรงใหญ่ ๆ คนฟัง
มาก ๆ ถึงเสียงก็มาแต่กำเนิด
ก็ต้อง หักร้อง ตั้งแต่ เล็ก ๆ ใน
สำนักครู ผู้ สามารถ. อีก
ประการหนึ่ง การ ร้อง ประสาน
เสียงจะขาดไม่ได้ เพลงใหม่ ๆ
ก็ต้องแต่งขึ้นเสมอ. ที่สำคัญ
ยิ่งกว่าอะไร ๆ หมดก็คือจำนวน
คนคลกร ถ้าต้องเปลี่ยนเรื่อง
ใหม่ทุก ๓ วัน ๘ วันอย่างเดียวกัน
ก็จะทำ อะไรได้ วิเศษนักไม่ได้
นอกจากยอมขาดทุน. เรื่อง
ก็ ๆ ฉันเล่น ขำ ทุกคนได้ ตบ
หรือคว่ายกม ทราบแล้วไม่ใช่
หรือ ? สมมติว่าอุปสรรค
ต่าง ๆ เหล่านี้ จะ ล่วง ไปได้,
วันหนึ่งข้างหน้าอย่างที่ท่านจะเป็น
ตัวน้อย ๆ ของฉันที่ เรียก ว่า
“ออเปรอเร็ตคา” ได้กระมัง.

พ.ศ. ๒๔๖๔

ละคร

ละครว่า. ฉันทิครจะเป็นกษัตริย์ก่อน
 ละครร้อง. ถ้าไม่ตาย (คือสูญ) เสียก่อน.
 ละครพูด. อย่าแย้งกัน มาเป็นละครพูดสลับ
 รำกึกว่า อย่างวิชาวพระสมท.
 ถึงฉันทิขยออเปรอว่า จะ ต่างกันใน
 เรื่อง ๆ สำคัญ หรือ โคมลอย
 แต่เมื่อเราทั้งสอง ต่างผ่อนลงไป
 เช่น เขา ผ่อนเป็น ออเปอ เร็ดตา
 ฉันทิขยเป็นละครพูดสลับรำ ทั้ง
 สองอย่างมันก็ใกล้เข้าไปจนเกือบ
 จะเป็นอันเดียวกันได้. ละครพูด
 สลับรำของฉันทิขย เรื่องก็โคมลอย
 ไปเรื่อย และ ออเปอเร็ดตา
 ของเขา มีเจรจา แซก เข้าด้วย
 จะมีสักรวาทที่ ปรวาทที่เถียง กันว่า
 เป็นอะไร แม้ จนไม่ต้อง แพ้ชนะ
 กันก็ได้. ละครพูด ถ้าไม่ใช่
 เรื่องแทรกก็ ดัม ตายเศร้าโศก
 เป็นเรื่องค่อมกักรักใคร่สนุกสนาน ละครร้อง.
 เนื้อเรื่องก็โคมลอยได้ ถ้ายัง
 สลับรำก็จำเป็นต้องโคมลอยเลย
 ที่เดียว เพราะบทร้องทุกบท ละครพูด.
 ต้องไม่ คำเนินเรื่อง คล้ายกับว่า
 หยุค เรื่อง เพื่อ จะ ร้อง หรือ ร้อง

ออกนอกเรื่องชั่วคราว เพื่อ (๑)
 ไม่ให้บทไปเป็นขี้เถากลยทำนอง
 ซึ่งต้องการให้เป็นเพ็ชรกับ (๒)
 ผู้อ่านเพลินทำนองไม่เพ่งพินิจถึง
 คำหรือ ความ จะ พัง ตกหล่นไป
 บ้าง เรื่องละครก็ไม่เสีย. เมื่อ
 ร้อง ครึ่ง หนึ่ง การ คำเนิน ของ
 เรื่องก็ต้อง หยุคพิถีไครวหนึ่ง
 ร้องกันม่อ ๆ เข้า เรื่องก็ต้อง
 ยอมให้เป็นโคมลอย เป็นการ
 ตกยรวโค พลอยโจนเสีย คิดว่า
 จะ ขึ้นให้เรื่อง เป็นจริงจัง แล้ว
 ไม่สำเร็จ เพราะ มีบทร้อง
 เข้ามากระตักว่า “ละคร๊ะ!”
 อยู่บ่อย ๆ. มาเถิก มาเป็นละคร
 พูดสลับรำ หล่อนจะเป็นได้
 สดวก กว่า และดีกว่า จะเป็นออ
 เปอรา.
 ถ้ายบทร้อง ของแก ก็ คอยเตือน
 คนกว่าละคร๊ะ ! เช่นนั้น จะมา
 ทิดินทำไมว่าฉันทิขยไม่มีมูล ?
 บทร้อง ของละครพูด สลับรำ จะ
 เข้ามา ไม่ให้ ตีได้ เช่นนั้น เลย
 หล่อน เพราะต้องไม่มีมูลเข้ามาจน

ครูเทพ

พฤตจิก

ได้. คำที่ไม่ใช่ส่วนดำเนินเรื่อง
ถ้าเรื่องให้ชื่อเมื่อใด เช่นอยู่
คนเกี่ยวกับเรื่องเพลงเล่น หรือ
สนทนากันหลายคนก็ร้องว่า
ทำเพลงเล่น ดังนั้นก็สลับคำ
แทรกเข้าไปได้เมื่อนั้น. ที่ฉันว่า
ยถาหรืคอยเคื่อนว่า ลครจะ! นั้น
ฉันว่า ถึงจะขึ้นให้เรื่อง เป็นจริง
จริง อยู่ไม่ได้ ต้อง ตก บรรทัด
พลอยโงนให้เป็นเรื่อง โคมลอย
วันแล้วรื้ออกไปต่างหาก. มา
เถิกมาเป็นลครพูดสลับคำอยู่ทาง
พวกฉัน ปลอยให้แม่เขาไป
ทางพวกออเปอราก็ว่า. การ
แสดงก็ยาวจากทำทางให้เหมือน
จริง หล่อนก็เล่นอยู่มากแล้ว
ฉัน ก็ รับรอง ว่า หล่อน สามารถ
มากทีเดียว หล่อนยังจะต้อง
เลือกคนเลี้ยงก็ เลือกคนแต่ง
เรื่องเป็น และทำตัวเป็นกะเทย
เหมือนฉัน โดยบทรายกให้
ชายเป็นเท่านั้น.
ลครร้อง.
แกถึงตัวเป็นพ่อฉัน ฉันยังโกรธ
แกไม่หาย เพราะฉันนั้นฉันยัง

นึกว่า จะไปเข้า พวก ออเปอร่า
ก็ว่า จะได้เป็นการแก้แค้น
ให้สาแก่ใจ ถึงจะเป็นเพียง
ออเปเรตคาเท่านั้น ก็ยังน่ารัก.
ออเปอร่า. ลิเกไทยเป็นกาของลครว่าฉัน
โต ลครร้อง ก็เป็นกา ของ
ออเปอร่าฉันนั้น.
ลครร้อง. เต้นหรีบ ๆ แล้วร้องว่า ไม่เอา ๆ
ฉันเกลียดหน้าหน้าออเปอร่า ฉัน
ไม่ยอมเข้าพวกออเปอร่า ฉัน
จะเข้าพวกลครพูด.
ลครพูด. เป็นฟาร์ส เอาใหม่ ?
ลครร้อง. ฟาร์ส คือใคร ?
ลครพูด. ลครตลก เป็นจำพวกของลครว่า
ฉันโต ฟาร์สก็เป็นจำพวกของ
ลครพูดฉันนั้น
ลครร้อง. ไม่เอา ๆ ฉัน จะ เป็น ลครพูด
สลับคำ หรือ เป็น ตัว นอง ชาย
ของฉันเอง.
ลครพูด. หรือออกนัยหนึ่งว่าบิดา. เอา
เป็นตลก แต่ฉันต้องชอบวัน
อะไรอย่างหนึ่ง. อ้ายเรื่องพวก
ก็ยกคนว่า อ้อฉันยังงั้น อ้อฉัน
ยังงั้น มันเป็น ลครจะ! อย่าง

ลครร้อง. ร้ายกาจ ฉันท้องขอห้ามขาด.
ถ้าอย่างนั้นฉันท้องขออย่างไรว่
ได้จะ พ่อ ? ห้ามพูดข้อยด้วย
หรือพ่อ ?

ลครพูด. ไม่ห้ามคอกลูก เอ๊ย ! แม่ แต่
พูดข้อยคือแสดงความก้อออกมา
ทั้ง ๆ ให้คนใดไค้ยิน. เวลา
นึกในใจเราเรียกตัวเราเองว่าเรา
ไม่ใช่ อฉัน หรือ กระผม ไม่
เหมือน ภาษาอังกฤษ ซึ่งเขาใช้
‘ไอ’ คำเกี้ยว. อ้อ ! นี่ชรอย
จะแปลอะไรไปกระมังจะ ?

ลครร้อง. ถ้าทั้งใจจะติกันแล้ว ติเท่าไร
ก็ติได้ ฉันทิให้ฟังข้างเขา
ใหม่ละ ? คุณแม่ลครรำของ
ฉันทิเล่นเข้าแบบเข้าแผนที่ไร ไม่
ช้าคนก็โงก เหมาะ ๆ เข้าคน
เลี้ยง ออก. จนโรงลคร จะฉลออก
เสียให้ไค้. จะสังเกตไค้ว่า
คนชอย เก้าอ หลัง ๆ มาก กว่า
เก้าอหน้า ๆ เพราะจะไค้เลี้ยง
ออกง่าย. ส่วนคุณพ่อลครพูด
ของฉันทิไม่ใช่แล้ว วันหนึ่ง

เล่นที่ พระราชวัง สนาม จันทร์
ล้านเกล้าล้านกระหม่อม ในพระ-
โกษู ท่าน ทรง พระกรุณา แก่
ราษฎรของท่านตามเคบ ท่าน
โปรดเกล้า ๆ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้ข้าวร้อง
ชาวตลาดชาวไร่มาค้ด้วย พวก
นั้นก็นั่งล้อมกันแน่น. คืน
วันนั้น ลครพูดเล่นเรื่อง จักการ
วัยเสกึ่ง เจ้าคุณบรมขันธออกมา
เป็นตัว ‘เทศา’ ให้การชี้ให้
ทำนั้น แต่ทั้งนี้ วุ่นอยู่ เลี้ยง คอก
ตะขุกก็ยังข้ง. ยายแก่คนหนึ่ง
แกย่นว่า “นี่คิกแล้ว เมื่อไร
หนอท่านจะเล่น ? นังคอยจน
ง่วงแล้ว ท่านก็ยังไม่แต่งโรงไม่
เสร็จ.” คุณเถะ เรื่อง พระราช
นิพนธ์ขยขึ้นที่คนหัวเราะก๊ากกัก
ยายแก่แกจะง่วงและจะมัน จะ
ว่าอะไรแก ?
นั่นคือแกให้เกียรตยศ อย่างสูง
สุกว่าเล่นเหมือนจริง จนแกไม่
รู้สึกว่าลคร.

นานาประเทศ ภายหลัง มหาสงคราม

๒๖๖

“จิตตเสถนะ”

มหาสงครามระหว่าง พ. ศ. ๒๔๕๗—๒๔๖๓
เกิดขึ้นในยุโรป นำความพิวาศมาสู่โลกโดย
คณนานันมิได้ พาศีวิตมนุญย์แลทรพิยัสสมบัติ
สูญสิ้นไปจากโลกไม่น้อย

เมื่อมหาสงคราม สิ้น สิ้น ลง โลกได้
เปลี่ยนแปลงไปอย่างน่าประหลาด บางประเทศ
ได้สูญสิ้นนามไปจากโลก บางประเทศต้อง
ยกย้ายไปยังประเทศอื่น บางแคว้นประกาศ
ตนขึ้นเป็น อิศระ ประเทศ มีนาม ขึ้นใหม่
แปลก ๆ บ้านเมือง ก็เปลี่ยน ชื่อ ไปตาม ความ
นิยม ของชาตินั้น ๆ เกือบ จะทราบ ไม่ได้ ว่า
เมืองใดอยู่ที่ใด แลเมืองที่เคยได้ ยินชื่อ
มาแล้ว เปลี่ยนเรียกอย่างไร เพราะประเทศ

ทั้งออกซันภายหลังมหาสงครามเกาะ ในยุโรป
นับจำนวนด้วยโหล ข้าในทวีปเอเชียพลอย
ต้อง เปลี่ยน นาม โดย รัฐ ประ ศาส โนบาย ของ
มหาประเทศเพื่อผลของ อำนาจ ภูมิศาสตร์
โลกได้แก่ ใจเปลี่ยนแปลงไปตามกัน

ประเทศลิตัวเนี่ย

ชาติออกทนยากขึ้นมุ่งชัยชนะกับ อิศระภาพ.
ประเทศลิตัวเนี่ย เป็น ประ เทศ ประภาค
ยกตนขึ้นเป็นเอกราช จากแอกของประเทศ
รัสเซียแลเยอรมัน ตั้งอยู่ริมชายทะเลบอลติก
ระหว่างประเทศรัสเซียตะวันออก ประเทศ
โปแลนด์ แลลัตเวีย การปกครองอย่างประชาธิปไตย
ชั้ดโดย

พ.ศ. ๒๔๖๙

นานาประเทศภายหลังสงคราม

เมื่อมหาสงครามสงบลงมีผู้เรียกประเทศ
ลิตัวน้อยว่า ประเทศเล็ก เพราะงอกใหม่
อย่างรวดเร็ว ระหว่าง พ. ศ. ๒๔๕๗—๒๔๖๑ จาก
อำนาจรัสเซียพร้อมกับประเทศเพื่อนบ้านใหม่
ลิตัวน้อย เอสโตเนีย แล ฟินแลนด์ ก่อน มหา
สงคราม ประเทศลิตัวน้อย ส่วนใหญ่ อยู่ใน
ความปกครองของเยอรมัน

ประเทศลิตัวน้อยเป็นประเทศเก่าในยุโรป
ประเทศหนึ่ง. เมื่อระหว่างศตวรรษที่ ๙
ที่ ๑๐ แห่งพุทธศก ประเทศลิตัวน้อยเป็นมหา
ประเทศที่มีอำนาจอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ
ยุโรป มีอาณาเขต ตั้งแต่ ทะเลบอลติก จด
ทะเลดำ

ในศตวรรษที่ ๙ แห่ง พุทธศก ชาว
ลิตัวน้อย ได้ ขยับ ไล่ พวกฟิน ทาค หรือ มงคูล
(ม่งคูล) ออกจากแคว้นลุ่มลำน้ำ กะเนียเปอร์
ซึ่งมีการรบใหญ่ที่ค่ายแดนเนนเบอร์ค.

ในรัชสมัยไวทอคาส (ไวโกลท์) มหาราช
โก ทำศึก รบ ชนะ พวก สมาคม คิว คอนไนท์
ขับไล่ออกจากประเทศของตน

ในนิยายแคนเตอร์เบอร์ซึ่งชาวอังกฤษชื่อ
ชอเซอร์ ไนท์ แท่งไว เรียกประเทศลิตัวน้อย
ว่า ลัทเว ซึ่งเดิมตามสำเนียงพวกลิตัว
น้อยนั้น จึงแสดงหลักฐานว่าชาวประเท

ลิตัวน้อยเป็นชาติเก่าในยุโรป ครั้งหลังแห่ง
สมัยวิมทเลย์อดคัก ระหว่างแม่น้ำ วิสตุลาแม่น้ำ
สาลิส ครั้งสมัยภาคตะวันออก ของ ทวีปยุโรป
เต็มไปด้วยป่าไม้ พวกลิตัวน้อยเป็นเจ้าของที่ดิน
สืบเนื่องต่อมาจากบรรพบุรุษ จึงนับว่าชาวลิตัว
น้อยมีสิทธิของประเทศของตนขึ้นเป็นอิสระ โดยไม่มี
ปัญหา.

ตาม พงษาวดาร ลิตัวน้อย ว่า พวก เลตต์
ชาวประเทศลิตัวน้อยเป็นญาติกัน นอกจากพวก
เลตต์ ที่เป็นญาติ เชื้อสายอีก พวกหนึ่งคือพวก
โพรสเซียนหรือปรัสเซีย ในจำพวกมนุษย
แถบทะเลบอลติก สาขาเดิม จากพวก อินเคีย
ยุโรป

พวกเลตต์ แลลิตัวน้อย ยึดถือแบบ ขรรคนิยม
แลภาษาคำพูดครั้งอดีตเหนียวแน่น ไม่ยอม
เปลี่ยนแปลง จึงทราบได้ว่าชนสองชาตินี้
เป็นวงศ์ สืบสายเดียวกัน หลักวิชาหนังสือ
และสำเนียงภาษาคำพูดคล้าย ๆ กัน จึงเกิด
เป็นข้อประหลาดใจในทางสันนิษฐานของผู้สนใจ
ใจใน พงษาวดาร ว่าเหตุไร สอง ชาตินี้ จึงได้
แยกจากกัน

เลตโต — ภาษาคำพูดของชาวลิตัวน้อยคล้าย
กับ สำเนียง คำพูด ภาษาสัลกฤต ของ ชาว
อินเคียโบราณ ลิตัวน้อย สำเนียง คำพูดภาษา

จิตตเสนาะ

พศศิก

อัน ๆ ในยุโรป ท่านศาสตราจารย์เมอริสเลต์ ชาวฝรั่งเศส อธิการ วิทยาลัย (คอลเลจ) เคอะ ฟรานซ์ เคย สก๊ต สังกะเสถ คำ เนียง ภาษาต่าง ๆ มา มากกล่าว ว่า ถ้าใครอยากจะฟัง สำเนียง คำพูด ที่เรียกว่า อินโค-ยุโรปเย็น ให้ไปฟัง ชาวลิตัวเนียงพวก เลต์โค-ภาษา คำพูด ของลิตัวจึงเป็นภาษาเก่าแก่ก่อนภาษากวิสแล ลาคิน

แทนที่ จอมปราชาญชาตลิตัวผู้ซึ่งอุบัติใน ศตวรรษที่ ๑๓ แห่ง พุทธศก กล่าว ว่า พจนานุกรมรัสเซียซึ่งพ่อ รุณาตอฟ รุณา มีคำลิตัว ไม่คำกว่าเจ็ดหมื่นย ในนั้น คล้าย กับพจนานุกรม ของรุสแซ แ่งไว้ ภาษารัสเซีย ได้ถ่ายแบบไปจากลิตัวมาแต่ก็กักับรพ.

ในศตวรรษที่ ๑๗ แห่ง พุทธศกชาวลิตัวเนียงเกิดการบ่นยวนเรื่องลัทธิศาสนา ฝ่ายหนึ่งถูก ซาคีไฮลส์ กทซ์ จะให้ลิตัวทวิความ เยอรมันที่เรียกว่าทิวคอนไนท์ อีกฝ่ายหนึ่ง คือซาคี รัสเซียให้ลิตัวทวิคริสตัง นิกายกรีก ทวินออก พวกลิตัวเกิดบ่นยวนไม่แน่ใจว่า จะลิตัวทาง ลัทธิไฮ เกิดวิวาท ต่อสู้ กับชาว

รัสเซียเรื่อยมา ต้น ศตวรรษที่ ๑๗ แห่ง พุทธศก แกรนด์ดยุกมินโควสกีครองประเทศลิตัวเนียงยอมลิตัวทวิคริสตัง นิกายคาทอลิก ไปอินโนเซนที่ ๔ แห่งกรุงโรมได้ประกาศยกยอ ชินเป็นกษัตริ์ ช่วย คัมครอง การ ช่มเหง จากเพื่อนบ้าน แต่่นมา พวกลิตัวจึงลิตัวทวิ คริสตัง นิกายคาทอลิก

พ. ศ. ๑๘๒๘ แกรนด์ดยุกโยเกลา (ยาเกลโล) แห่ง ประเทศลิตัวเนียงไค อภิเษก สมรส กับ พระนาง เซทวิก ราชินี แห่ง ประเทศโปแลนด์ สองประเทศได้รวมกัน โยเกลา ได้เป็นกษัตริ์ของโปแลนด์

การรวมกับประเทศโปแลนด์ ประเทศลิตัวเนียงไม่ได้ รัยความ เจริญขึ้น ตามความ คาคหมาย ของ ราชฎร กลัยมีแต่ทรง กับชุด เพราะ ไม่ได้รัยความ ยำรงอย่างใด จากไฮลส์ การปกครองชาวลิตัว คงจักไป ตามยถากรรม ผู้ครอง ประเทศโปแลนด์ ไม่ใช่ แต่เพิกเฉย ไม่ ยำรงลิตัวเนียงเท่านั้น กลัยออกกฎข้อบังคับ ไม่ให้ ชาวลิตัว พก ภาษาเดิม ให้ ใช้ ภาษาไฮลส์ ชาวลิตัวมีความเคืองแค้นมากในเรื่อง

๑ ชื่อในวงเล็บ เป็นสำเนียงของชาวลิตัว แลชอช้านเมือง ต่อไป ก็เป็น เช่นเดียวกัน เมื่อประกาศเป็นอิสระภาพแล้ว ชื่อเมืองต่าง ๆ ก็เปลี่ยนจากคำภาษา เยอรมัน แล รัสเซีย. แต่ ชาวต่างประเทศคงเรียกอยู่ตามเดิม

พ.ศ. ๒๔๖๗

นานาประเทศภายหลังสงคราม

นั้น ว่าเป็นการคุกคามชาติ มินักเวียนลิดล ผู้หนึ่ง ชื่อ นีโคลาส กัสซาร์ ออกประกาศว่า การทำให้ชาวลิดล ทั้งภาษาเดิมเท่ากับเอาดวงอาทิตย์ ออกเสีย จากท้องฟ้าเป็น การ ขึ้น กฎธรรมคาของโลก เท่ากับเอาหัวใจราษฎร เขาก็ชิง

ความอธรรมต่าง ๆ ของโปลัสลุดประเทศ รวมให้ถึงผล สัมผัส เรื่องการเห็น แก้วแลผล ประโยชน์ โดย จำเพาะ จาก คน สอง จำ พวก พวกหนึ่งผู้ มีบรรพชาศิกิ ซึ่งเป็น เจ้านาที่ประพฤติกการ ทูริค มีรับ สิ้นผล อีก พวกหนึ่ง คฤหบดี ผู้ มีทรัพย์ เทียบกวาก รัชชัตดินจาก พวกคน ชักสิน หวัง ประโยชน์ เอา เป็น ทาส เพราะตามกฎหมายสมัยนั้น ถ้าพวกที่ยากจนเอาที่ดินของตนไปขายกับผู้ มีทรัพย์ ตัวเจ้าของ ที่เดิม ต้อง เป็น ทาส ดิคกับ ที่ดิน ค่วย เรียกว่า เสอร์ฟ

ในปลายศตวรรษที่ ๒๓ แห่งพุทธศก ประเทศโปแลนด์เกิดการขดทั่วไป บ้านเมืองก็ถึงความพินาศ เพื่อนบ้านที่อำนาจกว่าก็เลยตะคุบเอาเป็นเมืองขึ้น ประเทศลิดลัวเนยก็พลอยติดปลาย กระจิบเป็น เมืองขึ้น ของหมื่นชาว (รัสเซีย) มาแต่ครั้งนั้น

ชาวลิดลเมืงตก เป็นทาสของรัสเซียก็คง

รับทาสอยู่อย่างเดิม ข้าหนักไปกว่าเมื่อครั้งอยู่ในอำนาจโปลัส รัสเซียยังคืบเอาโดยอำนาจ กตขี ปราศจาก ความยุติธรรม ทั้งไม่มี ความกรุณา ออกกฎหมายการปกครอง เจ้าหน้าต่งชั้นสูงถึงชั้นต่ำต้องเป็นคนชาติรัสเซีย ทิคนีเรียกกัน จากเจ้าของเดิม ทั้งหมกแล้วจัดให้เข้าใหม่ ห้ามการ ตั้งสมาคม, กสิกรรม, ห้ามการพูดภาษาลิดล ให้พูดภาษารัสเซีย ถ้าใครยังชักชวนต้องถูกปรับไหมอย่างแรง สมาคม หรือโรงเรียน ทาง ศาสนาให้ ชักหมก. อ้างว่าจะเป็น หนทางนำมา ซึ่งความ กระด้าง กระเทื่อง นอกจากนั้นยัง ห้ามไม่ให้พิมพ์หนังสือ ภาษาลิดล ในบ้านเมือง ชาวลิดลก็ส่งไปพิมพ์ยัง ประเทศ เยอรมัน แลอเมริกา เมื่อหนังสือถึง ชายแดน ถูกจับ แล ไล่ส่งพวกที่รับส่งไปพิมพ์ต้องถูกลงโทษส่งไปทำงานหนักถึง แคว้นไซบีเรียนี้จำนวนหลายพันคน

ชาวลิดลทนรับความ ข้นขมจากการกดขี่ของรัสเซียเป็นเวลาว่าร้อยปี คึกก่อนการวุ่นวายหลายครั้งชาวโปลัส ไม่ร่วมด้วย มีทางอยู่สองทางคือ จะทนอยู่กลาง ลูกคลื่นหรือจะร้องขอความอิสรภาพ

ชาวลิดลเริ่มเห็นทางอิสรภาพเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ คราวรัสเซียทำสงครามแพ้ ญี่ปุ่น เกิด

จิตตเสนา

พฤกษิจิ

การขบดในประเทศรัสเซียหลายแห่ง รัสเซีย
คล้ายเกลียวความกดขึงข้างขม่อมอนุญาตให้
พิมพ์หนังสือเป็นภาษาลิทัว แต่เป็นการเน้นซ้ำ
เพราะหัวหน้าผู้จัดการมีนิสัยขี้บ่นซ้ำ ไม่รีบ
รักในการศึกษา จึงยังหาพ้นจากความเป็น
ทาสในครั้งนั้นไม่

ในการกรสกรรม เทียบกับชาติเล็กคหะเพอ
บ้าน ชาวลิทัวออกหน้ากว่า จำนวนแก้ว
ในส่วนสิบของพลเมืองทำการเพาะปลูกด้วยพ
ดินอุดม การผสมสัตว์เป็นกิจสำคัญจากการ
เพาะปลูก ชาวลิทัว หากำไรผลประโยชน์ได้
บิละมาก ๆ จาก คำจำหน่าย ขนแกะ, เนย
เหลว, เนยแข็ง, แลฟองไก่ การหักดกรร
ทอผ้า, ทำน้ำตาล, ฟอกหนัง, ทำกระดาษ,
โรงงานไม้คองขึ้นมาก เมื่อ จวน มหาสงคราม
การทำอาชีพทำกันมาก ชายฝั่งประเทศ
ลิทัวเนีย ลิทัวเนียขึ้นชื่อว่าแผ่นดินที่เก็บแลทำ
อาชีพมากที่สุดกว่าแห่งอื่นในทะเลบอลติก

เวลานั้นชาวลิทัว โดยมาก อยู่ในที่นาแลไร่
ของตนเอง น้อยรายที่ขยันในหมู่บ้านแล้วออกไป
ทำโรงงาน แลกระท่อม ๆ คงอยู่ริมสวน แลไร่
เป็นที่เจริญคา ที่กินใหญ่แต่เดิม เวลานี้ แยก
เจ้าของออกเป็นทย่อม ๆ หลายเจ้าของ ชาย
ฉกรรจ์คนหนึ่ง ที่ทำงานแข็ง ๆ อาจ ทำการ

เพาะปลูกได้ ในเนื้อที่จนถึง ๓๗ หรือ ๕๒ ไร่
ปลูสดัวมี โค, แกะ, สุกร, ม้า, เป็น
ของจำเป็นแทบทุกบ้าน ไก่มีเลี้ยงทั่วไป
พืชพันธุ์ มีเมล็ดข้าวไรย์, ข้าวบาเลย์,
ข้าวโอตสี, แลผักต่าง ๆ จำนวน ๔๘ เปอร์เซนต์
ในการเพาะปลูก ดินแฟลทซ์สำหรับทำผ้า
ลินินเป็นสินค้าชนิดหนึ่ง ตามบ้านแทบทุก
บ้าน มีเครื่อง ทอผ้าสำหรับ ใช้ ในครอบครัว
ผลิตินใช้ ทำเสื้อชั้นใน ขนแกะ ทำเสื้อ
ชั้นนอก

เรือนชาวยานนอกลิทัว มีห้องเก็บข้าว กลาง
ห้องตั้งเตาไฟใหญ่เพื่ออบอุ่นแลหาอาหาร ใน
ถูกหนาวใช้เป็นเตียงนอนด้วย ตามธรรมเนียม
เตียงนอน ทำด้วยไม้คองยี่ ทมม ห้อย เครื่อง
เรือนมีโต๊ะ ตัวหนึ่ง เก้าอี้ไม้ สอง หรือ สามตัว
ม้ายาวสำหรับนั่งหนึ่ง หม้อดินสำหรับใส่
น้ำหนึ่ง กับเครื่องครัวเล็กน้อย แม้ถึงนั้นตาม
ที่อาศัยของชาวยานนอกหลายแห่ง เมื่อมีผู้
แปลกหน้าเกินทางมาถึง เจ้าของออกต้อนรับ
เชิญให้พัก ถ้าผู้เดินทางต้องการรับประทานอาหาร เจ้าของบ้านกรวยใจมาให้ มีขนมปัง
ทำด้วยแป้งข้าวไรย์ (คล้ายแป้งข้าวเหนียว
ทำ) ถ้วยน้ำนมโคสดซึ่งเป็นอาหารประจำมา
ให้ ถ้าเป็นฤดูร้อน นอกจากขนมปังยังให้น้ำ

พ.ศ. ๒๔๖๙

นานาประเทศภายหลังสงคราม

นม มีผลลัทธิของเออร์แลมเคือยาสักควัย ถ้า
นำเห็ดแถมเห็ดคัมภีร์ หิ้งงานใหญ่ซึ่งเก็บมา
จากบ้ำริม ๆ บ้านถือว่าเป็นของโอชะของเข

ใน ประเทศลิดัวเนียไทย มาก ไกล ๆ
หม้อบ้านเย็นบ้ำไม้ นัยด้วยร้อย ๆ ปี คงอยู่อย่าง
นั้น พนประเทศหนึ่งในส่วนสเป็นบ้ำไม้ จน
ชาวต่างประเทศจึงฉายาว่า เมืองบ้ำทึบ

เมื่อมหาสงคราม ประเทศลิดัวเนียเป็น
ประเทศที่ถูกกรรณ แรกในจำพวกทะเลบอลติก
ชาว ลิดัวเนียได้ ยืนเคียงบ่าเออร์มันันต์ แรก
กองทัพเออร์มันันต์เคยเหยียบประเทศเข้าทำลาย
บ้านเรือนแลทรัพย์สินสมบัติโดยไม่มีมีความกรุณา
หม้อบ้านตามทางที่ กองทัพผ่านไป ถูกเผาเหลือ
แต่ถ่าน เถ้า กวอ พยพ หนียทอภัย ของ ชาว
ลิดัวครวณนั้นเป็นการนำสังเวชมาก ไร่นากว่า
แสนเจ้าของทั้งกรรณ พลเมืองนับด้วยหมื่น
ไม่มีที่อาศัย

ปลายเดือนกันยายน พ. ศ. ๒๔๖๘ เออร์มันัน
ได้เข้ายึด ประเทศลิดัวเนีย ตลอด ทั้ง ที่
บัญชาการทัพทาง เขตค้ำกัน ควินออกจนเริ่ม
การต่อสู้กับรัสเซียจึงได้เลื่อนขบวนผ่านไป
ชาวลิดัวที่หนีทอภัยไทยมากมุ่งไปตาม
ทิศตะวันออกเฉียงใต้จนนครเปโตรกรทึแลมอส
โคว์ ตามทาง แม้จะมีผู้ใจบุญกรุณา

ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ก็ไม่มีทั่วถึงเพียงพอ กับ
พวกที่อพยพไป ตามทาง เกลตอน กลากไป ด้วย
ซากศพที่ ที่อดโรย ล้มตาย ด้วยความเยือกยาก
ชาวลิดัว ซึ่งทั้ง ถิ่นถน ครวณนั้น มีจำนวนไม่
ต่ำกว่าสองแสนห้าหมื่นคน

เมื่อทอภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว พวกผู้ ที่รอด
ตายได้กลับยั้งถิ่นเดิม ลงมือซ่อมแซมและ
ปลูกบ้านเรือน เริ่มทำการเพาะปลูก ชาวลิดัว
เป็นชาติที่รัก ถิ่นน้ำที่ของตนก็ เป็นพวกที่
ชำนาญในการเพาะปลูกพืชผล เป็นชาติที่รัก
ความช่วยเหลือจากต่างประเทศน้อยที่สุด ทั้ง
ไม่มีใครรู้จัก ด้วยจมอยู่ใต้อำนาจของรัสเซีย
เป็นเวลานาน

เมื่อมหาสงคราม เลิกแล้วต่าง คน ต่างตั้ง
หน้าประจบการงานด้วยความเพียร โรงงาน
ได้สร้างขึ้น สมาคมออกทุนทุนทรัพย์ในการ
เพาะปลูกได้ ตั้งขึ้น ไม่นานเท่าใด ชาว
ลิดัวเนียก็ไ้เข้าสู่หนทางแห่งความเจริญ

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ. ศ. ๒๔๖๘ ลิดัวเนีย
ได้ประกาศเป็นอิสระภาพ ในเดือนสิงหาคม
พ. ศ. ๒๔๖๘ ได้ตั้งผู้แทนเข้าประชุมสมาคม
สันติภาพ

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย คงจะไม่ลืมนึกว่า เมื่อ
พ. ศ. ๒๔๔๘ ชาวลิดัว ขยับตัวจะ ขอ ความ

จิตตเสนาะ

พฤศจิกายน

อิศระภาพมาคราวหนึ่ง เมื่อรัสเซียคลาย
เกลียวกั๊ก แต่คนมาชาวลิทัวเนียช่วยกัน
จัดการทุกทาง ที่เห็นว่าจะนำมาแห่งความ
เจริญ การศึกษา การกลีกรวม หักลดกรรม
แลพาณิชย์ การเร่งรัด เทียบสับ แยก แผล
ตัวอย่างที่จากรัสเซียแลโปแลนด์

ผลได้ผลเสียจากมหาสงคราม แม้ทุกวันนี้
ก็เห็นว่าชายฉกรรจ์ อันเป็นกุลทายาท ของ
ประเทศ ซึ่งจะเป็นเลือกเนื้อ แลกำลังในอนาคตก
ไปเสียโดยมากก็แต่ยังได้รับ ผลชกเซยเรื่อง
ความ อิศระภาพ ถอนรากการ กักขังไปหมดสิ้น
พวกที่อพยพทั้งถิ่นฐานไปอยู่ต่างประเทศ (ไป
ที่ประเทศ อังกฤษ โดยมาก อยู่ที่ สกอตแลนด์
๑๕๐๐๐ คนในประเทศอเมริกา ๗๗๐,๐๐๐ คน) ได้
กลับมายังประเทศบ้านเกิดเมืองนิกร โดยมาก
ได้รับความ ศึกษา มา จาก ประเทศ นั้น ๆ ซึ่ง
เป็นกำลัง แลนำ ความ เจริญสู่ ประเทศ ไม่น้อย
เวลานี้ ประเทศ ลิทัวเนีย มีพลเมือง ประมาณ
๒๓๐,๐๐๐ คน มีทหาร กอง ขัน ซึ่งเป็น กอง ขัน
หน้าซู้ตา กว่าเหล่าอื่น ๆ มีนอกคอกใน อาณา
เขต ๗๐๐,๐๐๐ เส้นจตุรัส เกือบเมือง วิลนา
เป็นเมือง หลวง ภายหลัง เป็น อาณาเขตของ
โปแลนด์ เวลานี้เมือง โกวโน (กัวนาส) เป็น
เมืองหลวง เมืองเมมเมล (โกลเยท) เมือง

ปาลันเกน (ปาลันกา) เป็นเมืองท่าชายทะเล
สำคัญ มีรถไฟติดต่อกับ เมือง ซาพลี
(สืออเลียว) เมืองโปเนร์เยช

แม่น้ำไนเมน ตอนปลายปากน้ำฝั่งขวาเป็น
แดนลิตัวเนียฝั่งซ้ายเป็นแดนรัสเซียตะวันออก
ตอนเหนือ ขันไปอยู่ใน อาณาเขต ลิทัวเนีย
เรียกว่า นามานัส เป็นแม่น้ำสำคัญของประเทศ
ลิทัวเนีย ยาว ๘๐๐ เวอร์สท์ (เวอร์สท์ ๑ เท่า
กับเศษสามส่วนสี่ของไมล์ หรือ ๕๐ เส้น) เรือ
ใหญ่เดินขึ้นไปได้ ๘๗๒ เวอร์สท์ ออก ๕๐ เวอร์สท์
ใช้ขนสินค้าด้วยแพ

ชาวลิทัวเนียมีเงินทอง ควตาสันเงิน
ว่างสูงล้ำสันแข็งแรง มีนิสัยในการใช้จ่าย
มีความอดสสาทพากรเพียร ตั้งสัจจมาศกธณ
พาณิชย์การ เรียกว่า คอลก รัยววยรวมสินค้า
ต่าง ๆ ในพื้นประเทศ ส่งจำหน่ายต่างประเทศ
มีสาขาแพร่หลายทุกเมือง

การแต่งกายสตรีใช้อย่าง แยกโบราณ ไม่
เปลี่ยนแปลง แม้แต่หมวกสานอย่างบางทำขึ้น
เองในประเทศนั้น แต่ส่วนผู้ชายชอบใช้
เครื่องแต่งกายตามสมัยนิยม เวลานี้ชาวต่าง
ประเทศรู้จักประเทศลิทัวเนียดี ชาวต่าง
ประเทศชอบไปเที่ยวกันมาก

พ.ศ. ๒๔๖๗

นานาประเทศภายหลังสงคราม

ชาวลิดคิดดำเนินการรื้อฟื้นด้วย ขยาย ผู้เป็น ประมุข ของ ประเทศ เคย กล่าว ว่า
ความเจริญ ติดต่อกัน ในการ ค้าขายกับ ประเทศ การงาน ทั้งหลาย ที่ ชาติ เขา ดำเนิน อยู่ จะ ระวัง
เพื่อนบ้าน ใน ย่าน ทเล ยอด ลึก ไม่ ให้ เป็น ภัย ขวาท มา ง ต่อ ชาติ เพื่อน บ้าน หลัก
เรื่อง ดำเนิน การ บ้าน เมือง ชาวลิด ไม่ มุ่งหมาย ของ เขา ใน เรื่อง การ สหกรณ์ พาณิชย
ปฏิเสข เรื่อง การ ไม่ ยั้ง หยุด ความ อุด สาทะ อัน การ จะ ถอน อย ไร ทั้ง หลัก คีลา จะ ไม่ คีติ กรรณ
แรง กล้า สู้ ผล ความ เจริญ มี ความ ระวัง มี ระวัง อาณา เขต ต่ เพื่อน บ้าน จะ ตั้ง ใจ บำรุง ประเทศ
ไม่ ให้ เกิด เรื่อง กระทบ กระเทือน เกิด ครอบ ครอบ ขอบ ของ เขา ให้ เจริญ รุ่งเรือง มั่ง คั่ง เกื้อหนุน ชาติ
ประเทศ โกลี เกียง เขา ต้องการ แด่ ความ สงบ อย่าง เกียว.

๗๖๒. มนุษย์ ที่ ไม่ รู้จัก นำ เจริญ ประโยชน์ ต้น แล ท่าน แม่ แต้ เล็ก น้อย มุ่ง แต่ ทำ
อนัตต พินาส แก่ โลก ส่วน เดียว มาตร ว่า เขา มี ชาติ อยู่ ยืน นาน จะ ควร เห็น
ชีวิต ของ เขา นั้น เปน ไลน์.

ของ ชก. น. พิชชญาทิ

สมพหลกุมารวัตถุ (เรื่องเด็กมากด้วยกัน)

นิทานที่ ๓ แห่ง ทันทวรรณ
ในพระอัมมปัทมสูตร

— ๐ —

สมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ เสกสำราญพระอิริยาบถอยู่ณพระเชตุพนมโหฬาร ทรง
ปรารภกุมารมากด้วยกัน จึงตรัสพระธรรมเทศนานี้ มีคำเริ่มว่า “สุขกามา นิทานิ”
ดังนี้เปนอาทิ

คำเนรความว่า ในกาลวันหนึ่งสมเด็จพระบรมศาสดาท่านเสด็จเข้าไปยังกรุงสาวัตถี
เพื่อ บิณฑบาต ในราวามรคาไท้ ทรงทักตักการเห็นเหล่ากุมารประหารจรสัยปชาติตัวหนึ่ง
(งูเขียว) จึงตรัสถามว่า “ตถะกุมารทั้งหลาย สุกเจ้าทั้งหลายทำอะไรกัน” กุมาร
เหล่านั้นกราบทูลว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระเจ้าทั้งหลายช่วยกันคืบคืบ
ท่อนไม้ และก้อนหิน”

พระ. “สุเจ้าทั้งหลายคืบคืบทำอะไร”

ก. “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระเจ้าทั้งหลายคืบคืบเพราะกลัวมันจะกัด”

พระ. “สุเจ้าทั้งหลาย หวังจะทำความสุขให้แก่ตน แล้วช่วยกันคืบคืบ สุกเจ้า
ทั้งหลายจักไม่ได้รับความสุขเลย, ธรรมค้ำปรารถนาความสุขแก่ตน ไม่ควรประหาร
คนอื่น” เมื่อจะทรงสัปปะสนธิ แสดงพระสรวรมเทศนา จึงตรัสพระ
คาถาทั้งหลายว่า ดังนี้ :

พ.ศ. ๒๔๖๘

สมุหเทศาภิบาลมณฑล

“สุขกามานิ ภูทานิ
อตุตโน สุขเมธาโน,
มาณวกฉนั ๘

โย ทณฺเทน วิหิตติ
เปจฺจ โส น ลภเต สุขํ.”

๐ แม่นรวไต
เบี่ยงพรชน
สุขตุจกัณ
นัันแหละมิอาจ

ไม่สุขตน
ผู้มันมาต
ทณฺตพิฆาต
ใต้สุขสันต์

‘สุขกามานิ ภูทานิ
อตุตโน สุขเมธาโน,
๐ ฝ่ายนรวไต

โย ทณฺเทน น หิตติ
เปจฺจ โส ลภเต สุขํ”

ปวงพรชน
โจบพิฆาต
นัันแหละจะบรร—

ไม่สุขตน
มุ่งสุขนัันที่
ปราศทุรทณฺต
สพสุขศรี.

[เรื่องนี้ แสดงว่า พระบรมศาสดาทรงสั่งสอนแก่ศิษย์อย่างเต็มที่ที่กระทำอยู่ใน
ข้างขึ้นขึ้นมาชี้ให้เห็นว่า มิโทษ ไม่ควรทำ แล้วเขาก็เห็นจริงตามที่ทรงสอน จนเว้นไม่
ประพฤติเช่นนั้นอีกต่อไป]

จบวรรณ

ปรารภ

ท่านบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ 'ไทยเชม' ธารานาข้าพเจ้าไว้นานมาแล้ว เพื่อขอให้เขียนเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ไทยเชม เมื่อขณะนั้นข้าพเจ้ายังมีโอกาสพอจะรับ ธารานาฉลองพระศรัทธาได้ จึงได้รับด้วยความยินดี และเป็นปฏิการะ ในการทศณนั้นได้แสดงความเอื้อเฟื้อส่ง หนังสือพิมพ์ ไทยเชม ให้ข้าพเจ้าตลอดมาโดยไม่คิดราคาค่างวออันใด ด้วยอริยาคัย น่านับถือ มายกั้น เป็นกรรมของข้าพเจ้า ให้ได้รับข้อปรารภ ตลอดกลัณจนนี้ ไม่สามารถจะค้นคว้าหาเรื่องตามทงใจไว้มาแสดงฉลองศรัทธาได้ แต่ก็ไม่กล้าปฏิเสธลงล่างอุปการะแห่งคุณะนใด ของขอภยนำรื่องที่เห็นสมควรมาฉลองศรัทธาตามทงใจไป ไม่ตองค้นคว้า ขอได้ โปรดคิดเสียว่าป็นตงเควรองไทยธรรมทยาจากนอมนำมาถวายพระสงฆ์ถวายเจตนานันใดเล็ก

ข้าพเจ้า คิดหาเรื่องให้ สม ช่อ หนังสือคือ:— 'ไทยเชม' 'ไทย' ก็คือคนไทยเรานี้แต่คำ 'เชม' ข้าพเจ้า คิดว่า เลื่อนมาจากคำสันสกฤตว่า 'เกษม' แปลว่า ปราศจากอันตราย เช่น 'ชนิษฐา' เลื่อนมาจาก 'กนิษฐา' และคำ 'อกนิษฐ' (ไม่น้อย) เราใช้เป็น 'อชนิษฐ์' หรือ 'อคนิษฐ์' ก็ได้ ตลอดไปจน 'กญ' กลายเป็น 'ขย' เป็นต้น แต่คำ 'เกษม' หรือ 'เชม' ดูเหมือนข้างฝ่ายไทยเราจะหมายถึง สุขสบาย หรือ รื่นเริงเสียก่อนซ้ำ ข้าพเจ้า ขอหมายความว่า 'วันเริง' รวมความว่า 'ไทยวันเริง' จึงทงใจ หาเรื่องไทย ที่นำมา ซึ่งความ รื่นเริงมาลงในหนังสือ

เรื่องพระสังฆราชเขมรอนข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นเรื่องไทยแท้ และเป็นเรื่องทงเล่ากันเล่น เซซา! อย่างเรื่องศรัทธาทนุชหรือเรื่อง 'นายเทพ' ฯลฯ ซึ่งข้าพเจ้าฟังเมื่อเด็ก ๆ ไม่รู้จักเขยเลย และ

พ.ศ. ๒๔๖๙

พระสังฆราชเปียว

ย่อมมีผลแตกต่างกันไปไม่รู้สิ้นสุด

โปรดยกย่องข้าพเจ้า เอาเรื่อง นิทาน
เท็กมาเล่าเลย ข้าพเจ้าขอ อธิษฐานให้ คิดว่า
'เรื่องไทย ที่จริง' แต่ ความจริง เป็น
'เรื่องไทย' ข้าพเจ้ารับรองได้ ถ้าผิดพลาด
ไปกลายเป็นเรื่องฝรั่งบ้าง มอญ เขมรบ้าง
ไป โปรยแพร่อย่างหลักรฐานไปให้ ข้าพเจ้า
ทราบด้วย ข้าพเจ้าจะขอจำไว้เป็นโบราณ
คดีวิทยาสืบต่อไป

ข้อสันนิษฐานในเรื่อง

เนื้อเรื่องในนิทานนี้ เกี่ยวกับพระเจ้า
แผ่นดินไทย แต่ละเป็นไทยกรุงไหน เมื่อครั้งไร
ไม่ทราบ เพราะครั้งโบราณไทยเรามาตั้ง
กรุงเป็นเอกราชอยู่หลายแคว้น และสังเกต
ได้ว่า เป็นเรื่องที่ราษฎรเล่ากันต่อ ๆ มา โดย
ความคิดเห็นตามภาษารามเกียรติ์ เอาความ
ขบขันเป็น ประมาด อย่าง เกี่ยวกับเรื่อง
ศรัทธาบุญชัย ถ้าผู้มีความรู้เล่า ก็เล่าให้ ใกล้
เคียงขนบธรรมเนียมได้มากเข้า ถ้าผู้
ความรู้เล่า ก็เล่าไปตามที่เห็นว่าเหมาะ แต่
เนื้อถ้อยกะทงความ ก็อย่างเดียวกัน ข้าพเจ้า
จะเล่าตามที่ได้ ฟังมา แต่ก็ไม่รับประกันว่า
จะ ไม่มีผลแตกต่างออกไป ย่าง ซึ่งเป็น
ธรรมดาของผู้เล่านิทาน

ดำเนินนิทานพระสังฆราชเปียว

พระสังฆราชเปียว เป็น ยศกรกฎ มี
ตระกูลหนึ่ง ซึ่งนับถือพระพุทธศาสนาอย่าง
เคร่งครัด เมื่อ พระสังฆราชเปียว มี อายุ
สมควรเล่าเรียนแล้ว บิดามารดาก็นำไปฝาก
พระราชาคณะผู้แตกฉานในปริยัติซึ่งเป็นผู้
อาวาสอยู่ในวัดใกล้กรุงวัดหนึ่ง พระอาจารย์
ให้เล่าเรียนหนังสือไทยพอสมควรแล้ว ก็ให้
บวชเป็นสามเณร เล่าเรียน ปริยัติธรรมต่อไป
สามเณรเปียวมีสติปัญญาไหวพริบดี อาจารย์
สอนสิ่งใดก็จำได้รวดเร็ว และเป็นผู้มีนิสัย
ชอบสนุก ครั้นต้องบวชจำได้แล้ว ก็ไปเที่ยว
เล่น เฮฮา! อยู่ กับ เพื่อน หาได้สนุก ท่องบ่น
อย่าง ภิภาย สามเณรอื่น ๆ ไม่ จึงเป็นเหตุให้
พระอาจารย์ พยายามใน เรื่อง เกล็ดไถล ของเขื่อน
ไม่เว้นวัน ครั้นเอาตัวเขื่อนมาสอบถามข้อที่
เล่าเรียนมาแล้ว เขื่อนก็ตอบได้ แต่มักเลโล
ไม่ใคร่จะเข้าร่องรอย ต่อเมื่อทักท้วงเข้า
เขื่อนจึงตอบแก้ตัวได้ ด้วยมีไหวพริบดี เขาจน
ถูกหลกพิณ การทำโทษไปได้ เป็นอยู่ดังนี้เรื่อย
ไป จนสามเณรเปียวมีอายุย่างเข้า ๓๗, ๓๘ ปี
และขึ้นถึง กำหนดสอบไล่ ปริยัติธรรมภิภาย
สามเณร ทั้ง หลาย ต่างไป สอบ ชำนิ ใน สำนัก
พระอาจารย์อย่างกวัดขั่น แต่สามเณรเปียว

อ. น. ก.

พฤศจิกายน

ก็ประพฤติกึ่งเค็มหาได้กระตือรือร้นไม่ เหน็ดเหนื่อย
พระอาจารย์ อิศนารายณ์หาใจ ถึงแก่กล่าวว่า
ถ้าพระผู้เป็นเจ้า ไ้เป็นมหาเปรียญกับเขาครั้งใด
สักข้าวยะ (สากกะเข่ง) ก็ออกคอก
ครั้งนั้น ที่ท่านกล่าวนี้เป็นคำแสดงอาการ
หมกหมอง เพราะ สากข้าวยะเป็นไม้แห้ง
เป็นของหมกหมองที่จะให้ออกคอก ออกผลัดไม้โค
สามเณรผู้ไม่เอาใจใส่ในการเล่าเรียน ก็
หมกหมองที่จะสอยไล่ไ้คณนั้น แต่คำแก้กัน
ของท่านอาจารย์นี้ หาได้ทำให้สามเณรเขี้ยว
กระตือรือร้นจนแม้แต่เล็กน้อยไม่เลย เขื่อนก
จะเรียนก็เรียนจนจะหยุดก็หยุด พระอาจารย์
ท่านเห็นว่าเคยใจได้แล้ว เป็นแต่ให้โอวาท
ว่ากล่าวตามควรหาได้ทำโทษอย่างเด็ด ๆ ไม่
ครั้นถึงเวลาสอยไล่ สามเณรเขี้ยวกลับ
สอยไล่ไ้ช้นอก ทำให้ยังเกิดอศรรายแก่พระ
อาจารย์ เป็นอันมาก ถึงแก่พักไม่ออก สามเณร
เขี้ยว ครั้นสอยไล่ไ้ เป็นเปรียญแล้ว ก็เอาสาก
ข้าวยะประคบบอกไม้ ไปหยอไว้ที่ประตูกุฎ
พระอาจารย์ ในขณะที่ท่านกำลังจำวัดอยู่
แต่พอท่านตื่นก็ประทุไ้ลงออกมา แลเห็น
สาก ข้าวยะ ประคบบอกไม้ หยอต้อง แ่ง อยู่
ดังนั้น ก็โกรธ. ตามศิษย์อื่น ๆ ไ้คิดว่า
สามเณรเขี้ยวนำมาชวนไว้ จึงให้ไปหา

ตัวเขามา และกล่าวท้าวาทัง ๆ โดยท้าว
ล้อเลียน ครมอาจารย์ แต่สามเณรเขี้ยวกล่าว
แก้ตัวโดยอ่อนน้อมว่า— “ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า
ข้าทำตังนักหวั่งรักษาวาจาแห่งพระผู้เป็นเจ้า
ผู้เป็นอาจารย์ควรเคารพแห่งข้า คือพระผู้
เป็นเจ้าไ้เคยกล่าวว่า ข้าไ้เป็นมหาเปรียญ
แล้ว สากข้าเยะคองออกคอก, ครั้นข้า
ไ้เป็น มหาเปรียญขึ้นแล้ว สากข้าเยะ
ไม่ออกคอกก็จะเสีย วาจาของพระผู้เป็นเจ้าไป
จึงเอาคอกไม้ประคบบอกข้าเยะ เพื่อแสดงว่า
สากข้าเยะไ้คองออกคอก สมวาจาพระผู้เป็นเจ้า
ทั้งนี้ จะ ควร ประการใดแล้ว แต่ จะ ไ้ครคข้า
เถิด” พระอาจารย์ ไ้ฟังดังนั้นก็มิหวั ความ
โกรธ. ค่อนนั้นสามเณรเขี้ยว ก็ไ้
ช่วย เหลือ พระอาจารย์ สั่งสอน ศิษย์ ตลอดมา
จนไ้อุปสมบทเป็นภิกษุ

ภายหลังพระอาจารย์ถึงมรณภาพ พระ
มหาเขี้ยวก็ไ้รับ ภาระ สั่งสอนศิษย์ แทน พระ
อาจารย์ เมื่อพระมรณอายุสมควรแล้วก็ไ้เป็น
พระราชาคณะเจ้าอาวาสแทนพระอาจารย์ไ้ต่อไป
คำสามัญเรียกว่า “สมเด็จเจ้าเขี้ยว” (ซึ่ง
เป็น คำตลาดเรียกว่า พระราชาคณะ สามัญว่า
“สมเด็จเจ้า” หาใช่เป็นตำแหน่งสมเด็จ
พระราชาคณะ เจ้าคณะใหญ่ไม่) ย่อม

พ.ศ. ๒๔๖๗

พระสังฆราชเปียว

เรื่องปราศรัยในปริยัติธรรมชั้นนัก. เมื่อท่าน
บอก ปริยัติธรรมแก่ ภิกษุ สามเณร ท่าน
ก็เท่ากับความ เปรื่อง ปราศรัยของท่าน จนถึง
แก่ต้องสร้างกรงเหล็ก อย่างกรงขังเสือ
ไว้ เมื่อท่านจะสอนหนังสือ ท่านเข้าไปอยู่ใน
กรง และให้ลูกศิษย์ ลั่นกลองเจสีย์ ทำอาการ
ป่านประหนึ่งว่าขังเสือ แต่ไม่เข้าท่านก็เป็นเสือ
เอาจริง ๆ ทุยคอกเมื่อภิกษุสามเณร แผล
หนังสือไม่ถูกใจท่าน ท่านก็ตวาดท ่อไป
ก็เอาหมอนขว้าง ลงตบตีท่านถึงแขนเขี้ยว
เคียวฟัน กระ โศกเข้าไปเพื่อจะทุยตี ภิกษุ
สามเณรผู้แปลไม่ไว้ใจ ทำท่าน บางครั้ง
ถึงแก่ทำให้ท่านหน้าโน้ มือและแข้งขาไป
เพราะแผลอกเห็นกรงเหล็กเป็น ที่ว่างไป เอา
เป็นว่า การบอกหนังสือครั้งนั้น ได้ประโยชน์
พิเศษขึ้นอีกทางหนึ่ง คือท่านอาจารย์ ก็ไต่
แสงง ภายบริวารออก กำลึงกาย คล้าย กับเสือ
และพวกลูกศิษย์ ก็ไต่คล่องครพระ ซึ่งทำไต่
คล้ายกับเสือ แต่ไต่คล่องกรงข้าม ถ้าคือภิกษุ
สามเณรผู้แปลก็ไต่คล่องแคล่ว นัยว่า
เจริญทางเล่าเรียน การ เล่นละครเสือก
เสื่อมซาไป แต่ถ้ถ้การเล่าเรียนเสื่อมลง คือ
ภิกษุ สามเณรผู้ศิษย์ ท้อง ข้นหรือ แผล พัง ๆ
พลา ๆ ไม่ถูกอกถูกใจอาจารย์ การเล่นละคร

เสือกครกกรนจีน แต่ผู้ที่จะธรรมาพระอา
จารย์ให้เล่นละครเล่นก็คงมีแต่ศิษย์ผู้ปัญญา
ที่บวชเกี่ยวเท่านั้น หรือจะมีอีกพวกหนึ่ง
ก็ เช่น ดัง ท่านว่าไว้ในมุลยบทพระพิกิจ ว่า :—
“ลูกศิษย์ก็กล้างคร ลูกไม่รู้คุณพ่อมัน...”
(คำ “ล้างคร” ถ้าจะให้เหมาะ ใน ที่นี้ควร
เป็น “ลือคร”)

เก็บวัดคณของ ‘สมเด็จเจ้าเปียว’ ก็ฟัง
เพื่องขึ้นเป็นลำดับ จนเป็นที่นับถือ ของประชา
ชนทั่วไป จนถึงพระเจ้าแผ่นดินก็ทรงโปรด
ปราธมมาก

ครั้นต่อมาพระเจ้าแผ่นดิน ทรงบำเพ็ญพระ
ราชกุศลพิเศษอย่างหนึ่ง ทรงเลือกคักพระ
ราชาคณะ ๔ รูป มี สมเด็จเจ้าเปียวเป็น รูป
สุดท้าย ครั้นถึงวันเจริญพระพุทธรูป พระ
ราชาคณะ ๔ รูปก็ไปปลื้งก่อน และนั่งเหนือ
อาสนะอันสมควร ก่อนพระเจ้าแผ่นดินเสด็จ
ออก แต่อาสนะที่ ๒ ให้ พระนั่งนั้นเป็น หนังสือตัว
พระราชาคณะองค์ที่ ๔ นั้นเคร่งมาก ไม่กล้า
นั่งเอาผ้ากราบยัดยี้เสียก่อนแล้วจึงนั่ง แต่องค์
ที่ ๑, ๒, ๓ นั้น จะเป็นด้วยอาสนะของท่าน
ไม่ใช่หนังสือ หรือเป็นหนังสือแต่ท่านเอาผ้ากราบ
ปูอย่างเดียวกัน หรือจะเป็น ค่วย สดงานใด
ไม่ทราบ ผู้เล่าจึงไม่กล่าวถึงทั้ง ๔ รูป ไม่ซ้ำ

อ. น. ก.

พฤศจิกายน

‘สมหวังเจ้าเขยว’ ก็มาถึง ตรงเข้านั่ง เวลาฉันเข้า พระราชาคณะ ๕ รูปนั้น ก็ยังไม่
อาสนะข้างท้าย แต่หาได้เอาผ้ากราบปูไม่
ท่านองค์ที่ ๔ จึงได้ทักท้วงด้วยวาจาตลกๆว่า:-

“เจ้าคุณ! เหตุใดจึงสระเพวว่า ไม่เคร่ง
ครัด สมกับที่ เขายกย่อง เลย; นี่เป็นหนึ่งใน
สี่ตัว เจ้าคุณรู้ หรือไม่ว่ามัน เป็นหนึ่งในสี่ตัว
ตัวผู้หรือตัวเมีย, ถ้ามันเป็นหนึ่งในสี่ตัวตัวเมีย
เจ้าคุณก็ต้องอาบัติหรือ?”

‘สมหวังเจ้าเขยว’ ไม่คิดคำนึงประการไร
แต่พูดไปเป็นเชิงอ่อนน้อม ยอมฟัง คำชี้แจงว่า
“ถ้าเป็นอาบัติกระผมขอแสดงอาบัติต่อใต้เท้า
ด้วย” ว่าแล้วก็เอาผ้ากราบปูแล้วนั่ง ฟังท่าน
จะว่าประการไร. แทนที่ผู้ทักท้วงแสดง
อาบัติ ท่านกลับกล่าวว่า:-

“เจ้าคุณ เป็น ถึง สมหวัง เจ้าผู้ปราชญ์
เปรื่อง ควรจะรู้เอาเองว่าจะ เป็นอาบัติหรือไม่
ถ้าเป็นอาบัติก็กลับไปแสดงต่อลูกศิษย์ ของ เจ้า
คุณ ในกรณีที่เกิดอีก”

‘สมหวัง เจ้าเขยว’ นั่ง ยืน อยู่ ครู่ หนึ่ง
จึงกล่าวขอยกคุณว่า “ขอบพระคุณเจ้าข้า!
ที่แนะนำ” แล้วต่างก้มกันไปจนพระเจ้า
แผ่นดินเสด็จออก ทรงศีล ทรงฟัง พระ
พุทธมนตร์แล้ว พระราชาคณะ ๕ รูปนั้นก็ถวาย
พระพรลากลับยังอาวาสแห่งตน ครั้นรุ่งขึ้น

เวลาฉันเข้า พระราชาคณะ ๕ รูปนั้น ก็ยังไม่
พร้อม เห็นอาสนะครุวันก่อน แต่พระเจ้า
แผ่นดิน มี พระกระแส รัย สั่งให้ถวาย อาหาร
บิณฑบาตไป พลัง ก่อน พระองค์ ท่าน จะ
เสด็จออกถวายไทยทานต่อเมือพระฉันเสร็จแล้ว
เพราะฉะนั้น เป็น อันว่า เมื่อถวายศีล และสวด
ถวายพระแล้ว ก็ถึงมัจฉาภิเษก

ในขณะนั้น ‘สมหวังเจ้าเขยว’ เผลอญ แล
ไปเห็นพระราชาคณะองค์ที่ ๔ ผู้ที่ทักท้วงเรื่อง
หนึ่งในสี่ตัว กำลังเอาช้อนตักพุทธานุภาพพร้อม
ถ้วยไขในแกงต้มยำอยู่ พอช้อนถึง ปาก
‘สมหวังเจ้าเขยว’ ก็เห็น ศีรษะ ลงลึกใหญ่!
ตรงนั้นผู้เล่าไม่ ใ้บอกว่าคุณผู้ถูกเขกศีรษะนั้น
จะสลัดน้ำแกง หรือไม่, เป็นแต่บอกว่าคุณ
มีความสำรวมก็พอใช้ ไม่เหมือนเงินที่ถูก
นักเลงแก่ง หยอก กลาง ถนน และ หมก สำรวม
เรียกโปลิศเซ่งแซ่ไป แต่ท่าน ช่าง ชักส
หน้าแกง ตอนนั้นท่านคงนับ ๑-๒-๓ จนถึง
๓๐, แต่น้ำกลั้วจะถึง ๕๐ แล้ว จึงกล่าวอย่าง เขา
เมื่อบริษัทโกรธใหม่ๆ ว่า “นี่แก๊วหรือ?” พลัง
เหลียวไป ที่ สังฆการี และ พก ว่า “สังฆการี!
ท่านเอาพระยาอะไรเข้ามาในวัดในวังเช่นนั้น”
ทำให้ผู้ นั่งอยู่ใกล้อาสนะ เหล่านั้น ตก คลั่ง ไป
ตามกัน. แต่ไม่ช้านัก ‘สมหวังเจ้าเขยว’

พ.ศ. ๒๔๖๙

พระสังฆราชเบียว

ก็ยกมือไหว้ และกล่าวว่า—

“ขอประทานโทษเจ้าข้า! เมื่อวานนี้เจ้ากูมีพระเดชพระคุณแก่ข้าสัวเสียเพ่งกัทรวงเรื่องนังบน หนังสือตัวเกรงว่าสัวตัวนั้นจะเป็นตัวเมีย ตูข้าจะอาศัยถึงแม้ว่า จะไม่มีเครื่องพิสูจน์ใด ให้รู้ว่าสัวตัวนั้นเป็นตัวผู้ หรือตัวเมื่อกี้ ตูข้ายังขอยพระคุณ แต่มานานใช้เป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่า ปลาที่เข้าปากเจ้ากูนั้นเป็นปลาตัวเมีย เกรงว่าเจ้ากูจะต้อง อาศัยแต่อยากจะสนองพระเดชพระคุณซึ่งเคยมีแก่ตูก้าก็อยาก, ในปากตูก้าก็เต็มไปกัทรวงข้าว, ครั้นจะพุกทั้งคำข้าวก็เกรง อาศัย ตูข้าจึงใช้มือเคียนแทนโดยทันทีทันใด เพื่อให้เจ้ากูทราบว่า ‘อย่าถูกต้องปลาตัวเมียแท้ๆ’ จะเป็นอาศัย อย่างเจ้ากูว่าไววนั้น

ครั้นนั้น ข้าพเจ้าขอ ออก ตัวอีกที หนึ่งว่า เรื่อนนังบนหนังสือตัวตัวเมื่อกี้ ฉนั้นปลาตัวเมื่อกี้ จะเกี่ยวข้องกั พระสงฆ์สดานไวนั้น ข้าพเจ้าเป็นอนุปสมัน จะขอยกเว้นไว้กัวยความเคารพ จะขอเล่าตามที่ผู้เล่าต่อๆ กันมา ซึ่งโดยมากผู้เล่าไม่ใคร่นิยมถึงข้อวินัยโดยแท้จริง มักเอาแต่ขยขึ้นเป็นประมาด อย่างมีผู้เล่าถึงสมเด็จพระพนมจารย์ (โต) ว่าครั้นท่านไปเรือ ซึ่งจำจะต้องฉนเพล

กลางทาง แต่เมื่อเวลาเพล เกิดหาได้เคียนท่านไม่ ท่านจึงพายเรือเรื่อยไป ต่อเมื่อได้ย่นนัยทองท่านจึงตกใจ ตามเต็กว่า ถึงเวลาเพล เมื่อพายเรือมาถึงไหน ก็ยกออกท่านว่าพายเรือมาถึงวัดพิกลไต้ ย่นตกลงเพล ท่านบอกว่า “ถ้าเช่นนั้น พายกลับไปฉนเพลที่วัดพิกล” ครั้นเป็นต้น ข้าพเจ้าไม่เชื่อเลยว่าผู้ทรงคุณสมบัตินั้นพึงเพ่ง และทรง ความรู้ จนเป็นถึง สมเด็จพระราชาคณะผู้ลือนาม ท่านจะทำกัทรวงได้ จะเป็นได้ก็เป็นการที่ท่านกล่าวสัวขอกเด็กเล่น พวกศิษย์เห็นขยขึ้นกันมาเล่าต่อๆ ไป เรื่อนฉนั้นใด เรื่อน ‘สมเด็จเจ้าเยว’ ข้างบนฉนั้นนั้น

เมื่อ ‘สมเด็จเจ้าเยว’ กล่าวจบลงทั้งพระและคฤหัสถ์ต่างก็ขยขึ้นย่มหัวอยู่ไปมา แต่ท่านผู้ถูก คักเคียนนั้น ถึงจะ ขยขึ้น ก็คงย่มไม่สนิท ต่อนั้นไปไม่ช้า พระเจ้าแผ่นดิน ก็เสด็จออกพร้อมด้วยพระสนมฝ่ายใน เมื่อพระฉนแล้ว พระองค์ก็ทรง ประเคน เครื่องไทยทาน แก่ พระ ราชาคณะ รูปที่ ๑ และประทานให้พระสนมประเคนรูปต่อๆ ไป ในครั้งนั้นเล่าว่า พระสนมมีแค่ ผ้าห่ม สะไบเชิยงหาได้มีเสื่อแสงไม้ เมื่อนอนตัวลง ประเคน

อ. น. ก.

พฤศจิกายน

พระ ฝ่าเท้าเหยียบลง ก็เอียงจะเห็นดิน. เมื่อทอดพระเนตรเห็นดังนั้น จึงตรัส ตักเตือนให้ห่มผ้าเสียเรียบร้อย และ ทรงตรัส ต่อไปว่า ผู้หญิงสาวเปลือยตัวให้พระเจ้าพระสงฆ์เห็นก็ไม่มีผิด อ้าวจะทำให้ท่านมีจิตกัระหวัดถึงเรื่องกามคุณชนกก็ได้ ทำบุญจะกลายเป็นโทษ.

ครั้น ถวาย ของ และ พระ สงฆ์ ถวายอนุโมทนาเสร็จแล้ว พระเจ้าแผ่นดินตรัสสั่งสนทนาคับพระสงฆ์อย่างรุนแรงว่า “สตรีย่อมเป็นข้าศึกแก่ผู้ชายเพื่องูพรต พวกข้างในออก มาถวาย ของ เมื่อกัน ใช่ว่าโยมจะฟังหวง เมื่อไร แต่เห็นว่าเขาห่มไม่ รักษา ปล่อยให้ลึบล่อน เช่นนั้น อ้าวจะเป็นเครื่องล่อให้บรรพชิต มี จิตกำเริบ ใน กาม คุณ ชน กั ได้ เพราะพระ ผู้ เป็นเจ้า ก็ยังมีโทษสำเร็จ มรรคผลประการใด ถ้ามีใจเรวรน มาทาง กามคุณอย่าง โทษก็ ต้องมีแก่ ผู้ แต่งกาย หละหลวมนั้น ย่างโยมเห็นอย่างนั้น จึงได้ตักเตือนให้เขาห่มผ้าเสียให้เรียบร้อย เป็นการไม่ยั่ววนให้พระผู้เป็นเจ้าเกิดกิเลส ซึ่งโยมคิดว่าน่าจะชวนเกิดขึ้นได้. อย่างไร? จริงหรือไม่? ตรัส พลาง ทรงพระสรวลพลาจ และ ทรงคอยฟัง พระสงฆ์จะถวายพระพรว่ากระไร.

พระราชาคณะองค์คนจึงถวายพระพรออก

คำว่า “ขอถวายพระพร—เมื่อ อาคตภาพยังหนุ่มอยู่ ก็เป็นดัง พระราชดำรัส ทักประการแต่มาบังคับความชราเข้าครอบงำ กำลังวังชา ก็ลดน้อยถอยลง ราชะคำอุณา ก็ลดลงไปตามกัน ไม่ใคร่ จะเป็นตามพระราชดำรัสแล้ว, ขอถวายพระพร”

เมื่อทรงฟังแล้วก็ทรง พระสรวลพอ พระทัย ในการถวายพระพร คอยนั้น แล้วก็ทรงถาม พระ ราชาคณะ องค์ ที่ ๒ ต่อไปว่า “เป็นอย่างไร? เมื่อพระ ผู้ เป็นเจ้าเห็นสีกาห่มผ้าไม่มีผิดชกเห็นทรงออกและดินอันแต่งตั้ง เช่นนั้น จะ ชวนให้ เกิด ราคะคำอุณา ขึ้น ย่างใหม่? พระราชาคณะองค์ ที่ ๒ ก็ถวายพระพร คล้าย ตาม องค์ ที่ ๑ ยิ่ง ทรง พระสรวล ก็ดังใหญ่ เป็นที่สำราญพระราชหฤทัยยิ่งนัก จึงทรงถาม องค์ ที่ ๓ ที่ ๔ คุยเกี่ยวกัน ก็ทรงได้ รับ คำ ถวายพระพร คล้าย ๆ กับ องค์ ที่ ๑ จึงฉิน พระพิศตร มาตรัสถาม ‘สมเด็จพระเจ้าเขยว’ ผู้นั่งสุดท้ายอย่าง ที่ตามองค์คน ๆ แต่ ‘สมเด็จพระเจ้าเขยว’ หาได้ ถวายพระพรเป็น อย่าง เกี่ยวกัน ไม่ กลับ ถวายพระพรว่า “ขอถวายพระพร รูปชั้นสี่ของพระผู้เป็นเจ้าทั้ง ๔ นั้น ท่านจะ เลียงของท่านง่ายกระมัง, แต่รูปชั้นสี่ของ อาคตภาพ หมายความว่า เขาอายุถึงขั้นแล้ว ก็

พ.ศ. ๒๔๖๗

พระสังฆราชเปียว

ยังเลี้ยงยากเหลือเกิน บยามฮาดมภาพคันทนอน
เวลาไปด้ายยัสสาวะ รูปเขายังกะกระฮาดระวาก
ซวกหม่อมมตรยัง ๆ อยู่เลย ขอถวายพระพร”
(ขอโทษเพราะเขาเล่ากันมา อย่างนี้คิดจะแก้
ให้เป็นอย่างอื่นก็ดูไม่เหมาะเพราะใคร ๆ ก็รู้)
เมื่อทรงฟังเช่นนั้นก็ทรงพระสรวลพอพระหฤทัย
ยิ่งนัก บรรดาการชวยบริวารซึ่งอยู่ด้นหน้าต่างก็
พากันสรวลเส่นในคำถวายพระพรของ พระราชา
คณะหนุ่มนั้น เป็นทรวงเรีงทั่วหน้า.

เมื่อพระราชาคณะ & รูปนั้นถวายพระพรลา
ไปยังฮาวาสแห่งตนแล้ว พระเจ้าแผ่นดินจึงมี
พระราชโองการให้ทำอำมาตย์ผู้ เป็นใหญ่ใน
พระราชมนเฑียรเข้ามา มีพระราชดำรัส
สั่งให้คอยชยขนาดใหญ่อัน & โย เพื่อนำไป
ถวาย พระราชาคณะ & รูปนั้น แต่เครื่อง
ไทยทานที่บรรจุอยู่ในหีบนั้น ทรงกำชับเป็น
การลับ มิให้แพร่พรายให้ผู้ใดทราบ นอก
จากเจ้าหน้าทีเท่านั้น ครั้นถึงเวลาจวนจะ
ใกล้เที่ยงคืน เจ้าพนักงานก็นำเอาหีบนั้นไป
ถวายพระราชาคณะองค์ละโย และช่วยกัน
ยกเข้าไปไว้ในห้องใน พलगมอยลูกกฏญแจ
ให้ พร้อมกับตัวคำซ้แจว่า “ทรงกำชับมา
ว่าหีบที่ ถวายนี้ เป็นไทยทานพิเศษ ต้องไข
กุญแจเปิดในห้องใน แต่ผู้เดียว” แล้วก็พา

กันกลับ โดยไม่แพร่พรายแก่ผู้ใดเลย.

ฝ่ายพระราชาคณะผู้ ได้รับ หีบนั้น ต่างก็
สงสัยท่านองค์ ตนไม่รอให้เสียเวลา ปิดประตู
ฉลุลูกกฏญแจเข้าไปไขหีบซึ่งตั้งอยู่ใน ห้อง ซ้าง
ในมิได้ช้า พอเปิดหีบออก มีหญิงสาว—สวย
(ขอโทษ) เปลือยกายด้วย พलगหิยผ้า
ผืนโตผืนหนึ่ง ซึ่งมี อยู่ในหีบนั้นเป็นแอนก
มาคลุมกาย แล้วก็คลานควมเตียมออกจาก
หีบ ลงมานั่งพิงพิมาย ขยันทน พलगกล่าวว่า
“ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าเจ้าข้า! ตัวฉันเป็นของ
พระราชทาน เป็นพิเศษ เจ้าชะ! แล้วแต่ พระ
ผู้เป็นเจ้าจะจัดให้เป็นอย่างไรชะนิกโค ในย้จัย
ทั้ง &” ว่าแล้วก็มียอยควมคาน้อย ๆ ไปยังท่าน
และก็มีหน้าอยู่

ฝ่ายพระราชาคณะเห็นแปลกเช่นนั้น ก็
พลันตรวจดูในหีบ เห็นมีผ้านุ่งผ้าห่ม เครื่อง
แต่งกายบรรจุสตรัพริธมมูล อยู่ในหีบนั้น แล้ว
ก็เหลือยแลดูสตรัพริธมมูลผู้ ม้วนกายอันล่องล่อง
นั่งชมมอยคั่งนั้นอยู่ ทำให้ท่านงงงไม่รู้จะนำ
เอาก็ไม่มีฐานยทโท เข้ามาปลง เติมก็จะ
เริ่มปลงออกก็ไม่มีฐานว่า “อนิจจา.....”
เฮ้! เฮ้! นี่มันเป็นอย่างสุกสก. เฮ! ยัมคัวย. เล่นเอา
ท่านไม่รู้ จะปลงด้วย ก็ไม่มีฐาน ยทโร (ขอ
ประทานโทษข้าพเจ้าอยากให้ท่านปลงยทนะ—

อ. น. ก.

พฤศจิกายน

“เจ้ากรมพิทักษ์เพียงจันทร์ยลันฉาย เจ้า
งามเนตรคุณยมนาทราย เจ้างามชนงังลัมมาย
คันศรทรง .....”

แต่ท่านอย่างข้าพเจ้าหรือไม่ ผู้เล่าเรื่อง
นี้ก็ไม่ได้บอก และท่านจะพบกับสักงาน
อย่างไรบ้างก็ไม่ทราบอีกเหมือนกัน ครั้น
ข้าพเจ้าจะนึกเอาให้มากมายไป ประเด็นก็
จากขลุ่ยเขียนขึ้นมา จึงเอาเป็นว่าท่านนึกว่า
พระเจ้าแผ่นดินคงทรงอาราธนาให้ท่านสักออก
รับราชการทาง ฆราวาสเช่น แน่แท้. จึงได้
พระราชทานของอย่างนั้น และท่านก็สักตาม
นึกเหมือนกัน

พระราชอาคันตุกะ ๒-๓-๔ ก็เป็น
อย่างเดียวกัน จะต่างกันก็เพียงปลด ก็มีภูฐาน
ฝึกเขียนกันไปอย่างเท่านั้น แต่ก็รวมความ
คล้ายกันได้ว่า ท่านก็สักออกมารับราชการทาง
ฆราวาสอย่างเดียวกัน

แต่ท่าน ‘สมเด็จเจ้าเขยว’ ท่านเป็นพระ
ราชาคณะหนุ่ม หาได้ปลงกัมมภูฐานอย่าง
ท่านทั้ง ๔ ไม่ จึงต้องขอโอกาสนำประพฤติ
เหตุ เมื่อท่านไขกุญแจแล้วเขยวขึ้น และ
ประสพไทยทาน อันนำพิศวง มาบรรยาย
ตามที่เล่ากันมาดังต่อไปนี้ :-

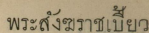
เมื่อ ‘สมเด็จเจ้าเขยว’ ไขกุญแจเขยว

ขึ้น แลเห็นอัครเสนา คอศรภาพ ผู้เปลือย
กายอันผดผ่อง พร้อมศรี คือทองเนตร อัน
คมกล้า พร้อม ด้วย กิริยามรรยาทอัน สุภาพ
จึงเอาผ้าผืนหนึ่ง ใน หีบ นั้น มาห่มห่อกาย
และขยับขยาย ออกมานั่ง พยัเพียง เรียบร้อยอยู่
นอกหีบ พลางกล่าววาจา ด้วยสำเนียงเสนา
เหมาะ กับทองเนตร ที่ชำเลืองแลแล้วม้วน
ชะม้ายม่อข้อย เป็นการกระซอก คงจิตต์
ท่าน ‘สมเด็จเจ้าเขยว’ ให้ อึก อ้วนเหลือสติ
กำลัง ลงท้ายท่านยรมด้วยอาการยอมแพ้
พลางตรวจตราผ้าผืนในหีบนั้น โดยถนัด แล้ว
ท่านก็ถอยละออกไปนั่งสำรวมอินทรีย์ อยู่สัก

๓-๔ อึกใจ ท่านจึงกล่าวเป็นเชิง ชักชวน
ด้วยถ้อยคำอันโอศุครวญอย่างพระ ซึ่งข้าพเจ้า
ก็ไม่ว่าจะเอาบทโอศุครวญอย่างไรมาเทียบได้
จึงเอาบท ยานนาวา ในเวสสันดรชาดก มา
เทียบ ดังต่อไปนี้

คือแทนที่ท่านจะว่า “เอहि ตาตบิ บิยุตฺต...”
ก็ให้ท่านว่า “เอहि ภพเท บิยุคฺคินิ...” คุกร
นึ่งหญิงผู้พิทักษ์ อันเจริญ ตัวน้องจงมา
เป็นสำเภาทองอันไฉวาทิ จะเป็นยานนาวา
ให้หลวงพี่ข้ามพ้น กาม ภิราชาภค ทศคณ
ใหญ่อันชักคองใจหลวงพี่อยู่นิจนิรันดร์”
คำนี้ทำให้แม่สาวผู้เป็น ไทยธรรมปลาบ—

เห็นคนเห็นอย งามข้าง ฝ่ายสภา ก็ม แต่ท่า
แข่งชกหักกระดูก. ลงท้ายจึงไปเชิญกรมวัง
มานำสภาผู้แทนกลียคนเข้าพระราชวัง.
แต่สงครามหาได้สงบลงไม่ ด้วยสภา
ผู้ต้องถูกทรมานนั้น ได้กล่าวยืนยันอยู่ว่า
“มึงๆ! ถึงตัวกูตาย กระตูก กูคง ร้อง”
แต่ ตัว หล่อน ยังไม่ ถึงจะตายเลย หล่อนก็
ตะเกียกตะกายเข้าเฝ้า และเล่าเหตุการณ์
ต่าง ๆ ถวายพระเจ้าแผ่นดินจนหมดสิ้น
พระเจ้าแผ่นดิน เมื่อทรงฟังดังนั้น ก็
ทรงพระพิโรธเป็นอย่างมาก ดำรัสสั่งให้ส่งคนกว
นำ ‘สมเสร็จ เจ้าเขยว’ เข้ามาเฝ้าโดยทันที.
ฝ่ายสังฆการี ก็ไปนำท่าน ‘สมเสร็จเจ้าเขยว’
ซึ่งกำลังพักช้าย่อยเหมือนกัน มินหน้าคาเต็ม
ไปด้วยรอยช่วน แห้งแล้งขาววัง และมีอาการ
ยอกขัดเคืองโยกเขยง เข้าไปนั่ง เห็นหน้า
พระที่นั่ง ทำให้ พระเจ้าแผ่นดิน ทรง
ประหลาดพระราชหฤทัยเป็นล้นพ้น แต่ ด้วย
กำลังทรงพระพิโรธจึงมีพระกระตือรือร้น โดย
มิทันได้ทรงเวียงร่อยว่า “นั่น! เจ้ากูกิจการที่
โยมทำไปแล้ว เจ้ากูเป็นถึงมหาเปรียญก็ค
จะทรายใจว่าโยมล้อเล่น ถ้าเป็นไปดังโยม
ล้อโยมก็จะชุลเลียงเยี่ยงพระราชอาณะ & รูป
สึกออกมา. แต่ันเจ้ากูรู้แล้วเกล้งชุกโย

๒. น. ก.

ถึงอย่างนั้น โยมก็ไม่ว่า แต่ควรจะต้องว่า
 คิเทียบโยมจึงจะถูก แต่เจ้าถูกทำดังนี้ไม่
 'โพล่ไป' ทบตีหญิงที่โยมใช้ จนเขาได้รับ
 ขอบช้ำแทบปางตาย เช่นนั้นสมควรหรือ?"
 ทรงขงพระพิภตรัม พระเนตรอันเพ่งจ้อง ด้วย
 ทรงพระพิโรธแรงจัก และทรงกระหายว่าจะ
 ทอຍประการใด

'สมเสร็จเจ้าเขี้ยว' จึงถวายพระพรด้วย
 เสียงเครือๆ ว่า "ขอถวายพระพร. อาตมภาพ
 ได้เล่าเรียน พระประวัติธรรมและบำเพ็ญพรต
 เป็นภิกษุภาพ มาจนได้รับฐานันดร ถึงเพียงนี้
 ก็หวังว่า จะทะนุบำรุง พระพุทธศาสนา ให้
 ดำรงสืบไป ผลองพระราชศรัทธาช่วยพิทักษ์พระ
 ราชสมภาร ตามสติกำลัง แต่จิตใจของ
 อาตมภาพ ยังอยู่ในวัยหนุ่ม ชวนให้โลเลไป
 ในทางกามารมณ์ ตามที่อาตมภาพถวาย
 พระพรไว้ในวันนั้นเข้าทีแล้ว มา เมื่อมา
 ประสพไทยทานอันวิเศษยิ่ง เมื่อวันนั้น ทำ
 ให้ใจอาตมภาพ ข้นช้วนเหลือที่จะหักห้าม
 จึงชวนสักการ์เป็นไทยทานนั้น ให้ช่วยเป็น
 ยานนาวา เพื่อข้ามพ้นวาระคำอุณณา หล่อน
 ก็ยินยอมตาม อาตมภาพเห็นว่าในขณะนั้น
 ไม่มีสิ่งใดแล้ว ที่จะหักห้าม วาระคำอุณณา
 ได้ นอกจากโทษะ จึงได้ชักชวนให้หล่อน

เกิดโทษะด้วยอาการทบตี ทั้งที่เกลียดชังกัน
 วาระคำอุณณาก็สงบทั้ง ๒ ฝ่าย อาตมภาพ ก็
 ยังดำรงสมณเพศ เพื่อบำรุงพระพุทธานุ
 อย์ไว้ ไม่เหมือนพระราชาคณะ ๔ รูปซึ่ง
 ได้ ทราบว่า ต่างละเพศสมณะ ออกเป็นฆราวาส
 ห่มกแล้ว. โทษที่อาตมภาพทบตีด้วยโทษะ
 กุลสตรีผู้น่าสงสารนั้น อาตมภาพได้แสดง
 อภัยต่อคณะสงฆ์แล้ว ยักัน อาตมภาพ ขอ
 พระราช อภัยโทษ ส่วน บพิตร พระราชสมภาร,
 หวังว่า จะ พระราชทานให้ โดยเห็น แก่พระ
 ศาสนา. ขอถวายพระพร."

เมื่อพระเจ้าแผ่นดิน ได้ทรงสลับ 'สมเสร็จ
 เจ้าเขี้ยว' ถวายพระพรเรียบร้อยแล้ว พระพิภตรก็
 ค่อยหายคั่งเข้าทีละน้อยๆ ถึงที่สุดทรงเห็น
 ว่าเป็นการขัดข้องน้อยช่น ก็ทรงพระสรวลล้าก
 ใหญ่ทรงสรวลเสวีญความมั่นคงของ 'สมเสร็จ
 เจ้าเขี้ยว' โดยเอนกประการ ลงท้ายมีพระราช
 ขรรหารให้ตามสักการ์ขอยช้านนั้นมาเฝ้า คือ
 หน้า 'สมเสร็จเจ้าเขี้ยว' และทูลสัประพฤติ
 เหตุ ซึ่ง 'สมเสร็จเจ้าเขี้ยว' ได้ถวายพระพร
 ให้หล่อนฟังทุกประการ ที่สุด ทูลสเอาใจว่า
 "เจ้าต้องเป็นส่วนหนึ่งซึ่งช่วย พระราชาคณะ
 เขี้ยว เพื่อให้อำนาจพระพุทธานุภาพต่อไป
 ข้าจะคงให้เป็น 'คุณท้าว ยานนาวา' ของ พระ

พ.ศ. ๒๔๖๗

พระสังฆราชเบญจ

ราชาคณะเขี้ยว จะเหมาะไหม?” ครัสต์พลาง
ทรงพระสรวลพลาง ทำให้สีกาผู้เป็นไทยทาน
นั้น รู้สีกลายปลื้ม ลืมความขอกเจียที่ได
พลเข้ามา และกลับยังเกิดปริศนาโมทย์ ใน
การที่ไ้มีส่วนพระพุทธรูปศาสนา ด้วย
กิริยาแปลกประหลาดคนด้วย

เมื่อ พระเจ้าแผ่นดิน ทรงสนทนา อยู่ พอ
สมควร แก่เวลาแล้วก็เสด็จขึ้น ‘สมเด็จพระเจ้า
เขี้ยว’ และ ‘สีกายานนาวา’ นั้นต่างกลับสถาน
ที่. ตอนเมื่อเสด็จขึ้นแล้ว ‘สมเด็จพระเจ้าเขี้ยว’

จะเทศนาโปรด ‘สีกายานนาวา’ ว่ากระ
ไรบ้าง หรือ ‘สีกายานนาวา’ จะค่อนข้าง
ข้างสีกเท่าไรนั้นสียไม่ได้ความ เพื่อศิษย์
ของ ‘สมเด็จพระเจ้าเขี้ยว’ นอกหลัยเสีย
ก่อนนั้นมา ‘สมเด็จพระเจ้าเขี้ยว’ ก็มเกลียดยศ
เลื่องลือ เช่นที่ นัยถือ แห่ง พระเจ้าแผ่นดินและ
ประชาชนทั่วไป เมื่อถึงกาลอันสมควรท่านก็
ไ้รับตำแหน่ง ‘พระสังฆราช’ ตามที่ราชกิจ
เรียกกันว่า ‘พระสังฆราชเขี้ยว’ ด้วย ประการ
ฉะนี้ แล.

เรื่องพระสังฆราชเบญจนี้ ข้าพเจ้ายังหวังอยู่ว่า ท่านผู้อ่านคงจะมีความเอื้อเฟือ
ช่วย สอบค้นว่า เมื่อ ครั้งไหน, สมัย กรุง อะไร, ก่อน หรือ หลัง เรื่อง ศรีทนต์ชัย
เท่าไร ๆ ละ

อ.ช.ภ.

ทำไมเราจึงฝัน?

“๒๒๕๐”

เรียง

ก่อนที่ท่านจะอ่านเรื่องนี้ โปรดทราบเสีย
ก่อนว่า ขณูหาข้างบนนี้แพทย์ในยุโรปและ
อเมริกากำลังโต้เถียงกันอยู่ เพราะหลักคิด
(Theory) อย่างเก่าและอย่างใหม่ไม่ตรงกัน
และต่างก็มีข้อพิพาทที่คล่องลมเหตุสมผลด้วย
กันทั้งสองฝ่าย ดังนั้น ขณูหาจึงยังไม่
กระจำแนก แต่ที่ข้าพเจ้าเขียนเรื่องนี้มาลง
ก็เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้อ่านเรื่องแปลก ๆ
ข้าพเจ้าไม่รับรองว่าหลักคิดอย่างไหนจะถูก
หรือผิด เพราะข้าพเจ้าไม่สามารถทดลอง
ได้ทั้งสองอย่าง

ตามหลักคิดอย่างเก่า (Old theory)
เห็นว่าฝันเกิดจากสมอง (Brain) มากกว่า
อย่างอื่น เช่นก่อนที่เราจะนอนถ้าเราได้ฝัน
ถึงสิ่งใดอย่างใจเฝอใจจ่อ ก็มักจะเก็บเอาใฝ่ฝัน
ในเวลาที่หลับ นี่อาจจะเป็นความจริงถ้าจะ
คิดตามจิตศาสตร์ (Psychology) หรือ
อีกนัยหนึ่ง เมื่อเวลาที่เราหลับไม่สนิท ถ้ามี
ใคร มาพุดคุยใกล้ ๆ หรือมีสิ่งใดมากระทบ
สายตาก็ทำให้เกิด ‘คล้ายฝัน’ ได้ แต่ไม่ใช่
ใฝ่ฝันจริง ๆ ตัวอย่างข้อแรก เช่นเราจวนจะตื่น
มีคนซุบซิบถึงเรื่องแข่งเรอว่าดำนั้น ๆ ขณะ

พ.ศ. ๒๔๖๘

ทำไมเราจึงฝัน ?

เราอาจฝันว่าได้ยิน คนพูดว่า เรือลำนั้น ชะนะ
จริง ๆ และความจริงก็เป็นเช่นนั้น ตัวอย่าง
ข้อสองเช่นว่า เรานอนไม่เคยเข้ไฟฟ้า แต่มา
คืนหนึ่งเราลองเข้ไฟฟ้า อย่างที่เรากำลังฝัน
ว่านอนคนล่ายจนตะวันชอนตา พอรู้สึกตัว
ขึ้นมาจึงรู้ว่า เป็นเพราะแสงไฟ กระพริบสายตา
นั่นเอง เหตุที่ทำให้เกิดเช่นนั้น แพทย์ลง
ความเห็นว่าเป็นองจากสมอง เช่นเรามองเห็น
ของขาว วิทยาศาสตร์ บอกว่า ของนั้นไม่ใช่
ของขาว สมองของเราต่างหากที่บอกให้เรา
รู้ว่ามันขาว ข้อนี้ผู้ที่ไม่ใช่โรงเรียนวิทยาศาสตร์
อาจจะเข้าใจ หรือเชื่อได้ยากอยู่ แต่อย่างไร
ก็ต้องขอ อธิบายไปตามเรื่อง จะเข้าใจ
หรือไม่ก็ตามที่

ความรู้สึกลึกลึในร่างกายของเราจะเกิดขึ้นได้
โดยอาศัยเส้นประสาท (Nerve). เส้น
ประสาทนี้ เกิดจาก ลำสมอง หรือไขสันหลัง
(Spinal cord) และสมอง (Brain) ซึ่งอยู่
ใน กระโหลก ศีรษะ และทอดไปตามท่อใน
กระดูกสันหลัง จนถึงกระดูกเข้ที่หนึ่ง (First
lumbar vertebra) ซึ่งอยู่ประมาณระดับเดียวกับ
ซี่โครงที่เก้าที่สิบ. ความระบะในลำสมอง, ตัว
สมอง, และปลายของมัน (Conus medullaris)
มีแขนงใหญ่ ๆ ของเส้นประสาท แยกไปทั่ว

ร่างกายตลอดจนผิวหนัง ที่เรียกกันว่าประสาท
ภายนอก (Cutaneous nerves). เมื่อส่วนใด
ส่วนหนึ่งของ ร่างกายได้รับ สิ่งที่ทำให้มัน
เปลี่ยนแปลง (Change of its activity) ซึ่ง
เรียกว่า สติมุลัส (Stimulus), จึงเกิดมี
ความรู้สึก (Impulse) แล่นตามเส้นประสาท
ไปยังสมอง และทำให้เรา รู้สึกต่าง ๆ.

เมื่อร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งได้รับ สติมุลัส,
ความรู้สึก (Impulse) ก็แล่นไปตามเส้น
ประสาท, และเส้นประสาทนั้น มี ที่สำหรับ
รับความรู้สึก ต่อ ๆ กันไป เรียกว่า นิวโรน
(Neurone), ทำหน้าที่คล้าย สถานีโทรเลข
(Telegraph Station). นิวโรน หรือ เซล
ของประสาท (Nerve cell) ประกอบไปด้วย
แอกซอน (Axone), คือ แขนงใหญ่ ของ
ประสาทเซลล์, และ เคนไดรต์ส (Dendrites),
คือ แขนง เล็ก แยก จาก แอกซอน อีกต่อหนึ่ง.
แอกซอน ของ นิวโรน อันหนึ่ง จะ ติดต่อกับ
เคนไดรต์ส ของ อีก อันหนึ่ง โดย ซินแนปส์
(Synapse), และ หลาย ๆ นิวโรน ติดเป็น
ลูกโซ่ ต่อ ๆ กันไป. แต่ความจริง แอกซอน
ของอันหนึ่ง ไม่ได้เข้าไปติด กับ เคนไดรต์ส
ของอีกอันหนึ่งจริง ๆ (Not actually in contact
with each other), เป็นแต่อยู่ต่างกันในระย

นาครี

พฤศจิกายน

อันแน่นอน (Certain distance), เมื่อเวลา
ที่ ชินแนฟส์ ของ แอกลีออน และ เทนไดรอส
อยู่ห่างจากกันมากกว่า ขรรคานี้ มี ผู้ ออก
ความเห็น ว่า ทำให้เกิดการผันขึ้น

เป็นที่ น่า วิเคราะห์ ว่า ผู้ที่ไม่เคยเรียน วิชา
ศาสตร์ จะไม่เข้าใจคำอธิบายนี้ เพราะเกี่ยว
กับกายศาสตร์ (Anatomy) และ ศาสตร์ศาสตร์
(Physiology) ผู้ที่เคยเรียนวิชาทั้งสอง
มาแล้วจึงจะเข้าใจได้แจ่มแจ้ง.

นอกจาก หลัก คณิต ทาง วิทยาศาสตร์ ก็
กล่าวมาแล้ว ยังมี ความคิดเก่า อย่างอื่นอีก.
ในครั้งโบราณ เชื่อว่าฝัน เกิดขึ้น โดย ลาง ร้าย
และดีต่าง ๆ ซึ่ง บางที ก็ มี ผล ตรงกันข้าม,
แต่เหตุเหล่านี้ควรเชื่อว่า เพราะยังเินประจวบ
กันจะเหมาะกว่า แม้ในสมัยนี้ ก็ยังมีผู้
อย่างโบราณ อยู่เป็นจำนวนมาก จนมีตำรา
ทำนายฝัน ชายกัน แพทย์หลาย และ มี พวก
นักปราชญ์พากันค้นคว้าเหตุผล ของการฝันอยู่
ไม่น้อยเหมือนกัน แต่ไม่มีใคร ให้ความเห็น
ในเรื่อง ต้นเหตุ ที่ ทำให้ฝันเลย คือไป
เข้าพบเจ้าได้ ตอนข้อความ มาจาก หลักคติใหม่
ของเหตุแรกที่ทำให้เกิดฝัน (Recent Theory
of primary cause of dreams) มาลงสู่กันอ่าน
ตามหลักคติ อย่างใหม่นี้ มี ผู้ ได้ทดลองพิเคราะห์

เห็นจริงแล้วโดยใช้เครื่องมือให้เขียนเส้นโค้ง
ไปโค้งมาเป็นรูปแกรฟ (Graph) เครื่อง
มือนี้ เรียกว่า 'โพลิแกรฟ' (Polygraph)

มูลเหตุที่ทำให้เกิดฝัน

มี นักค้นคว้ากล่าวว่า เหตุแรก ที่จะทำให้
เกิดฝัน เนื่อง มา จากกระเพาะอาหาร ประมาณ
ร้อยละ เก้าสิบ ทั้งนั้น จึง ถือเอาเสียว่าไม่
เกี่ยวข้อง กับ ชินแนฟส์ ซึ่ง แต่ ก่อน ๆ เชื่อกัน
ว่าเป็นต้นเหตุของความฝัน ถ้าท่านไปนอน
ในเวลา ที่กระเพาะอาหารไม่มีอะไรเลย กล่าว
คืออาหารที่ท่านรับประทาน ได้ถูกย่อยและออก
จากกระเพาะลงไปยังลำไส้หมดแล้ว, ท่านจะ
ไม่ฝันเลย แต่การที่จะทำให้อาหารออกจาก
กระเพาะหมดเช่นนั้น ย่อมทำได้ยาก เพราะ
อาหารต่าง ๆ ถูกย่อยหมดในเวลาชั่วเร็วฉับกัน
อาหารบางชนิดก็ย่อยหมดในเวลา ๔ ชั่วโมง,
บางชนิดก็ ๕-๖ ชั่วโมง เมื่อเรากินอาหาร
ชนิดย่อยใน ๔ ชั่วโมง กับ ๕ ชั่วโมงรวมกัน
อาหารสองชนิดจะถูกย่อยเข้ากัน บางทีอาจ
ถึง ๗-๘ ชั่วโมง ก็ได้ เราจะทดลองอย่าง
ข้างบนได้ ก็โดยรับประทานอาหารชนิดเดียว
แต่ ก็ อีก นะแหละ คนทุกคนมีอำนาจ ย่อย
อาหารไม่เท่าเหมือนกัน เช่นคนที่ออกกำลัง
กายอยู่เสมอ จะย่อยอาหารได้เร็วกว่า คนที่ไม่

พ.ศ. ๒๕๖๘

ทำไมเราจึงฝัน ?

ได้ ออกกำลังอะไรเลย ดังนั้นวิถีทดลองว่า
อาหารชนิดนั้น ๆ ย่อยหมักในเวลาเท่านั้น ๆ
จึง ทดลอง จากบุคคล ต่าง ๆ แล้ว หาผล เปรียบ
เมื่อ เหตุผลมีเช่นนั้น การทดลองว่ากระเพาะ
อาหารเป็นต้นเหตุทำให้เกิดความฝันนั้น ย่อมมี
ที่ยกเว้นอยู่บ้าง แต่เมื่อมองถึงส่วนมากแล้ว
ความจริงต้องเป็นอย่างกล่าวนั้นมา.

ถ้าท่านนอนอย่างที่เราเรียกว่า ‘หลับเหมือน
ตาย’ ก็คือ หมายความว่า ท่านไม่ฝันเลย.
บุคคล ที่ได้นอนสบายที่สุด คือ บุคคล ที่ได้รับ
ความชุ่มชื้น มาก ที่สุด จากการนอน และ
บุคคลนั้นเรียกว่านอนหลับไม่ฝัน ตามที่มีผู้
กล่าวว่า ‘ฝันดี’ คือฝันในสิ่ง สุกสันดาน
ต่าง ๆ นั้น เป็นการเข้าใจผิด ความจริงใน
โลกนี้ จะไม่มี ‘ฝันดี’ เลย. ความฝันทั้ง
หลายไม่ว่าจะสนุกหรือไม่สนุกเป็นการ ระบาย
ความอ่อนแอของร่างกายของท่าน เมื่อท่าน
ต้องการความพักผ่อน และ อยาก ให้ ใจคอ ชื่น
บานในเวลาที่คุณฝัน ท่านจะต้องขบขันไม่
ให้เกิดความฝัน เป็นต้นว่ารับประทานอาหาร
ที่เบา ๆ และรับประทานก่อนเข้านอนอย่าง
น้อย ๕-๖ ชั่วโมง. ที่พูดคล้ายกับอธิบาย
อย่างช้า ๆ แต่ ว่าเรามี หนทาง ขบขันไม่
ให้ฝันได้จริง ๆ ใน เมื่อ ฝัน นั้นเป็น อันตราย.

อาหารทุกชนิด ต้องเสียเวลาย่อยตั้งแต่ ๒ ชั่วโมง ถึง ๖ ชั่วโมง หรือมากกว่านั้น ถึงแม้ท่าน
จะเห็นได้จากกรวยย่อยอาหารที่ข้าพเจ้าได้นำมา
ลงไว้ท้ายเรื่องนั้น. กระเพาะที่เต็มไปด้วยอาหาร
ชนิดที่ย่อยช้า ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง
อย่างหนึ่ง เกือบแก่ ประสาท ระหว่าง กระเพาะ
อาหารกับสมอง ในเวลาที่เรานอนหลับ และการ
เปลี่ยนแปลงนี้ เป็นต้นเหตุของความฝัน โดย
มากเป็นเหตุเกี่ยวกับ “ฝันร้าย”

ขอให้ ท่าน ผู้ อ่านสังเกต ดูว่า หลัก
ความคิดเก่าเข้าใจว่า ชีวนประสาทของแอกโซน
กับ เทนโดรตัส มีระยะ ห่างกัน ผิดจากธรรมดา
จึงทำให้เกิดฝัน แต่หลักความคิดใหม่บอก
ว่าเพราะอาหารย่อยช้าใน กระเพาะ ทำให้เกิด
การเปลี่ยนแปลงขึ้นระหว่าง กระเพาะกับสมอง
ซึ่งสรุปความได้ ว่า ต้องเกี่ยวกับสมอง ทั้งสอง
อย่างจึง จะเกิดฝันได้ แต่ หลักเก่าบอกว่า
ชีวนประสาทเป็นเหตุ ส่วนหลักใหม่เพียงว่า
กระเพาะอาหารเป็นเหตุ ข้อนี้อาจจะเคยเข้าใจ
มานาน แต่กระนั้น ก็ไม่ เป็นที่ ทดลอง ว่า อย่าง
ไหนถูกแน่ เพราะนักวิทยาศาสตร์บางคน
เพียงว่าชีวนประสาท ไม่มีผลเกี่ยวกับช้า โดยอ้างว่า
แอกโซนของนิวโรอันหนึ่งไปคล้าย (Fuse)
กับ เทนโดรตัสของนิวโรอันอื่นหนึ่ง ทำให้ติด

กันทีเดียว และบางคนถึงว่าไม่คิดทีเดียว
 ทีเดียวอยู่ในระหว่างนั้น แต่ไม่มีใครตัดสิน
 ใจ เพราะไม่มีคำพิพากษา ต้องอาศัยกล้อง
 จุลทรรศน์ส่องดู แต่ก็เป็กรรมของมนุษย์ที่
 ไม่สามารถ ประทียรู้ กล้องจุลทรรศน์ส่องขยาย
 ส่วนเล็ก ๆ นั้นให้ โตพอที่จะเห็น ชัดเจนได้
 ส่วน ข้างซ้ายเป็น คนไทย และ ไม่ ใช้นัก
 วิทยาศาสตร์หรือนัก ปราชญามีความเห็นคล้าย
 ตามหลักใหม่ที่ว่ากระเพาะเป็นต้นเหตุ เพราะ
 เคยสังเกตตัวเองว่า คื่นไหนท้องไม่มักจะมี
 ต่าง ๆ เสมอ คงเป็นภัยอาหารในกระเพาะ
 ทำให้เกิด อิมพัลส์ (Impulse), คืออาหาร
 กระทำตนเป็นสัตว์ดิรัจฉาน ทำให้เกิดอิมพัลส์
 แล่นตามเส้นประสาทไปยังสมอง แต่อิมพัลส์
 นี้จะทำให้แก๊สโซน, ซีนแนปส์, หรือเคม
 ไกรทส์ ผิดแผกไป จากธรรมดา หรือ ไม่น่า
 พเจ้าหมกขัณญญา เพราะทราบว่ายอิมพัลส์
 เกิดเป็น กระแสคลื่น อย่างเดียวกับ ที่เรา พก
 โทรศัพท์ คงไม่ทำให้เส้นประสาทเปลี่ยน
 แปลงไปอย่างยาต่าง ๆ [ยาทำให้เส้นประสาท
 เปลี่ยนแปลงได้ เช่นแอโทรปีน (Atropine)
 ทำให้ประสาทที่เรียกว่า Parasympathetic ซา
 เมื่อเราใช้ หยอดตา จะ ทำให้เยื่อหุ้มแก้วตา
 (Pupil) ถ่างออก เพราะ Parasympathetic มี

อำนาจขยับให้ Pupil แคบ เมื่อตกทำให้ซา
 จึงหมกอำนาจที่จะขยับการนั้น]
 ยักขึ้นขอให้ท่าน อ่านความเห็น ของฝรั่งผู้
 หนึ่งต่อไป เขาเห็นว่าที่เกิณขึ้นนั้นเป็นเพราะ
 ขณะที่เรานอนหลับ กระเพาะก็ คงทำการย่อย
 อาหารเรื่อยไป เมื่อกระเพาะทำการย่อย
 อาหารจึงเกิดมีอากาศ (Gases) ขึ้น คงเรา
 จะเห็นได้จากการเรอภายหลังอาหาร, สิ่ง
 ที่เราเรอออกมาเป็นแก๊ส (Gases). แก๊สที่
 เกิดขึ้นใน ขณะที่กระเพาะ ทำการย่อยอาหาร
 นั้นไปเบียด (Press against) หัวใจ, ทำให้
 รู้สึกมีความกดขยับ (Oppressed Pressure),
 ความรู้สึก ที่หัวใจได้รับ นี้ถูก ส่ง กระท้อน
 (Reflected) ไปยังสมอง เมื่อสมองได้รับ
 อิมพัลส์ จึงทำให้เกิดความผันผวน

ฝันร้าย

ฝันขณะนั้นคืออันตรายมาก ฝันแต่สิ่งร้าย
 และหวาดเสียว ต่าง ๆ บางทีฝัน ถึงภัยอันตราย
 ชีวิตก็มี ท่านคงเคยได้ยินข้างเป็นแน่ว่ามีคน
 ตายในเวลาอนหลับ เหตุนี้คงเนื่องมาจาก
 หลับได้ รัยอันตราย จากเหตุการณ์ หวาดเสียว
 ในเวลาฝันร้ายทำให้กลั้วกันไปจนหัวใจหยุด
 เช่นเราฝันว่า ตกเหวลึก เมื่อ เวลา ตื่นขึ้น,
 ยังรู้สึกว่า ความกลัว คง เหลืออยู่, คลำ

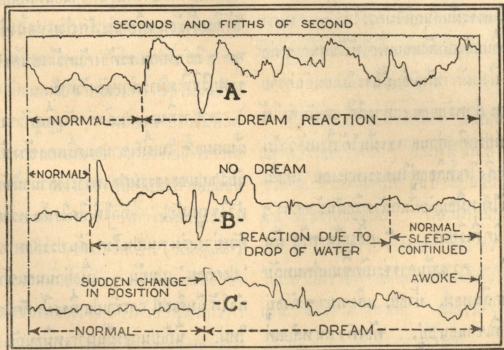
นาครเวธ

พฤศจิกายน

ท่านต้องฝึกหัดทำให้ได้ เมื่อเวลาจะเข้า
นอนควรมองจิตใจให้แน่วแน่, และพยายาม
เอาชนะใจให้ได้ว่า 'เราจะนอนตะแคงข้าง
ขวา ๆ!' เมื่อท่านทำอยู่ เช่นนี้ราว ๒-๓
สัปดาห์, ท่านจะนอนข้างขวาได้ โดยไม่รู้
สึกตัวเลย.

เครื่องรายงานความฝัน

เครื่องโพลี แกรฟเฟน เครื่องมือที่รู้สึกได้
เร็วมาก เขาใช้ศึกษาเกี่ยวกับหัวใจหรือข้อมือคน
นอนหลับ, เครื่องมือจะแสดงถึงการเต้น
ของหัวใจได้อย่างละเอียด. โพลีแกรฟเฟจะไม่
แสดงให้เห็นแต่การหายใจอย่างเดียว, แม้
การเปลี่ยนแปลงอย่างใด ๆ ของหัวใจก็แสดงให้
เห็นได้ ด้วย เวลาที่นอนหลับ จะมีความ
เห็นแก่ ๆ ที่ว่า ฝันนั้น กินเวลาเร็วมาก
(ในราว ๑ วินาที หรือเศษของวินาทีเท่านั้น).
เวลาที่ฝันหัวใจจะเต้นเร็วขึ้นกว่าเดิม และเพิ่ม
ความเร็วของการหายใจขึ้นตามส่วน เมื่อ
เราจากเครื่องมือที่หัวใจของคนหลับ, ถ้า
การเปลี่ยนแปลงอย่างใด ๆ ของหัวใจก็แสดงให้
เห็นได้ ด้วย เวลาที่นอนหลับ จะมีความ

พ.ศ. ๒๔๖๗

ทำไมเราจึงฝัน ?

(Normal) อย่างในรูป. ผู้ทดลองไม่สามารถเห็นเมื่อเวลาที่ผ่านการตื่นของหัวใจได้รับสติ
ยอกผลในคนฝันร้าย หรือคน ที่เมื่อก่อนเคยฝันใน
เวลา หลับได้. แต่เชื่อว่า แกรฟ ที่ต้องขึ้นสูง
เป็นแน่,

ในแกรฟหมายอักษร A ส่วนยอด (Apex)
หรือส่วนสูงสุดของแกรฟ ที่ฝัน (DREAM
REACTION) จะสูงเป็น ๔ เท่าของ แกรฟ
ธรรมดา (NORMAL) แต่ส่วนแกรฟหมาย
อักษร B และ C นั้นจะสังเกตส่วนยอดได้ยาก
เพราะอาการหายใจได้ ทำลายการเปลี่ยนแปลง
การเต้นของหัวใจ. ข้อผู้อ่านอย่าได้เข้าใจผิด
ว่า หัวใจ เต้น ถัด การ หายใจ นั้น เหมือน กัน
แกรฟที่เรารู้สึกความฝันอาศัยการเต้นของหัวใจ
ไม่ใช่การหายใจ. [แต่แกรฟที่ได้ตามธรรมดา
(Normal) นั้นได้จากการหายใจ].

เราได้อ่านแกรฟ NORMAL (ธรรมดา) จาก
การหายใจเข้า และออกในเวลาปรกติ, แต่
เมื่อเราฝัน หัวใจ เต้นเร็ว, แกรฟ จะ ขึ้นสูง
จึงดูเหมือน DREAM REACTION. และ
จึง สังเกต แกรฟ หมายอักษร C. เมื่อเวลาที่
คนนอนเปลี่ยนที่ (เช่นพลิกตัว), การหายใจจะ
เปลี่ยนแปลง ดังนั้นแกรฟที่ได้ ใน NORMAL
จึงไม่เหมือนใน A. [ดูแกรฟที่ได้ SUDDEN
CHANGE IN POSITION (เปลี่ยน ที่)]

ผล ทุแกรฟบน DREAM (ฝัน)
ในแกรฟ C, เขาใช้กระดิ่งไฟฟ้าสำหรับ
ปลุกคนฝัน, กระดิ่งดังขึ้นสั้นๆ, เมื่อดัง
เสียงดังสุดแล้วก็หยุดยอกจนกว่าคนฝันจะได้ รับ
อาการหายใจเหมือนปรกติ. เมื่อถึงคนนั้นแล้ว
แกรฟจะคงขึ้นสูง อีกจนกว่าคนฝันจะรู้สึก
ตัว จึงดูแกรฟขึ้นไปจนถึงคำ AWOKED (ตื่น)

ในแกรฟหมายอักษร B ไม่มีฝันเลย ช่อง
แรกเขียน NORMAL นั่นคือได้จากการหายใจ
ธรรมดา ช่องกลางเขียน NO DREAM นั่น
คือไม่มีการฝัน แต่ได้แกรฟเกิดจากการเปลี่ยน
แปลงเนื่องจากหยดน้ำ (REACTION DUE
TO DROP OF WATER) ส่วนช่องที่สาม
นั้นเป็นแกรฟแสดงการ หลับต่อไปตามธรรมดา
(NORMAL SLEEP CONTINUED), ไม่ได้
รับการเปลี่ยนแปลงจากฝันหรือสิ่งอื่น ๆ.

ข้ออาหารต่าง ๆ

๑. อาหารเหล่านี้อกจากกระเพาะในเวลา
๒-๓ ชั่วโมง:- นมสด, ไข่, ไข่ต้ม, เนื้อ,
ขนมปังหวาน, หน่อไม้ฝรั่ง, ขนมปังขาว,
ขนมปังจืด

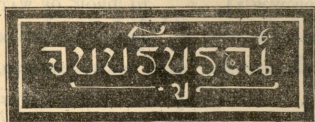
ภาคเรข

พฤศจิกายน

๒. อาหารเหล่านี้ ออกจาก กระเพาะ ใน เวลา ๓-๔ ชั่วโมง :- ไก่, เนื้อวัว, หมูแฮม, ข้าว, ผักต้ม, ปลาเนื้ออ่อน, ห่านทอด, ปลากระป๋อง, นกพิลาปทอด, มันฝรั่ง ฯลฯ
๓. อาหารเหล่านี้ ออกจาก กระเพาะ ใน เวลา ๔-๕ ชั่วโมง :- ถั่วเขียว, เนื้อถั่ว, ผักต้ม, ปลาเนื้ออ่อน, ห่านทอด, ปลากระป๋อง, นกพิลาปทอด, มันฝรั่ง ฯลฯ

หมายเหตุ อาหารที่เรารับประทานทุกวันนี้ ถ้าจะแยกออกเป็นชนิดต่าง ๆ ได้ดังนี้.

๑. คาร์โบไฮเดรต (Carbohydrate) ได้แก่อาหารที่มีน้ำตาล เช่น แป้ง, ผลไม้หวาน, อาหารชนิดนี้ ออกจากกระเพาะในเวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง
๒. โปรตีน (Protein) ได้แก่อาหารที่เป็นพวกเนื้อต่าง ๆ เช่น เนื้อวัว, ไข่ขาว เป็นต้น อาหารชนิดนี้ ออกจากกระเพาะในเวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง
๓. แฟตส์ (Fats) คืออาหารจำพวกมัน เช่น ปลาหมึก, ครีม, ผลไม้บางชนิด, ไข่แดง, ฯลฯ อาหารจำพวกนี้ ออกจากกระเพาะในเวลาประมาณ ๔ ชั่วโมง

๑๓๓. นารีโตสมบุรณด้วยมารยาท, รักภรรดาตนเสมอชีพ, สวงนสมบัติสามีก่า กับจักขุแห่งตน บรรเทาทุกข์สามีนคราวิกัยแก่น, นารีผู้เช่นนั้น โฉน บุรุษจะไม่พึงบูชาเจ้าหล่อนเล่า.

ของ ผ. ส. พิชยญาติ

ปรโลภ

ของ

นายเทพ มหาเปารยะ

(ต่อจากหน้า ๓๐๓๘ ฉบับที่ ๒๕๖๘)

“ชะ! ทำดีปาก”

“จะเอาดีปากที่ไหนมาดี เงินสักเก
เดียวก็ไม่มีตกบ้าน จะหาเขยร คิมแก่คองแห่ง
สักแถวเดียวก็หมดก หนาข้าอ้ายลูกกระยาของ
แกยังกวนไม่หยก”

“มันวีระทำอะไรกันอีกล่ะ?” ไชลีสซู่
ทะคอกตามเคย ผิวเมยคนเมื่อไม่มีเรื่องจะ
ทะเลาะกัน ก็มักจะหาเรื่องช่วยกันชฌาย
บุตรเล็ก ๆ สองคน ซึ่งเกิดด้วยมีสติสิ้นเกิน
คนก่อนผู้ล่วงลับไปแล้ว ไชลีสซู่เข้า
ไปในห้องนั่งเล่น แล้วก็จะแตกตัวลงบน
เก้าอี้ไม้

“มันเล่นเข้ากันอีก” นางสินเดินพ้อง

“แกรู้ได้ยังไง?”

“ฉันได้ยินมันบอกกันว่า ‘แม่อยู่ที่นั่น’

มันบอกน้องสาวมัน แล้วเจ้าพี่ชาย ก็แน่
หลยไปเหมือนตายอีก”

“มันเกิดในเลือดแห่งตระกูลเสียแล้ว”

“จริงซี!” ภรรยาแตกให้ “ถ้าแกไม่หลย
เหมือนตายเพราะเลือดแห่งตระกูลแล้ว บาน
นี้ ก็คง หางานได้เหมือนคนทั้งหลายเขาบ้าง”

“โอ! นิ่งข้างเถอะน่า! เมื่อก่อนทอม
ก็เคยเป็นอย่างนั้นเหมือนกัน เจ้าเต็กนเหมือน
ลุ่มมนราวกับพิมพ์ เคียวกัน อ้อ! มัน หลย
แน่ไปหรือ? แล้วแกทำอะไรล่ะ?”

หญิงคนนั้นยิ้มและเขยเป็น นัย อย่างน่ากลัว
แล้วก็ตอบว่า “ปลุกมันขึ้นซี มันจะทำ
อย่างไร!”

ไชลีสซู่ก็โผล่และตอบว่า “ระวังหนา!
เขาโฆกันหนาหูขึ้นแล้ว ถ้าแกขึ้นทำหนัก
มือนัก ตำรวจคงจะมาลากคอแกกับข้าสัก
วันหนึ่งคอก”

“ไชลีสสินเกิน แกมันเขอะ! ทำไม!
พ่อแม่จะเขี่ยนก็สั่งสอนลูกบ้างไม่ได้หรือ?”

นายเทพ มหาเปารยะ

พฤศจิกายน

“ได้! แต่แกล้งไม่ใส่ใจแม่แท้ ๆ ของเด็ก ๆ ไปแล้ว”

นั่นะ ยิ่งเป็นแม่เลี้ยง ด้วย คนเขาก็ยิ่ง
เหมาใส่ความหนักขึ้น นางผู้หญิงยิวที่คอยห้อง
ค่อโยน มันเห็นแกหอยผ้าไปให้ มารเยอร์
ซักเมื่อวันก่อนมันมาว่ากับข้า วันนั้นมันก็
พูดเรื่องอาหารของเด็กอีก ”

“ทำไมอาหารเป็นอย่างนี้ไปรี? ซาคี
เด็กตระกูลตระกูลตามพรรค มัน ต้องให้ออกให้
เช็ดเสียบ้าง ม่ายงั้นมันปากก็หนัก ”

“เฮ้! วิลดเกิดเรื่องอะไรกับแก ซนร ? ”

“เกิกชี พอมันคนซนเท่านั้น—”

“มันว่ายังไง ? ”

“เฮีย! มันคำฉันเสียขึ้นเที่ยว มัน
ทำเหมือนกับตัวมันเป็นแม่ของมันเอง เหมือน
กับแม่มันคำฉันยังงั้นแหละ ฉันทันได้แม่
มันเต็มทีแล้ว ”

“เฮ้! อย่าลวนลามไปถึงอำมาเนะ ถึง
ยังงั้นหล่อนก็เป็นคนก็อยู่ชั่วชีวิต ของ หล่อน ”

“ฮือ! เที่ยวนเป็นคนก็แล้ว? ประหลาด
จริง? เมื่อก่อน เมื่อหล่อนยังมีชีวิตอยู่ ไม่
เคยเห็นแกก็คอย่างนั้น ”

“หุบปากเสียบ้างเถิดวะ! ข้ามีเรื่อง
ยุ่งยั้งหัวใจพออยู่แล้วละ อย่ามาคอยแฉเวลา
นี้หน่อยเลย อ้าว! ทั้ง กระทั่ง คน ที่ ตาย

หญิงคนนั้นเดินเข้ามาพบเขา

“โธ! ไชลัส เห็น หน้ากันอยู่ เท่านี้
แหละนี่ ”

“โอ! อย่ามาขอเช่าเวลานี้เลย ไป
ตามตัววิลดก็มาเยอร์มานานก่อนละ ข้าจะ
ต้องสั่งสอนมันสัก ๒-๓ คำ ”

มิสซิสตินเดินออกไปจากห้องและกลับเข้า
มาในเวลาครู่เดียว

“หลับอก” หล่อนกล่าว “ฉันออกกั้ว ๆ
เสียแล้วละ มากูเฮงชี ”

ทั้งสองตรงไปยังครัวไฟ ในทันใดนั้น
ไฟยังติดคุอยู่ ในเตา และเด็กชายผล็อง ๆ
อายุประมาณ ๓๐ ขวบ นั่ง ซด อยู่ บนเก้าอี้
ข้างเตา หน้าของเขาเงยขึ้นอยู่บนเพดาน
ดวงดาวทั้งคุหรือ จน แลเห็น แต่ ดาวขาว ส่วน
ในเค้านั้นจะสังเกตได้ว่า เขามีความสงสัย
เต็มบริบูรณ์ ถัดไปจากเก้าอี้ มีเด็กหญิงอายุ
อ่อนกว่าเด็กชายสักปีหนึ่งหรือสองปียืนซนอยู่
ตรงมุมห้อง และจ้องดูพี่ชายอย่างละห้อยระคน
กับตกใจ

“กุช! น่ากลัวไหมละ เหมือนกับ
คนตาย มันจะตายก็ไม่ตายให้รู้แล้วรู้รอดไป
เสียด้วยนา อยู่ก็ไม่ทำอะไร โยชน์อะไรให้ ”

พ.ศ. ๒๔๖๔

ปรโลก

“เฮ้ย! ลูกชน!” ไชลส์ร้อง “อย่ามาเล่นกลกับข้านะล่ะวะ! ลูกชน! ไต่ยีนไหม?”
เขาจับเด็กวิลด์เซีย แต่ก็ไม่ทำให้วิลด์เซียกลัว

“ฮึ่ม!” ไชลส์เปลี่ยนอุทาน แล้วก็เอามือลูบคางเป็นเชิงทรงมองบุตรชายของตนอยู่
“ถ้าจัดการดี ๆ คงจะหาเงินได้ทีเดียว เอามันไปออกสรวง แง เป็นไง! เราประกาศว่า ‘เด็กประหลาด’ หรืออะไรต่ออะไรอย่างนั้นเข้า ลงของมันก็เคยมีชอมาในทางนี้ด้วย คนคงแตกกันมากันเป็นแน่”

“ไหนแกว่าเด็กจะเป็นคนทรงเอง ยังไงล่ะ?”

“ข้าเลิกคิดแล้ว!” ไชลส์ตอบ “แกอย่าพูดกับข้าไปอีก”

“ถ้าจะถูกจับได้แล้วละซี”

“บอกว่าไม่ให้พูด!” ไชลส์ขึ้นเสียงแหว “ข้ากำลังหัวเสียนา ขึ้นยุ่งเหยิงไต่เหวี่ยงกันโคจรวนไปหรอก” เขาตรงเข้าบีบแขนบุตรชายด้วยกำลังแรง จนทำให้เด็กต้องร้องออกมา แล้วน้องสาวเล็กๆ ของเขาก็พลอยร้องไห้ผสมโรงด้วย

“หยุดเหวี่ยงนั่นทีเถียว ไชลส์!” มีเสียงหนึ่งกังข

“อ้าวเปรตนั้น เลื้อมายุ่งอีกแล้ว” นางลินเด็นกล่าว แล้วก็เดินไปที่ประตูครัว
“เลือกเข้ามาในบ้านเราทำไม ออกไปให้พ้นบ้านข้า, อีหน้าค่าน!”

“ถ้าข้าไต่ยีนเสียงเด็กร้องขึ้นละก็จะเป็นไปตามคำรวิวาทันทีทีเดียว”

“ไล่ให้วอกออกไปให้พ้น อีคนฉิบหาย” แม่เลี้ยงตัวแก่นแระเข้าไล่ แต่แม่หญิงชาติยิวผู้มีรูปร่างผอมบางเป็นรองกันอยู่มากนั้น ก็มิยอมให้ฝ่ายสตรีทำเล่นข้างเดียว เพราะในอุทิศใจด้วยตนเอง นางลินเด็น ก็ต้องเซ

ถอยหลังพร้อมด้วยส่งเสียงโศกครวญอย่างน่าทุเรศ หน้าของเจ้าหล่อนได้ปรากฏเป็นริ้วรอยเล็ก ๆ 4 รอย อันเกิดด้วยเสียมือชุกช้วน ทำให้โลหิตไหลเย็นทาง ๆ ไชลส์สยดสลายอยู่ในลำคอ แล้วก็ผลึก ภรรยาของตนไว้ข้างหนึ่ง จับหญิงยิวที่ล่งล้ำเข้ามาในบ้านเหวี่ยงออกประตูไป หล่อนกระเด็นออกไปนอนเหยียดยาวอยู่กลางถนนเหมือนกับไก่ที่ถูกเขี่ยตก และโดยมิได้เปลี่ยนอิริยาบถเลย เจ้าหล่อนชูกำปั้น และกล่าว ขวัญเจริญพร บรรพบุรุษ และ ตัว ของไชลส์ อย่างละเอียดยัดวัน แต่ไชลส์จะได้นำพาต่อคำบริภาษก็หาไม่ เขาบีบประตูเฉยเสีย ปล่อย

นายเทพ มหาเปารยะ

๒๒๖ พุทธจัก

ให้เจ้าหล่อนเป็นโจทก์แสดงการฉ้อราษฎร์บังหลวง
ของไชลีสให้บรรดา พวกเพื่อน บ้านใกล้เรือน
เคียงที่ไม่ควรานำต่อการฟ้องร้องทะเลาะเบาะแว้ง
ของผู้อื่น และได้มาอโพนงกัน อยู่ เป็น กลุ่ม
นางลิ้นคื่นซึ่งยืนแอบสอคนแนมอยู่ ข้างหน้าต่าง
รู้สึกโล่งใจในทันที เมื่อเห็นประกายลูกขน
กระโผลกกระเผลก เห็นเข้าบ้านไปก็ ทั้งนี้
บางทีนาง และ นายลิ้นคื่น จะ ดิม เสีย กระมัง
ว่าเลือกยิวเป็นเลือกอื่น รักษาย เกลียดง่าย
แต่ทว่าเมื่อรักหรือเกลียดแล้ว ไม่รู้จัก ดิม
“แหม! ดินตกใจนักกว่าแก่ เขวียง มัน คอ
หักไปเสียแล้วละ ไชลีส”

“สมน้ำหน้ามัน คนเปรต เอ็ดกะ โรอยู่
นอกบ้านยังไม่พอ ดินเลือกเข้ามาถึงในบ้าน
นั่นเด็กคนนั้นไปไหนล่ะ ?
“วิ่งหนีไป ข้างบน แล้ว ดิน ไก่บิน มัน ไล่
กลอนประตู”

“คงพินมือพ่อละ ชิม!”

“อย่า! อย่าเพิ่งเลย, ไชลีส! คนพวก
นั้นมัน ยัง อยู่ กัน ข้าง นอก เคียว จะ เกิด
เรื่องใหญ่”

“จริงซี ชำลิมักไป” ไชลีสยัน
พืมพ้ำ

“เฮ้! นั่นแจะไปไหน?”

“ไปที่แควมมีราลเวอร์นวน! ข้างที จะ
ไก่อ้นคู่ ซ้อม ของ ลองเทรล น้ำหนัก ของ
เราเหมือนกันและเขาจะเริ่มต้น ซ้อม วันจันทร์
นี้ด้วย”

“ฉันรู้เท่าคอกน่า ไปที่ แควมมีราล
เวอร์นวนก็ค้อ—”

“ที่เคียวในโลก ที่ ข้า หาความ สุขได้”
ไชลีสสวน

“จริงซี ตั้งแต่ฉันแต่งงานมาก็แก่ได้
รับความสุขเขมมเรื่อยมาในบ้านนี้เคียว”

“เฮลละ! เริ่มขึ้นอีกแล้ว ถ้าการยัน
ทำให้ผู้ซำมีความสุขละก็ ข้าก็คงสบาย

ใจพุงแตกตายเพราะแก่นย่นเสียแล้ว” เขา
หยิบหมวกขึ้นครอบศีรษะแล้ว ก็เดิน ออก ถนน

ไป เสียงผู้เท่าถึงกังวาทเป็นจังหระ อยู่
เหนือฝ่าไม้ กระดาน ยึดโก โมงค์ เกียเหล้า ของ

โรงกลั่นเมรัย

ในเวลาที่กล่าวถึงนี้ ภาย ใน ห้อง ไก่อ้น

ชายคายบนตึกชั้นบน มี ภาพ เด็ก หญิง กับ ชาย
สองคน นั่งกอดคอกันร้องไห้ขุ่นม่น ที่นอน

ยักฟางอย่างน่าสังเวช อาการเศร้าโศก
ของเขื่อนน้อยค่นเป็นไปอย่างเรียว ๆ โดยที่

เกรงว่าถ้าวอกเสียงแม่แต่น้อยเคียวอาจจะเป็น

พ.ศ. ๒๔๖๗

ปรโลก

เครื่องเคื่อนให้ บิศา ไชยภัย และแม่เลี้ยงใจมาร
ระลึกถึงตน และจะตามขึ้นไปกรวนออก
ตัวเอาตามนิสัยคนพาล บางครั้งบางคราว
ทศนทนต์กลืนสะอึกสะอื้นไว้ไม่ได้ อีกคน
หนึ่งก็กระซิบเตือนว่า “ये! ये! อีกทัก
ไป” สักครู่ หนึ่ง เขาทั้งสองได้ยินเสียง
ประตกระแทกดังใหญ่ และเสียง ๘เท้า
แห่งบิศาของเขาทั้งค่อย ๆ ท่างออกไป สอง
พี่น้องก็กอดกันด้วยความดีใจ สำหรับตัว
แม่เลี้ยงนั้นเขาไม่รู้ สักครู่หนึ่งคร่ำครวญกับบิศาผู้
ซึ่งเขาเข้าใจว่า เป็นผู้รับผิดชอบในการ
คว่นมรณะของมารดาซึ่งเกิดเกล้า
ห้องที่เขาอยู่นั้น มีหน้าต่างที่แสงสว่างลอด
เข้ามาได้ยั่ย้านเคี้ยวเท่านั้น แต่แสงสว่าง ๆ
ที่ลอดเข้ามาได้นั้น ทำให้ห้องที่มืดอยู่ แล้ว
นั้นกลับย้งทึบหนักขึ้นอีก ขณะนั้น วิลด
ผู้กำลังลุกออกมาเยอร์ วรโง่งสาวอยู่ สักข้างเอือกขึ้น
ทั้งตัวและกับตาเขม็งอยู่กึ่งยั้งหนึ่งในความมืด
เขนทเขาออกตามาเยอร์อยู่ กระซิบแน่นเข้า”
“โอ! วิลด คุณแม่ หรือไม่ใช่?”
“แสงสว่าง นั้น — แสง สี เหลือง สดวย ๆ
มาเยอร์ว น้อยไม่เห็นคอกหรือ?”
แต่มาเยอร์วก็คงไม่เห็นอะไร นอกจากเงา
มืด เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คนทรวง

“เห็นอะไรไหม วิลด?” มาเยอร์ว
กระซิบถามเสียงเบา ๆ แต่มีได้ทักใจกลัว
เลย เพราะเด็กทั้งสองคุ้นกับการที่วิญญาณ
ของมารดาจะมาเยี่ยมเยียนปล่อยโยนเสียแล้ว
“จะ! จะ! แม่มาแล้ว! แม่! แม่จ้า!”
“แม่ว่ายังไงล่ะ วิลด?”
“แหม! วันนั้นแม่สวยจริงนะ แม่แกไม่
ร้องไห้คอก แยกม— ยมเหมือนกับเทวดา
ทุกสรวรค ที่เราเห็นในรูปนะ ถ้าแม่จะสบาย
แล้ว แม่จ้า! แม่ที่รักของลูก เนอะ! แม่
บอกว่า ‘หมคควรมคกรรมแล้ว’ แยก
กวิกมื่อให้เราตามไป แยกออกประตูแล้วล่ะ
“โอ! วิลดฉันไม่กล้าหรวก”
“ไม่เป็นไร! แม่แกล้งหัว บอกว่า
ไม่ต้องกลัวอะไรนะ! แยกออกประตูไปแล้ว
ล่ะ มา! มาเยอร์ว ไปกันเถอะเคียวจะ
ตามแม่ไม่ทัน”
หนูน้อยทั้งสองค่อย ๆ ไล่ ข้ามห้องไปไข
กญแจประตูออก ภาพแห่งมารดาขึ้น กวิก
มื่ออยู่ที่บรรได เขา ค่อย ๆ ก้าวลง บรรได
ตามไปช้า ๆ จนถึงในครัวก็หาพานพยกัย
ผู้ใดไม่ คดลคททั้งบ้าน คญยัย เขยัย พิกล
มารดาของเขายัง คง กวิกมื่อเรยอกอยู่
“เราต้องตามออกไป”

นายเทพ มหาเปารยะ

พศศิก

“โอ! วิมล เราไม่มีหมวกน่ะ”

“เราต้องไปเมื่อย แม่แกกำลังขมและ โยงมือให้เราตามไป”

“พ่อแกจับได้ละ แกฆ่าเรา เสียชีวิตนะ วิมล”

“ไม่เป็นไรหรอก แม่แกบอกว่าไม่ต้อง กลัวอะไรให้ตามไปละ”

ดังนั้น เขาจึงได้เข้ประตูออก และ ตามภาพ วาง ๆ พันไป จนตลอดถนน สาย เล็กสายน้อยแลมาออกถนนตัดกับถนนแสมเคอร์ต อันเป็นที่จอดแะร้านด้วยขบวนพาหุ และ ผังชนกันส่วนกันไปตาม ใน หมู่ ชน เหล่านี้ ผู้ที่มัญญาวิเศษซึ่งอาจเห็นภาพ แห่ง วิญญาณ โคนัน ย่อมต้องถึงและคลั่งมอง ภาพ ของ เด็กชายที่มุ่งตามวิญญาณ นั้นโดยมีนำพาต่อ สิ่งอื่น และเด็กหญิงที่เฝ้าเหลียวซ้ายแลขวา หน้าหลังอยู่ด้วยอาการตื่น ตกใจ เด็ก ๆ นั้น ผ่านที่ขบวนคนจนไปถึงถนน จึงยั้งตัวถือสาย หิ้งไว้โดยสวัสดิภาพ ภาพวิญญาณ แห่ง มารกาของเขาได้หยุดลงตรงหน้าประตูตึกแห่ง หนึ่งในถนน

“เราจะต้องเคาะประตู” วิมล กล่าว

“เอ! วิมล เราจะต้องบอกว่าอย่างไร ละ? เราไม่รู้จักกับเขาด้วย”

“เราต้องเคาะประตู” วิมลยืนยัน และ

เคาะ โปก! โปก! สองที” อย่าตกใจ เมจ แม่แกขมมือหัวเราะอยู่นั่นแน่”

มีสีขีตทอมลินเห็นผู้กำลังนั่ง ครุ่น คิด ถึง สามที่ถูกรองจำอยู่ ได้ถูกเรียกไปที ประตู ด้วย อาการฉุน และ เมื่อได้ฟัง คำอธิบาย เหตุ การณ์ ๒-๓ ประ โยคของหลาน น้อย ๆ ก็ เลย วยเป็นผู้อุปถัมภ์คำขวัญให้เด็ก ๆ ได้ วยความสุข สำนวนในกาลต่อไป

◎ ◎ ◎

คืน นั้น เหตุการณ์ แปรก ปรกหลาย เรื่องได้เกิดขึ้นแล้วโดยต้น สัปดาห์ ขางคน ก็คิดว่าเหตุการณ์เหล่านั้นต่อเนื่องเป็นเรื่อง เกี่ยว กัน ย่างก็ไม่มีคำว่าเป็น เช่นนั้น ผู้ รักษา กฎหมายแห่งกรุงอังฤษ ไม่แล เห็นว่า เหตุใด จึงจะเป็นเรื่องเดียวกัน จึงมิได้ตกลงมาเป็น ขันหาพิจารณา

ห้องที่สอง—ติดกับห้องที่สี่แห่งตึกแถว โยลตันส์เคอร์ต ซึ่งเป็นห้องของริเบกกาแล้ว นั้น สตรีเจ้าของห้อง ยน แอช ช่าง หน้าต่าง เพ่งพินิจความมืดภายนอกอยู่ ใบหน้าของ เจ้าหล่อนซึ่งกำลังอยู่ในเงามืดเพราะแสงเทียน จุกท่งไว้เบื้องหลัง เครื่องขรมนำครั้นคร้าม อย่างยิ่ง ชายหนุ่ม คน นั้น สันนิษฐานได้

พ.ศ. ๒๔๖๘

ประวัติความเป็นมา

จากคำเห็นว่า เป็นชาติเดียวกันกับชาวเขมร
เจียงขอยข้างหลังหล่อนด้วย ชั่วเวลาพิการหนึ่ง
ก็แล้ว—ชั่วเวลาพิการก็แล้ว เขาทั้งสองก็ยง
เผ่ายเช่นนี้ โดยมีได้บริปากพูดกันเลย ที่
ปลายถนนในโคมเส้าจอย หนึ่ง และ
ตาของหล่อนเจียงขอยที่ตรงแสงของ โคมน์เท่านั้น
เมื่อถึงที่หล่อนคอยเผ่าย ปรากฏ ชน ด้วย
แสง โคมน์ หล่อนได้เปล่งอาวาทาว่า ชนคำ
หนึ่ง ชายหนุ่มก็วิ่งออกถนนไป แล้วก็หาย
ลับเข้าไปในประตูข้างแห่ง โรงคัมภีร์เมรีย
โซลิสตินเดินมาแอ กำลังเดิน เปะปะ
กลับบ้าน จิตใจชุ่มคลักด้วย การ หัวเสีย
และรู้ สึกว่า ได้รับความอับชิริกรรมจากทุกๆ คน
ที่เขาพบปะ งานที่หวังได้ก็ไม่เป็นผล เนื่องด้วย
มือของตนเสียเกือบ จะ ไม่มี ปะโยชน์สำหรับ
การซ่อมมวย ที่เดียว เขาเกร่ อยู่ แถว บาร
ตลอดเวลา บางครั้งบางครั้งก็มี โขยญ
เรียกมาเล่นให้แก่วิ่งสองแถว ซึ่งยัง ทำ
ให้ความกระหายของโซลิสต์แก้กล้าน และ
ความไม่สมประสงค์ในยักนี้ กระพ้อพักให้
ความมทลกันของเขา กำเรบ จัก เขา นัก
แค้นเพื่อนบ้านใกล้ เรือนเคียงและหญิงชิวติมา
ชักขวาง การ ทารุณกรรม ของเขา ณ ยักนี้
ถ้ามีใครใน พวกถนน มา กัดหน้า ขวางคา แล้ว

ก็คงจะ ได้รับอันตรายสาหัส จาก มือโซลิสต์ เป็น
แน่แท้ เขาตกลงปลงใจว่า รุ่งขึ้นเช้าจะต้อง
ลากตัวเจ้าเด็กน้อยสองคนออกมาชำระ ที่ นอก
ถนน เพื่อ เป็น การ ประภาคโดย เขียวผว่า
โซลิสต์เดินเดินไม่ยอมให้ ใคร หยามน้ำ หน้าใด
ยิ่ง ใกล้ บ้าน เข้า ความ คิด ก็ ยิ่ง เอียง ไป ข้าง
อำมะหิตเทียมโศกหนักขึ้น จนในที่สุดเขา
ลงความเห็นว่า ถึงอย่างไรก็ต้องย่ำวาย
เด็กทั้งคเสียให้ ได้ ใน คนที่เดียว ยิ่งเสียง
พิลาปว้างร้องของเด็กจะ ช่วย ปลุก ให้ ชาวบ้าน
แตกคณมาดูกันด้วย ก็ยิ่งเหมาะแก่การ สั่ง
สอนให้เขาเหล่านั้นรู้ จัก ฤทธิเดช ของ โซลิสต์
เสียยิ่ง ความคิดเช่นนั้นทำให้ โซลิสต์กระหมื่น
อุมใจขึ้น เขารับสาวเท้าไปโดยเร็ว และ
เกือบจะถึงประตูอยู่แล้ว ก็พอ——
ไม่ปรากฏชื่อว่า เพราะเหตุใดผาโงมค์
เก็บเห็ด จึงมิได้ชักดาไล้ โดยแน่นหนา
ในถนน คณะลูก ชน ที่ ไต่สวน คักกล่าว
คำหนีโทษ ความสะเพร่าผลเรอของคน
งาน โรงคัมภีร์เมรีย แต่กรรมการพิศุจน์
ศพแย้งว่า ดินเดินเป็นคนรูปร่างใหญ่โตมี
น้ำหนักมาก อาจจะหลัดล้มกระแทกกับลง
ไปโดยแรงเพราะฤทธิ์เมา และ ไม่ ใช่ว่า
ไม่มีมันคงแข็งแรงของผาโงมค์หรือความเดิน

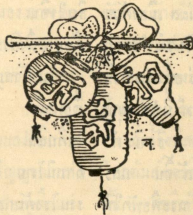
นายเทพ มหาเปารยะ

พฤศจิกายน

เล่าของใคร ระยะจากระดับถนนที่ ไชยสิทธิ์
ตกลงไปถึงกัน อุโมงค์ ที่ปู่ด้วย หิน ขรขระ นั้น
ประมาณ ๑๑ ฟุต และตามทางสันนิษฐาน
นั้นเชื่อกันว่ากระตุกสันหลัง หัก เพราะ กระตบ
ก๊วยแก๊น แต่เขามิได้สนใจทันที คงจะ
ได้ลากสังขาร อัน น้ำ ทุเรศ ของ ตน กระสับ
กระส่ายอยู่อีกนาน กองโลหิต อาเจียร และ
เบียร เรี่ยราดเป็นหย่อม ๆ สะแคงว่า เขาได้รับ
ความทรมาน กระเสือกกระสน ก่อนตาย มิใช่
น้อย สิ่งที่น่าพิศวงที่สุดก็คือการที่หญิงยิว
รีเบกกา ซึ่ง เป็น ผู้อยู่ใกล้ ที่เกิดเหตุที่สุด มิ
ได้ยื่นลื้มเสียงใด ๆ ฝึกปรกคิเลบ มีผู้พบ
อยู่ทั่วเหตุนี้ในตอนเช้า ห่าง จากเวลาที่ ไชยสิทธิ์

ดับจิตแล้วหลายชั่วโมง

แม่หม้ายลินเด็น เมื่อหมดที่ขบขันยว
ด้วยการมรณะกรรมของสามีแล้วเช่นนั้น ก็
ชวนกลับไปหาชื่อเสียงและอาชีพะในทาง เต้น
กินรำกิ้นอันเป็นอาชีพะเดิมของหล่อนอีก แต่
การมิได้เป็นไปดัง ความ คระเน เพราะ การ
ที่หล่อนปล่อยตัวให้หมกหมุ่นอยู่ในกิเลส มิ
การคัมจักและมีได้นำพาวารังรักษาร่างกายผิว
พรรณให้ดูปล่อนนั้น เป็นเครื่องประหัตประหาร
อาชีพะของหล่อนโดยตรง หล่อนค่อย ๆ เหม
จากโรงมหรพไพใหญ่ลงสู่ โรงเล็ก ๆ และ
เล็กเข้า ๆ จนกระทั่งสาปสูญชื่อเสียง ไปสิ้น

๑๙๔. บุรุษมีใจตั้งเหล็กเพชร ไม่รู้สึกเสทือนต่อสิ่งที่น่าหวาด อาจำรามริปู
ทั่วสากลโลกได้ แต่เมื่อถูกความรักครั้งใจ ต้องยอมจำนนต่อภาพอัน
อ่อนแอ คือนารี ทนที.

ของ ผ. ล. พิชยญาติ

ภาณูชีอาหาร ประจำเดือนพฤศจิกายน

ของ

“นางสาวชาน้ำเค็ม”

คาว

๑. แกงจืด “ปลาหมึกกรอบ”

๒. แกงขี้ “อูตพิศน์”

๓. ผัก “หุบปลาฉลาม”

๔. ยำ “ปลาทุทรงเครื่อง”

๕. เครื่องจิ้ม “น้ำพริกถั่วลิสง”

หวาน

๑. น้ำ “ท้ายทิมกรอบ”

๒. แห้ง “ขนมจากเผือก”

ว่าง

๑. น้ำ “ประหมี่ปลา”

๒. แห้ง “ขนมเซียนท้อ”

ดาว

๑. เก่งจัด “ปลาหมึกกรอบ”

เครื่องปรุง ปลาหมึกแห้ง, เนื้อมู, กุ้งสด,
ปูทะเล, หอมหัวใหญ่, น้ำมันหมู,
หัวกระเทียม, น้ำเค็ม, ผักชี,
พริกไทยอ่อน, น้ำมันหมู.

วิธีปรุง เอาปลาหมึกแห้งตัวโตๆ แช่น้ำไว้
จนนุ่มก็ แล้วลอกหนังและล้างให้สะอาด
เอามูลเก่า ๑ ส่วน ใส่น้ำเย็นลงไป ๔ ส่วน
แล้วเอาปลาหมึกแช่ไว้ ๑ คืน จนตัวพอง
ก็ น้ำละลายสารส้มแก่ๆ แล้วเอา
ปลาหมึก ล้างไป แช่ ประมาณ ๘ ชั่วโมง
จึงหั่นเป็นชิ้นขนาดรับประทาน แช่น้ำ
เย็นเอาไว้

ทีนี้ เอาเนื้อมูไปสับ กับ กระเทียม
พริกไทย น้ำเค็มจนละเอียด ปูทะเล
คั่ว แกะเอาแต่เนื้อใส่ขามไว้ กุ้งสด
แกะเปลือกแล้วผ่าหลังซีกเส้นตัวๆ ออก
ล้างน้ำให้สะอาด หอมหัวใหญ่ก็ตาม
ชอบใจ แช่น้ำไว้ ทูบกระเทียมเจียว
กับน้ำมันหมู จนเหลือง แล้วใส่น้ำลงไป
พอสมควร พอเดือดใส่ กุ้ง หอม ปูทะเล
สักครู่ ช้อนฟองทิ้งแล้วใส่น้ำเค็มลงไป

ชิมดูก็แล้วใส่หอมหัวใหญ่ เคี่ยวแล้ว
ใส่ปลาหมึกลงไป คนพอทั่ว ยกลงจาก
เตา ตักใส่ขาม ผักชีพริกไทยโรยหน้า
รับประทานร้อนๆ จึงจะดี.

๒. เก่งขี้ “อุตพิศน์”

เครื่องปรุง ต้นอุตพิศน์, กุ้งสด, พริกแห้ง,
ตะไคร้, ข่า, หอม, กระเทียม,
เกลือเล็กน้อย, เยื่อเค็ม, น้ำตาล,
ใบโหระพา มะพร้าว.

วิธีปรุง เอาลำต้นอุตพิศน์มาหั่นตามขวาง
ขนาดพอ สมควร ตาก แดดให้แห้ง
แล้วเอาไปขี้เกลือกึ่งหนึ่ง (ถ้าไม่ขี้
รับประทานแล้วจะระคายคอ แต่ถ้าขี้
เกรียมเกินไป เมื่อ คั้นแล้ว จะไม่พอง)
โขลกพริกขี้หนูให้ละเอียด ผักกั้ยหัวกระเทียม
พอหอม แล้วใส่หางกระเทียมที่เคี้ยวไว้
ลงไป พอเดือดใส่อุตพิศน์เคี้ยวไปสัก
ครู่ก็ทิ้งพอ แล้วจึงใส่ กุ้งสด น้ำเค็ม
น้ำตาลเล็กน้อย ชิมดูก็แล้ว จึงเติบ
โหระพา เปรนใบๆ ลง น้ำให้สะอาดใส่
ลงไป แล้วปลงลง.

๓. ผัด “หูลาฉลาม”

เครื่องปรุง หูลาฉลาม, เนื้อหมู, พริกแห้ง,
น้ำมันหมู, กระเทียม, น้ำซอส, ผักชี,
พริกไทยป่น.

วิธีปรุง เอาหูลาฉลามมาขลยริมบักออก
เสียประมาณเท่ากันไม้ขีด ทำดังนี้
ให้ทั่วหมดทุกอัน เอากระทะใส่น้ำมัน
ไฟต้มพอเดือด เอาหูลาฉลามใส่ลง
ไปลวก แล้วตัก ขึ้น มาล้าง น้ำเย็นให้
หมดทวาย แล้วต้มเสียอีกทีหนึ่ง ต้ม
แล้วแช่น้ำเย็นไว้ แคะเอากระดูกและ
หนังออกให้หมด เนื้อที่ติดอยู่กับเส้น
เก็บออกให้หมดด้วย ขยี้เนื้อให้แห้ง
ใส่ซอสไว้

เนื้อหมู และมันหมูสับให้เล็กลง ใส่
กระเทียม พริกไทย น้ำเค็มลงไปสับด้วย
แล้วใส่ซอส ค่อยพริกแห้งลงไปคล้าให้
ทั่วกัน ทูบกระเทียมเจียวกับน้ำมันหมู
พอเหลือง ใส่หูลาฉลามลงไปผัดพอ
แห้ง แล้วใส่ไข่กับหมูสับให้สุก ใส่
น้ำซอสลงไปคนพอทั่ว แล้วชิมดูตาม
ชอบใจ เมื่อได้แล้ว ตักใส่จาน ผักชี
พริกไทยโรยหน้า.

๔. ยำ “ปลาทุทรงเครื่อง”

เครื่องปรุง ปลาทุต้มเค็ม, หอมหัวใหญ่,
แตงกวา, หัวกระเทียม, ถั่วลิสงขี้,
ใบโหระพา, หอมหัวเล็ก, มะนาว,
น้ำเค็ม, น้ำตาล.

วิธีปรุง เอาปลาทุต้มเค็ม ที่ค้างไว้นาน
อย่างที่เราเรียกว่าเค็มจนหอม แคะเอา
แค่เนื้อแล้วขึ้นให้เล็กลงใส่ซอสไว้ เอา
แตงกวามาผ่า ๒ แล้วหั่นตามขวางบางๆ
ใส่ลงในจานแล้วให้ต้ม แล้วหั่นหอม
หัวใหญ่ตามขวางใส่ขึ้นแตงกวา เอา
เนื้อปลาโรยลงไป ถั่วลิสง ขี้บด
แล้วหั่นตามยาวบางๆ โรยบนปลา ใบ
โหระพา เล็ก น้อย เต็ม เป็นใบ ๆ ลงน้ำ
ให้สอาดวางตรงกลาง พริกมุลหนู
เต็มน้ำ แล้วขยี้พอแตกโรยหน้า หัว
กระเทียม, น้ำปลา, น้ำตาล, น้ำมะนาว,
ของเหล่านี้นำปรุงใส่ถ้วยไว้ เวลาจะ
รับประทานจึงค่อยคลุก.

๕. เครื่องจิ้ม “น้ำพริกถั่วลิสง”

เครื่องปรุง พริกแห้ง, หอม, กระเทียม,
กุ้งแห้ง, ถั่วลิสง, พริกมุลหนู, น้ำเค็ม,
น้ำตาลหม้อ, มะนาว.

นางสาวน้ำเค็ม

พฤษจิก

วิธีปรุง ผักพริกแห้งเอาเมล็ดออกให้หมด แล้วแช่น้ำไว้ หัวหอม หัวกระเทียมเผาไฟพอสุก แล้วขยี้แห้งให้เล็ดยก พริกแห้ง หอมกระเทียม และถั่วลิสงขี้ปอกเปลือก โขลกไปด้วยกัน จนเล็ดยกก็เก็บพริกมุลกลงไปขยี้ๆ แล้วขยี้น้ำมันาว ใส่ น้ำเค็ม น้ำตาลหม้อ คลุกให้ทั่ว ชิมก็แล้ว ตักใส่ถ้วย ใช้ รับประทาน กับ ผัก หรือ จะ คลุก ข้าว รับประทานก็ได้.

ออกให้หมด แต่มีลิ้นจี่ตามชอบใจ เอากระทะทองใส่น้ำทิ้งไฟให้เดือด ใส่เมล็ดทิม (หัวเคล้าแข็ง) ลงไปพอ ลอย ตักขึ้นใส่ชามน้ำเย็น แล้วเชอม น้ำตาลทรายขาว ด้วย น้ำ คอก มะลิสด กรองใส่โถเอาไว้ จนเย็น ช้อนเอา เมล็ดทิมที่แช่น้ำเย็นไว้ ใส่จาน ยก ออกไปตั้งรับประทาน ถ้าชอบน้ำแข็ง จะค่อยใส่ลงไปก็ได้.

หวาน

๑. น้ำ “ทับทิมกรอบ”

เครื่องปรุง หัวจัน, แยมสังคไพร, น้ำตาลทรายขาว, น้ำคอกมะลิสด.

วิธีปรุง ปอกหัวจันให้หมดผิวล้างให้สะอาด แล้วหั่นเป็นชิ้นยาว ๆ เล็ก ๆ เจียนให้เรียบร้อย ล้างน้ำเสียอีกทีหนึ่ง แล้วใส่ใส่ตะแกรงให้เสกคั้นน้ำ

เอา แยมสังคไพร พอสมควรใส่ลงในจาน หยิบชิ้นหัวใส่ลงไปในแยมที่ละลาย ค่อย ๆ เคล้าพอแยมจับทั่วทั่ว แล้วจึงใส่ตะแกรงร่อนเอาเศษแยม

๒. แยม “ขนมจากเผือก”

เครื่องปรุง เผือกหอม, น้ำตาลหม้อ, มะพร้าว, แยมสังคไพร เล็ก น้อย เพื่อให้เห็นยาว.

วิธีปรุง ปอกเผือกแล้วล้าง ชุกด้วยกระทายจัน มะพร้าว ปอกผิวคำออกให้หมด ชุกด้วยกระทายจันเหมือนกัน ใช้เท้า ถีบกับเนื้อเผือก แล้วใส่ลงในชามอ่าง เอา น้ำตาล หม้อ ใส่ลงไป คลุกให้ทั่ว แล้วมึงไฟ ชิมดู ตามแต่ จะชอบ หวาน มากหรือน้อย เมื่อเหมาะก็แล้วตักใส่ ใบจาก ห่อรวมหัวรวบท้าย แล้วใช้ ไม้กรัก ๆ ขึงไฟอ่อน ๆ ไปจนสุกเกรียมก็.

ว่าง

๑. น้ำ “บะหมี่ปลา”

เครื่องปรุง ปลาหางสก, เส้นบะหมี่, น้ำ
มันหมู, กระเทียม, น้ำเค็ม, ผักชี,
ตังฉ่าย, พริกไทย.

วิธีปรุง ทำปลาหางสกให้สะอาด แล้วลอก
หนังออกเสีย แล้วเอาแต่เนื้อ ๒ ข้างออก
ผิงไว้ เอากระดูกปลาและหัวปลาคั้น
บดละเอียดไปจนน้ำขาว แล้วหั่นเนื้อ
ปลาตามขวาง เป็นชิ้นบาง ๆ ใส่ซามไว้
เจียวกระเทียมใส่ถ้วยเตรียมไว้ให้เสร็จ
แล้วกรองน้ำซอสให้ลงในหม้อออกไยหนึ่ง
ตักไฟพอน้ำเดือด จึงใส่เนื้อปลา พอสุก
ใส่เส้นบะหมี่ลงไปคน ๆ พอสุกแล้วรีบ
ยกออกจากเตา ใส่ น้ำเค็ม แล้วชิมดู
เมื่อรสเหมาะแล้ว จึงตักใส่ซาม เอา
ตังฉ่าย, กระเทียมเจียว, ผักชี, พริกไทย,
โรยหน้า ยกออกไปรับประทานทันที.

๒. แห้ง “ขนมเขียนท้อ”

เครื่องปรุง ข้าวเหนียว, ถั่วทอง, เนื้อมะ,
มันหมู, หอม, กระเทียม, พริกไทยป่น,
เกลือป่น, น้ำตาลทรายขาว.

วิธีปรุง เอาถั่วทองไปคั่วพอแตกแล้วแช่น้ำ

ไว้คืนหนึ่ง รุ่งขึ้นล้างแล้วเก็บเปลือก
ออกให้หมด แล้วจึงเอาไปนึ่งจนเยียว
เทลงอ่าง บดด้วยทัพพีให้ละเอียด เนื้อ
หมู และมันหมูแข็ง คั้นสุกแล้ว หั่น เป็น
ชิ้น ๔ เหลี่ยมเล็ก ๆ หัวหอมกระเทียม
ซอยไว้ให้เสร็จ แล้วจึงเอาหมูลงไป
เจียวพอน้ำมันออกเล็กน้อย ใส่หอม
กระเทียม ลงไปเจียวสักครู่ แล้วจึงใส่
ถั่วลงไปผัด โรยพริกไทยป่นมาก ๆ
หน่อย ใส่เกลือป่นและน้ำตาลทราย
เล็กน้อย ชิมดูแล้วตักใส่ซามไว้

เอาข้าวเหนียวมาแช่จนขึ้นน้ำ แล้ว
เอาไปต้มน้ำให้แห้ง เทลงอ่าง นวดกับ
น้ำมันจนเหนียวดี แล้วปั้นเป็นรูป ๆ
ยาว ๆ แผ่ให้แบน ให้มีค กดลงในพิมพ์
ไม้ ซึ่งโรยนูนแล้ว เอาออกมาใส่
ใบตองไว้ เอากระทะใส่น้ำตั้งไฟให้
เดือด เวียงขนมลงในลังถึงจนเต็ม
แล้วยกผานึ่งไปจนสุก จึงยกขึ้น เอา
น้ำมันหมูทาทนากาลึงร้อน ๆ แล้วเจียน
ริมใบตองให้เรียบร้อย จัดใส่จาน รับประทานเวลาสุกใหม่ ๆ ถ้าเย็นแล้ว
ใช้ทอดกับ น้ำมันหมู อีกทีหนึ่ง จน
เหลืองเกรียมก็ จึงจะนำมารับประทาน.

วิสาขบูชา

คำแห่งวงพักตร์

ถีย

๗. ประเสริฐธรรม

“คุณวิชัยขา!” สตรีผู้หนึ่งนามว่า
 ละมัยขานนามของข้าพเจ้าขึ้นในวาระที่เราได้
 หยทุกสนทนากันอยู่ครั้งใหญ่ ๆ ทำให้ข้าพเจ้า
 ต้องหันหน้ากลับไปทางเจ้าหล่อนโดยรวดเร็ว
 อีกวาระหนึ่ง “คิดันแปลกใจนัก, คุณจะ
 บอกให้คิดันฟังได้ไหม ค่ะ ว่าเหตุไรแม่
 แฉล้มซึ่งมีวงพักตร์อันงามแต่เดิมนี้เหตุไร
 จึงมาหม่นหมองไป และเมื่อแรกทำไม
 วงพักตร์หล่อนงามขึ้นมา ซึ่งจักว่าบริสุทธิ์
 เกลี้ยงเกล่าเป็นที่สุด. ถ้าคุณทราบหวังว่า
 คงจะไม่รังเกียจที่จะเล่าให้คิดันฟังบ้างนะคะ
 บางทีอาจเป็นประโยชน์แก่คิดันไม่มากนักขอ”

ที่จริงสตรีผู้นามว่าแฉล้มนั้น ถ้าท่าน
 ได้เห็นแล้ว ท่านก็อาจจะไม่เชื่อว่าเจ้าหล่อน
 เป็นเจ้าหล่อน อย่างที่เห็น อยู่เลย ท่านก็
 ะต้องเชื่อว่าเจ้าหล่อนเป็นเทพธิดามากกว่า
 อื่น ผิวพักตร์ของเจ้าหล่อนงามเกลี้ยงเกล่า.
 บริสุทธิ์ประดุจผิวเปลือกฟองไข่—แต่ยังเฉิด
 ฉายระการะห์จึงทำให้ ผิวพักตร์ และความงาม
 ของเจ้าหล่อนต้องทราวมลง เพราะ
 “อ้อ! แม่แฉล้มนี่หรือจ๊ะ” ข้าพเจ้า
 ย้อนถาม “ได้จ๊ะ—จะคิดันรู้ก็กับเชอ
 แฉล้มเป็นผู้ที่สนิทกันมาก. เรื่องราวของเชอ
 นั้นลกลบซึ่งที่จริงคิดันไม่ควรบอกให้ใครทราบ

พ.ศ. ๒๔๖๙

วิชาหน้า

เลย แต่สำหรับเธอ — เฉาะ เธอซึ่งฉันน่าจะไว้วางใจได้แล้วก็ไม่ว่าฉันก็ไม่ใช่ว่าจะ... ” ข้าพเจ้าพูดค้างไว้แล้วซายตาไปกู่เจ้าหล่อน เป็นเชิง ปกฤษาแลขอความเห็น กลาย ๆ

“ คุณเถระ พุทธอะไรละ มี แม่ มั่งจน เสมอ คิฉันไม่ยอมยกตัวเลย ” เจ้าหล่อนสยดสยองว่าเล่นตัวหน้อย ๆ กระตาคัน ๆ พลังลูกขี้คนจะปลุกตัวไปเสียอย่างไม่พอใจ กระนั้น

“ คุณปล่อยให้เธอไป ด้วย อากาโร เช่นนั้น ไม่ก็ — แม่ละมัยเชิญนั่งลงก่อน ” ปรากฏว่าเจ้าหล่อนกระทำตาม ว่าที่จริงเจ้าหล่อนก็ค่อนข้างอ่านหนังสือง่ายอยู่ หรือท่านเห็นเป็นอย่างไร ? “ ทำไมจึง พุทธท่านนั้น แหะละว ? ใจน้อย — ใจน้อยจริง ”

“ ใครบอกกับคุณว่าคิฉันนี้ ” เจ้าหล่อนว่าแล้วทำท่าทำตาให้

“ อย่างใครว่า — ใครว่าเลย. นั่งเฉย ๆ เกิดฉันจะเล่าให้ฟัง เพราะเรื่องนั้น ๆ ก็ต้องเป็น ประโยชน์สำหรับเธอ — แล สดวกทั้งหลาย ” ข้าพเจ้าพูดคืบๆ

“ จริง ชี ค่ะ ” เจ้าหล่อน คล้อย ตาม “ เล่าเถิดค่ะคิฉันอยากฟัง ”

“ ค่ะ ” ข้าพเจ้าเริ่มส่ายตา “ ก็เมื่อแม่แถมยังเป็นสาวเป็นนางอยู่ ต้องนับว่าเจ้าหล่อนเป็นหญิง ที่ต้องการความหาชนเป็น ที่สุกตาฉันเองยัง — — — อะแหม — จะเจ้าหล่อน สดวกมาก. ที่จริง ทั้ง แม่เด็ก แม่ เล็ก อยู่กัน หล่อนเป็นเด็กขีวไม่สวดเลย แต่ภายหลังด้วยความพยายามของเจ้าหล่อนจึงทำให้เจ้าหล่อน ชำระความงาม — งามบริสุทธิ์ขึ้นได้ ”

“ เธอทำอะไรคะ ” แม่แถมสยดสยอง

“ เทียวชีเชอ — ฉัน บอกว่า จะเล่าให้ฟัง แล้วไม่ควรจะถามอีกเลย. ” ข้าพเจ้าทำเป็นไม่พอใจข้างละควรวน แต่พอเป็นทำเป็นที่พองามแล้ว ก็ว่าต่อไป. “ แม่แถมเธอ

ปอขีวอย่างมาก. วันหนึ่งฉันเจอเธอไปซื้อของมาห่อใหญ่ จึงได้ซื้อออกดูปรากฏว่าภายในห่อนั้นเป็นขวดเล็กขวดน้อยทั้งสน แลข้างขวดแต่ละ กระ ปก เหล่านั้น มี อักษร เป็น ภาษา อังกฤษเขียนขึ้นที่ก้นไว้ บอกว่าเป็นครีมสำหรับใช้ทาบำรุงหน้าทุก ๆ ขวด ฉันตกใจ ! แลถามเธอไปว่า “ นี่แม่แถมจะซื้อเอาไปทำไมกันคะ ” เธอกลับยิ้มแล้วตอบว่า “ ก็ซื้อ มาทาหน้าละชีคะ ? ฉันเองจะอยู่นาน อะไรรักษาหน้าทาปากเป็นทองสองทองยังงั้น ! แม่แถมเธอยิ่งหัวเราะใหญ่เมื่อเห็นฉันยังทำท่า

ข. ประเสริฐธรรม

พฤกษิก

สงสัยอยู่ เธอได้พบกับฉันต่อไปนี้ดีกว่า ‘ถ้า
คุณไม่รังเกียจไปรทหาเวลาว่างมากก็ฉันแต่ง
หน้าสักมื่อให้ได้นะคะ แลคุณ จะ ทราบก็
ฉันเอง ก็ใส่ผมใน เรื่อง การ เพาะ ๆ ปลูก ๆ
ความงาม กับเขาเหมือนกัน จึงตกลงกันว่า
ไปดเจ้าหล่อนแต่งหน้าในวันรุ่งขึ้น —”

ข้าพเจ้าหายคนแล้วหันไปทางแม่ละมัยว่า
“แม่ละมัย, ขอโทษเถิดไปรท หยิบ เลือ
สละเวลาช่วงนั้นให้ฉันเถิดก็ ฉันซักหน้า
เสียแล้ว ก็ยงเกิดเป็นทวีปไปจะต้องกวนหม้อ
กวน —”

“คุณละ กำลังก็ หยิบพูดไม่ เข้าเรื่องเสีย
แล้ว” แม่ละมัยชักพินหนอย แล้วพูด
ประซัดขึ้นว่า “ก็ฉันนั่งอยู่ใกล้ ๆ เช่นนี้แล้ว
ยังไม่พอกหรือคะ —”

“อ้อ — อ้อ ! พลมไป — พ้อจะพ้อแล้ว”
ข้าพเจ้าพุดออกไปเร็วปรือ แทบฟังไม่เป็นศัพท์
— — — แล้วเล่าต่อ “รุ่งขึ้นพ — ฉัน —
พก็ไปหาแม่แล่มมอก เพื่อดว่า เจ้าหล่อนจะทำ
ประการใดให้ก็ เธอตั้งใจมากเมื่อเห็นพไป
ถึงโคนคโไว้, ก่อนนอนต้องทราวยเสียก่อน
นะจ๊ะว่า แม่แล่มมกับพนะสนิทกันมาก เพราะ
เธอเป็นบุตรเลี้ยง ของ คุณอาว ของพ — อ่อนอง
ทราบก็แล้ว เธอได้เชิญพเข้าไปใน ห้อง

แต่งตัวของเธอ แหม ! ที่หน้าโต๊ะเครื่องแป้ง
ของเธอ, เต็มไปด้วยขวดครีม แลของอย่าง
หน้าก็ ร้อยแปดพัน อย่าง. พก็เดิน เข้าไป
ใกล้ยัง หน้าโต๊ะเครื่องแป้ง เห็นหนังสือ ภาษา
อังกฤษเล่มหนึ่งจำหน้าเรื่องว่า Complexion
Treatments “วิธีแต่งผิวหน้า” แต่แม่แล่ม
ก็ ชี้บอกให้ พนั่งเสียทวงหนังสือนี้ไว้ดู
ก็ สักครู่เธอ หิ้วเอากาน้ำร้อนเข้ามาเทลง
ในชามอ่างใหญ่แล้ว เจ็น น้ำเย็นจน เป็นน้ำอุ่น.

เธอยกชามวางไว้บนโต๊ะเครื่องแป้งแล้วนั่งลงยัง
เก้าอี้ตัวหนึ่งคะ ท่านนี้ เธอรวบผมขึ้นสูงไว้
ผัวครอยพินไว้ ข้างศีรษะเพื่อกันผมหล่นลงมา

เกาะกะ แล้วหยิบ ‘ครีมชวทหนึ่ง’ ทาลง
ที่หน้าจนทั่วแล้ว เธอก็ทำการถู ถูตึงแต่

ลูกคางขึ้นไปจนถึงแก้มให้ทั่วหน้าประมาณ
สัก ๕ นาที ต่อจากนั้นเห็นเธอใช้ผ้าขนหนูผืน
เล็ก ๆ เช็ดครีมนั้นให้หมดจากหน้า เธอรวบ
ผมไว้จนกว่าจะ ทดสมไว้ นน ขนล้างหน้า ลอยได้
แล้วก็หันไปมา แล้วออกคำสั่งให้ พ
ช่วยเติมน้ำร้อน ในกา ลงไปในน้ำอุ่นเพื่อทำให้
ร้อนยิ่งขึ้นอีกจนไม่เย็นความสามารถในการทน

พ.ศ. ๒๔๖๗

วิชานารี

พทย์เมื่อเมื่อเธอบอกว่า ‘พอ’ กลับมานั่งยัง
ที่เดิมของเธอทำต่อไปอีก เธอล้างน้ำอยู่เช่น

นั้นสักห้านาทีเศษ ๆ แล้วก็หยิบผ้าเช็ดหน้า

ใหม่ขึ้นมาเช็ดหน้าจนแห้ง ทันทีเห็นเธอ

ตัวตรงก็หันหน้าออกไปข้างหน้าแล้วกลับยืนหน้า

ไปข้างหลังทำสลับกันไปมา อีกระยะหนึ่ง

เห็นเธอทำหน้าเหวี่ยงไป ข้างซ้าย แล้วกลับ

มาทางขวาหลาย ๆ ครั้ง ครั้นแล้วเธอหยิบ

เชือกคล้อง ๆ หนึ่งซึ่งบรรจุแป้งอยู่เต็ม เธอ

แบ่งใน ‘กล่องแป้ง’ นั้น ออก ทาหน้า จนขาว

โพรง เธอถนัดถื่นเล่นละครให้พวกเธอ คือเธอ

ใช้มือทั้งสองของเธอนั้นคอยขึงที่แก้มทั้งสอง

ข้าง แลตามบริเวณทั่วหน้า (จนปรากฏว่า

โลหิตวุ่น มาติดที่ ผิวน้ำแดงเรื่อ ๆ) จึง

หยกมือแล้วเอามือลูบขยี้แก้ม ทขยี้คิก หนาอยู่ที่

หนานันให้ข้างลงแลเสมอเป็นปรกติ พอถึง

ตรงนั้นแล้วพเห็นเธอมี หันกลับมากลยพว่า

‘การแต่งหน้าของกิดินเสร็จแล้วละ’ ‘ขอบ

ใจที่เธอใส่ทำให้ฉันดู ซึ่งทำให้ฉันเห็น

เป็นของแปลกแล้ว สักพอใจไม่หาย’ พวว่า

“แม่แถมเป็นคน ซึ่งแต่ง หน้าเราจริง

เราจริง สำหรับพี่เห็นว่าเธอฝึกฝนที่สุด. เธอ

ใช้เวลา แลจ่ายทุนทรัพย์ ไปในการ แต่งหน้า

ไม่แพ้ กับผู้ชายใช้เวลาแลทุนทรัพย์ไปในการ

ศึกษาเลย. เธอทำอยู่เช่นนั้นตั้งแต่อายุสิบ

ห้าจนถึงสิบแปดปี นื่องลงนกก็ชั่วเธอ

จ่ายทรัพย์ ไปในการบำรุง วงฟักตร์ของเธอสัก

เท่าไร ?”

“โขยงที่เกียจ”

“โขยงที่เกียจ” ข้าพเจ้าย้า “แต่น่า

เสียตายเหลือเกินที่ต้องมาเศร้าหมองไป”

“เพราะอะไรคะ ?”

“เพียงที่ไม่ทรายแน่แน่ แต่ที่ร่อยเลา ๆ

คือเมื่อสักขยปลายน่อง ได้มีพ่อหนุ่มน้อย

เจ้าชู้ ใจแฉะ ที่ไหนก็ไม่รู้ เกิดมา ๆ ไป ๆ

กับเธอจน ภายหลังนี้ว่าเกิดไม่ชอบนิสัย

กันขึ้นมา เจ้าหนุ่มใจแฉะ หมอนั้น ก็เลิกลาหนี

ไปเสีย แลแต่นั้นนี้วันมาพสังเกตุเห็นแต่

แม่แถมเศร้าโศกมลงเรื่อย ซึ่งคงจะเป็น

ด้วยความเสียใจอะไรสักอย่างหนึ่งเป็นแน่”

“แหม ! น่าเสียตาย คิดินพลอยเสียใจ

แทนเธอ” แม่ละมัยเปล่งอุทาน “คิดินนี้ก็

ข. ประเพณีธรรม

พศุจิก

“เข้าใจ — น้องเข้าใจ” แม่ละมัย
ว่า “นั่นแหละค่ะ น้องว่าเป็นหญิง มันจริง
จะถูกเขารังแก มีแต่ทางเสียเปรียบด้วยเกี่ยว
คู่ตัวอย่างกับแม่แล่มซึะ โดแก่แรกจามงาม
แล้วมาถูกให้ผู้ชายเกล้ง เล่นเซ่นกันเท่ากัน
ไปฆ่าเขเสียแล้ว ถ้าน้องเป็นแม่แล่มละ
ไปตายเสียดีกว่า”

“เหลวไหล!” ข้าพเจ้า ชกฟันโดย
ความเขลาของแม่ละมัย “น้องจะไปเป็น
แม่แล่มได้อย่างไร แม่แล่ม ก็ย็อง เป็นคน
ละคน แต่ ย็อง นั้นแหละ น่าจะ ว่าเป็น
คนเดียวกัน นะ ไม่ว่า — เหลวไหล!”

“ว๊าย! ไท พง แต่วรง เทานักกเหมือน
จะทำให้ กลืนความเสียแล้ว พวกพละ ไม่
นำไว้ ใจเสียเลย —”

“น้องไม่ไว้ ใจพวกพี่ พวกผู้ชายนะรี ?
แล้วสำหรับตัวพี่เล่า ?”

“น้องก็ไม่ไว้ ใจเหมือนกัน”

“เฮะ ! ปลาด ! น้องไม่ไว้ ใจเมื่อไร
กัน ?”

“เมื่ออีกคะ”

ในท่านั่งกระโปรงว่ากระไร นิมิแปล
ว่าข้าพเจ้าเล่าให้ท่านให้ หล่อนเกลียด ข้าพเจ้า
หรือ ? ให้หล่อนเกลียดขอรุหรือ ? เปล่า,

หาเป็นเช่นนั้นไม่ ที่จริงหล่อนยังไม่ทราบ
เรื่องข้าพเจ้าไปตีโพย ตีพายเสียเป็นเรื่องเป็นราว
ยังไปเอง สตรีมักชอบทำความเข้าใจเอา
เสียเองก่อนไปทราบะหิเสมอ. ข้อน่าพิ
นัก แต่มีทางเดียวที่จะลบเลือนเสียได้ คือ
ขอรุ ต้อง เป็นผู้ แก่ ความเข้าใจเอาเอง ของ
เจ้าหล่อน ในเมื่อหล่อนหลงเข้าใจสุ่ม —
แก้ตัว ?

“น้องยังไม่ทันเข้าใจ อะไรใน เรื่อง ของ
แม่แล่มแก้ ก็หล่นว่าเขาเอง เข้าใจเอง
หมด ทำไม — เรื่อน น้อง รี รี ไปกว่าพี่
ไทรหรือ เทียวพงฟักอน เรื่อนมันเป็นคน
กอก ที่พี่พูดว่าข้าพเจ้าไม่ชอบนิสัยยักกันชน
นนักเพราะคนอวของพนะ (ซึ่งเป็นบิดาเลี้ยง
ของแม่แล่ม) ไม่พอใจให้เขาคบกัน แล
ไทรออกคำสั่งไม่ให้มีการติดต่อกันอีก เป็น
ยั้ง แล้ว — แล้วแม่แล่มก็เสียใจ เลย
ไม่เป็นอัน กัน อัน นอน — ไม่เป็น อัน แต่ง หน้า
แต่งตาอย่างที่เคยมา. จึงทำให้ ร่างกาย
เศร้าหมองไป — เข้าใจหรือยัง ?”

คุณสมบัติบังเกิดขึ้น ช่วงขณะ ที่แม่ละมัย
กำลัง ทำความเข้าใจ อยู่ใหม่ ครั้น แล้ว
เจ้าหล่อนก็ค่อย ๆ ยิ้มขึ้นทีละน้อย ๆ
“คะ ยั้งน ก็น่าเสียใจแทนเธอที่โดน

พ.ศ. ๒๔๖๗

วิชานารี

ผู้ใหญ่ชัคคอสเสียบ

“จะ ฟ้องเห็นใจ” ข้าพเจ้ารู้สึก
ค้อยโล่งอกขึ้น ร่างกายที่หนาว ๆ ร้อน ๆ อยู่
เมื่อก่อนหน้าหน้าหน้าหนึ่งหน้า นอนบน กลีบใบไม้เป็น
ปรกติตามเดิมแล้ว “น้อง ทนมาพอจะ
พักให้น้องฟังละว่า ครมทาหน้าแต่เครื่อง
ยารุงหน้านะ แม่แถมแถมเคยผสมด้วยอะไร ๆ
บ้าง ซึ่งบางที ถ้าต้องการ จะใช้จะได้
จักหาทำขึ้นก็ไม่ใช่ล้ายากนัก”

“คะ จริงหรือน้องหมาย จะถามอยู่ แล้วก็
พอที่คุณพ่อไปชกกันยาอะไรเลยก็ไม่ว่า น้อง
อยากทราบมานานแล้ว บางทีน้องจะได้ทำขึ้น
ใช้บ้าง เพื่อให้ —”

“สรวยขึ้นอีก” ข้าพเจ้าจึงเสริม. แต่
แทนที่จะได้รับรางวัลกลับ ‘ถูกค้อน’ “เท่า
นี้ก็น่ารักถมไปแล้ว— จริงจังน้องสรวยมากอยู่
แล้ว”

“พิลึกละ หรือกลัวน้อง จะสรวยเกินไป
เสียจะไม่บอกก็ ตามใจเถิด” เจ้าหล่อน
คักพ้อ.

“ไม่จริง น้องยัง สรวย พี่ ยัง ปัก”
ข้าพเจ้าพูดแล้ว หัวเราะ อยู่ไปมาอย่าง พอใจ
ครั้นสงขกิริยาเป็นปรกติลงแล้วจึงกล่าวต่อไป
ว่า “ครมชวดกัณฑ์ตามทีแม่แถมเคยใช้

นั้นชอบออก แก้วว่าให้ผสมด้วย ส่วนผสม ดังนี้

๑. สบู่หอมชนิดใด ชนิดหนึ่งก็ได้ ทั้งนั้นเอามา
ซึ่งเข้า สมมติว่าเพียง ๕ แกรม ให้ใช้ผง

ซักฟองฝรั่งเศสลงไปสัก ๒๐ แกรม ผสมกัน

ใส่ภาชนะทองเหลืองเจือน้ำเล็กน้อยแล้วเอาขึ้น
ทิ้งไว้จนสิ่ง ทั้งสองนั้น ละลายออก เข้ากันจนดี

แล้วให้ยกลงทิ้งไว้ ให้เย็น แลเมื่อยเย็นแล้วก็เป็น

อันว่าใช้เป็นครีม ได้อย่างวิเศษ ถ้าจะให้วิเศษ

ขึ้นไปอีก จงใช้ ผงยา สัฟฟีน (ได้ทุกชนิด)

ผสมแทนซักฟองฝรั่งเศส โดยคิดส่วนเท่ากัน แม่

แถมบอกพูดว่าตามคำหรับนี้มีผู้ ทำออกขายกัน

เอากว่าโรอย่างหน้าใจหาย ที่เคย แลยังมี

คำหรับที่ ๆ อยู่อีกมาก คอยจำไว้ให้ดี

นะน้อง คำหรับทั้งสองให้ใช้ ๓. ทิงเจอร์

แคมเฟอร์ (Tincture of Camphor) ๓ ส่วน

๒. กรด บอริก (Boric Acid) ๓ ส่วน

๓. น้ำ ๕ ส่วน ๔. สบู่หอม (ได้ทุก

ชนิด แต่ไม่ใช่ชนิดที่มีไขมัน) ๔ ส่วน ทำ

ให้เข้ากันโดยเคี่ยวด้วยไฟอย่างวิวิธระนั้น พ

นักกว่า คั้น แรก นี้ให้น้อง รู้ไว้ เพียง สอง สาม

คำหรับก่อน ก็ระคักว่า เพื่อลงไป ทำใช้ที่เล่น

ช. ประเสริฐธรรม

พดจิก

ซึ่งเป็นของญาติปากคอกแท้ ๆ แค่มักำลำทำ
ให้มันยักกลายเป็นคน สรวยได้ แลทำให้ผู้
ทำกรรมตามคำหริ้น ออก ขาย รวยเป็น เศรษฐี
กันแทบยี่ไม่ถ้วนทีเดียว”

“แล้วเข้านั้นล่ะคะ แม่แฉล้ม เขาใช้แบบ
อะไร ?” แม่ละมัยถามเพราะเห็นข้าพเจ้า
หยุกพอกเสีย

“อ้อ ! จริงของน้องพคะบอกด้วยเหมือนกัน
ใน เรื่องเข่ง นั้น แม่แฉล้ม เขาใช้ แบบ
เขยเพาเคอรผสมกับชิงออกไซค์ กะ ส่วน
กพคะแฉล้ม สักห้าส่วน ชิงออกไซค์ สัก หง
ส่วนละกำลังเหมาะ ถ้าไม่แม่แฉล้มเขยเพาเคอร
ใช้ ให้เขาเข่งนวลเอนแผละชดเข้าให้เลื่อยค
ผสมกับชิงออกไซค์ โดยส่วนตามนั้นคงได้ผล
กินักเช่นเดียวกับกัน”

“คะ แหมน้องชอบพระเกษพระคุณ ๆ พ
เหลือเกินที่ซ่งไป จคจำอามายอก เป็นคเป็นตะ
แม่นยักกินัก แฉล้มจะ ก็ลองทำใช้ ใน
ฟุ้งนทะเล”

“เคียว, น้องควรรู้จักข้อปฏิบัติกายอก
หน้อยด้วยนะจ๊ะ เวลาที่ลูหน้าหรือ ทำการ

คยฉิวหนานั้นให้ทำจริง ๆ จนเห็นโลหิตขึ้น
เปล่งฉิวจนแฉ่งจึงใช้ ได้ อีกประการหนึ่ง
เรื่องการ บริโภคอาหาร ชนที่มั่ง เชื้อ มั่นมาก,
เผ่าเจ๊ก, หวานจ๊ก เหล่านี้ไม่เหมาะสำหรับผู้
เพาะฉิว หากวัยประทานมั่งมากฉิวหน้าจะ
เป็นมันเยิ้ม ส่วน ของเผ่าแล หวานจ๊กนั้น

ทำให้ ฉิวหน้าเป็นผิวนอก ๆ ไม่ต่งตัง เป็นไกองาม
ก็ จงรักษาความสะอาดในร่างกายให้คิโย
การอาบน้ำสุมอ ๆ แลใช้สบู่ก็ ๆ ประกอบด้วย
ทกคราวไป.”

“เท่านั้นหรือคะ ?”

“จ๊ะ พี่นกว่าพอแล้ว.” ข้าพเจ้าตอบ “น้อง
จงไปลองทำคิเจ๊กงได้เห็นผลเอง แลทวิ้ง
ว่าในไม่ช้าพี่ คงจะเห็นน้องสาว ของพี่แปลก
ไปข้างเป็นแน่”

“เอ๊ะ ทำไมคุณพี่ใช้ คำว่า น้องจะแปลก
ไปละคะ” เจ้าหล่อนฉงน

“ก็สรวย ชนในลำ — จะไม่ แปลกไปหรือ
จ๊ะ ?” ข้าพเจ้าตอบด้วยถามด้วย

“อ้อ ! — คะ”

อันต์

หมายเหตุของผู้เขียน:— ถ้า ท่าน อยาก ให้เรื่องนี้เป็นเกร็ดวิทยาคึกกัวยแล้วโปรดอ่านทวนอีก
ครั้งหนึ่ง อ่านแต่เฉพาะตอนในใจความที่สัญญาจะประกาศไว้เท่านั้นเป็นพอ

สารเชษม

พ่อเทศ, สลิล, และ ศรีนวล.

รวบรวม

นายแถม. “เมื่อก่อนลงกันตาย ทำให้
ยากเป็นหม้าย”

นายพก. “อะไร พวกกันเองก็โกหกกัน
ด้วยเมื่อก่อน กันยังไปตามแก
บ้านพบ ข้างแก นุ่งผ้า นอนอยู่และ
ยังบอก กับกัน ว่า แกเดินไปเมื่อ
ตะกั้น แตกกัน ไม่เห็นแกมีรอยถูก
ไฟไหม้ตรงไหนเลย”

พ่อเทศ

นายฝรั่งออกรู้ สักว่าคาญในการชักช้า
ของกัน คนใช้ จึงชัก นาฬิกา พก เรือนทองคำ
ออกดูเวลาพร้อมกับข้าปากร้องเตือน “บ๊อย ๆ ๆ
—เร็ว ๆ, เข้าใจ เวลาทองจันทน์เป็นทอง”

บ๊อยชุนนาฬิกาเรือนเงิน “เฮ้ ๆ, ของผอม
อึ้งย้งเงิน”

คุณชก “แน่ะเพื่อน พวกจะว่าคุย เรื่อง
การเอาใจได้ คู่แลสามี่ละ ภรรยา

ของผมเป็นทหนึ่ง เป็นต้นว่าเวลา
กลางค้ำกลางคืนหล่อน มักเป็นชื้อ
ถอดถองรองให้ผมเสมอ ๆ....”

“ไหน ? เวลา คุณ กลับ จาก การ
เที่ยวเตร่ตก ๆ นะหรือ ?”

“ใครบอก, เวลาผมเตรียมตัวจะไป
เที่ยวตักหา”

ท่าน สภาพบุรุษ เดิน แกว่งไป แกว่งมา อยู่
หน้าสถานี ครั้นเห็นนาย สถานีเข้าก็ พินใหญ่

“นี่—ไอ้รถไฟสี่ล้อวิ่งเศษยานี้ละ เมื่อไหร่มัน
ถึงจะเดินตรงเวลามั้งนะ”

นายสถานียม “ได้กรุณาเถิดครับถ้ารถ
เดิน ตรง เวลาเสมอ แล้ว ห้าง พัก คอยรถ จะ มี
ประโยชน์ อันใดเล่าครับ”

ท่านหมอ “แหม! ผมมิได้นึกมันเลย ว่า
จะได้พบคุณอีก ภรรยาคุณ
เห็นจะสบายกับนะครับ ?”

พ่อเทศ, สติล, และ ศรีนวล

พฤษจิก

ชายหนุ่ม   เอ๊ะ ! แฉก ! ผมยังไม่เคยมี   คุณหญิง
                                         ภรรยาเลยน่ะคุณหมอ ”

ท่านหมอ “อู๋—อ๊า—ถ้าอย่างนั้นภรรยา
—อ๊า—ภรรยาของคุณคงยัง คุณถึง
เป็นโสดอยู่นะครี๊ว” คุณถึง

“ถึง — แก่จ่านาฬิกาเรือนงามที่
กันทำหายเมื่อ บกกลายนัน ไต่ใหม่
ค่า?”

“เฮอจำได้, แล้วไง?”
แล้ว เมื่อนาน กัน ออริไป สรรวมเด็ก
ที่ กัน ไม่ ได้ แตะ ต้อง มา เป็น ปี ๓

“นายแคง — นายแคง — หยก” คราวนี้
เมื่อเห็น นายแคง นั้น คร่อม อยู่บน คัน คอ คอวี่
“คืน สัก แล้ว ไม่ ไซ่ หรือ ว่า ให้ นย หง ดง สย
เสีย ก่อน ทระ ม โทะ ย ชัน”

นายแดง “ ๘๐๐ ๔๗๕ ”
กึ่งนบนิงฮับ ”

“เฮ้ย, ทำไมเธอต้องคร่อมคอ
เขาคอยเล่า?”

นายแดง “ไม่มัน กว่าผมจะขายเสร็จมันก็เปิด
ไปเสียหยาบ”

และพอกันด้วยลงไปในกระเช้า—
โอ้ โอ้ นี่ก็เยี่ยมเนานานจังพ

“ กนยณกตวาททีติกถสยคน ”

“ที่ไหนได้ กับพบไอ้รูที่นาฬิกา
มันลอบไปตั้งหาก ”

ชาย “นาย, ช่วยบอกฉันจริงๆ ที่เธอ
ว่า อีกรูปหนึ่งของไอ้สันนั้นะ มัน
อยู่ที่ไหนกันแน่”

บรรพ “แปลก ! ชักฟากหนึ่งก็อยู่ฝั่งทางโน้น
ชั่แกเคย”

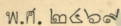
ชาย เอ! มันทางไหนกันแน่ล่ะนะ! คากิ^๕
ถามทาง ไนน์ มันบอกว่าอยู่ทาง^๕นี้ คน
มาถามไฉ่ ทาง^๕นี้ กลัวยก ว่าอยู่^๕ทาง
ไนน์ มันโกหก^๕แล้ว!”

บุตร (กลายจากโรงเรียน) “คุณพ่อครับ
วันนี้ได้พวกลูกสนทนาคำว่า “สยาม”
แต่มีเด็กสองสามคนสนทนาไม่ถูกต้อง”

บิดา อี—โง่จริง, แต่หนลองผสมคัทหรี”

บุตร “หน้? อ้อ— หน้กเป็นคนหน้งในจำพวก
ผสม ไม่ถกเหมือนกันน”

“ ୪୩୩ ”

สารเทศ

क्रमव्य “नन्ने ! न्करेयनकर त्दयमवन्ने
मिन् ऐनखण्ठि ह्दियक हेकारयन्ना
क्षिन्ने न्नेम्मा — — — ?

นักเรียน (สอ) “——— ตาครูเขยว
ออกบิไม่เพราะพิศหมักคอกหรือ?”

ครูคน^๑ในขณะ^๑ที่สอนเพลงต่าง ๆ จบลง
แล้วจึงบอกกับนักเรียน

ครูคนตัว "อ้าว! ชักเร็ว ๆ ชักเข้าสิ"

นักเรียนใหม่ "แล้วกันสิ ครูก็ผสมยังไม่ทันจะ
ตายสักหน่อยจะ ให้ผมชักไก่หรือ
ครูสิ"

นักล้าสัตว์คนที่ ๓ “นี่แน่ะ ! ท่านขุนเมือง
ฉันทะมาก สามารถยิง
นกอินทรี ยิงนกกิน
นกกินทรี ยิงนกกิน

“อะไร! สู้เมืองฉันไม่ได้
จึงขึ้นไปสูงที่ไว สะเทือน
โลกพระอินทร์ตกลงมา
ทุกที”

“ศรนาถ”

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪ ⑫ ⑬ ⑭ ⑮ ⑯ ⑰ ⑱ ⑲ ⑳ ㉑ ㉒ ㉓ ㉔ ㉕ ㉖ ㉗ ㉘ ㉙ ㉚ ㉛ ㉜ ㉝ ㉞ ㉟ ㊱ ㊲ ㊳ ㊴ ㊵ ㊶ ㊷ ㊸ ㊹ ㊺ ㊻ ㊼ ㊽ ㊾ ㊿

อมฤตาทิ

วันศุกร์ที่ ๒๘ ตุลาคม เป็นวันซึ่งพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน
พระราชทานพระกฐินกระบวนรบ ข้าราชการ
รับมากระทรวงแต่เช้ากว่าวันธรรมดา เพราะ
ตั้งใจจะให้งานแล้วเสร็จก่อนบ่าย ๓ โมง จะ
ได้หาโอกาสมาทักขม พระบาทที่สำนักงาน
ไทยเชมม นั่น พอจวนใกล้เวลาที่กระ
ข้าพเจ้าจึงเริ่มขยับขืนขยอทรายวัน เตรียม
ใส่เสื้อใส่แสงเสร็จ โดยนี้กว่าเกือบเที่ยงแล้ว
ไม่ต้องเสียเวลา จนชั้นอยากกินน้ำก็ผลัดกัน
เองไว้ ไปกิน “เชมมอุทก” ละ
สำนักงาน ด้วยบรรณาธิการ และ ท่านผู้
จัดการได้เชิญไว้แคว้นวาน แต่ที่เห็นได้
เหตุการณ์หาได้เป็นไปดังคาด เพราะสตา
แกงเป็นเหตุ คือ ยอกไม่กระตักกัน ๑ สตา
แกงเกือบเท่านั้น ข้าพเจ้ากล่าวขยับอยู่เป็น
เวลานานเท่าใดหาทรายไม่ พอจับตัวได้ว่า
ลยลึก เมื่อกะบวน มาถึง หน้ากระทรวงแล้ว
จึงเลี้ยวชมพระบาทมีอยู่หน้ากระทรวงนั่นเอง
พอกระบวนหมด ก็ต่อกระบวนตรงมายังสำนัก

งาน พบผู้จัดการ หน้าแกง ข้าพเจ้าออก
รู้สึกประหลาดใจ แต่ข้าพเจ้ายังไม่ทันจะ
เอ่ยปากถาม ก็ได้ทราบเรื่องว่าเชมมมีความ
เพราะความไว ซึ่งเป็นนิสัยประจำตัวตั้งแต่
เด็ก กรากเข้ามา จับมือ ข้าพเจ้า แล้ว ออก
อุทานว่า :

“จับมือ ๆ วันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว ทรงทอดพระเนตรย้ายโรงพิมพ์ไทย
เชมม ซึ่งเป็นมงคลอย่างเอก เป็นคุณนิมิต
ว่า โรงพิมพ์ไทยเชมม และ หนังสือพิมพ์ไทย
เชมม จะเจริญวัฒนา อยู่ในชายแห่งพระมหา
กรุณา ชั่ววันคืนนี้ จับมือ ๆ ”

พอข้าพเจ้าจับมือ แสดงความยินดี ก็ยังเช
ตามความประสงค์แล้ว เชกเริ่มจะพว้าต่อ
ข้าพเจ้ารู้สึก คอแห้ง กระหายน้ำ มานานแล้ว
จึงชิงพูดเสียก่อน มีคนนี้จะต้องรอคอยอีกนาน
กว่าจะลงเอยได้ว่า :

“กัน มาตาม คำเชื่อเชิญ ให้มาดื่ม
เชมมอุทก ”
“เสียหลุทัย สายไปหน่อย ” ผู้จัดการ

พ.ศ. ๒๔๖๙

อินทวาที

ตอบ “น้ำแข็ง ๓๐๐ ปอนด์ น้ำหวานโซดา
หลายโหล ยาจักรทิพย์ แสงมรกต รวม
กัน ๒ ขวด น้ำประปาไม่ได้นับ ไก่ต้มคละยง
ด้วยความฉลของศรัทธาของท่านบรรดากระบวน
แห่และทวยราษฎร์ซึ่งมาชมพระบารมี เพราะ—

เชยม อุกกยกออกทั้ง เค็มใจ แจกเพื่อน
เชิญเสด็จเสด็จเสด็จ สักขีแท้
เรียงรันชนชอุทัย เทียมทิพย์ รสณา
โสดยกละลายแก่ เกียงร้อนรมย์เกษม

โสภณ เทอญ ๖”

“โคลงนี้ออกจะจำได้ว่า—”

“ขอรับ” เชอซึ่งตอบ “เป็นของท่าน
มหาเสวกตรี พระยาตรีสุนทรโวหาร (ผัน
สาธิตยณ) เจ้ากรมพระอาลักษณ์ กว
รัชชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า ผู้
ซึ่งใช้นามปากกาว่า “หมื่นศรี—”

“มาคิดแปลง สวีอุทก เป็น เชยมอุทก
ด้วยความเคารพ” บรรณาธิการพดลศก
พอเขียนมาถึงเพียงนี้ ข้าพเจ้าฟังนึกได้
ว่าเหลือใจ ผิดที่หมาย ด้วยข้าพเจ้าคงใจ
จะเขียนให้ทราบว่า เหตุอันใด ข้าพเจ้าจึงรับ
อาสาเขียนอินทวาทีซ้ำซ้ำอีกเท่านั้น

บรรณาธิการเป็นผู้ที่หาเรื่องมากกว่าใคร ๆ
ตามคำ ของ ท่าน นาคระประทีป ข้าพเจ้าขอ

ยกนวยรับรอง เพราะเห็นหน้าข้าพเจ้าที่ไรเปน
ออกพูดหาเรื่องไม่ได้สักคราว มีหน้าซ้ำ
ยังหาเหตุส่งเสริม ทั้งเช่น ข้าพเจ้าได้ตก
หลุมพราง ติดกับด้วย การ แสดง ความยินดีใน
ความดี ของท่านผู้จัดการ เลยโดนโมเม
กล่าวว่า :

“ยินดีจริง ๆ หรือ” บรรณาธิการถาม.

ข้าพเจ้า “จริง ๆ ไม่จริงจะมาม้วนึ่งเขียน
อินทวาที ให้ถึง ๒-๓ เดือน หรือ
มีอะไร ที่ กัน ควร ทำได้ เป็นไม่
รังเกียจ”

บรรณาธิการ “ถ้าเช่นนั้น โปรดประจำ พระ
อารามอินทวาทีก่อนสักเดือน”

ข้าพเจ้าเสียไม่ได้เพราะเสียท่าก็ต้องยอม
จำนน รับหน้าที่อินทวาที ตามเคย เป็นคำรบ
ที่ ๔ ติด ๆ กัน

๐ ๐ ๐
ยตร้อง ส ยทโน เรื่อง โสณประภา ที่ใส่ไว้
เจ้าของไม่ได้บอกคือจำว่าเป็นจะต้องร้องเช่นนั้น
ที่ว่าง ๆ ก็ใส่ไปเรื่อย ๆ ด้วยไม่มีความจำนง
อย่างใด

๐ ๐ ๐
ขัณฑ์หาราชาสนธิ์ ฌยัศล ๖๘ มีที่ผลพลาก
บางแห่ง โปรดแก้ไข ถึง ต่อไป

วิณา

พฤศจิกายน

บรรพต ๑ หน้า ๑ กรณคดี แก่เป็น
กรณคดี บรรพต ๒ หน้า ๒ สมานนทาว
แก่เป็น สมานนทาว บรรพต ๓ หน้า ๓

นายเรือโท สุวรรณ ศุภสมุทร์ ให้หนังสือ
ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๓๔ ซึ่งแจกในงาน
ปลงศพบิดา ๑ เล่ม

สภการุณยชนตถาย แก่เป็น สภการุณยชนตถาย
อนึ่ง คำว่า สวดสติก้า ในเรื่อง หมอ
ของ สุวรรณมานพ ขอได้ โปรดแก่เป็น
สวัสดิการะ ทุกแห่ง

เจ้า ของ และ บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์
กรุงเทพ ฯ การเมือง ให้หนังสือพิมพ์ ซึ่ง
กล่าวแล้ว

หมอบใช้ บุญลาภ ผู้เป็นเจ้าของยาไอสด
นพคุณ ให้ยาแก่ ใช้ ไอสด นพคุณ ๑ ซก
ยาน เจ้าของได้ ใช้ รักษามานมนาน และ คัก
สิทธิ์ ยकिनได้ จัดทำขึ้น เพื่อ ถวาย แก่ สังคม
ในการบำเพ็ญกุศล

มหาเสวกศรี พระยาบริหาร ราชมานพ
จางวาง ผู้บังคับการ เหวศีกดิ์ ให้หนังสือ
ประชุมสภานิติสนทนารัฐ ซึ่งแจกในการกุศล
พระราชทาน ณ วัดกฤตยาศรี ๑ เล่ม

คณะไทยเขมร ได้ รับไว้ แล้ว พร้อม กว้ย
ความขอบคุณ.

วิณา

